

ZEMĚDĚLSTVÍ 2013

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Ministerstvo zemědělství České republiky

ZEMĚDĚLSTVÍ 2013

Praha 2014

Připravili:

MZe

- Odbor komunikace 11110
- Odbor legislativní a právní 12150
- Odbor rozpočtu, financování a ekonomických rozborů 13210
- Sekce přímých plateb a rozvoje venkova 14100
- Odbor přímých plateb 14140
- Sekce vnějších vztahů 14200
- Odbor státní správy lesů, myslivosti a rybářství 16230
- Odbor živočišných komodit 17210
- Odbor rostlinných komodit 17220

PGRLF

SZIF

ÚZEI

Redakční uzávěrka: 31. 3. 2014 *)

Redakce: Ing. Jan Biedermann

*) **Některé údaje uvedené v publikaci Zemědělství 2013 se mohou lišit od údajů uvedených v publikaci Zpráva o stavu zemědělství ČR za rok 2013 („Zelená zpráva“) z důvodu, že termíny a zdroje podkladů pro tyto publikace jsou odlišné.**

Obsah

Úvodní slovo ministra zemědělství	5
Použité zkratky	6
OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ	8
Národohospodářský rámec	8
Vývoj sektoru zemědělství	10
Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)	15
Vývoj na vnitřním agrárním trhu	18
Agrární zahraniční obchod	21
Podpůrná a dotační politika MZe (podle Zásad - State Aid)	24
Státní zemědělský intervenční fond	28
Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond	55
Změny národní a evropské legislativy v roce 2013	60
ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA	65
ROSTLINNÁ VÝROBA	65
Výrobní faktory RV	65
Počasí	65
Výživa rostlin	66
Ochrana rostlin	67
Osivo a sadba	70
Rostlinné komodity	71
Obiloviny	71
Cukrová řepa, cukr	74
Brambory	76
Bramborový a pšeničný škrob	77
Olejniny	78
Luskoviny	79
Len a konopí seté	79
Zelenina	80
Ovoce	82
Chmel	84
Réva, víno	85
Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny	89
Květiny a okrasné rostliny	90
ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA	92
Výrobní faktory ŽV	92
Plemenářská práce a evidence zvířat	92
Krmiva	93
Ochrana zvířat	96
Živočišné komodity	96
Mléko, mléčné výrobky	96
Skot, hovězí maso	102
Prasata, vepřové maso	109
Drůbež, drůbeží maso a vejce	112
Ostatní živočišné komodity (Ovce a kozy, Králíci, Ryby, Včely, Koně)	116
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ	124
BIOPALIVA	127
GENETICKY MODIFIKOVANÉ ORGANISMY	133

Úvodní slovo ministra zemědělství

Vážení čtenáři,

již tradičně se Vám dostává do rukou ročenka, v níž se můžete podrobněji seznámit se stavem a výsledky českého zemědělství za loňský rok. Z pohledu zemědělského sektoru lze rok 2013, i přes vydatné květnové a červnové srážky, které vedly k povodním, hodnotit jako příznivý. Přestože kvalitu i kvantitu rostlinné produkce limitovala na některých místech nepřízeň počasí, výsledky SZÚ hovoří jasně.

Ve srovnání s rokem 2012 nedošlo k výkyvu ve stavech skotu (index 99,9 %). Znepokojivý je dlouhodobý trend poklesu početních stavů prasat. V rámci celé České republiky bylo v uplynulém roce dosaženo mléčné užitkovosti 8 267 kilogramů mléka / dojnici, což představuje navýšení o 220 kilogramů mléka oproti minulému kontrolnímu období.

Pozitivní zprávou týkající se českého sektoru chovu prasat je, že jsme se zařadili v roce 2013 mezi nejúspěšnější chovatelské země, když Česká republika dosáhla dosud nejvyššího počtu odchovaných selat na jednu prasnici za kalendářní rok. I nadále pokračují programy pro poskytování dotací na ozdravování chovu prasat a chovu drůbeže. Oproti minulému roku došlo k dalšímu nárůstu početních stavů ovcí a koz.

Produkce zemědělského odvětví vyjádřená v běžných základních cenách představovala v předběžných výsledcích za rok 2013 výši 128 miliard korun z toho rostlinná produkce činila 75,1 miliard korun a živočišná produkce necelých 47 miliard korun. Zbývající část celkové produkce zemědělského odvětví tvořila jednak zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb (3,5 miliardy korun) a jednak nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné) ve výši téměř 2,5 miliardy korun.

V rámci rostlinné výroby dosáhla produkce obilovin, sklizených v ČR v roce 2013 výše 7 513 tis. t, což proti předchozímu méně úrodnému roku představuje nárůst o téměř 14 %. Objem produkce je srovnatelný s průměrem předchozích 10 let, jenž činí 7 437 tis. t. Na celkové produkci 543 tis. tun se nejvyšším objemem podílela pšenice, a to 4 700 tis. t (tj. 62,6 %), ječmene bylo sklizeno 1 594 tis. t (21,2 %), kukuřice 675 tis. t (9,0 %) a dalších obilovin (triticale, žito, oves a minoritní druhy).

Podpora „Akčního plánu České republiky na období 2011–2015“, jehož cílem je dosažení patnáctiprocentního podílu ekologického zemědělství do roku 2015 se v roce 2013 pozitivně odrazila na současné situaci v tomto segmentu zemědělství. Na celkové výměře 493 394 ha hospodařilo celkem 4 060 zemědělců, což obnáší necelých 12% z celkové výměry zemědělské půdy.

Pro další rozvoj našeho zemědělství bude i nadále důležité usilovat o stále lepší podmínky pro naše zemědělce a potravináře. Ministerstvo zemědělství bude pokračovat ve vyjednávání lepších podmínek ať už různými typy finančních podpor, aktivním přístupem pro tvorbu příznivého legislativního prostředí nebo poradenskou činností. Nepochybně bude i nadále důležité sledovat potravinářský sektor s důrazem na zajištění kvality a zdravotní bezpečnosti potravin. Pevně věřím, že i v dalších letech bude české zemědělství v dobré kondici a bude se těšit pevnému zdraví.

Ing. Marian Jurečka
ministr zemědělství

Použité zkratky

a. s.	akciová společnost
AEO	agroenvironmentální opatření
AZO	agrární zahraniční obchod
b. c.	běžné ceny
BSE	bovinní spongiformní encefalopatie (nemoc šílených krav)
CPV	ceny průmyslových výrobců
CZV	ceny zemědělských výrobců
ČSÚ	Český statistický úřad
ČÚZK	Český úřad zeměměřický a katastrální
DPH	daň z přidané hodnoty
EAFRD	European Agricultural Fund for Rural Development (Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova)
EHS	Evropské hospodářské společenství
EK	Evropská komise
ES	Evropské společenství
EU 15	Evropská unie po roce 1994 (Belgie, Dánsko, Německo, Španělsko, Francie, Velká Británie, Řecko, Irsko, Itálie, Lucembursko, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Finsko, Švédsko)
EU 28	Evropská unie od 1. 7. 2013 (vč. Chorvatska)
€	euro = společná měna Evropské měnové unie (platnost od 1. 1. 1999)
Eurostat	Evropské statistické centrum
EZ	ekologické zemědělství
FADN	Farm Accountancy Data Network (Síť testovacích podniků)
FAME	Fat Acid Methyl ester (skupina esterů mastných kyselin)
GMO	geneticky modifikované organismy
HDP	hrubý domácí produkt
HPH	hrubá přidaná hodnota
HRDP	Horizontal Rural Development Plan (Horizontální plán rozvoje venkova)
CHKO	chráněná krajinná oblast
j. hm.	jatečná hmotnost
KVS	Krajská veterinární správa
LFA	Less Favoured Areas (méně příznivé oblasti)
MEŘO	metylester řepkového oleje; nyní užíváno FAME
MJ	měrná jednotka
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZe	Ministerstvo zemědělství

Natura 2000	Evropská ekologická síť chráněných území
NM	normalizovaný moštoměr (množství cukru v kg/100 l moštu)
NP	národní park
NV	nařízení vlády
OP	Operační program
OZE	obnovitelné zdroje energie
p. b.	procentní bod
PF ČR	Pozemkový fond ČR
PGRLF	Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond
PRV	Program rozvoje venkova ČR pro období 2007-2013
s. c.	stálá cena
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
SAPS	Single Area Payment Scheme (zjednodušená přímá platba na plochu)
Sb.	sbírka zákonů
SEUROP	Klasifikace jatečně upravených těl prasat a skotu (třídy S, E, U, R, O, P)
SRS	Státní rostlinolékařská správa
SVB	Sdružení pro výrobu bionafty
SVS ČR	Státní veterinární správa ČR
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
SZP	Společná zemědělská politika
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
SZÚ	Souhrnný zemědělský účet
ÚKOZ	Ústřední komise pro ochranu zvířat
ÚKZÚZ	Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský
USD	americký dolar
ÚZEI	Ústav zemědělské ekonomiky a informací
VDJ	velká dobytčí jednotka
VFU	Veterinární a farmaceutická univerzita v Brně
VÚRV	Výzkumný ústav rostlinné výroby
VÚZT	Výzkumný ústav zemědělské techniky
WTO	World Trade Organization (Světová obchodní organizace)
z. p.	zemědělská půda
ž. hm.	živá hmotnost

OBECNÝ RÁMEC VÝVOJE ZEMĚDĚLSTVÍ

Národohospodářský rámec

Vybrané makroekonomické údaje o ČR v letech 2002, 2012 a 2013

Ukazatel	Rok		
	2002	2012	2013
Počet obyvatel (střední stav v milionech)	10,20	10,52	10,51
HDP celkem (v mld. Kč, běžné ceny)	2 568	3 844	3 884
HDP běžné ceny – meziroční přírůstek (v %)	+ 2,1	-1,3	-1,4
HDP běžné ceny – vývoj (v %, 2002 = 100)	100,0	149,7	146,8
HDP běžné ceny na 1 obyvatele (v Kč)	251 700	365 721	369 507
Směnný kurz - průměr roku (Kč/USD)	32,7	19,6	19,6
Směnný kurz - průměr roku (Kč/EUR)	30,8	25,1	25,97
Saldo celkového zahraničního obchodu (v mld. Kč)	-70,8	+310,1	+350,7
Výdaje na konečnou spotřebu domácností (meziroční index v %)	104,5	97,2	100,6
Výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu (meziroční index v %)	101,5	96,8	95,6
Tržby: - v průmyslu (meziroční index v %)	101,8	101,7	101,4
ve stavebnictví (meziroční index v %)	103,0	92,4	93,3
ve službách (meziroční index v %)	-	99,3	99,1
v zemědělství (meziroční index v %)	102,5	-	99,3
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ ČSÚ (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	121,3	128,0
z toho: Produkce rostlinných výrobků (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	75,6	75,1
Produkce živočišných výrobků a zvířat (mld. Kč, s. c. roku 2000)	-	45,7	45,9
Zaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	4764,9	4 890,1	4937,1
Nezaměstnaní celkem (průměrně v tisících)	374,1	366,9	368,9
Míra obecné nezaměstnanosti (průměr v %)	7,3	7,0	7,68
Průměrná hrubá měsíční mzda (v Kč)	15 524	25 101	26 637
Průměrné hrubé nominální mzdy (meziroční index v %)	108,0	102,7	100,1
Průměrné reálné mzdy (meziroční index v %)	106,1	99,4	98,7
Hrubé národní úspory (v mld. Kč, běžné ceny)	595,3	820,2	819,2
Průměrný starobní důchod / průměrná mzda (v %)	43,5	41,6	41,9
Průměrná míra inflace (meziroční index v %)	101,8	103,3	101,4
Vládní deficit (přebytek) / HDP (v %)	- 6,5	-3,4	-2,7
Saldo státního rozpočtu (SR) (v mld. Kč)	- 45,7	-101,0	-81,3
Saldo SR / HDP (v %)	- 1,8	-2,6	-2,1
Vládní dluh (v mld. Kč)	694,9	1 692,8	1 820,1
Vládní dluh / HDP (v %)	27,0	44,0	43,3

Pramen: ČSÚ

- Rok 2013 poznamenal českou ekonomiku pokračující recesí – meziroční pokles HDP¹ o 0,9 % byl stejný jako v roce 2012. Zatímco tehdy však participovaly na poklesu HDP výdaje na konečnou spotřebu a ve značné míře i investice, v roce 2013 již tyto výdaje v úhrnu meziročně nepatrně vzrostly, zatímco pokles investic ve srovnatelné míře přetrvával. Stejnou hloubku poklesu HDP v obou letech recese tak ovlivnil dosažený výsledek zahraničního obchodu. Ten působil v roce 2012 na vývoj ekonomiky pozitivně, zatímco v roce 2013 naopak přispěl k jejímu poklesu meziročním zhoršením salda dovozu a vývozu z 1. a 3. čtvrtletí.
  - Během roku 2013 se výkonnost ekonomiky postupně zlepšovala. Meziroční poklesy v prvních třech čtvrtletích se mírnily (z -2,2 % přes -1,6 % až na -1 %) a v posledních třech měsících roku již HDP proti stejnému období 2012 stoupl o 1,3 %. Na výsledek prvního i posledního čtvrtletí však působily mimořádné vlivy na nabídkové straně ekonomiky související s výběrem daní. Lze jim z velké míry připsat i silný mezikvartální růst HDP o 1,9 %, který byl podle dat Eurostatu nejvyšší v EU 28. I v jeho důsledku byl vykázaný meziroční růst českého HDP ve 4. čtvrtletí (+1,3 %) vyšší než v EU (+1,1 %).
  - Přes nepříznivý vývoj reálných mezd se v průběhu roku tempo výdajů na konečnou spotřebu domácností postupně zlepšovalo z poklesu v prvním pololetí až na 0,7 % meziročně ve 4. čtvrtletí. Proti předchozímu čtvrtletí vydali lidé na spotřebu o 2,3 mld. korun více (+0,5 %). Přispěli tím z 12 % k mezikvartálnímu růstu HDP, který byl vyšší o 18,3 mld. korun. Příznivé saldo zahraničního obchodu zlepšené o 6,3 mld. korun přidalo přírůstek HDP dalších 35 %, ovšem největší vliv měly na dosažené mezikvartální zlepšení české ekonomiky investice. Ty stouply proti 3. čtvrtletí o 10,7 mld. korun - více to bylo naposledy počátkem konjunkturního roku 2008 – a podílely se tak z výdajových položek rozhodujícím způsobem (z 59 %) na dosaženém mezikvartálním růstu české ekonomiky.
  - Nadějný start k oživení, které by mohlo být taženo investicemi, ukazují i data o úvěrování firemní sféry. Výrazný růst zejména dlouhodobých úvěrů nefinančním podnikům patrný zhruba od srpna 2013 zaznamenalo v posledních měsících roku odvětví Činnosti v oblasti nemovitostí. Výrazně zesílila dynamika úvěrů v cizích měnách pro nefinanční podniky oproti korunovým úvěrům. Stavby úvěrů nefinančním podnikům celkem vzrostly za období srpen až prosinec 2013 o 31,2 mld. korun, z toho o 21,3 mld. u dlouhodobých. Srovnatelný přírůstek úvěrů těmto podnikům v cizích měnách činil 33,1 mld. korun, z toho dlouhodobých 15,5 mld. korun.
- Pokud nejde o převahu investic finančních, může být růst dlouhodobých úvěrů signálem budoucího růstu tvorby hrubého fixního kapitálu.
- Výkonnost odvětví podle hrubé přidané hodnoty poklesla za celou ekonomiku o 0,8 %, k meziročnímu zlepšení došlo jen v peněžnictví díky vývoji u pojišťoven a penzijních fondů, dále i v odvětví Ostatní činnosti. Ve 4. čtvrtletí však výrazně posílil průmysl (+3 %). Obrát v poptávce pozvedl produkci zpracovatelského průmyslu v listopadu a prosinci na tempa (+9,7 %, +8,9 %) z dob konjunktury české ekonomiky během podzimu roku 2007.
  - Deflační charakter dovozů - zejména cen energií - přispíval významně spolu se slabými poptávkovými vlivy prostřednictvím cenového řetězce ke snižování tempa růstu cen v celé ekonomice. Ceny dovozů klesly proti roku 2012 o 0,2 %, ceny v průmyslu byly co dynamiky (0,8 %) nejslabší od roku 2009. Míra inflace dosáhla 1,4 %, v posledním čtvrtletí byly ceny podle indexu spotřebitelských cen meziročně vyšší o 1,1 %. Listopadová měnová intervence ČNB zapůsobila prakticky ihned na růst cen zboží obchodovaného na tuzemském trhu v eurech. Na cenách v zahraničním obchodě se projevila významnějším zvýšením cen vývozu než dovozu, což podpořilo konkurenceschopnost exportérů.
  - Na trhu práce pokračovalo intenzivní využívání „nestandardních“ forem pracovních úvazků, což napomáhalo k růstu celkové zaměstnanosti při snížení počtu odpracovaných hodin. Hodinová produktivita práce v ekonomice tak stoupala, produktivita na zaměstnanou osobu opět poklesla. Zaměstnanci zaznamenali pouhou stagnaci průměrné nominální mzdy, reálná mzda již druhý rok po sobě klesla (v nepodnikatelské sféře již čtyři roky v řadě). Míra nezaměstnanosti podle VŠPS spíše stagnuje.
  - Vnější nerovnováha ekonomiky ČR zůstala v roce 2013 příznivá s deficitem běžného účtu platební bilance 1,4 % nominálního HDP.
  - Stavby termínovaných vkladů byly opět meziročně slabší (-2 %), snížení však nebylo takové jako v roce 2012 (-3,8 %). Úvěry obyvatelstvu od bank na spotřebu po dvou letech znovu nepatrně ožily.
  - Díky rostoucím příjmům státního rozpočtu při slabé dynamice výdajů se jeho deficit dostal na nejlepší úroveň od roku 2009 a v poměru k nominálnímu HDP činil 2,1 %.

¹ Pokud není uvedeno jinak, jsou data o HDP a jeho složkách uvažována v reálném vyjádření a v očistění o sezónní a kalendářní vlivy.

Vývoj sektoru zemědělství

Sklizeň některých zemědělských plodin v letech 2012 a 2013

Plodina	Sklizňová plocha (ha)		Výnos (t/ha)		Sklizeň (t)	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Pšenice ozimá	746 002	788 422	4,27	5,74	3 518 896	4 530 773
Pšenice jarní	69 379	40 970	4,09	4,14	284 037	169 923
Žito	30 557	37 498	4,81	4,70	146 962	176 278
Ječmen ozimý	98 004	106 265	3,98	4,46	390 385	474 699
Ječmen jarní	284 326	242 727	4,31	4,61	1 226 082	1 119 061
Oves	50 770	43 559	3,39	3,19	171 976	139 120
Kukuřice na zrno	119 333	111 931	7,78	6,03	928 147	675 380
ostatní obiloviny	11 865	9 984	1,91	1,31	22 675	13 170
OBILOVINY CELKEM	1 410 236	1 428 171	4,30	5,26	6 689 160	7 512 612
Hrách setý	15 068	12 934	2,04	2,37	30 710	30 700
Brambory - rané	1 263	1 403	17,51	22,08	22 103	11 825
- ostatní (bez sadbových)	19 121	18 671	29,45	24,85	563 089	463 995
Cukrovka technická	61 161	62 401	63,26	59,99	3 868 829	3 743 772
Řepka na semeno	401 319	418 808	2,76	3,44	1 109 137	1 443 210
Mák	18 363	20 250	0,70	0,68	12 814	13 911
Ostatní olejniný	6 846	2 081	0,38	0,39	800	824
Len - stonky	-	-	-	-	-	-
Kukuřice na zeleno a siláž	205 109	218 786	40,60	34,89	8 328 239	7 635 367
Víceleté pícniny na o.p. celkem	173 323	171 325	6,42	6,75	1 113 209	1 157 818
Chmel (chmelnice plodnicí)	4 366	4 319	0,99	1,23	4 338	5 330
Chmel (chmelnice plodící)	4 632	4 366	1,31	0,99	6 088	4 338
Vinné hrozny (vinice plodné)	16 006	15 667	5,70	3,83	91 253	59 990

Pramen: ČSÚ

Celková produkce jednotlivých plodin vychází z osevních ploch zjišťovaných ČSÚ k 31. 5. 2013 a z vývoje vegetačních podmínek.

Sklizňová plocha obilovin (zejména díky pšenici ozimé, žitu a ječmenu ozimému) se meziročně zvýšila o 42,4 tis. ha tj. o 5,4 % na 1 428,1 tis. ha. Celková sklizeň ve výši 7 512,6 tis. tun byla proti roku 2012 vyšší o 823 452 tun, tj. o 11,0 %. Nad úroveň roku 2012 je sklizeň pšenice ozimé, a to o 1 011,8 tis. tun, žita o 29,3 tis. tun, ječmene ozimého o 84,3 tis. t. Obilovin celkem bylo sklizeno více než v roce minulém. Pšenice bylo sklizeno 4 700,6 tis. t

tj. o 1 465,8 tis. tun více (o 19,09 %) než v roce minulém. U ječmene byla sklizeň 1 593,5 tis. tun, tj. o 2,2 tis. tun méně (o 11,5 %). Kukuřice na zrno bylo sklizeno 675,3 tis. tun, což je o 252,7 tis. tun méně (o 27,3 %) než v roce 2012.

Hektarový **výnos obilovin** 5,26 t je ve srovnání s předchozím rokem vyšší o 0,96 t (tj. o 18,2 %), z toho u pšenice ozimé byl dosažen hektarový výnos 5,74 t (4,27 t v roce 2012), pšenice jarní 4,14 t (4,09 t), žita 4,70 t (4,81 t), ječmene ozimého 4,46 t (3,98 t), ječmene jarního 4,61 t (4,31 t), ovsa 3,19 t (3,39 t), kukuřice na zrno 6,03 t (7,78 t) a ostatních obilovin 1,31 t (1,91 t).

I produkce **luskovin** byla nižší než v roce předešlém. Celkem bylo sklizeno 38,2 tis. tun luskovin. Z toho hrachu setého 30,7 tis. tun, tj. v porovnání s rokem 2012 je však tento údaj téměř totožný. Celková produkce **zrnin** (obiloviny a luskoviny) 7 550,8 tis. tun je proti předchozímu roku vyšší o 877,1 tis. tun (tj. o 11,6 %).

Celková sklizeň **brambor** po zahrnutí sklizně domácností ve výši 475,8 tis. tun představuje proti roku 2012 snížení o 107,6 tis. tun (o 18,7 %). Hektarový výnos ve výši 23,46 t je v porovnání s rokem 2012 téměř shodný. Raných brambor bylo sklizeno 11,82 tis. tun. Průměrný výnos brambor ostatních z jednoho hektaru je 23,46 t. **Cukrovky** technické bylo sklizeno při výnosu 59,99 t z jednoho hektaru 3 743,7 tis. tun bulev (3 868,8 tis. tun v roce 2012) tzn. snížení o 3,23 %.

V roce 2013 došlo ke zvýšení osevních ploch **olejnin** celkem o 16,08 tis. ha (o 3,3 %) na výměru 486,9 tis. ha. Dosažená produkce z této plochy 1 040,2 tis. tun je o 74,0 tis. tun nižší než v roce minulém. Řepky bylo sklizeno

1 443,2 tis. tun, v roce předchozím 1 109,1 tis. tun, tzn. zvýšení o 33,3 tis. tun. Výnos řepkového semene z jednoho hektaru 3,44 t je o 0,68 t nižší. Vyšší byla produkce máku, kdy se z plochy 20,2 tis. ha při průměrném hektarovém výnosu 0,68 t sklídilo 13,9 tis. tun (12,8,9 tis. tun při hektarovém výnosu 0,70 t v roce 2012) makového semene.

Produkce **zeleniny** po zahrnutí sklizně domácností byla proti předchozímu roku vyšší (o 3 %). Ve sledovaném roce bylo sklizeno 239,7 tis. tun zeleniny (232,9 tis. tun v roce 2012). Produkce **ovoce** (včetně domácností) 534,7 tis. tun byla proti loňskému roku nižší (o 1 %).

Výnosová plocha (**plodících vinic**) vinic v roce 2013 byla 12,8 tis. ha. Hektarový výnos byl 5,37 t (5,70 t v roce 2011, 3,83 t v roce 2012). Sklizeno bylo 68,8 tis. tun hroznů, tj. o 8,8 tis. tun více než v roce 2012. Produkce **chmele** ve výši 5 329,75 tun se proti roku 2012 zvýšila o 991,65 tun (tj. o 18,6 %). Výnos chmele z jednoho hektaru 1,23 t je také vyšší, a to o 0,24 t než v roce minulém.

Některé ukazatele živočišné produkce v letech 2012 a 2013

Ukazatel	2012	2013	Index (%) 2013 / 2012
Stavy skotu celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	1 354	1 353	99,9
z toho: Býci ost. vč. volů (nad 8 měs. a do 1 roku) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	146	146	100
Býci ost. vč. volů (nad 1 rok a do 2 let) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	111	111	100
Býci ost. vč. volů (nad 2 roky) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	17	16	94,1
Jalovice od 1 do 2 let – Soupis k 1.4. (tis. ks)	201	201	100
Jalovice nad 2 roky – Soupis k 1.4. (tis. ks)	74	73	98,6
Krávy celkem – Soupis k 1.4. (tis. ks)	551,2	551,9	100,1
v tom: Krávy dojně - Soupis k 1.4. (tis. ks)	373	367	98,3
Krávy bez TPM 1) - Soupis k 1.4. (tis. ks)	178	185	103,9
Průměrné stavy dojnic (tis. ks)	368,7	372,7	101,0
Užitkovost dojených krav – průměr (l/ks/rok)	7 432,6	7 444,3	100,2
Produkce mléka celkem (mil. l)	2 740,7	2 774,5	101,2
Celkový prodej mléka (mil. l)	2 628,6	2 665,5	101,3
z toho: Dodávky mléka do mlékáren (mil. l)	2 381,9	2 319,5	97,3
Domácí spotřeba mléka (mil.l)	2 201,0	2 156,0	97,9
Vývoz mléka (mil. l)	1 086,4	1 041,7	95,8
Dovoz mléka (mil. l)	898,5	879,5	88,4
CZV za mléko – I. a vyšší třídy (Kč/1000 l)	7 670	8 510	110,9
Soběstačnost ČR - mléko (%)	124,5	130,7	104,9
Porážky skotu celkem (tis. ks)	227,5	221,2	97,2
z toho: Býci (tis. ks)	88	92	104,5
Krávy (tis. ks)	106	98	92,4
Jalovice (tis. ks)	23	21	91,3

Ukazatel	2012	2013	Index (%) 2013 / 2012
Telata (tis. ks)	7,4	7,3	101,3
Průměrná živá hmotnost poráženého skotu (kg ž. hm.)	542,1	549,2	101,3
Produkce hovězího masa celkem (tis. t ž. hm.)	170,8	164,0	96,0
Domácí spotřeba hovězího masa (tis. t ž. hm.)	129,9	114,0	87,7
Vývoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	83,5	86,7	103,8
Dovoz hovězího masa (tis. t ž. hm.)	37,7	41,0	108,7
Soběstačnost ČR - hovězí maso (%)	131,4	140,1	106,6
Stavy prasat celkem – Soupis k 31.12.2013 (tis. ks)	1 579	1 548	98,0
z toho: Prasnice celkem – Soupis k 31.12.2013. (tis. ks)	100,1	102	101,9
Prasničky celkem – Soupis k 31.12.2013. (tis. ks)	72,9	49	67,2
Selata – Soupis k 31.12.2013. (tis. ks)	460,7	452	98,1
Prasata na výkrm (vč. vyřaz. kanců a prasnic) - Soupis k 31.12.2013. (tis. ks)	597,9	596	99,6
Opraseno prasnic a prasniček (tis. ks)	257,3	265	102,9
Narozeno selat (tis. ks)	2 840	3 026	106,5
Počet odchovaných selat (tis. ks)	2 529	2 706	106,9
Počet odchovaných selat na prasnici	23,9	25,0	104,6
Produkce vepřového masa (tis. t ž. hm.)	303,6	311,6	102,6
Porážky jatečných prasat bez prasnic a kanců - (tis. ks)	2 656	2 591	97,5
Průměr. porážková hmotnost prasat bez prasnic a kanců (kg ž. hm.)	111,4	110,5	99,1
Domácí spotřeba vepřového masa (tis. t ž. hm.)	556,6	540,7	97,1
Vývoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	77,6	41,2	53,0
Dovoz vepřového masa (tis. t ž. hm.)	328,5	224,8	68,4
Soběstačnost ČR - vepřové maso (%)	54,5	57,6	105,6
Stavy drůbeže celkem (bez hobby aktivit) – Soupis k 1.4. (tis. ks)	20 691	23 265	112,4
z toho: Hrabavá drůbež celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	20 107	22 963	114,2
Slepice - Soupis k 1.4. (tis. ks)	5 354	7 234	135,1
Kuřata na výkrm - Soupis k 1.4. (tis. ks)	11 820	11 693	98,9
Produkce drůbežího masa celkem (tis. tun ž. hm.)	241,7	235,0	97,2
Domácí spotřeba drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	348,4	331,9	95,2
Vývoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	42,8	43,5	101,6
Dovoz drůbežího masa (tis. tun ž. hm.)	148,9	139,4	93,6
Soběstačnost ČR - drůbeží maso (%)	69,3	70,8	102,1
Stavy slepic – po dopočtu domácích hospodářství (tis. ks)	8 101,5	8 752,2	108,0
Produkce vajec – včetně samozásobení (mil. ks)	2 001	2 160	107,9
Průměrná roční snáška vajec (ks/slepice)	299	308	103,0
Domácí spotřeba vajec (mil. ks)	2 472	2 519	101,9
Vývoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	179,5	255,2	142,1
Dovoz vajec, vč. násadových (mil. ks)	650,5	614,4	94,4

Ukazatel	2012	2013	Index (%) 2013 / 2012
Soběstačnost ČR - vejce (%)	80,9	85,7	105,9
Stavy ovcí a beranů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	221	221	100,0
Stavy koz a kozlů celkem - Soupis k 1.4. (tis. ks)	23,6	24,0	101,6
Produkce skopového a kozího masa (t ž. hm.)	6 174	6 826	110,5
Domácí spotřeba skopového a kozího masa (t ž. hm.)	7 130	7 848	110
Vývoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	17,3	21,7	125,4
Dovoz skopového a kozího masa (t ž. hm.)	783	848	108,3
Soběstačnost ČR - skopové a kozí maso (%)	91,5	92,0	100,5

Pramen: ČSÚ-soupis hospodářských zvířat k 1.4.2013, Výsledky statistického zjišťování MZe, Situační a výhledové komoditní zprávy MZe
Poznámka:

1) TPM = Tržní produkce mléka

2) Oficiální údaje ČSÚ budou za rok 2013 na počátku prosince 2014

V období od 1. dubna 2012 do 1. dubna 2013 došlo oproti stejnému sledovanému předchozímu období k nevýznamnému zvýšení celkových početních stavů skotu a to o 137 kusů na konečný počet **1 352 882** kusů skotu (meziroční nárůst o 0,01 %). Jedná se tedy stále o nejnižší početní stavy skotu v České republice od roku 1990, kdy byl stav skotu v historii České republiky nejvyšší. K 1. 1. 1990 bylo v ČR chováno 3 506 222 kusů skotu.

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka dochází v roce 2013, tak jako v celých uplynulých cca 20 letech, k poklesu jejich početního stavu. Došlo ke snížení o 5 809 kusů na 367 327 kusů (pokles o 1,6 %). Naopak v kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 4 letech k početnímu zvýšení, a to o 6 508 kusů na 184 597 kusů (vzestup o 3,7 %), což představuje nejvyšší dosažený počet v této kategorii od roku 1995. V rámci sledování krav celkem jako národního základního stáda skotu se projevuje již čtyřletá stagnace jejich početních stavů. V roce 2013 byl zaznamenán nárůst počtu o 701 kusů (vzestup o 0,1 %).

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2012/2013 dosaženo mléčné užitkovosti 8 267 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 220 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 9 275 kg mléka (nárůst o 90 kg) a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 6 960 kg mléka (pokles o 41 kg).

Ohledně bilance výroby hovězího masa lze konstatovat, že v roce 2013 výroba hovězího masa včetně telecího činila 164,0 tis. tun živé hmotnosti. Oproti sledovanému roku 2012 byla však výroba hovězího masa nižší o 14 tis. tun. Dovoz hovězího masa se zvýšil o 3,3 tis. tun na 41,0 tis. tun živé hmotnosti (meziročně nárůst o 8,1 %). Vývoz se v roce 2013 také zvýšil vyšší a to o 3,2 tis. tun, tedy na úroveň 86,7 tis. tun živé hmotnosti (meziročně nárůst o 3,7 %). Domácí spotřeba

hovězího masa zaznamenává již šestým rokem pokles a to o 15,9 tis. tun živé hmotnosti na 114 tis. tun. Soběstačnost v produkci tohoto druhu masa se tedy v roce 2013 stejně jako v roce 2012 zvýšila a to nyní o 5,5 % na 105,9 %.

V roce 2013 došlo po dvaceti letech poklesu stavů prasat k jeho pozastavení, přihlédneme-li k údajům z Českého statistického úřadu (ČSÚ) v rámci prováděných šetření. Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2013 dosáhl 1 586 627 kusů podle Soupisu hospodářských zvířat vydávaného každoročně k tomuto datu ČSÚ. Meziročně došlo k nárůstu celkových stavů prasat o 5 %. U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. dubnu 2013 činil 102 351 kusů, což představuje meziroční zvýšení o 2,2 %. Tento meziroční vzestupný trend ve vývoji celkových stavů prasat byl následně také potvrzen následným srpnovým a prosincovým statistickým zjišťováním.

Vepřové maso tvoří v České republice 53,4 % z celkové spotřeby masa. Ta činila v roce 2012, v posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem 77,4 kg. Z toho spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky činila 41,3 kg. Došlo tedy k mírnému snížení celkové spotřeby masa ve srovnání s rokem 2011, ale i vepřového masa na 1 obyvatele České republiky, kdy spotřeba činila 42,1 kg, a to i při současném zvyšování spotřebitelských cen vepřového masa a masných výrobků.

Stavy drůbeže v roce 2011 se snížily k 1. 4. proti roku 2010 o 14,5 % (Soupis hospodářských zvířat) vlivem neustále se snižujících cen zemědělských výrobců a realizací poptávky z domácích zdrojů, zatímco v roce 2012 poklesly stavy drůbeže proti roku 2011 pouze o 2,6 %. **V roce 2013 proti roku 2012 se naopak stavy drůbeže zvýšily o 12,4 %** vlivem některých opatření na podporu chovu drůbeže a také růstem ceny zemědělských výrobců.

V roce 2012 se stavy nosnic jak v zemědělském sektoru, tak v domácím hospodářství snížily a to o 7,3 % a dostaly se tak na nejnižší úroveň po vstupu ČR do EU. Tuto skutečnost zřejmě způsobila změna a úprava technologií podle

směrnice Rady 74/1999 stanovující minimální standardy pro ochranu nosnic. Změna spočívala v zákazu využití tzv. neobohacených klecí. Výrobci vajec se s touto skutečností vyrovnali a stavy slepic v obou sektorech se v roce 2013 zvýšily i přes snížení ceny zemědělských výrobců. Důsledkem zvýšení početních stavů nosnic se v roce 2013 zvýšila výroba vajec proti roku 2012 **o skoro 8 %**. Spotřeba vajec v ČR je jedna z nejvyšších ve vyspělých státech Evropy a pohybuje se již několik let kolem 240 kusů vajec na obyvatele a rok. Rozdíl mezi spotřebou a výrobou je řešen dovozem, který v současné době tvoří jednu třetinu výroby.

Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu. Stavy ovcí se od roku 2000, kdy se chovalo pouze 84 108 kusů, zvýšily na 221 014 kusů v roce 2012, což představuje nárůst o 136 956 kusů, tj. o 161,4 %, v roce 2013 se celkové stavy ovcí mírně snížily na 220 521 kusů a oproti roku 2012 došlo k mírnému poklesu početních stavů ovcí

o 493 kusů, tj. o 0,3 %. Stavy bahnic překročily v roce 2013 hranici 125 tisíc kusů (125 136 ks) a společně s 25 747 ks jehnic je to základ pro další rozvoj chovu ovcí u nás.

V roce 2013 se chovalo celkem 24 042 kusů koz, což představuje proti roku 2004 zvýšení o 12 130 kusů, tj. o 105,6 %, oproti roku 2012 došlo k dalšímu zvýšení početních stavů koz o 422 ks, tj. o 1,8 %.

Od roku 2005 se zvyšuje produkce skopového a kozího masa vlivem neustále se zvyšujících stavů těchto druhů zvířat. Nejvyšší nárůst produkce byl meziročně v roce 2006 (18,5 %), zatímco v roce 2010 byl nárůst o 10 %. V roce 2011 bylo zvýšení produkce proti roku 2010 o 10,7 %. Nejvyšší nárůst produkce byl proti roku 2011 v roce 2012. Produkce stoupla o 26,0 %. V roce 2013 vlivem vyšších stavů bahnic a jehnic proti roku 2012 stoupla produkce o cca 10 %.

Některé ukazatele vývoje agrárního sektoru ČR v letech 2000, 2012 a 2013

Ukazatel	Rok		
	2000	2012	2013
Zemědělská půda (tis. ha)	4 280	4 224	3980
Orná půda (tis. ha)	3 082	3 000	2985,8
Zornění ¹⁾ (%)	72,01	70,9	70,7
Podniky zemědělské prvovýroby celkem (počet k 31.12.)	56 487	47 903	48 119
z toho: Podniky fyzických osob (počet k 31.12.)	53 460	44 032	44 120
Zemědělská družstva (počet k 31.12.)	746	531	529
Obchodní společnosti (počet k 31.12.)	2 107	3 090	3 207
Ostatní podniky, vč. státních (počet k 31.12.)	174	250	263
Podíl zemědělství na HPH ²⁾ dle statistiky národních účtů (%) ³⁾	2,99	2,36	2,37
Produkce zemědělských výrobků dle SZÚ - v běžných cenách (mld. Kč)	100,3	121,3	122,1
z toho: Produkce rostlinných výrobků - v běžných cenách (mld. Kč)	49,8	75,6	75,2
Produkce živočišných výrobků a zvířat - v běž. cenách (mld. Kč)	50,5	45,7	46,9
Vývoj cen zemědělských výrobců (CZV) (v %, meziroční index)	109,2	104,1	104,5
z toho: CZV rostlinné produkty celkem (v %, meziroční index)	112,69	103,4	105,1
CZV živočišné produkty celkem (v %, meziroční index)	108,0	105,0	103,8
Vývoj cen vstupů do zemědělství (v %, meziroční index)	108,5	104,3	104
Počet pracovníků v zemědělství - AWU ⁴⁾ (tis. osob)	x	105,8 ¹	103,5¹²⁾
Průměrná měsíční nominální mzda v zemědělství ⁵⁾ (Kč/zaměstnanec)	10 134	20 010	20 584⁶⁾
Rentabilita (výnosnost celkového kapitálu) ⁷⁾ v zemědělství (v %)	+ 1,76 ⁹⁾	- ¹⁰⁾	- ¹⁰⁾
Míra zadluženosti ⁷⁾ v zemědělství (v %)	39,18 ⁸⁾	- ¹⁰⁾	- ¹⁰⁾
Hospodářské výsledky zemědělství (+ zisk/- ztráta) (mld. Kč)	-1,2	+16,1	+16,7
Celková podpora agrokompexu (mld. Kč) ¹¹⁾	10,85	41 508	42 788
v tom: - ze zdrojů ČR (mld. Kč) ¹¹⁾	10,85	10 996	10 210
- ze zdrojů EU (mld. Kč) ¹¹⁾	x	30 512	32 578
Saldo agrárního zahraničního obchodu (mld. Kč)	- 17,3	-24,7	-23,7

Pramen: ČÚZK, ČSÚ, ÚZEI – FADN CZ, MZe

Poznámky:

- ¹⁾ Zornění = podíl celkové výměry orné půdy na celkové výměře zemědělské půdy v %
²⁾ HPH= Hrubá přidaná hodnota
³⁾ Podíl zemědělství na HPH v běžných cenách = včetně myslivosti a souvisejících činností
⁴⁾ V souladu s údaji používanými v EU byl nahrazen původní údaj o počtu pracovníků údajem ALI (Annual Labour Input – vstup pracovní síly do sektoru zemědělství) vyjádřeným v jednotkách AWU (Annual work unit – Roční pracovní jednotka) Jedna AWU zahrnuje takový počet hodin, který odpovídá počtu skutečně odpracovaných hodin v rámci plného pracovního úvazku v zemědělství (1 800 hodin). Nezahrnuje státní svátky, placenou dovolenou na zotavenou, dny pracovní neschopnosti, přestávky na jídlo, apod. Předběžný údaj.
⁵⁾ Bez podniků fyzických osob
⁶⁾ Předběžný údaj
⁷⁾ Od roku 2008 metodika - data výběrového souboru FADN napočtena na celorepublikovou úroveň prostřednictvím systému vážení (tzv. "weighting system")
⁸⁾ V roce 2000 odlišná metodika (cizí kapitál / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.
⁹⁾ V roce 2000 odlišná metodika (hosp. výsledek za účetní období / celkový kapitál) x 100, jen za podniky hospodařící na z. p.
¹⁰⁾ Údaje za rok 2012 (2013) nejsou k dispozici, 11) předpoklad vyplacení do 30.6.2013; 12) semidefinitivní údaj

Souhrnný zemědělský účet (SZÚ)

Semidefinitivní výsledky za rok 2012 a předběžné výsledky za rok 2013

Tab. 1: SZÚ - výsledky účtu výroby v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2013/12 (%)
		2012	2013	
01	OBILOVINY (včetně osiva)	32 445,9	31 601,1	97,4
01.1	Pšenice a špalda	17 488,2	19 332,0	110,5
01.2	Žito a souřež	724,6	615,4	84,2
01.3	Ječmen	7 802,7	7 302,8	93,5
01.4	Oves a letní směsky	729,2	563,3	77,2
01.5	Kukuřice na zrno	4 724,4	2 909,3	61,5
01.7	Ostatní obiloviny	976,8	878,3	89,9
02	TECHNICKÉ PLODINY	19 197,8	20 219,1	105,3
02.1	Olejnata semena a olejnaté plody (včetně osiva)	14 989,1	15 960,0	106,4
02.2	Bílkovinné plodiny (včetně osiva)	256,9	274,8	106,9
02.4	Cukrová řepa	3 114,4	3 096,1	99,4
02.5	Ostatní technické plodiny	837,4	888,2	106,0
03	PÍCNINY	10 106,7	12 524,6	123,9
04	ZELENINA A ZAHRADNICKÉ VÝROBKY	5 109,9	5 450,8	106,6
04.1	Čerstvá zelenina	1 477,8	1 596,6	108,0
04.2	Sazenice a květiny	3 632,1	3 854,2	106,1
05	BRAMBORY (včetně sadby)	1 903,6	2 448,5	128,6
06	OVOCE	1 280,7	1 372,8	107,1
06.1	Čerstvé ovoce	1 280,7	1 372,8	107,1
07	VÍNO ¹⁾	774,0	935,4	120,8
09	OSTATNÍ ROSTLINNÉ VÝROBKY	755,3	609,6	80,7

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2013/12 (%)
		2012	2013	
10	ROSTLINNÁ PRODUKCE (01 AŽ 09)	71 574,0	75 161,8	105,0
11	ZVÍŘATA	21 907,0	22 288,2	101,7
11.1	Skot	6 680,7	6 657,7	99,6
11.2	Prasata	9 317,7	9 580,4	102,8
11.4	Ovce a kozy	75,1	86,5	115,1
11.5	Drůbež	5 809,7	5 939,8	102,2
11.6	Ostatní zvířata	23,8	23,8	100
12	ŽIVOČIŠNÉ VÝROBKY	23 112,8	24 607,6	106,4
12.1.	Mléko	20 511,8	22 401,9	109,2
12.2.	Vejce	2 564,2	2 163,4	84,3
12.3	Ostatní živočišné produkty	36,8	42,3	114,9
13	ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE (11+12)	45 019,8	46 895,8	104,1
14	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH VÝROBKŮ (10+13)	116 593,8	122 057,7	104,6
15	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÝCH SLUŽEB	2 782,2	3 522,9	126,6
16	ZEMĚDĚLSKÁ PRODUKCE (14+15)	119 375,9	125 580,6	105,1
17	NEZEMĚDĚLSKÉ VEDLEJŠÍ ČINNOSTI (NEODDĚLITELNÉ)	2 452,0	2 487,6	101,4
17.1.	Zpracování zemědělských výrobků	2 112,6	2 142,7	101,4
17.2.	Jiné neoddělitelné vedlejší činnosti (zboží a služby)	339,4	344,9	101,6
18	PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ (10+13+15+17)	121 828,0	128 068,2	105,1
19	MEZISPOTŘEBA CELKEM	88 312,1	93 082,9	105,4
19.1	Osivo a sadba	3 906,7	3 926,1	100,4
19.2	Energie; maziva	13 873,9	14 968,1	107,8
19.3	Hnojiva a prostředky zlepšující půdu	6 529,2	6 815,5	104,3
19.4	Prostředky na ochranu rostlin a pesticidy	5 490,3	5 705,4	103,9
19.5	Veterinární náklady	2 915,5	2 919,1	100,1
19.6	Krmiva	30 963,6	34 223,3	110,5
19.6/2	krmiva nakupovaná mimo zemědělské odvětví	16 608,3	17 786,1	107,0
19.6.3	krmiva vyrobená a spotřebovaná uvnitř podniku	14 355,3	16 437,3	114,5
19.7	Údržba a oprava strojů a zařízení	3 900,4	4 415,6	113,2
19.8	Údržba a oprava budov	3 235,4	3 666	113,3
19.9	Zemědělské služby	2 782,2	3 522,9	126,6
	Finanční zprostředkovatelské služby nepřímo měřené (FISIM)	740	776,0	104,8
19.10, 11	Ostatní zboží a služby	13 974,8	12 145,8	86,9
20	HRUBÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (18-19)	33 515,9	34 985,3	104,3
21	SPOTŘEBA FIXNÍHO KAPITÁLU	14 973,0	15 388,8	102,7
22	ČISTÁ PŘIDANÁ HODNOTA V ZÁKLADNÍCH CENÁCH (20-21)	18 542,8	19 596,4	105,6

Pramen: ČSÚ; Poznámka: 1) vinné hrozny určené k výrobě stolního vína.

Tab. 2: SZÚ - výsledky účtu tvorby důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2013/12(%)
		2012	2013	
23	NÁHRADY ZAMĚSTNANCŮM	24 779,4	25 499,7	102,9
24	OSTATNÍ DANĚ NA VÝROBU	1 226,0	1 260,0	102,7
25	OSTATNÍ DOTACE NA VÝROBU	29 219,6	30 269,5	103,5
26	DŮCHOD Z FAKTORŮ (22-24+25)	46 536,4	48 606,0	100,4
27	ČISTÝ PROVOZNÍ PŘEBYTEK/SMÍŠENÝ DŮCHOD (22-23-24+25)	21 757,0	23 106,3	106,2

Pramen: ČSÚ

Tab. 3: SZÚ - výsledky účtu podnikatelského důchodu v mil. Kč

Kód	Ukazatel	v běžných cenách		Index 2013/12 (%)
		2012	2013	
28	PŘEDEPSANÉ PACHTOVNÉ A OSTATNÍ NÁJEMNÉ Z NEMOVITOSTÍ	4 342,5	4 994,7	114,9
29	NÁKLADOVÉ ÚROKY	1 745,6	1 885,4	108,0
30	VÝNOSOVÉ ÚROKY	435,0	462,6	106,3
31	PODNIKATELSKÝ DŮCHOD (27-28-29+30)	16 103,9	16 688,8	103,6

Pramen: ČSÚ

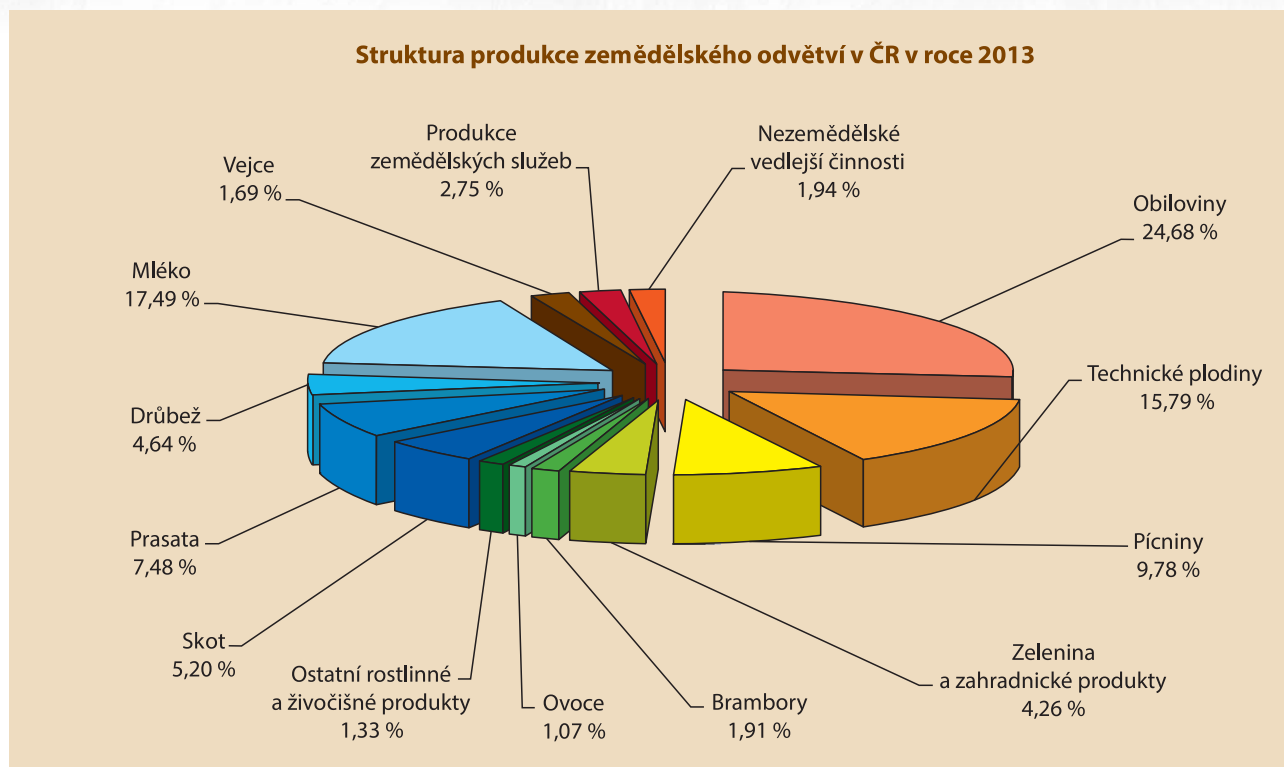
Komentář k předběžným výsledkům SZÚ 2013

Produkce zemědělského odvětví (PZO) vyjádřená v běžných základních cenách představovala v předběžných výsledcích za rok 2013 výši 128 068,2,0 mil. Kč, z toho rostlinná produkce činila 75 161,8 Kč a živočišná produkce 46 895,8 mil. Kč. Zbytek do celkové produkce zemědělského odvětví vedle rostlinné a živočišné produkce tvořila jednak zemědělská práce prováděná dodavatelsky, tj. produkce zemědělských služeb (3 522,9 mil. Kč) a jednak nezemědělské vedlejší činnosti (neoddělitelné) ve výši 2 487,6 mil. Kč. V rostlinné výrobě došlo kromě pšenice u hlavních komodit k poklesu sklizní. Celková živočišná produkce byla v roce 2013 vyšší oproti minulému roku; U prasat a vajec došlo k nárůstu naturálního množství a díky nárůstu cen byla vyšší i jejich produkce. V případě mléka došlo k nárůstu ceny a produkce se oproti roku 2012 zvýšila.

Produkce zemědělského odvětví ve stálých základních cenách roku 2000 činila 99 927,7 mil. Kč, z toho rostlinná produkce 56 555,3 mil. Kč a živočišná produkce 43 372,4 mil. Kč.

Rostlinná produkce se v roce 2013 podílela na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 58,6 %, přičemž nejvýznamnější zastoupení na rostlinné produkci měly obiloviny (42,0 %) a technické plodiny (26,9 %). Živočišná produkce byla zastoupena na produkci zemědělského odvětví v běžných základních cenách 36,6 %, nejvýznamnější podíl na živočišné produkci představovaly produkce mléka (52,4 %) a chov jatečných prasat (20,4 %).

Mezispotřeba (MS) se podílela na produkci zemědělského odvětví (bez dotací na výrobky) 72,6 %, v mezispotřebě byla nejvíce zastoupena krmiva (36,7 %).

Pramen: ČSÚ

Vývoj na vnitřním agrárním trhu

Vývoj cen zemědělských výrobců

Ceny zemědělských výrobců (CZV) byly v úhrnu za celý rok 2013 o 36,7 % vyšší než ceny v roce 2012, z toho ceny rostlinných výrobků se zvýšily o 44,1 % a ceny živočišných výrobků pak o 18,3 %.

Nejvyšší meziroční nárůst zaznamenala položka – ječmen krmný (69,9 %), hrách krmný (65,8 %), pšenice krmná (65,7%), ječmen sladovnický (63,8 %), dále pak žito (62,1 %)

a oves krmný (61,4 %). Nejvýraznější snížení CZV za rok 2013 naopak postihlo tyto položky – mrkev (19,9%) jehňata jatečná výkrm v živém a ovce, berani, skopci jateční v živém (11,4 %), telata jatečná savá (2,4%) a med včelí (5,6%).

Nejvyšší čtvrtletní nárůst CZV v roce 2013 byl zaznamenán ve 2. a 3. čtvrtletí u položky ječmen krmný (92,1 % stavu stejného období 2012).

Ceny zemědělských výrobců vybraných zemědělských komodit – indexy 2013/2012 (%)¹⁾

Název	Průměr roku 2013	Průměr čtvrtletí roku 2013			
		I.	II.	III.	IV.
Rostlinné produkty celkem	144,1	164,7	156,1	137,1	127,1
z toho: Pšenice potravinářská	155,9	179,5	175,3	140,5	128,3
Pšenice krmná	165,7	191,5	185,8	147,4	138,2
Ječmen sladovnický	163,8	165,4	171,3	163,3	155,1
Ječmen krmný	169,9	192,1	187,3	152,8	147,4
Žito	162,1	190,4	187,9	146,2	123,8
Oves krmný	161,4	174,6	175,3	161,6	134,0

Název	Průměr roku 2013	Průměr čtvrtletí roku 2013			
		I.	II.	III.	IV.
Kukuřice krmná	154,2	170,8	165,2	154,0	126,8
Hrách jedlý	111,0	103,2	108,7	119,2	112,9
Hrách krmný	165,8	186,0	161,9	151,7	163,7
Semeno řepky olejné	141,5	157,0	154,4	132,1	122,5
Chmel sušený	116,7	2)	2)	116,3	117,0
Stonky lnu odsemeněné rosené	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Cukrovka technická	111,8	111,8	2)	2)	118,7
Brambory konzumní	127,3	93,2	115,0	140,2	151,5
Brambory průmyslové	152,7	112,4	2)	186,0	144,4
Vinné hrozny čerstvé	95,5	2)	2)	96,4	94,9
Jablka konzumní	114,0	108,0	130,5	113,4	101,2
Třešně	132,5	2)	74,3	132,5	2)
Mrkev	80,1	84,6	2)	102,1	93,4
Zelí bílé hlávkové	111,0	84,0	248,7	119,9	147,2
Cibule kuchyňská	105,3	77,1	98,2	136,2	110,0
Živočišné produkty celkem	118,3	116,2	115,7	118,1	123,1
Hospodářská zvířata (bez živočišných výrobků)	122,8	121,8	120,4	124,2	124,8
z toho: Býci jateční (tř. jak. EUROP v živém)	116,5	120,0	118,1	114,5	113,5
Jalovice jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	124,5	124,1	125,7	125,1	123,2
Krávy jatečné (tř. jak. EUROP v živém)	126,5	127,6	130,3	126,6	121,4
Telata jateční savá (tř. jak. EUROP v živém)	97,6	104,9	100,2	99,2	86,2
Prasata jatečná (tř. jak. EUROP v živém)	125,5	121,0	118,6	129,4	133,2
Jehňata jatečná výkrm v živém	88,6	89,0	90,4	87,5	87,5
Ovce, berani, skopci jateční v živém	88,6	89,0	90,4	87,5	87,5
Kuřata jatečná (tř. jak. I.)	121,4	124,1	123,0	121,1	117,5
Krůty brojlerové v živém	129,8	125,4	123,8	130,0	139,9
Pstruh v živém	107,8	108,1	108,9	108,9	105,4
Kapr (tř. jak. I. v živém)	100,1	102,2	99,0	101,3	97,8
Živočišné výrobky	113,7	110,6	111,1	112,0	121,3
Mléko kravské (tř. jak. Q)	114,3	108,3	111,5	114,2	123,0
Vejce slepičí (konzumní tříděná)	108,5	128,4	103,8	94,2	107,4
Med včelí	94,4	90,1	90,5	97,1	100
Zemědělské produkty úhrnem	136,7	155,2	152,9	133,8	126,2

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 1) Stejně období předchozího roku = 100

2) Údaje nejsou k dispozici

Vývoj cen vstupů do zemědělství

Index cen dodávek výrobků a služeb do zemědělství (dále jen index cen vstupů do zemědělství) se v roce 2013 meziročně zvýšil o 3,1 %. Ceny výrobků a služeb běžně spotřebovávaných v zemědělství se zvedly o 3,2 %, ceny výrobků a služeb přispívajících do zemědělských investic vstoupily o nepatrných 1,9 %.

Ke zvýšení cen vstupů do zemědělství v roce 2013 největší měrou přispělo zvýšení cen služeb pro zemědělství o 14,3 % dále pak u krmiv (8,9 %), zejména pak krmných směsí (10,0 %) a vody, její úpravy a rozvodu (o 5,7 %).

K mírnému poklesu cen došlo u maziv o 4,3 %. Mírné poklesy také zaznamenaly položky „Budovy“ (o 1,4 %) a „Motorová paliva“ (0,9 %).

Ceny vstupů do zemědělství – indexy 2013/2012 (%) ¹⁾

Název	Průměr roku 2013	Průměr čtvrtletí roku 2013			
		I.	II.	III.	IV.
Osiva a sadba	104,0	107,6	107,9	100,8	100,1
z toho: Pšenice ozimá	99,5	110,0	110,0	89,1	90,7
Ječmen jarní	113,2	111,0	114,2	114,2	113,1
Kukuřice	103,2	103,6	103,1	103,1	103,1
Řepka ozimá	106,3	109,5	112,9	105,2	98,8
Zvířata pro chov a výrobu ²⁾					
Energie a maziva	100,2	99,8	99,3	101,2	100,6
z toho: Paliva na topení	105,1	105,3	104,6	105,4	105,3
Motorová paliva	99,1	98,4	98	104,0	99,5
Elektřina	103,1	103,1	103,0	103,0	103,2
Maziva	95,7	97,3	93,1	96,4	95,9
Umělá hnojiva, půdní zlepšovací prostředky	99,8	104,1	102,1	99,1	94,0
z toho: Jednoduchá hnojiva	100,7	104,7	103,1	100,1	94,9
Směsí hnojiv	96,2	101,2	98,4	94,7	95,0
Chemické prostředky, pesticidy	101,7	104,2	102,6	100,3	99,8
z toho: Fungicidy	100,4	108,6	99,9	96,8	97,0
Insekticidy	101,6	99,3	102,8	102,5	101,8
Herbicidy	103,6	104,3	105,1	102,9	102,2
Krmiva	108,9	127,4	119,9	103,3	89,7
z toho: Jednoduchá krmiva	106,1	130,7	118,7	96,2	84,8
Krmné směsi	110,0	125,8	120,4	106,3	91,9
Údržba a oprava strojního zařízení ²⁾					
Údržba a oprava budov ²⁾					
Veterinární služby	101,7	100,9	101,5	102,8	101,7
Ostatní výdaje	98,9	100,7	98,7	98,1	98,3
z toho: Voda, její úprava a rozvod	105,7	105,8	105,7	105,7	105,7
Skladování a podpůrné služby v dopravě	92,7	96,4	91,2	91,2	92,1
Telekomunikační služby	85,5	99,1	85,2	78,9	99,0
Neživotní pojištění	100,8	99,1	100,3	102,0	101,9
Právní a účetnické služby	98,8	99,2	98,6	98,7	98,7
Služby pro zemědělství	114,3	122,3	116,6	120,0	103,0
Stroje a ostatní zařízení pro zemědělství	103,0	102,1	102,5	103,1	104,4

Název	Průměr roku 2013	Průměr čtvrtletí roku 2013			
		I.	II.	III.	IV.
Budovy	98,6	98,7	98,3	98,4	98,9
Celkem výroby a služby přisp. do zem. investic	101,9	101,2	101,4	102,0	103,0
Výroby a služby přisp. do zem. investic celkem	103,2	108,8	106,2	101,7	97,3
Vstupy do zemědělství celkem	103,1	108,0	105,7	101,7	97,3

Pramen: ČSÚ

Poznámky: 1) Stejně období předchozího roku = 100; 2) Údaje nejsou k dispozici

Agrární zahraniční obchod

Vývoj celkového a agrárního zahraničního obchodu v letech 2008 až 2013 (mil. Kč)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Změna 2013/ 2012	
							mil. Kč	%
Agrární zahraniční obchod ČR ¹⁾								
Obrat celkem	237 979,0	235 442,9	245 372,0	277 054,3	321 334,2	341 532,5	20 198,3	106,3
Vývoz celkem	106 931,0	101 707,7	105 364,2	120 380,7	148 308,5	158 921,5	10 613,0	107,2
Dovoz celkem	131 048,0	133 735,2	140 007,8	156 673,6	173 025,7	182 611,0	9 585,3	105,5
Bilance celkem	-24 117,0	-32 027,5	-34 643,6	-36 292,9	-24 717,2	-23 689,5	1 027,7	95,8
Stupeň krytí dovozu vývozem	81,6	76,1	75,3	76,8	85,7	87,0	1,3	-
Zahraněční obchod ČR celkem								
Obrat celkem	4 880 224,9	4 127 659,1	4 944 353,6	5 566 254,2	5 839 486,0	5 981 395,2	141 909,2	102,4
Vývoz celkem	2 473 735,6	2 138 623,1	2 532 797,2	2 878 691,3	3 072 597,8	3 166 049,6	93 451,8	103,0
Dovoz celkem	2 406 489,3	1 989 036,0	2 411 556,4	2 687 562,9	2 766 888,2	2 815 345,6	48 457,4	101,8
Bilance celkem	67 246,3	149 587,1	121 240,8	191 128,4	305 709,6	350 704,0	44 994,4	114,7
Podíl obratu AZO na celk. obratu ZO (%)	4,88	5,70	4,96	4,98	5,50	5,71	0,21	-
Podíl agrárního vývozu na celk. vývozu (%)	4,32	4,76	4,16	4,18	4,83	5,02	0,19	-
Podíl agrárního dovozu na celk. dovozu (%)	5,45	6,72	5,81	5,83	6,25	6,49	0,24	-

Pozn.: ¹⁾ Agrární zboží je vymezeno kapitolami 01 až 24 celního sazebníku.

Pramen: ČSÚ (data z 8. 3. 2014).

Za agrární zahraniční obchod (AZO) ČR je považován jak obchod s třetími zeměmi, tak obchod s ostatními členy EU. V důsledku vstupu Chorvatska do EU 1. července 2013 je již obchod na vnitřním jednotném trhu sledován vůči sedmadvaceti zemím EU 28.

Obrat českého AZO se v roce 2013 meziročně zvýšil o 20,2 mld. Kč, tj. o 6,3 %. Z toho vývoz vzrostl o 10,6 mld. Kč, tj. o 7,2 %, a dovoz o 9,6 mld. Kč, tj. o 5,5 % (viz tab. 1). Vzhledem k vyšší hodnotě a tempu přírůstku vývozu v porovnání s dovozem poklesl schodek bilance

českého AZO o 1,0 mld. Kč na 23,7 mld. Kč a stupeň krytí dovozu vývozem se zvýšil o 1,3 p. b. na 87,0 %, což jsou nejpriznivější hodnoty od vstupu ČR do EU.

Ke snížení záporné obchodní bilance však došlo jen v rámci AZO ČR s třetími zeměmi, a to o 1,1 mld. Kč na 12,2 mld. Kč, zatímco v rámci agrárního obchodu s ostatními členy EU došlo k nepatrnému nárůstu schodku o 76,5 mil. Kč na 11,5 mld. Kč.

Vývoj AZO byl v roce 2013 ovlivněn spíše meziročním nárůstem dovozních cen, zatímco vývozní ceny u řady důležitých exportních komodit meziročně poklesly.

Podíl EU na celkovém českém agrárním exportu v roce 2013 meziročně poklesl o 0,4 p. b. na 91,5 %, zatímco její podíl v českém agrárním dovozu vzrostl o 0,6 p. b. na 85,9 %².

Nejvíce agrárního zboží z ČR směřuje tradičně na Slovensko (25,6 % v roce 2013), do Německa (20,3 %), Polska (10,6 %), Itálie (6,9 %), Rakouska (5,9 %), dále Maďarska (4,2 %), Spojeného království (3,3 %) a Francie (3,0 %). V rámci třetích zemí je dominantním odběratelem agrárního zboží z ČR Rusko (1,5 %), dále Ukrajina (0,7 %) a Švýcarsko (0,6 %). Hodnota vývozu do všech uvedených zemí se v roce 2013 meziročně zvýšila s výjimkou Maďarska, v jehož případě stagnovala.

Nejvýrazněji se v roce 2013 v meziročním porovnání zvýšila hodnota českého agrárního exportu do Německa (o 2,9 mld. Kč), což způsobil především vyšší export „řepky“ a „pšenice“, a dále (již s řádově nižšími přírůstky) do Rakouska, kam se zvýšila hodnota vývozu celé řady komodit a mimo to i reexportů „čerstvých ryb“ a „rybího filé“ (lososů), do Nizozemska, a to vlivem neobvyklého exportu „řepky“, do Spojeného království, kam vzrostl vývoz „oplatek“ (které jsou však nadále méně významnou exportní položkou do této země než „sladké sušenky“), „čokolády“ a „cukrovinek bez kaka“, do Itálie, a to hlavně v důsledku vyššího vývozu „lihovin“, „řepkového oleje“³ a „mléka“, a do Francie, což způsobil ve velké míře mimořádný export tabákových výrobků.

K významnějšímu poklesu hodnoty vývozu došlo pouze do Dánska (o 391,3 mil. Kč), kam se mj. mnohem menší měrou v roce 2013 exportovaly „cigarety“ a přestaly vyvážet „kysané mléčné výrobky“.

Hlavními dodavateli agrárních výrobků do ČR byly v roce 2013, stejně jako v předchozích letech, Německo (23,5 % v roce 2013), Polsko (15,9 %), Slovensko (8,0 %), Nizozemsko (6,4 %), Itálie (5,3 %), Španělsko (5,1 %), Rakousko (4,1 %), Maďarsko (4,1 %) a Francie (3,7 %). Z třetích zemí je nejvýznamnějším dodavatelem Brazílie (1,8 %), Čína (1,4 %), Turecko (1,2 %) a Spojené státy (1,1 %).

V roce 2013 se meziročně nejvýrazněji zvýšila hodnota českého agrárního dovozu ze dvou hlavních dodavatelských zemí - Německa a Polska (o 4,5 mld. Kč, resp. o 2,4 mld. Kč) a dále ze Španělska (o 856,7 mil. Kč) a Francie (o 476,0 mil. Kč). V případě Německa se na tomto nárůstu podílela zejména meziročně vyšší hodnota dovážených „sýrů a tvarohů“, „vepřového masa“ a „sójových pokrutin“ (hodnota dovozu „sójových pokrutin“ byla vyšší,

ačkoliv importované množství pokleslo), u Polska „řepkového oleje“, u Španělska „vepřového masa“ a u Francie „vína“ a „cukru“.

Naopak nejvýraznější meziroční pokles zaznamenala v roce 2013 hodnota českého agrárního importu z Brazílie (o 753,8 mil. Kč), a to zejména v důsledku nižší hodnoty dovezeného „drůbežního masa“, „sójových pokrutin“ a „kávy“, ze Slovenska (o 371,0 mil. Kč), kde se nejvíce projevil pokles hodnoty importovaného „cukru“, Rakouska (o 320,5 mil. Kč), z něhož byl patrný zvláště nižší dovoz „čokolád“ a „cukru“, a z Dánska (o 318,6 mil. Kč), z něhož se dovezlo méně „prasat“ (selat) a „vepřového masa“.

Nejvyšší schodek bilance vykázala ČR v roce 2013 v agrárním obchodě s Polskem (12,2 mld. Kč), Německem (10,6 mld. Kč), Nizozemskem (8,3 mld. Kč), Španělskem (7,9 mld. Kč), Brazílií (3,4 mld. Kč) a Belgií (3,0 mld. Kč). Naproti tomu kladné bilance dosáhla tradičně v agrárním obchodu se Slovenskem (26,1 mld. Kč), dále se Spojeným královstvím (2,3 mld. Kč), Ruskem (2,1 mld. Kč), Rakouskem (1,8 mld. Kč), Rumunskem (1,8 mld. Kč) a Itálií (1,3 mld. Kč). Rakousko a Itálie jsou přitom pravidelnými netto-odběrateli agrárních výrobků z ČR teprve v posledních dvou sledovaných letech.

K nejvýraznějšímu meziročnímu zlepšení bilance formou nárůstu jejího aktiva došlo v roce 2013 v českém agrárním obchodě s Rakouskem (o 1,3 mld. Kč), Slovenskem (o 860,6 mil. Kč), Itálií (o 723,9 mil. Kč) a Spojeným královstvím (o 651,5 mil. Kč). V případě Brazílie a Nizozemska pak došlo k poklesu bilančního schodku (o 759,8 mil. Kč, resp. o 587,2 mil. Kč).

Naproti tomu k meziročnímu zhoršení bilance českého agrárního obchodu došlo ve sledovaném roce především s Polskem (o 2,2 mld. Kč) a Německem (o 1,5 mld. Kč), dále se Španělskem a Belgií.

Největší podíl v českém agrárním exportu zaujímaly v roce 2013 „cigarety“ (5,8 %)⁴, které však nejsou typickým agrárním výrobkem, „pšenice“ (5,3 %), „nezahuštěné mléko a smetana“ (5,0 %), z toho hlavně KN 0401 20 99 „nezahuštěného mléka o obsahu tuku 3-6 % v balení nad 2 litry“ (mj. surové mléko), „řepkový olej“ (4,6 %), „pekařské zboží, pečivo, sušenky, oplatky apod.“ (4,5 %), „přípravky používané k výživě zvířat“ (3,9 %), HS 2106 „potravinové přípravky jiné“ (3,9 %), „čokoláda a ostatní potravinové přípravky s kakaem“ (3,6 %), „semena řepky“ (3,4 %), „pivo“ (3,3 %), „cukr“ (3,2 %), „sýry a tvaroh“, „cukrovinky bez kaka“, „živý skot“, „limonády“, „slad“, „vepřové maso“, „zahuštěné mléko a smetana“ a „uzenky a salámy“. Vysoký podíl velkoobjemových komodit vykazuje přitom ČR v agrárním vývozu do EU, zatímco do třetích zemí exportuje hlavně zpracované výrobky.

V meziročním porovnání se v roce 2013 nejvýrazněji zvýšila hodnota vývozu „přípravků používaných k výživě zvířat“ (o 1,2 mld. Kč), a to konkrétně „výživ pro psy a kočky v balení pro drobný prodej“ (nejvíce do Japonska, kam se tyto výrobky ve vysoké míře exportovali prakticky poprvé, a dále do Německa) „pekařského zboží, pečiva, sušenek, oplatek apod.“ (o 1,1 mld. Kč), a to zejména „oplatek“ (do Francie a Spojeného království) a „slazeného pečiva“ (do Německa a Polska), „nezahuštěného mléka a smetany“

2 Dovoz je teritoriálně sledován podle země původu.

3 HS 1514 11 a 1514 19, řepkový olej s nízkým obsahem kyseliny erukové, v textu jen „řepkový olej“.

4 Komoditní analýza vychází z dat o zahraničním obchodě „bez dopočtů“, viz metodika ČSÚ.

(o 859,1 mil. Kč), přičemž se to týkalo nejen surového mléka spadajícího do položky KN 0401 20 99 (a jejíž vývoz vzrostl zejména na Slovensko a do Itálie, třebaže dominantním odběratelem nadále zůstává Německo), ale i polotučného konzumního mléka položky KN 0401 20 11 (jehož export se zvýšil zvláště na Slovensko), „potravinových přípravků jiných“ (o 794,4 mil. Kč) a „sýrů a tvarohu“ (o 740,1 mil. Kč). Dalšími komoditami s vysokými přírůstkami hodnoty na straně českého vývozu byly „řepka“, „tabák ke kouření“, „čokoláda a ostatní potravinové přípravky s kakaem“, „řepkové pokrutiny“, „pivo“ a „lihoviny“. Z výše uvedeného výčtu je patrné, že se jedná často o výrobky s vyšší přidanou hodnotou. U většiny komodit byl meziroční nárůst hodnoty vývozu doprovázen méně výrazným nárůstem exportovaného množství, což ukazuje na nárůst průměrných vývozních jednotkových cen⁵. U „nezahuštěného mléka a smetany“ dokonce export v množstevním vyjádření o 3 % poklesl. K poklesu průměrných vývozních cen však došlo u „řepky“ a „lihovin“.

Naopak k meziročnímu poklesu hodnoty vývozu došlo v roce 2013 zejména v případě „cukru“ (o 1,1 mld. Kč), „řepkového oleje“ (o 988,7 mil. Kč), „kukuřice“ (o 835,4 mil. Kč), „ječmene“ (o 787,4 mil. Kč) a „kávy“ (o 365,1 mil. Kč). U všech těchto komodit s výjimkou „kukuřice“ prohloubily pokles hodnoty exportu meziročně nižší vývozní ceny.

Hlavními importovanými komoditami do ČR byly v roce 2013 „vepřové maso“ (7,7 %), „pekařské zboží, pečivo, sušenky, oplatky apod.“ (4,4 %), „sýry a tvaroh“ (4,1 %), „čokoláda a ostatní potravinové přípravky s kakaem“ (4,0 %), „potravinové přípravky jiné“ (3,7 %), „přípravky používané k výživě zvířat“ (3,1 %), „maso a droby drůbeže“, „cigarety“, „sójové pokrutiny“, „víno“, „výtažky a koncentráty z kávy“, „limonády“, „káva“, „citrusové plody“, „přípravky z mouky, krupice, škrobu, sladový výtažek a přípravky z mléka“ (mj. „přípravky určené pro dětskou výživu“), „lihoviny“, „hovězí maso“, „rajčata“ a „banány“, tzn. vedle nekompetitivních položek ve velké míře také kompetitivní zpracované produkty, což je např. u masa velmi negativním rysem českého AZO. V roce 2013 se nicméně dlouhodobý nárůst schodku bilance obchodu s masem a droby (HS 02) zastavil. Již několik let se pak zlepšuje obchodní bilance obchodu s masnými výrobky (HS 1601 a 1602).

V meziročním porovnání vzrostla v roce 2013 zejména hodnota dovozu „řepkového oleje“ (o 734,9 mil. Kč), „sýrů a tvarohu“ (o 653,1 mil. Kč), „brambor“ (636,4 mil. Kč), „přípravků používaných k výživě zvířat“ (601,2 mil. Kč), dále „čokolády a ostatních potravinových přípravků s kakaem“, „pekařského zboží, pečiva, sušenek, oplatek apod.“, „vína“, „potravinových přípravků jiných“, „sójových pokrutin“, a „lihovin“. U řady uvedených komodit došlo ke zvýšení hodnoty dovozu v peněžním vyjádření, třebaže importované množství se meziročně naopak snížilo, což ukazuje na nárůst průměrných dovozních cen. Nárůst hodnoty dovozu „řepkového oleje“ a pekařského zboží (konkrétně „neslazeného“ a „slazeného pečiva“ a „chleba“) byl nejvíce patrný z Polska. U ostatních komodit došlo k nejvýraznějšímu zvýšení importu z Německa s výjimkou „vína“ (nárůst

dovozu zejména z Francie a ze Španělska) a „lihovin“ (nejvýraznější zvýšení dovozu ze Spojeného království a Irska).

Naproti tomu nejvýraznější meziroční pokles zaznamenala v roce 2013 hodnota dovozu „cukru“ (o 698,8 mil. Kč), „semen řepky“ (o 690,0 mil. Kč), a to v obou případech především ze Slovenska, dále „živých prasat“, „vajec ve skořápce“, „kávy“, „nezpracovaného tabáku“ a „masa a droby drůbeže“. U těchto komodit došlo k meziročnímu nárůstu průměrných dovozních cen s výjimkou „masa a droby drůbeže“ a „tabáku“.

Největšího bilančního aktiva dosáhla ČR v roce 2013 v obchodě s „pšenici“ (7,8 mld. Kč), „nezahuštěným mlékem a smetanou“ (6,3 mld. Kč), „řepkových olejů“ (5,0 mld. Kč), „cigaretami“ (4,5 mld. Kč), „pivem“ (4,5 mld. Kč), „živým skotem“ (3,4 mld. Kč), „řepkou“, „cukrem“, „sladem“, „zahuštěným mlékem a smetanou“, „cukrovinkami bez kaka“ a „živou drůbeží“, „řepkovými pokrutinami“ a „ječmenem“.

Pasivní bilanci obchodu naproti tomu vykazuje ČR poměrně stabilně zejména v obchodě s „vepřovým masem“ (10,8 mld. Kč v roce 2013), „sójovými pokrutinami“ (4,0 mld. Kč), „vínem“ (3,4 mld. Kč), „masem a droby drůbeže“ (3,1 mld. Kč), „sýry a tvarohem“ (2,9 mld. Kč), dále „citrusovými plody“, „rajčaty“, „přípravky z mouky, krupice, škrobu, mléka a sladovým výtažkem“, „nezpracovaným tabákem“, „čokoládou a ostatními potravinovými přípravky s kakaem“, „hovězím masem“, „banány“, „máslem“, HS 0603 „živými rostlinami ostatními, řízky, rouby a podhoubím“, „glukózou a glukózovým sirupem“, „paprikami“, „vinnými hrozny“, výtažky a koncentráty z kávy“ a „margarínem“.

Stejně jako v předchozích letech bylo pro vývoj AZO v roce 2013 určujících několik málo komodit, především rostlinného původu. V meziročním porovnání se zvýšila nejvíce hodnota aktivní bilance obchodu s „řepkou“ (o 1,4 mld. Kč), „nezahuštěným mlékem a smetanou“ (o 963,6 mil. Kč) a „pivem“ (o 429,3 mil. Kč). V případě „řepky“ byl příčinou nárůst jejího vývozu při současném poklesu dovozu, v případě „nezahuštěného mléka a smetany“ zvýšení vývozu, ale i snížení dovozu, a v případě „piva“ se projevil výraznější nárůst na straně exportu nežli importu.

K meziročnímu zlepšení obchodní bilance formou snížení jejího pasíva došlo v roce 2013 zejména u „živých prasat“ (o 615,6 mil. Kč), „pekařského zboží, pečiva, sušenek, oplatek apod.“ (o 599,4 mil. Kč) a „masa a droby drůbeže“ (o 396,6 mil. Kč). Mimo to došlo ke změně pasivní bilance na aktivní u „přípravků používaných k výživě zvířat“, „tabákových výrobků ostatních (ne cigaret a doutníků)“ a „vajec ve skořápce“, tj. v minulosti typických netto-dovozních položek (tento vývoj se týká hodnoty obchodní bilance v peněžním vyjádření, v množstevním vyjádření se vývoj bilance liší – u „přípravků používaných k výživě zvířat“ je bilance aktivní již od roku 2006 a u „tabákových výrobků ostatních“ a „vajec“ je trvale pasivní, i když v roce 2013 ve výrazně menším rozsahu).

Nejvýraznější meziroční pokles bilančního aktiva byl v roce 2013 zaznamenán u „řepkového oleje“ (o 1,7 mld. Kč), „ječmene“ (o 863,8 mil. Kč), „kukuřice“ (o 687,4 mil. Kč) a „cukru“ (o 660,6 mil. Kč). K nárůstu pasíva pak došlo především u „brambor“ (o 660,6 mil. Kč) a „sójových pokrutin“ (o 384,0 mil. Kč). Vývoj bilance typicky netto-dovozních komodit ovlivňovala přitom zejména strana dovozu, zatímco netto-vývozních komodit především strana vývozu.

5 Vývoj průměrných jednotkových vývozních/dovozních cen odráží vývoj nejen samotné ceny, ale i zboží skladby dané položky/agregace celního sazebníku.

Změnu mírného netto-vývozu na netto-dovoz vykazala v důsledku vyšších dovozů „slunečnicová semena“, ačkoliv v minulosti jejich bilance byla s výjimkou roku 2011 kladná.

Nejvýznamnější netto-dovozní položka „vepřové maso“ zaznamenala mírné prohloubení hodnoty pasivní bilance

o 1,8 % (v množstevním vyjádření se však pasivum naopak o 1,1 % zmenšilo). U další kompetitivní položky, která patří k hlavním netto-vývozním komoditám – „sýrů a tvarohu“ se hodnota záporné bilance snížila o 3,0 % (a v množstevním vyjádření poklesla dokonce o 15,3 %).

Podpůrná a dotační politika MZe

Přehled o financování z rozpočtové kapitoly MZe na podporu agrokompexu v roce 2013

Ukazatel	Rozpočet pro rok 2013		Limit ¹⁾ k čerpání (tis. Kč)	Čerpání rozpočtu	
	Schválený (tis. Kč)	Upravený (tis. Kč)		(tis. Kč)	(v %)
Podpory podle „Zásad“ ²⁾	600 000	652 510	2 108 905	1 719 174	81,52
NV č. 505/2000 Sb. ³⁾	750	750	800	794	99,25
Podpora zemědělství celkem	600 750	653 260	2 109 705	1 719 968	81,53
Vinařský fond ⁴⁾		40 818	40 818	40 818	100,00
PGRLF ⁵⁾		200 000	400 000	107 666	26,92
Podpora agrokompexu úhrnem	600 750	894 078	2 550 523	1 868 452	73,26

Pramen: MZe

Poznámky:

- 1) Limit = upravený rozpočet + prostředky poskytnuté z PF ČR
- 2) Zásady MZe, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2013 na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů
- 3) Nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny, programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí a kritéria pro jejich posuzování, ve znění nařízení vlády č. 500/2001 Sb. a nařízení vlády č. 203/2004 Sb.
- 4) Prostředky převedené na Vinařský fond podle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství
- 5) Prostředky převedené na podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

Dotační programy podle Zásad

Cílem dotačních programů podle „Zásad“ je udržování výrobního potenciálu zemědělství a jeho podílu na rozvoji venkovského prostoru a zajištění

konkurenceschopnosti českého zemědělství na evropském i světovém trhu.

Dotace a podpory podle „Zásad“ poskytované v roce 2013 v zásadě navazovaly na obdobné, nebo stejné programy předchozích let.

Dotační programy pro zemědělství podle „Zásad“ MZe + Povodně v letech 2012 a 2013

Program	Název programu	Podpory 2012	Podpory 2013	Index 2013/2012 (v %)
		(tis. Kč)		
1.	D. Podpora včelařství	74 835	79 836	106,68
	I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích a vinicích	10 999	12 163	110,58
	R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů	49 901	54 109	108,43
2.	A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat	183 759	189 600	103,18

Program	Název programu	Podpory 2012	Podpory 2013	Index 2013/2012
		(tis. Kč)		(v %)
3.	Podpora ozdravování polních a speciálních plodin	89 277	104 655	117,23
5.	Podpora NH Kladruby n. L., ZH Písek a ZH Tlumačov	25 200	25 000	99,21
6.	Podpora genetických zdrojů	60 000	61 994	103,32
8.	Nákazový fond	582 119	589 086	101,20
9.	A. Speciální poradenství	25 494	27 859	109,28
	E. Školní závody	9 333	5 743	61,53
	F. Podpora poradenství v zemědělství	3 639	6 496	178,51
	H. Podpora marketingu a propagace	125	48	38,40
	I. Podpora zlepšování výuky v produkčním rybářství	700	0	0,00
10.	D. Podpora evropské integrace nevládních organizací	11 426	11 703	102,42
	E.a. Podpora české technologické platformy-potravin	9 998	10 000	100,02
	E.b. Podpora české technologické platformy-biosložky	989	672	67,95
	E.c. Podpora české technologické platformy-ekol. zeměd.	1000	1 250	125,00
13.	Zpracování zemědělských produktů	131 745	130 595	99,13
15.	Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků	29 734	79 302	266,70
	Povodně -L1		13 337	0,00
	Povodně -Z1		315 684	0,00
	Povodně -Z2			0,00
	Rozlivy	134	42	31,34
Celkem DP podle „Zásad“		1 300 407	1 719 174	132,20

Pramen: MZe

1.D. Podpora včelařství

Účelem dotace bylo zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin a tento účel byl splněn. Zásluhou tohoto dotačního programu se daří držet takový stav včelstev, který je nutný pro minimální zabezpečení opylování zemědělských hmyzosubných plodin. Příjemcem dotace byl včelař chovající včely na území ČR. Výše dotace činila 138,- Kč/včelstvo. Byla přijata pouze 1 žádost, kterou podává souhrnně Český svaz včelařů, o. s. a která byla schválena. Podpořeno bylo celkem 550 099 včelstev (538 185 včelstev v roce 2012) a vyplaceno 79 836 tis. Kč.

1.I. Podpora vybudování kapkové závlahy v ovocných sadech, chmelnicích, vinicích a ve školkách

Systém kapkové závlahy je způsob zavlažování, kterým se docílí stabilita produkce a zvýšení její kvality, při minimalizaci spotřeby vody. Účelem dotace bylo zvýšení konkurenceschopnosti a kvality ovoce, chmele, vinných

hroznů a školkařských výpěstků. Účel dotace byl splněn. Příjemci dotací byli podnikatelé (dle § 2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Výše dotace činila v roce 2013 celkem 60 000 Kč/ha. Bylo přijato 28 a schváleno 27 žádostí. Podpořeno bylo 44 ha vinic, 6,8 ha chmelnic, 151,8 ha ovocných sadů a 1 ha školek. Celkem bylo vyplaceno 12 163 tis. Kč.

1.R. Podpora restrukturalizace ovocných sadů

Účelem dotace byla restrukturalizace ovocných sadů, resp. nezbytné zlepšení zdravotního stavu ovocných stromů a zlepšení kvality produkovaného ovoce. Účel dotace byl splněn, z důvodu snížení celkového stáří sadů a pro zabezpečení vhodné odrůdové skladby v sadech vzhledem k následné produkci zdravého ovoce v systému integrované produkce je nezbytně nutné v této podpoře nadále pokračovat. Pokud by restrukturalizace sadů nebyla podpořena přímou dotací, výsadba v nutném rozsahu by se

nerealizovala vzhledem k vysokým investičním nákladům a dlouhé době návratnosti investice. Příjemci dotace byli podnikatelé (podle § 2 zákona. č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě.

V rámci 1.R.a - výsadba ovocných sadů obhospodařovaných podle směrnic pro integrované systémy pěstování na půdách, které nepřekročí limity těžkých kovů činila výše dotace 194 826 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 800/ha, 97 019 Kč/ha u sadů s min. počtem stromů 400/ha a 49 145 Kč/ha u sadů drobného ovoce. Počet přijatých žádostí činil 72, schválených pak 70ks. Podpořeno bylo celkem 321 ha a vyplaceno celkem 54 109 tis. Kč.

2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat

Cílem programu bylo zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči. Příjemci dotací byly oprávněné osoby, uznaná chovatelská sdružení a chovatelé. Podpory byly vypláceny na ověřování původu (vyplaceno 1 430 tis. Kč), zavádění a vedení plemenných knih dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 23 170 tis. Kč), kontrolu užitkovosti, výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a kontrolu dědičnosti užitkových vlastností a zdraví u vyjmenovaných hospodářských zvířat (vyplaceno 165 000 tis. Kč). Účel dotace byl ve všech vyjmenovaných směrech plněn. Na tento podpůrný program bylo vyplaceno celkem 189 600 tis. Kč. Přijato bylo 216 žádostí, 216 bylo schváleno.

3. Podpora ozdravování polních a speciálních plodin

Cílem programu bylo zvýšení kvality rostlinné produkce cestou náhrady chemického ošetření a prevence šíření karanténních virových a bakteriálních chorob a chorob přenosných osivem. Biologická ochrana jako náhrada chemické ochrany rostlin byla podpořena částkou 5 760 tis. Kč při uplatnění pravidla „de minimis“. Podpora prostorových a technických izolátů množitelského materiálu ovocných plodin, révy vinné a chmele se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob byla podpořena ve výši 2 079 tis. Kč. Testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických a metod PCR bylo podpořeno v celkové částce 7 285 tis. Kč. Tvorba rostlinných genotypů s vysokou rezistencí proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům byla podpořena částkou 52 185 tis. Kč. Podpora používání certifikované sadby brambor na produkčních plochách u pěstitelů hospodařících v uzavřené sadbové oblasti vymezené zákonem č. 219/2003 Sb. o uvádění osiva a sadby do oběhu, jako prevence proti šíření bakterióz, byla poskytnuta ve výši 19 141 tis. Kč. Použití uznané certifikované sadby chmele ve zdravotní třídě „VT“ nebo „VF“ (dle vyhlášky č. 147/2004 Sb.) bylo podpořeno částkou 17 990 tis. Kč. Použití uznaného a mořeného osiva přadného lnu odrůd registrovaných na základě užitné hodnoty v ČR pro osev produkčních ploch (dle vyhlášky č. 384/2006 Sb., kterou se stanoví podrobnosti uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu) bylo podpořeno částkou 213 tis. Kč. Účel

dotace byl ve všech uvedených směrech plněn. Celková částka podpory podle tohoto programu dosáhla částky 104 653 tis. Kč.

5. Podpora Národnímu hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, Zemskému hřebčinci Písek, státní podnik a Zemskému hřebčinci Tlumačov, státní podnik

Účelem této dotace bylo zachování chovu starokladrubského koně v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik a zajištění plnění úkolů státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR v Zemském hřebčinci Písek, státní podnik a v Zemském hřebčinci Tlumačov, státní podnik. Účel dotace byl plněn, chov starokladrubských koní v prostorách historického hřebčína v Kladrubech nad Labem je zachován a nejnútnější genetický základ památkově chráněného stáda starokladrubských koní je udržován. Úkoly státní péče o rozvoj plemenářství v chovu koní ČR jsou plněny v požadované kvalitě. Jsou zajištěni plemenci pro reprodukci ohrožených či málo početných plemen a plemenných rázů koní dle požadavků plemenných plánů chovatelských sdružení a potřeb chovatelů. V rámci tohoto programu bylo celkem vyplaceno 25 000 tis. Kč, z toho 12 500 tis. Kč Zemskému hřebčinci Písek, s.p. a 12 500 tis. Kč Zemskému hřebčinci Tlumačov, s.p.

6. Podpora genetických zdrojů

Cílem dotace byla ochrana genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Tento program zahrnoval tři samostatné podprogramy: Národní program ochrany a využití genetických zdrojů hospodářských zvířat a ostatních živočichů využívaných pro výživu a zemědělství, Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity a Národní program konzervace a využití genetických zdrojů mikroorganismů a drobných organismů hospodářského významu. Účel podpory je plněn; těmito národními programy plní MZe závazky vyplývající z mezinárodní Dohody o biologické rozmanitosti, která se stala součástí legislativy ČR jako sdělení MZV č. 134/1999 Sb. a závazky vyplývající z členství ČR ve FAO. Zahrnuje veškeré subjekty zabývající se ochranou genetických zdrojů pro výživu a zemědělství. Z těchto programů je vyloučena podpora genových rezerv starokladrubských koní chovaných v Národním hřebčínu Kladruby nad Labem, státní podnik, které jsou dotované z dotačního programu č. 5. Příjemci podpory byly fyzické osoby, právnické osoby, university, soukromé a veřejné výzkumné instituce. Přijato a schváleno bylo celkem 52 žádostí. V rámci programu bylo celkem vyplaceno 61 994 tis. Kč.

8. Nákazový fond

Cílem programu byla podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, a částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nálezové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nálezů přenosných ze zvířat na člověka. Program byl rozdělen do těchto podprogramů:

8.A. Podpora vybraných činností zaměřených proti rozšiřování nebezpečných nálezů hospodářských zvířat, v rámci

kteřého bylo podpořeno vyšetření na paratuberkulózu skotu částkou do 35 Kč za jedno serologické vyšetření provedené v akreditované laboratoři - max. 1 vyšetření u 1 kusu za kalendářní rok. Celkem byly podány 4 žádosti, schváleny byly pak 4 a vyplaceno bylo 65 tis. Kč. Účel podpory byl plněn, postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců nadále vedlo k ozdravování chovů od paratuberkulózy skotu pod epizootologickou kontrolou KVS.

8.B. Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů. Neškodné odstraňování kadáverů bylo podpořeno částkou 29 894 tis. Kč (2,07 Kč/kg hmotnosti kadáveru). Účel podpory byl plněn. Podpora na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů byla stanovena po legislativní úpravě, která zakazuje využití těchto odpadů ke krmným účelům.

8.E. Národní ozdravovací program od infekční rinotracheitidy skotu (IBR). Dotace činila 13 Kč za provedení odběr krve laboratorně vyšetřené na IBR skotu od 1 ks zařazeného do ozdravovacího programu stáda, a dále 40 Kč na 1 dávku markerové vakcíny proti IBR skotu a její aplikaci skotu zařazenému do individuálního ozdravovacího programu stáda. Podpořeno bylo 93 017 odběrů krve částkou 1 209 tis. Kč a 268 930 aplikovaných dávek markerových vakcín částkou 10 758 tis. Kč. Účel programu byl plněn; postupné vyřazování pozitivně vyšetřených jedinců a vakcinace vedlo k zahájení ozdravování chovů pod epizootologickou kontrolou KVS SVS. Zároveň je zajištěna depistáž IBR v celé České republice.

8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. Celkově bylo schváleno 21 žádostí a podpořeno 1 826 ozdravených ustajovacích porodních míst prasnic. Celková výše dotace činila 36 098 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy (dále jen „KVS SVS“) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasat. Bylo přijato a schváleno celkem 243 žádostí a ozdraveno 513 043 ustajovacích míst. Celková dotace činila 302 128 tis. Kč. Účel dotace je plněn; podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ je pod kontrolou Krajské veterinární správy Státní veterinární správy (dále jen „KVS SVS“) a podpora je vyplácena poté, co u chovů došlo k rozsáhlé rekonstrukci technologických a stavebních zařízení završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na preventivní opatření proti výskytu zoonóz v chovech drůbeže. Celkově bylo přijato a schváleno 437 žádostí a vyplaceno 186 676 tis. Kč na 8 200 304 ošetřených m² ploch hal pro drůbež. Účel dotace je plněn. Podpora souvisí s tlumením výskytu původců zoonóz (salmonel, aviární chřipky,

campylobaktery) zvýšením biologické bezpečnosti v chovech drůbeže je pod kontrolou KVS SVS. Podpora je vyplácena poté, co byla u chovů provedena preventivní opatření k tlumení výskytu zoonóz zvýšením biologické bezpečnosti završené kontrolou prostředí i zvířat ze strany epizootologa příslušné KVS SVS.

9. Poradenství a vzdělávání

Cílem programu bylo poskytnout podnikatelům v resortu zemědělství dostatek informací a vzdělání potřebné k jejich podnikání a dále zajistit vzdělávání nastupující generace zemědělců a pracovníků v zemědělství. Účel dotací byl ve všech následujících směrech plněn. Finanční prostředky na jednotlivé podprogramy byly poskytnuty následovně:

9.A. Speciální poradenství, zaměřené na podporu pořádání seminářů a školení pro pěstitele i chovatele, pořádání výstav pěstovaných rostlin a chovatelských výstav zajištění samostatných zkoušek odrůd po registraci, bylo podpořeno částkou 11 178 tis. Kč.

9.E. Školní závody, které sloužily k vytvoření podmínek pro zajištění praktické přípravy ve vybraných zemědělských, lesnických a potravinářských oborech, byly podpořeny částkou 5 743 tis. Kč.

9.F. Podpora poradenství v zemědělství, zaměřená na pomoc zemědělským podnikům při plnění zákonných požadavků a správné zemědělské praxe, šíření informací o opatřeních Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a o aktuálních problémech při realizaci Společné zemědělské politiky EU, představovala celkem částku 6 496 tis. Kč.

9.H. Podpora marketingu a propagace na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí, zaměřená na podporu marketingu a propagace vystavovatelů z České republiky, jejich výrobků, případně služeb na vybraných mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí. Částečná úhrada nájmu výstavní plochy bez vybavení, u subjektů účastnících se české národní expozice organizované pod gescí MZe v době od 1.9.2012 do 30.8.2013, byla podpořena částkou 47 515 Kč.

10. D. Podpora evropské integrace nevládních organizací

Účelem dotace bylo zlepšení efektivnosti a odborné úrovně činnosti nevládních organizací formou podpory integrace v rámci EU. Příjemci dotací byly české stavovské agrární nevládní organizace s významnou celostátní působností v zemědělsko-potravinářském komplexu. Účel dotace byl plněn, program napomáhá začleňování českých nevládních agrárních organizací do evropských struktur. Na tuto podporu bylo poskytnuto 11 703 tis. Kč.

10. E. Podpora technologických platform v působnosti resortu MZe

Účelem dotace byla podpora činnosti České technologické platformy (ČTP) zaměřená na posílení její funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur. Informační a propagační činnost sloužící k propagaci cílů,

aktivit a výsledků práce platformy, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10.E.a. Podpora České technologické platformy pro potraviny - V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 10 000 tis. Kč. Účelem je dosahováno, podpora napomáhá ČTP k posílení funkčnosti, budování vnitřní struktury, personálního zajištění a zapojení do národních i evropských struktur, informační a propagační činnosti sloužící k propagaci cílů, aktivit a výsledků práce ČTP, včetně zajištění přenosu informací mezi vědou, výzkumem a podnikatelskou praxí s důrazem na malé a střední podnikání z oblasti výroby potravinářských produktů.

10. E.b. Podpora České technologické platformy pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu - V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 672 tis. Kč. Účel dotace byl splněn, podpora přispěla k rozvoji činnosti České technologické platformy pro využití biosložek v dopravě a chemickém průmyslu, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

10.E.c. Podpora České technologické platformy pro ekologické zemědělství - V rámci tohoto dotačního titulu bylo vyplaceno 1 250 tis. Kč. Účelem je dosahováno, podpora přispěla k rozvoji činnosti České technologické platformy pro ekologické zemědělství, podpora byla čerpána na mzdové náklady pracovníků platformy, náklady týkající se zabezpečení a provozu, náklady vztažené k informačním, propagačním a vzdělávacím činnostem a na náklady spojené s jednáním orgánů platformy.

13. Podpora zpracování zemědělských produktů

Účelem dotace bylo zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů a krmiv a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářských podniků na evropském trhu z hlediska jakosti, nezávadnosti a dohledatelnosti výrobků a zabezpečení funkčnosti a účinnosti jakostních systémů, vč. integrované prevence a omezování znečištění. Příjemci dotace byli výrobci potravin podle zákona č. 110/1997 Sb. o potravinách a tabákových výrobcích a registrovaní výrobci hotových krmiv podle zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech. Účel dotace byl plněn; realizované projekty vedly ke zvýšení kvality zpracování zemědělských produktů. Na tuto podporu bylo poskytnuto 130 595 tis. Kč.

15. Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků

Cílem této dotace byla částečná kompenzace újmý rybářským subjektům vzniklé zajišťováním vodohospodářských a celospolečenských funkcí rybníků (akumulace vody v krajině, retenční účinek při povodních, zajišťování sportovních a rekreačních účelů apod.). Příjemci dotací byli podnikatelé (§2 zákona č. 513/1991 Sb.) podnikající v zemědělské výrobě. Účel dotace byl plněn; zásluhou tohoto programu jsou plněna rozhodnutí vydaná vodohospodářskými orgány, nebo orgány ochrany přírody. V rámci tohoto programu bylo vyplaceno celkem 79 302 tis. Kč.

Státní zemědělský intervenční fond

1. Úvod

Státní zemědělský intervenční fond byl zřízen zákonem č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, v platném znění, je právnickou osobou se sídlem v Praze a náleží do působnosti Ministerstva zemědělství.

SZIF je tvořen centrálním pracovištěm a 7 regionálními odbory - Praha, České Budějovice, Ústí nad Labem, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Opava. Statutárním orgánem SZIF je ředitel. Činnost a hospodaření SZIF kontroluje Dozorčí rada.

V roce 2004 byla SZIF udělena akreditace jako Platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných ze záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu. Dne 10. října 2007 udělilo Ministerstvo financí SZIF akreditaci jako Platební agentura pro provádění opatření Společné zemědělské politiky financovaných z Evropského zemědělského záručního fondu a Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

SZIF jako Platební agentura přispívá k plnění závazků vyplývajících ze Společné zemědělské politiky a v souladu s právními předpisy, právem Evropských společenství a mezinárodními smlouvami zajišťuje zejména následující činnosti:

- rozhoduje o poskytnutí dotace a kontroluje plnění podmínek poskytnutí dotace,
- provádí intervenční nákupy zemědělských výrobků a potravin a zajišťuje skladování, případně zpracování takto nakoupených zemědělských výrobků a potravin,
- prodává nebo jiným způsobem převádí intervenčně nakoupené zemědělské výrobky a potraviny,
- provádí vládou schválené programy zaměřené na nepotravinářské využití a zpracování zemědělských výrobků,
- provádí činnosti související se systémem produkčních kvót,
- poskytuje subvence při vývozu zemědělských výrobků a potravin,
- rozhoduje o poskytnutí licence při dovozu a vývozu zemědělských výrobků a potravin a kontroluje plnění podmínek poskytnutí licence,
- provádí činnosti související se systémem záruk pro zemědělské výrobky a potraviny,
- ukládá, vybírá a odvádí finanční dávky z výroby cukru a v odvětví mléka a mléčných výrobků,
- provádí programy strukturální podpory a Program rozvoje venkova,
- provádí činnosti související se systémem schvalování, registrace, evidence nebo uznávání producentů zemědělských výrobků nebo potravin v oblasti společných organizací trhu a strukturálních opatření,
- vykonává dozor nad plněním povinností vyplývajících pro fyzické a právnické osoby z přímo použitelného předpisu ES,
- provádí podporu marketingu zemědělských výrobků a potravin,
- provádí činnosti zprostředkujícího subjektu podle přímo použitelných předpisů ES upravujících strukturální fondy nebo Evropský rybářský fond.

Na základě § 4 odst. 1 písm. b) zákona č. 256/2000 Sb., o SZIF a v souladu s vyhláškou č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění vyhlášky č. 581/2004 Sb., vyhlášky č. 342/2009 Sb. a vyhlášky č. 24/2012 Sb., byla zpracována Výroční zpráva o činnosti Státního zemědělského intervenčního fondu za rok 2013.

2. Komentář k rozpočtu a jeho změnám

2.1. Rozpočet

Rozpočet SZIF na rok 2013 projednala Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR dne 19. prosince 2012 a schválila jej svým usnesením č. 1449.

Přímé platby - ČR část o	4 931 tis. Kč
- EU část o	104 997 tis. Kč
Společná organizace trhu - ČR část o	48 290 tis. Kč
- EU část o	168 485 tis. Kč
Program rozvoje venkova - ČR část o	115 399 tis. Kč
- EU část o	452 493 tis. Kč
Horizontální plán rozvoje venkova - ČR část o	16 945 tis. Kč
- EU část o	28 513 tis. Kč

Dotace z nespotřebovaných výdajů Ministerstva zemědělství

Dopisem Ministerstva zemědělství ze dne 13. února 2013 pod č.j.: 8648/2013-MZE-13212 byly SZIF sděleny dotace z nespotřebovaných výdajů Ministerstva zemědělství minulých let v celkové výši 14 550 149 tis. Kč, z toho na:

Přímé platby - ČR část	57 216 tis. Kč
- EU část	2 623 803 tis. Kč
Společnou organizaci trhu - ČR část	39 263 tis. Kč
- EU část	321 534 tis. Kč
Program rozvoje venkova - EU část	11 508 333 tis. Kč

Dotace na národní spolufinancování Programu rozvoje venkova a národní doplňkové platby k přímým podporám

Na základě zákona č. 462/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu ČR, byla navýšena dotace na národní spolufinancování Programu rozvoje venkova o 800 000 tis. Kč a dotace na národní doplňkové platby k přímým podporám o 400 000 tis. Kč.

Užití zdrojů

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Rozpočet položky byl navýšen z důvodu většího objemu schválených nákladů operačních programů

2.2. I. změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

I. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 11. března 2013, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 27. března 2013 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 8. dubna 2013.

2.2.1. Společná zemědělská politika

Zdroje

Zůstatek na účtech Společné zemědělské politiky

Po zpracování účetní závěrky za rok 2012 byl vykázán zůstatek finančních prostředků na účtech Společné zemědělské politiky ve výši 940 053 tis. Kč, o který se navýšil rozpočet v roce 2013 takto:

u nově schválených žadatelů a po provedených kontrolách výše obchodované produkce za referenční období u již schválených žadatelů.

Vývozní subvence na nezpracované výrobky

V rozpočtu položky byla zohledněna nulová sazba u většiny vývozních subvencí (kromě kuřecího masa). V roce 2013 probíhaly výplaty žádostí podaných v roce 2012.

Vrácení dávek z výroby z cukru

V září 2012 vydal Evropský soudní dvůr rozsudek, na základě kterého měly být v roce 2013 vráceny cukrovarům

výrobní dávky z cukru za hospodářské roky 2004/2005 a 2005/2006 celkem ve výši 29 159 tis. Kč. Vrácení těchto dávek proběhne až v roce 2014.

Intervenční nákupy

Na základě novely zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, se od 1. ledna 2013 změnila základní sazba daně z 20 % na 21 % a snížená sazba daně z 14 % na 15 %. Tato skutečnost byla promítnuta do rozpočtu položek intervenční nákupy.

Vzhledem k vývoji intervenčních nákupů byl snížen rozpočet položek intervenční nákup a prodej obilovin a upravena výše čerpání půjčky na intervenční nákupy a splátka této půjčky.

Ostatní změny SZP

Dále byla zpřesněna výše rozpočtu na položkách podpora spotřeby školního mléka, zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh, podpora pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny, odvod finančních dávek z cukru a distribuce potravin nejchudším osobám v ČR.

V rámci SOT došlo v I. změně rozpočtu Společné zemědělské politiky k vytvoření rezervy SOT, kterou bylo možné během roku 2013 využít se souhlasem Ministerstva zemědělství na financování případných nových opatření SZP nebo použít v souvislosti s možnými změnami legislativy, klimatických podmínek a v závislosti na počtu žadatelů o jednotlivé podpory.

2.2.2. Marketing

K 31. prosinci 2012 byl na účtech marketingu vykázán zůstatek finančních prostředků ve výši 61 646 tis. Kč, který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb. převeden do roku 2013 na provádění marketingových činností.

2.2.3. Správní výdaje

Zdroje správních výdajů SZIF na rok 2013 byly navýšeny o zůstatek na účtech správních výdajů z roku 2012 ve výši 426 285 tis. Kč, představující zejména finanční prostředky určené na přípravu informačního systému SZIF pro nové programové období Společné zemědělské politiky.

Dále byla zpřesněna výše rozpočtu na položce příjem z výběru dávek z cukru, na položkách technické pomoci Programu rozvoje venkova a do rozpočtu byl zahrnut projekt OP Lidské zdroje a zaměstnanost.

Změny oproti rozpočtu SZIF na rok 2013 schválenému Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o 16 274 118 tis. Kč a zvýšení zdrojů a jejich užití na marketingovou činnost o 61 646 tis. Kč. Současně se zvýšily zdroje a jejich užití na správní výdaje o 431 983 tis. Kč.

2.3. II. změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

II. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 24. června 2013, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF a schválena Ministerstvem zemědělství dne 10. července 2013.

2.3.1. Správní výdaje

Vzhledem k transformaci Agentur pro zemědělství a venkov pod SZIF od roku 2013 byla na základě Dílčího protokolu č. 1 - platy a běžné výdaje, o přechodu výkonu práv a povinností z pracovněprávních vztahů k zaměstnancům České republiky zařazených v agenturách pro zemědělství a venkov Ministerstva zemědělství, navýšena dotace na správní výdaje SZIF na rok 2013 o 133 312 tis. Kč na 1 533 312 tis. Kč.

Dále byl v rámci II. změny navýšen rozpočet na položkách technické pomoci Programu rozvoje venkova.

Změny oproti I. změně rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na správní výdaje o 136 792 tis. Kč.

2.4. III. změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

III. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 22. října 2013, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 14. listopadu 2013 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 27. listopadu 2013.

2.4.1. Společná zemědělská politika

Zdroje

Dotace z nespotřebovaných neprofilujících výdajů Ministerstva zemědělství na přechodnou vnitrostátní podporu

Na základě usnesení vlády ČR č. 707 ze dne 18. září 2013 a dopisu Ministerstva zemědělství ze dne 27. září 2013 pod č.j.: 63315/2013-MZE-13212 byly do rozpočtu zahrnuty finanční prostředky na přechodnou vnitrostátní podporu (Top-Up) ve výši 80 000 tis. Kč.

Užití zdrojů

Odvod finančních dávek z cukru

V rozpočtu byl zohledněn výběr sníženého poplatku z přebytku cukru a poplatku z přebytku a sankce z výroby cukru od cukrovarů nebo zpracovatelů průmyslového cukru za nedodržení podmínek nařízení Komise (ES) č. 967/2006.

Intervenční nákupy

Rozpočet byl upraven na nulové částky z důvodu, že se již neočekávalo zahájení intervenčních nákupů.

Propagace kvalitních evropských mléčných výrobků

Na základě rozhodnutí Komise C(2013) 2261 a smlouvy uzavřené dne 23. července 2013 mezi SZIF a Českomoravským svazem mlékárenským byl do rozpočtu zahrnut nový propagační program - Kvalitní evropské mléčné výrobky.

Ostatní změny SZP

Dále byla zpřesněna výše rozpočtu podpory spotřeby školního mléka, podpory pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP, podpory pro předběžně uznané skupiny producentů ovoce a zeleniny, programu Ovoce do škol, vývozních subvencí na nezpracované výrobky, podpory na restrukturalizaci a přeměnu vinic, podpory na investice v rámci SOT s vínem, propagačních opatření a distribuce potravin nejchudším osobám v ČR.

2.4.2. Správní výdaje

V rámci III. změny rozpočtu správních výdajů byla zpřesněna výše rozpočtu na položce příjmy z úroků, příjem z výběru dávek z cukru a položkách technické pomoci Programu rozvoje venkova.

Změny oproti II. změně rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o 246 339 tis. Kč a zvýšení zdrojů a jejich užití na správní výdaje o 39 183 tis. Kč.

2.5. IV. změna rozpočtu (rozpočtové opatření)

IV. změna rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 byla projednána a schválena Poradou vedení SZIF dne 17. prosince 2013, vzata na vědomí Dozorčí radou SZIF dne 18. prosince 2013 a schválena Ministerstvem zemědělství dne 20. prosince 2013.

2.5.1. Společná zemědělská politika

Na základě usnesení vlády ČR č. 903 ze dne 27. listopadu 2013 a sdělení Ministerstva zemědělství ze dne 9. prosince 2013 pod č.j.: 80487/2013-MZE-13212 byla navýšena dotace na Program rozvoje venkova ze státního rozpočtu na rok 2013 o 100 000 tis. Kč a v souladu se sdělením Ministerstva zemědělství ze dne 13. prosince 2013 pod č.j.: 82576/2013-MZE-13212 se dále navyšuje dotace na národní spolufinancování Programu rozvoje venkova o 250 000 tis. Kč.

Změny oproti III. změně rozpočtu (rozpočtové opatření) SZIF na rok 2013 představovaly celkové zvýšení zdrojů a jejich užití na Společnou zemědělskou politiku o 350 000 tis. Kč.

3. Stručné hodnocení Společné zemědělské politiky**3.1. Přímé platby**

Směnný kurz pro výplaty přímých plateb je stanoven nařízením Rady vždy k poslednímu směnnému kurzu stanovenému Evropskou centrální bankou před 1. říjnem kalendářního roku. Tento kurz je závazný pro výplaty žádostí podaných v příslušném roce a pro žádosti 2013 činí 25,73 Kč/€.

Jednotná platba na plochu

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2005 a 2006:

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 144/2005 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti SAPS 2009 až 2013:

- nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení vlády ČR č. 47/2007 Sb., v platném znění.

V roce 2013 bylo podáno 28 459 žádostí na celkovou plochu 3 530 905,23 ha a žádosti byly podávány do 15. května 2013. Sazba byla stanovena na 6 068,88 Kč/ha zemědělské půdy.

Výplata žádostí na SAPS probíhala v roce 2013 ve 2 etapách. Od 16. října 2013 byla vydávána rozhodnutí o platbě zálohy ve výši 50 % celkové přiznané částky a od 1. prosince 2013 rozhodnutí o doplatku.

Národní doplňková platba k přímým podporám

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2005:

- nařízení Rady (ES) č. 1782/2003, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 145/2005 Sb., v platném znění.

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2009 až 2012:

- nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

Přechodná vnitrostátní podpora

Legislativa platná pro žádosti Top-Up 2013:

- nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení vlády ČR č. 112/2008 Sb., v platném znění.

Přechodná vnitrostátní podpora je přímým nástupcem národní doplňkové platby k přímým podporám (Top-Up), která byla vyplácena v letech 2007 až 2012. Žádosti byly podávány do 1. listopadu 2013.

Přehled žádostí podaných v roce 2013 pro jednotlivé komodity

Komodita	Počet žádostí	Počet jednotek
Zemědělská půda	22 840	1)
Přežvýkavci	9 174	986 020,80 VDJ
Chmel	123	5 523,64 ha
Škrob	173	26 000,94 t
Krávy bez tržní produkce mléka	6 128	2)
Ovce, kozy	2 726	

Poznámka:

¹⁾ Požadovaná výměra je odvozena od dotace SAPS.

²⁾ Počet jednotek bude znám do 28. února 2014.

Pro rok 2013 budou sazby přechodné vnitrostátní podpory stanoveny v dubnu 2014.

Oddělená platba za cukr

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 45/2007 Sb., v platném znění.

Na oddělenou platbu za cukr bylo podáno 818 žádostí a žádosti byly podávány do 15. května 2013. Sjednané množství cukrové řepy A+B, na které byly žádosti podány, činilo 3 186 251,59 tun. Sazba byla stanovena na 357,29 Kč/t cukrové řepy.

Oddělená platba za rajčata

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 95/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2013 bylo podáno 14 žádostí na sjednané množství 12 000 tun rajčat a žádosti byly podávány do 15. května 2013. Sazba dotace byla stanovena ve výši 887,68 Kč/t.

Zvláštní podpora

Podpora vychází z nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009 a nařízení vlády ČR č. 60/2012 Sb., v platném znění.

Zvláštní podpora na krávy chované v systému s tržní produkcí mléka

Na tuto podporu bylo v roce 2013 podáno 1 833 žádostí na celkový počet 360 517 VDJ. Žádosti byly podávány do 15. května 2013 a sazba dotace byla stanovena na 1 504,20 Kč/VDJ.

Zvláštní podpora na tele masného typu

V roce 2013 bylo podáno 4 055 žádostí na celkový počet 19 562,60 VDJ (1 tele = 0,2 VDJ). Žádosti byly podávány do 15. května 2013. Sazba dotace byla stanovena na 11 649,50 Kč/VDJ.

Zvláštní podpora na bahnice, popřípadě kozy, pasené na travních porostech

V roce 2013 bylo podáno 2 583 žádostí na celkový počet 19 714,95 VDJ (1 bahnice/koza = 0,15 VDJ). Žádosti byly podávány do 15. května 2013 a sazba dotace byla stanovena na 1 861,30 Kč/VDJ.

Zvláštní podpora na brambory pro výrobu škrobu

Na tuto podporu bylo v roce 2013 podáno 224 žádostí na celkový počet 3 885,52 ha. Žádosti byly podávány do 15. května 2013 a sazba dotace byla stanovena na 11 991,80 Kč/ha.

Zvláštní podpora na chmel

V roce 2013 bylo podáno 115 žádostí na celkový počet 4 337,97 ha. Žádosti byly podávány do 15. května 2013. Sazba dotace byla stanovena na 5 002,40 Kč/ha.

Celkový přehled vyplacených prostředků na přímé platby v roce 2013

Přímé platby		Počet vyplacených žádostí vyplacené ČR	Finanční prostředky vyplacené v roce 2013 (v tis. Kč)		
			Počet vyplacených žádostí		
			ČR	EU	Celkem
SAPS	žádosti 2005	1	0	10	10
	žádosti 2006	1	0	20	20
	žádosti 2009	1	0	32	32
	žádosti 2011	12	0	886	886
	žádosti 2012	440	0	400 825	400 825
	žádosti 2013	40 710	0	18 097 032	18 097 032
	SAPS celkem	41 165	0	18 498 805	18 498 805
SSP	žádosti 2011	1	0	1 071	1 071
	žádosti 2012	117	0	83 136	83 136
	SSP celkem	118	0	84 207	84 207
STP	žádosti 2012	10	0	4 430	4 430
	STP celkem	10	0	4 430	4 430
SS	žádosti 2012	9 268	0	776 738	776 738
	SS celkem	9 268	0	776 738	776 738
Top-Up	žádosti 2005	1	7	0	7
	žádosti 2009	2	931	0	931
	žádosti 2010	3	308	0	308
	žádosti 2011	10	394	0	394
	žádosti 2012	21 856	448 941	0	448 941
	Top-Up celkem	21 872	450 581	0	450 581
Přímé platby celkem		72 433	450 581	19 364 180	19 814 761

Celkem bylo v rámci přímých plateb vyplaceno 19 814 761 tis. Kč, z toho 450 581 tis. Kč ze státního rozpočtu a 19 364 180 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.2. Společná organizace trhu

Na základě nařízení Komise (ES) č. 1913/2006, v platném znění a některých dalších nařízení pro jednotlivá opatření a podpory poskytované v rámci společné organizace trhu je stanovena tzv. rozhodná skutečnost, ke které se váže použití platného směnného kurzu mezi € a Kč (povinně použitelný směnný kurz je obvykle kurz stanovený Evropskou centrální bankou před dnem rozhodné skutečnosti). Např. rozhodnou skutečností v případě intervenčních nákupů je den převzetí produktu, u vývozních subvencí den přijetí celního prohlášení. Konkrétní směnný kurz je pro každou žádost o jednotlivé druhy podpor nebo pro každou nabídku produktů jiný.

3.2.1. Finanční podpory

Podpora spotřeby školního mléka

Podpora spotřeby mléka a vybraných mléčných výrobků žáky je v ČR poskytována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízením Komise (ES) č. 657/2008, v platném znění. Dne 1. srpna 2009 nabylo účinnosti nařízení vlády ČR č. 238/2009 Sb., kterým se změnilo nařízení vlády ČR č. 205/2004 Sb. Toto nařízení obnovilo od školního roku 2009/2010 poskytování národní podpory na vybrané mléčné výrobky.

Ve školním roce 2012/2013 bylo do programu Podpora spotřeby školního mléka zapojeno 6 schválených mlékárenských subjektů, které dodávaly podporované mléčné výrobky do cca 2 960 škol. Počet škol se v porovnání se školním rokem 2011/2012 zvýšil o 3,8 %. Počty škol a odbírajících žáků se v jednotlivých obdobích školního roku měnily. Žáci ve školách plně nevyužívali možnosti odběru podporovaných mléčných výrobků 5x v týdnu.

V porovnání se školním rokem 2011/2012 se celkové dodávky podporovaných mléčných výrobků zvýšily o 5,5 %. Do škol bylo dodáno o 1 % více polotučného ochuceného mléka a smetanových krémů. Naopak se snížily dodávky polotučného neochuceného mléka a čerstvých sýrů.

Přehled dodávek podporovaných mléčných výrobků do škol v rámci programu Podpora spotřeby školního mléka ve školním roce 2012/2013 je uveden v následující tabulce:

Období	Počet škol	Počet žáků	Počet dodaných ml. výr. (v ks)	Podíl žáků, kteří výr. odebírali (v %)	Celkové dodané množství (v kg)	Celková výše podpory (v tis. Kč)	
						ČR	EU
IX.-XII.12	3 023	573 933	6 004 294	13,68	1 194 448	20 450	4 697
I.-III.13	2 985	574 094	3 944 493	12,76	768 213	13 474	2 988
IV.-VI.13	2 871	561 646	3 385 139	9,84	625 447	11 824	2 377
Celkem	–	–	13 333 926	12,21	2 588 108	45 748	10 062

Míry podpory pro jednotlivé mléčné výrobky jsou stanoveny v příloze II nařízení Komise (ES) č. 657/2008.

V roce 2013 bylo na podporu spotřeby školního mléka **vyplaceno za 3 období školního roku 2012/2013 celkem 55 810 tis. Kč, z toho 45 748 tis. Kč ze státního rozpočtu a 10 062 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Podpora soukromého skladování cukru

Jedná se o opatření v oblasti stabilizace trhu, které vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění.

Podpora je vyhlášena pouze v případě, kdy průměrná vnitrostátní cena klesne pod úroveň 80 % referenční ceny, přičemž v roce 2013 taková situace nenastala. Na soukromé skladování cukru tedy nebyly čerpány **žádné finanční prostředky.**

Podpora soukromého skladování másla

Režim soukromého skladování másla je každoročně vyhlášen nařízením Komise. V roce 2013 byl režim soukromého skladování másla vyhlášen nařízením Komise (EU) č. 165/2013. Podpora je dále poskytována na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (ES) č. 826/2008, v platném znění.

V období od 1. března do 15. srpna 2013, kdy byl režim soukromého skladování vyhlášen, neobdržel SZIF žádnou žádost o podporu soukromého skladování másla. Na soukromé skladování másla tedy nebyly čerpány **žádné finanční prostředky.**

Podpora soukromého skladování hovězího a telecího masa

Tato podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 826/2008 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Vzhledem ke stabilizované situaci na trhu jatečného skotu a příznivým cenám hrazeným chovatelům nebylo nutné opatření vedoucí ke stabilizaci trhu vyhlásit. Na soukromé skladování hovězího a telecího masa tedy nebyly v roce 2013 čerpány **žádné finanční prostředky.**

Podpora soukromého skladování vepřového masa

Opatření vyplývá z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 826/2008 a nařízení vlády ČR č. 249/2004 Sb., v platném znění.

Režim soukromého skladování vepřového masa nebyl v roce 2013 vyhlášen. Na soukromé skladování vepřového masa tedy nebyly v roce 2013 čerpány **žádné finanční prostředky.**

Zlepšení výroby včelařských produktů a jejich uvádění na trh

Poskytování dotací chovatelům včel se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (ES) č. 917/2004, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 797/2004, v platném znění a nařízením vlády ČR č. 197/2005 Sb., ve znění nařízení vlády ČR č. 285/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 373/2010 Sb., nařízení vlády ČR č. 173/2011 Sb. a nařízení vlády č. 251/2013 Sb.

Jediným žadatelem o dotaci za všechny chovatele včel je Český svaz včelařů, o.s.

Na jednotlivé podpory byly vyplaceny následující finanční prostředky (50 % ze státního rozpočtu a 50 % z rozpočtu EU):

Opatření	Vyplacené prostředky (v tis. Kč)
Technická pomoc	35 630
Boj proti varroáze	18 932
Racionalizace kočování	3 867
Úhrada nákladů na rozbory medu	494
Obnova včelstev	7 286
Celkem	66 209

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP

Podpora pro organizace producentů ovoce a zeleniny s OP je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (EU) č. 543/2011 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

V roce 2013 bylo evidováno 18 uznaných organizací producentů a 1 nadnárodní organizace producentů.

Celková **vyplacená** částka ve výši **54 508 tis. Kč z rozpočtu EU** zahrnuje finanční podporu na výdaje operačních programů realizované v roce 2012 ve výši 33 423 tis. Kč a částečné platby na výdaje operačních programů roku 2013 ve výši 21 085 tis. Kč.

Podpora pro předběžně uznané organizace producentů ovoce a zeleniny

Podpora je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (EU) č. 543/2011 a nařízením vlády ČR č. 318/2008 Sb., v platném znění.

Seskupení producentů mohou žádat o podporu za roční nebo semestrální období. Podpora je stanovena na základě hodnoty obchodované produkce uvedené na trh určitou procentní sazbou. Na podpoře se podílí 25 % členský stát a 75 % je financováno ze zdrojů EU. V roce 2013 bylo v rámci této podpory **vyplaceno celkem 13 438 tis. Kč, z toho 3 360 tis. Kč ze státního rozpočtu a 10 078 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Ovoce do škol

Podpora je administrována v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (ES) č. 288/2009 a nařízením vlády ČR č. 478/2009 Sb., v platném znění.

Ve školním roce 2012/2013 dodávalo produkty v rámci projektu Ovoce do škol 14 schválených žadatelů do 3 364 základních škol s počtem 416 670 žáků 1. až 5. ročníků a bylo dodáno přes 13,1 mil. porcí ovoce, zeleniny a šťáv. Ve školním roce 2013/2014 dodává produkty 14 schválených žadatelů do 3 530 škol s počtem 456 233 žáků 1. až 5. ročníků.

V roce 2013 bylo **vyplaceno celkem 138 563 tis. Kč, z toho 37 441 tis. Kč ze státního rozpočtu a 101 122 tis. Kč z rozpočtu EU.**

3.2.2. Vývozní subvence

Ve výši vyplacených prostředků na vývozní subvence se odráží reforma Společné zemědělské politiky EU a dohody v rámci WTO. Na jejich základě jsou sazby vývozních subvencí EU u většiny komodit nulové. V roce 2013 byly v ČR subvencovány pouze vývozy hovězího masa a skotu.

Vývozní subvence na zpracované výrobky

Vývozní subvence na zpracované výrobky vycházejí z nařízení Komise (EU) č. 578/2010, nařízení Komise (ES) č. 612/2009, nařízení Komise (ES) č. 376/2008 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Vývozní subvence se poskytuje na základní výrobky obsažené ve zpracovaných výrobcích. Základní výrobky jsou uvedeny v příloze I a zpracované výrobky v příloze II nařízení Komise (EU) č. 578/2010.

Výši sazby vývozní subvence vyhláší Evropská komise v Úředním věstníku EU přibližně každý měsíc, u některých základních výrobků častěji (obiloviny, mléko a cukr), u některých po delší době (vejce). Výše subvence se stanoví na 100 kg základního výrobku. Celková suma vývozních subvencí požadovaná v rámci jednotlivých tranší je zasílána Evropské komisi, která rozhoduje o výši čerpání subvence v rámci každé jednotlivé tranše. Malovývozci mohou do výše 100 000 € vyvázet bez osvědčení. Částka, kterou si nárokují, se hlásí Evropské komisi.

Na vývozní subvence na zpracované výrobky nebyly v roce 2013 **vyplaceny žádné finanční prostředky.**

Vývozní subvence na nezpracované výrobky

Vývozní subvence na nezpracované výrobky vycházejí z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 612/2009, nařízení Komise (ES) č. 376/2008 a nařízení vlády ČR č. 181/2004 Sb., v platném znění.

Sazby vývozních subvencí se mohou u jednotlivých komodit v průběhu roku měnit. V daných intervalech jsou stanovovány Evropskou komisí a publikovány v Úředním věstníku EU.

V roce 2013 byly **vyplaceny z rozpočtu EU** vývozní subvence pro hovězí maso ve výši **489 tis. Kč.**

3.2.3. Dotace a odvody

Odvod finančních dávek z cukru

Výběr výrobních dávek z cukru a poplatku z přebytku provádí SZIF dle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, v platném znění. Výrobní dávka je stanovena ve výši 12 €/t cukru podléhajícího kvótám. Platbu výrobní dávky odvádí každý cukrovarnický podnik z kvóty cukru přidělené pro daný hospodářský rok.

Částky vybrané na výrobních dávkách z cukru a poplatku z přebytku jsou považovány za tzv. vlastní zdroje Evropské unie ve smyslu čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2007/436/ES. Z vybrané částky zůstává 25 % na účtu SZIF a 75 % se odvádí přes účet Ministerstva financí do EU.

Do konce února 2013 vybral SZIF od cukrovarnických podniků částku 112 368 tis. Kč za celou kvótu 372 459 tun cukru, z toho 28 092 tis. Kč zůstalo na účtu SZIF a 84 276 tis. Kč bylo odvedeno do EU.

Poplatky z přebytku jsou vybírány v souvislosti s výrobou nadkvótového cukru buď jako sankce za nedodržení předpisů nebo v rámci zavedených mimořádných opatření,

kdy mohou cukrovary za určitý poplatek prodat tento cukr na trhu EU. V průběhu roku 2013 bylo od cukrovarů vybráno na snížených poplatcích z přebytku celkem 145 950 tis. Kč. Do EU bylo odvedeno 109 462 tis. Kč a na správní výdaje převedeno 36 488 tis. Kč. Z poplatků z přebytku vybraných v roce 2013 ve výši 486 tis. Kč bylo do EU odvedeno 365 tis. Kč a na správní výdaje převedeno 121 tis. Kč.

Celkem bylo v roce 2013 **vybráno 258 804 tis. Kč. Do EU bylo odvedeno 194 103 tis. Kč a na správní výdaje převedeno 64 701 tis. Kč.**

Podpora na restrukturalizaci a přeměnu vinic

Tato podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Výši podpory na 1 ha na jednotlivá opatření upravuje nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění. Z důvodu vyššího objemu požadovaných finančních prostředků žadateli byly sazby dotace poníženy přepočítávacím koeficientem.

Za hospodářský rok 2012/2013 bylo **vyplaceno celkem 80 785 tis. Kč z rozpočtu EU** na 508,24 ha restrukturalizované výměry.

Podpora na investice v rámci SOT s vínem

Podpora vychází z nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízení Komise (ES) č. 555/2008 a nařízení vlády ČR č. 245/2004 Sb., v platném znění.

Hospodářský rok začíná 1. srpna a končí 31. července roku následujícího. Výše podpory na investice je upravena nařízením vlády ČR č. 245/2004 Sb.

Za hospodářský rok 2012/2013 bylo **vyplaceno celkem 50 659 tis. Kč z rozpočtu EU** na 170 žádostí.

3.2.4. Intervenční nákupy a související výdaje

Mlékárenské výrobky

Intervenční nákup mlékařenských výrobků

Intervenční nákup másla a sušeného odstředěného mléka je realizován na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 a nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění.

Evropská komise vyhláší nákup mlékařenských výrobků každoročně bez ohledu na vývoj cen na trhu EU a v období od 1. března do 31. srpna garantuje nákupní cenu másla 2 217,5 €/t a SOM 1 698,0 €/t. Vzhledem k vývoji tržních cen v EU a ČR nebyl v roce 2013 intervenční nákup másla a SOM uskutečněn.

Intervenční skladování mlékařenských výrobků

Intervenční skladování másla a SOM probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění.

Vzhledem k nulovým počátečním zásobám a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2013 režim intervenčního skladování mlékařenských výrobků neprobíhal.

Obiloviny

Intervenční nákup obilovin

Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým jsou stanoveny druhy intervenčně nakupovaných obilovin a výše intervenční ceny, nařízení Rady (ES) č. 72/2009, kterým se stanoví množstevní stropy pro intervenčně nakupované obiloviny a nařízení Komise (EU) č. 1272/2009, v platném znění, bylo možné v roce 2013 realizovat intervenční nákup pšenice obecné za garantovanou nákupní cenu 101,31 €/t (plus příplatky a srážky za kvalitu a dopravu). Realizace intervenčního nákupu obilovin dále probíhá na základě nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., v platném znění.

Vzhledem k situaci na světovém i evropském obilném trhu a výši tržních cen nebyl v roce 2013 intervenční nákup obilovin realizován.

Intervenční skladování obilovin

Intervenční skladování obilovin probíhá v souladu s nařízením Komise (ES) č. 884/2006, v platném znění.

Vzhledem k nulovým počátečním zásobám a neuskutečnění intervenčního nákupu v roce 2013 režim intervenčního skladování obilovin neprobíhal.

Ostatní výdaje související s intervenčními nákupy

V roce 2013 byla **splacena půjčka na intervenční nákupy ve výši 250 000 tis. Kč.**

3.2.5. Podpora propagace zemědělských produktů

V roce 2013 byly realizovány programy propagace spotřeby medu, propagace spotřeby mléka, propagace spotřeby řepkového oleje, propagace chráněných zeměpisných označení původu a propagace kvalitních evropských mléčných výrobků.

Rozhodnutím Komise C(2013) 7297 byl v roce 2013 schválen tříletý program Bílé plus (Mléko a mléčné výrobky VELKÉ PLUS pro vás), který je pokračováním programu propagace spotřeby mléka. Smlouva mezi žadatelem - Agrární komorou ČR a SZIF byla podepsána v únoru 2014. Mezi plánované akce patří tiskové konference, účast na veletrzích, webové stránky, akce pro školy Putování za kravičkou a mléčný festival Milkparade.

V listopadu 2013 byl předložen Komisi ke schválení program Propagační kampaň k propagaci paštik z EU na ruském trhu na období 2014 až 2016.

Propagace spotřeby medu - Bez medu to nejde

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise K(2010) 4312. Žadatelem o podporu byl Český svaz včelařů.

V roce 2013 program zahrnoval následující propagační aktivity: PR aktivity (komunikace s médii, vydávání tiskových zpráv, články v tisku), Internet (webové stránky, Facebook), roadshow - ochutnávky medu (prodejní akce za přítomnosti výrobců), inzerci v tisku, propagační materiály (letáky, drobné dárky), komunikaci s odbornou veřejností, účast na výstavách a veletrzích, soutěže.

Celkem byly v roce 2013 **čerpány** finanční prostředky **ve výši 7 028 tis. Kč, z toho 2 635 tis. Kč ze státního rozpočtu a 4 393 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace spotřeby mléka - Bílé plus

Tento program vychází z nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise K(2010) 4312. Žadatelem o podporu byla Agrární komora ČR.

V roce 2013 program zahrnoval následující propagační aktivity: PR aktivity (komunikace s médii, vydávání tiskových zpráv, články v tisku), Internet (webové stránky, Facebook), účast na veletrhu Země živitelka a speciální mediální projekty.

Celkem byly v roce 2013 **vyplaceny** finanční prostředky **ve výši 1 953 tis. Kč, z toho 732 tis. Kč ze státního rozpočtu a 1 221 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace spotřeby řepkového oleje - Olej nad zlato

Podpora byla vyplacena na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2012) 4334. Žadatelem byl Svaz pěstitelů a zpracovatelů olejin.

V roce 2013 byly realizovány následující propagační aktivity: roadshow, ochutnávky, PR aktivity, odborná konference, aktivity na Internetu, účast na výstavách a veletrzích.

Celkem byly v roce 2013 **čerpány** finanční prostředky **ve výši 3 794 tis. Kč, z toho 1 423 tis. Kč ze státního rozpočtu a 2 371 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace chráněných zeměpisných označení původu - Propagační kampaň pro EU systém kvality zemědělských produktů

Program vychází z nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2012) 4334. Žadatelem o podporu byla Potravinářská komora ČR.

V roce 2013 byly realizovány tyto propagační aktivity: tisková konference, setkání s novináři, webové stránky, účast na veletrhu, televizní a tisková reklama, odborné semináře.

Na tento program bylo **vyplaceno celkem 8 963 tis. Kč, z toho 3 361 tis. Kč ze státního rozpočtu a 5 602 tis. Kč z rozpočtu EU.**

Propagace kvalitních evropských mléčných výrobků

Program byl administrován na základě nařízení Komise (ES) č. 501/2008, v platném znění a rozhodnutí Komise C(2013) 2261. Žadatelem o podporu byl Českomoravský svaz mlékárenský.

V roce 2013 byly realizovány následující propagační aktivity: webové stránky, účast na veletrhu, výroba a distribuce dárkových předmětů.

Celkem byly v roce 2013 **čerpány** finanční prostředky **ve výši 7 933 tis. Kč, z toho 2 975 tis. Kč ze státního rozpočtu a 4 958 tis. Kč z rozpočtu EU.**

3.2.6. Ostatní výdaje související se SOT

Distribuce potravin nejchudším osobám v ČR

Distribuce potravin nejchudším osobám se řídí nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, nařízením Komise (EU) č. 807/2010 a nařízením vlády ČR č. 306/2006 Sb., v platném znění.

V roce 2013 probíhaly dodávky potravin do skladů distributorů v celkovém množství 74 tun, z toho 11 tun másla (za celkovou cenu 2 702 tis. Kč), 5 tun SOM (za celkovou cenu 1 144 tis. Kč), 35 tun mouky (za celkovou cenu 687 tis. Kč) a 23 tun těstovin (za celkovou cenu 457 tis. Kč). Celkem bylo za dodávky potravin do skladů distributorů uhrazeno 4 990 tis. Kč. Dále byly vyplaceny administrativní a dopravní náklady spojené s distribucí potravin ve výši 65 tis. Kč z rozpočtu EU.

Celkem bylo v roce 2013 na distribuci potravin nejchudším osobám v ČR **vyplaceno 5 055 tis. Kč, z toho 4 404 tis. Kč z rozpočtu EU a 651 tis. Kč činila DPH.**

Ostatní výdaje

Do zdrojů správních výdajů bylo dle nařízení Komise (ES) č. 1848/2006 **převedeno 20 % z vrácených prostředků, tj. 518 tis. Kč.**

Celkem bylo v rámci společné organizace trhu vynaloženo 1 004 509 tis. Kč, z toho 640 752 tis. Kč ze státního rozpočtu (zdrojové krytí těchto výdajů je podrobně uvedeno v příloze A/2 tohoto materiálu) a 363 757 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.3. Program rozvoje venkova včetně Horizontálního plánu rozvoje venkova

3.3.1. Program rozvoje venkova

Program rozvoje venkova je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 73/2009, nařízení Rady (ES) č. 1698/2005, nařízení Rady (ES) č. 1290/2005, nařízení Komise (EU) č. 65/2011, nařízení Komise (ES) č. 1122/2009, nařízení Komise (ES) č. 800/2008, nařízení Komise (ES) č. 1974/2006, nařízení Komise (ES) č. 1848/2006, nařízení

Komise (ES) č. 1320/2006, nařízení Komise (ES) č. 885/2006, nařízení Komise (ES) č. 883/2006, nařízení Komise (ES) č. 796/2004, nařízení vlády ČR č. 53/2009 Sb., nařízení vlády ČR č. 147/2008 Sb., nařízení vlády ČR č. 239/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., nařízení vlády ČR č. 75/2007 Sb., v platném znění a rozhodnutí Rady 2006/144/ES.

Čerpání finančních prostředků z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova probíhá v souladu s programovým dokumentem na období 2007 až 2013, který byl schválen Výborem pro rozvoj venkova Evropské komise dne 23. května 2007 a usnesením vlády ČR č. 948 ze dne 16. srpna 2006.

Projektová opatření Programu rozvoje venkova

V roce 2013 byla spuštěna 2 kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova (18. a 19. kolo) a nadále probíhal kontinuální příjem žádostí na projekty technické pomoci Programu rozvoje venkova (opatření V.1 Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola

v rámci programu a skupinu opatření V.2 Zřízení a provoz Celostátní sítě pro venkov).

V roce 2013 bylo zaregistrováno 7 141 Žádostí o dotaci (projektů) ve výši 5 651 256 tis. Kč. Za žádosti 18. a 19. kola příjmu bylo v roce 2013 schváleno 3 229 žádostí v celkové výši 2 526 733 tis. Kč. Žádosti 19. kola na opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb byly schváleny v lednu 2014. Vzhledem k prodlouženému termínu příjmu žádostí v 19. kole pro opatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření, bude schvalování těchto žádostí probíhat v březnu 2014. Celkem bylo k 31. prosinci 2013 za žádosti 18. a 19. kola uzavřeno 2 910 Dohod se žadateli/příjemci dotací, jejichž finanční objem činil 2 064 697 tis. Kč. SZIF proplatil 5 105 projektů zaregistrovaných v předchozích letech (doba realizace je 24 měsíců) v celkové výši 4 458 151 tis. Kč, z toho 1 071 265 tis. Kč ze státního rozpočtu a 3 386 886 tis. Kč z rozpočtu EU.

Uskutečněná kola příjmu žádostí o dotaci z Programu rozvoje venkova v roce 2013

Kolo příjmu žádostí	Termín	Opatření, podopatření, záměr
Kontinuální příjem	od 15.1.2008	V.1
	od 3.11.2008	V.2
18. kolo	6.2. - 12.2.2013	III.4.1
	6.3. - 19.3.2013	I.1.1.1.a), I.1.1.2, I.1.3.2, I.3.1, III.1.1.a), IV.1.2
19. kolo	19.6. - 2.7.2013	I.1.3.1, I.3.4, II.2.4.2, IV.1.2, IV.2.1
	19.6. - 31.10.2013	II.2.4.1

18. kolo příjmu žádostí

V rámci 18. kola příjmu žádostí byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova na podopatření I.1.1.1 Modernizace zemědělských podniků, záměr a) Stavby a technologie pro živočišnou výrobu, podopatření I.1.1.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. Inovací) v zemědělství, I.1.3.2 Spolupráce při vývoji nových produktů, postupů a technologií (resp. inovací) v potravinářství, opatření I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost, záměr III.1.1.a) Diverzifikace činností nezemědělské povahy, opatření III.4.1 Ziskávání dovedností, animace a provádění a IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie.

Příjem žádostí probíhal od 6. do 19. března 2013 s výjimkou opatření III.4.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost, u kterého byly žádosti podávány v termínu od 6. do 12. února 2013.

19. kolo příjmu žádostí

V 19. kole příjmu žádostí byly přijímány žádosti o dotaci z Programu rozvoje venkova na podopatření I.1.3.1 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům, opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb, podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření, podopatření II.2.4.2 Neproduktivní investice v lesích, opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie a IV.2.1 Realizace projektů spolupráce.

Příjem žádostí probíhal od 19. června do 2. července 2013 s výjimkou podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření, u kterého byl příjem žádostí prodloužen do 31. října 2013.

Přehled zaregistrovaných a schválených žádostí o dotaci na projektová opatření Programu rozvoje venkova v roce 2013

Kolo příjmu žádostí	Program rozvoje venkova - projektová opatření	Zaregistrované žádosti o dotaci		Schválené žádosti o dotaci	
		Počet žádostí	Dotace (v tis. Kč)	Počet žádostí	Dotace (v tis. Kč)
Kontinuální příjem	V.1	39	57 706	38	57 256
	V.2.1	3	4 500	3	4 500
	V.2.2	21	11 018	21	11 018
	Kont. příjem celkem	63	73 224	62	72 774
18. kolo	I.1.1.1.a)	495	945 101	354	687 928
	I.1.1.2	17	201 883	8	99 885
	I.1.3.2	41	655 397	8	182 303
	I.3.1	240	119 711	99	55 772
	III.1.1.a)	415	1 283 309	62	310 278
	III.4.1	60	29 351	59	28 742
	IV.1.2	1 281	434 265	1 232	416 625
	18. kolo celkem	2 549	3 669 017	1 822	1 781 533
19. kolo	I.1.3.1	446	1 060 745	157	287 081
	I.3.4	2 591	96 275	(viz poznámka)	
	II.2.4.1	120	155 835		
	II.2.4.2	111	100 573	39	42 017
	IV.1.2	1 201	364 682	1 181	356 302
	IV.2.1	60	130 905	30	59 800
	19. kolo celkem	4 529	1 909 015	1 407	745 200
Projektová opatření PRV celkem		7 141	5 651 256	3 291	2 599 507

Poznámka:

Schvalování žádostí na opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb proběhlo v lednu 2014 a na podopatření II.2.4.1 Obnova lesního potenciálu po kalamitách a zavádění preventivních opatření proběhne v březnu 2014.

Administrace změn projektových opatření Programu rozvoje venkova

V roce 2013 bylo na SZIF doručeno celkem 9 987 Hlášení o změnách, z toho 9 846 Hlášení bylo předloženo na regionální odbory SZIF a 141 Hlášení se týkalo opatření osy V. Technická pomoc, které je administrováno na centrále SZIF.

Z celkového počtu Hlášení o změnách doručených v roce 2013 na regionální odbory SZIF bylo nejvíce Hlášení doručeno na regionální odbor České Budějovice a regionální odbor Brno. Na centrálu bylo předáno k posouzení celkem 2 034 Hlášení (tj. 20,7 %). Nejvíce Hlášení posuzovaných na centrále bylo z regionálního odboru Brno.

Z hlediska opatření bylo nejvíce Hlášení předloženo na opatření IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie, a to celkem 3 701 Hlášení (tj. 37,1 %). Druhým nejvíce zatíženým opatřením z hlediska změn je opatření I.3.4 Využívání poradenských služeb, kdy bylo předloženo 1 034 Hlášení (tj. 10,4 %).

Celkem bylo za rok 2013 nahlášeno cca 22 tis. změn. Nejčastější změny se týkají změny termínu předložení Žádostí o proplacení a základních, finančních a technických parametrů projektu.

Dle průměrného počtu dnů administrace Hlášení o změnách lze konstatovat, že termíny administrace Hlášení jsou vesměs dodržovány. Hlášení je administrováno v průměru 14 dní, z toho na regionální odbor připadá průměrně 10 dní a na centrálu 4 dny.

Neprojektová opatření Programu rozvoje venkova

Podpory v rámci Programu rozvoje venkova jsou poskytovány prostřednictvím následujících neprojektových opatření:

- Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech (LFA),
- Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě,
- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Zalesňování zemědělské půdy,
- Platby v rámci NATURA 2000 v lesích,
- Lesnicko - environmentální platby,
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ).

Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech

Žádost o dotaci na Platby za přírodní znevýhodnění poskytované v horských oblastech a platby poskytované v jiných znevýhodněných oblastech je součástí Jednotné žádosti. Jednotné žádosti byly podávány do 15. května 2013. V roce 2013 bylo podáno celkem 13 026 žádostí.

Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě

Žádost o dotaci v rámci opatření NATURA 2000 na zemědělské půdě je součástí Jednotné žádosti. Do 15. května 2013 bylo podáno celkem 292 žádostí.

Agroenvironmentální opatření

V roce 2013 již nebylo možné podat žádost o zařazení do AEO v rámci Programu rozvoje venkova na standardní pětiletý závazek dle nařízení vlády ČR č. 79/2007 Sb., v platném znění. Nadále bylo možné podávat žádosti o zařazení do podopatření Péče o krajinu titulu Zatravnování orné půdy.

Závazky končící v roce 2013 bylo možné prodloužit do roku 2014 podáním žádosti o prodloužení závazku AEO v termínu do 30. listopadu 2013. Celkem bylo podáno 7 106 žádostí o prodloužení závazku.

Žádost o dotaci v rámci AEO je součástí Jednotné žádosti. Do 15. května 2013 bylo podáno 701 žádostí o zařazení v rámci Programu rozvoje venkova a 16 072 žádostí o dotaci.

Zalesňování zemědělské půdy

U opatření Lesnictví - zalesňování zemědělské půdy se v roce 2013 v rámci Programu rozvoje venkova podávaly jak žádosti o dotaci na zalesnění, tak i žádosti o dotaci na péči a poskytnutí náhrady. Žádosti na zalesnění byly podávány do 30. listopadu 2013. Celkem bylo podáno 314 žádostí. Žádosti o péči a náhradu se podávají v následujících letech po roce zalesnění. Podávaly se v termínu do 15. května 2013 a celkem jich bylo podáno 1 272. Dotace na péči o lesní porost se poskytuje po dobu 5 kalendářních let a náhrada

za ukončení zemědělské činnosti po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem následujícím po roce zalesnění.

Platby v rámci NATURA 2000 v lesích

V termínu do 15. května 2013 byly na opatření Platby v rámci NATURA 2000 v lesích podány celkem 3 žádosti o zařazení a 24 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

Lesnicko - environmentální platby

V termínu do 15. května 2013 bylo na opatření Lesnicko - environmentální platby podáno celkem 11 žádostí o zařazení a 74 žádostí o dotaci. Žadatel je do tohoto opatření zařazen na období 20 let a po celou dobu podává každoročně žádost o dotaci.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti předkládali žadatelé v roce 2013 Žádosti o dotaci (žádost o vstup do programu Předčasné ukončení zemědělské činnosti), První žádosti o proplacení a Žádosti o proplacení. Rok 2013 byl posledním rokem vstupu do daného opatření. Žádosti o dotaci byly podávány do 1. října 2013 včetně projektu na převod zemědělského podniku na nabyvatele, který musel být uskutečněn do 1. listopadu 2013. V roce 2013 bylo podáno celkem 19 Žádostí o dotaci s projektem. Doložení převodu podniku a splnění veškerých podmínek předkládal žadatel do 1. listopadu 2013 společně s První žádostí o proplacení, na jejímž základě byla s žadatelem sepsána Dohoda o poskytování dotace po dobu nejvýše 15 kalendářních let, nejpozději do 70 let věku žadatele. V roce 2013 bylo podáno celkem 47 Prvních žádostí o proplacení. Zároveň byly dále přijímány Žádosti o proplacení v termínu od 1. ledna do 15. února 2013. Celkem bylo podáno 579 žádostí. Jakmile stát začne žadateli vyplácet obecný předčasný nebo starobní důchod, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok.

Přehled vyplacených prostředků na žádosti neprojektových opatření Programu rozvoje venkova v roce 2013

Program rozvoje venkova - neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí vyplacené ČR	Finanční prostředky vyplacené v roce 2013 (v tis. Kč)		
			Počet vyplacených žádostí		
			ČR	EU	Celkem
LFA	žádosti 2011	1	12	48	60
	žádosti 2012	10 279	326 957	1 307 825	1 634 782
	žádosti 2013	336	72 085	288 338	360 423
	LFA celkem	10 616	399 054	1 596 211	1 995 265
NATURA 2000 na zem. půdě	žádosti 2012	282	2 333	9 333	11 666
	žádosti 2013	24	299	1 196	1 495
	NATURA 2000 celkem	306	2 632	10 529	13 161

Program rozvoje venkova - neprojektová opatření		Počet vyplacených žádostí vyplacené ČR	Finanční prostředky vyplacené v roce 2013 (v tis. Kč)		
			Počet vyplacených žádostí		
			ČR	EU	Celkem
AEO	žádosti 2008	2	5	22	27
	žádosti 2010	1	11	46	57
	žádosti 2011	25	722	2 887	3 609
	žádosti 2012	15 866	874 719	3 498 711	4 373 430
	AEO celkem	15 894	875 457	3 501 666	4 377 123
Zalesňování	žádosti 2010	1	15	59	74
	žádosti 2011	1	4	15	19
	žádosti 2012	956	9 205	36 822	46 027
	žádosti 2013	559	2 334	9 338	11 672
	LES celkem	1 517	11 558	46 234	57 792
NATURA 2000 v lesích	žádosti 2008	1	0,6	2,1	2,7
	žádosti 2009	1	0,6	2,2	2,8
	žádosti 2010	2	0,7	2,5	3,2
	žádosti 2011	1	51	207	258
	NATURA 2000 celkem	5	53	214	267
Lesnicko- environ. platby	žádosti 2012	41	305	1 219	1 524
	LEO celkem	41	305	1 219	1 524
PUZČ	žádosti 2012	9	85	253	338
	žádosti 2013	622	28 168	84 505	112 673
	PUZČ celkem	631	28 253	84 758	113 011
Neprojektová opatření PRV celkem		29 010	1 317 312	5 240 831	6 558 143

Odvolání proti rozhodnutí o poskytnutí dotace

Průměrná doba předání řešeného odvolání proti rozhodnutí o poskytnutí dotace odvolacímu orgánu,

tj. Ministerstvu zemědělství, případně vyřešení odvolání v autoremeduře, je 34 dní.

Celkový přehled vyplacených prostředků na Program rozvoje venkova v roce 2013

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2013 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa I	I.1.1 Modernizace zemědělských podniků	93 189	279 567	372 756
	I.1.2 Investice do lesů	81 504	244 513	326 017
	I.1.3 Přidávání hodnoty zemědělským a potravinářským produktům	108 603	325 809	434 412
	I.1.4 Pozemkové úpravy	29 518	88 553	118 071
	I.3.1 Další odborné vzdělávání a informační činnost	10 043	30 128	40 171
	I.3.2 Zahájení činnosti mladých zemědělců	13 776	41 326	55 102
	I.3.3 Předčasné ukončení zeměd. činnosti	28 253	84 758	113 011
	I.3.4 Využívání poradenských služeb	14 749	44 245	58 994
	Osa I celkem	379 635	1 138 899	1 518 534

Program rozvoje venkova		Finanční prostředky vyplacené v roce 2013 (v tis. Kč)		
		ČR	EU	Celkem
Osa II	II.1.1 Platby za přír. znevýhod. poskyt. v hor. obl. a platby poskyt. v jiných znevýhod. obl.	399 054	1 596 211	1 995 265
	II.1.2 Platby v rámci NATURA 2000 na zemědělské půdě	2 632	10 529	13 161
	II.1.3 Agroenvironmentální opatření	875 457	3 501 666	4 377 123
	II.2.1 Zalesňování zemědělské půdy	11 558	46 234	57 792
	II.2.2 Platby v rámci NATURA 2000 v lesích	53	214	267
	II.2.3 Lesnicko-environmentální opatření	305	1 219	1 524
	II.2.4 Obnova les. potenciálu po kalamitách a podpora společenských funkcí lesa	10 564	42 254	52 818
	Osa II celkem	1 299 623	5 198 327	6 497 950
Osa III	III.1.1 Diverzifikace činností nezem. povahy	126 128	378 386	504 514
	III.1.2 Podpora zakládání podniků a jejich rozvoje	62 259	186 775	249 034
	III.1.3 Podpora cestovního ruchu	66 396	199 188	265 584
	III.2.1 Obnova a rozvoj vesnic, občanské vybavení a služby	187 243	561 728	748 971
	III.2.2 Ochrana a rozvoj kulturního dědictví venkova	89 798	269 395	359 193
	Osa III celkem	531 824	1 595 472	2 127 296
Osa IV	IV.1.1 Místní akční skupina	24 713	98 852	123 565
	IV.1.2 Realizace místní rozvojové strategie	124 821	499 283	624 104
	IV.2.1 Realizace projektů spolupráce	13 001	52 004	65 005
	Osa IV celkem	162 535	650 139	812 674
Osa V	V.1 Příprava, sledování, hodnocení, informování a kontrola v rámci programu	12 055	36 166	48 221
	V.2.1 Struktury potřebné pro provoz sítě	143	427	570
	V.2.2 Akční plán	2 762	8 287	11 049
	Osa V celkem	14 960	44 880	59 840
Program rozvoje venkova celkem		2 388 577	8 627 717	11 016 294

Celkem bylo na Program rozvoje venkova vynaloženo 11 016 294 tis. Kč, z toho 2 388 577 tis. Kč ze státního rozpočtu a 8 627 717 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.3.2. Horizontální plán rozvoje venkova

Horizontální plán rozvoje venkova je realizován na základě nařízení Rady (ES) č. 1257/1999, nařízení Komise (ES) č. 817/2004, nařízení vlády ČR č. 69/2005 Sb., nařízení vlády ČR č. 655/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 308/2004 Sb., nařízení vlády ČR č. 242/2004 Sb. a nařízení vlády ČR č. 241/2004 Sb., v platném znění.

Podpory v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova jsou poskytovány prostřednictvím následujících opatření:

- Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními (LFA),

- Agroenvironmentální opatření (AEO),
- Lesnictví (LES),
- Předčasné ukončení zemědělské činnosti (PUZČ),
- Zakládání skupin výrobců (ZSV).

Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními

Od roku 2007 se žádosti o dotaci na opatření Méně příznivé oblasti a oblasti s environmentálními omezeními podávají pouze v rámci Programu rozvoje venkova.

Agroenvironmentální opatření

Od roku 2007 již není možné se nově zařadit do Agroenvironmentálního opatření v rámci Horizontálního plánu rozvoje venkova. Poslední pětileté závazky AEO uzavřené v roce 2006 skončily v roce 2010. V roce 2013 již nebyly podávány žádné žádosti.

Lesnictví

U opatření Lesnictví se od roku 2007 podávají pouze žádosti o dotaci na péči a náhradu. Žádost musela být podána nejpozději do 30. dubna 2013 a celkem bylo podáno 856 žádostí. Tuto žádost podává žadatel v následujících letech po roce zalesnění. O dotaci na péči se může žádat ještě následující 4 roky a o poskytnutí náhrady následujících 19 let. V roce zalesnění je žadateli poskytnuta dotace jak na zalesnění, tak i na péči a náhradu.

Předčasné ukončení zemědělské činnosti

U opatření Předčasné ukončení zemědělské činnosti byly přijímány žádosti o poskytnutí dotace v termínu od 1. ledna do 15. února 2013. Celkem bylo podáno 341 žádostí.

Dotace je žadatelům poskytována po dobu 15 kalendářních let počínaje rokem, v němž byl žadatel zařazen do programu, nejdéle však do 75 let věku žadatele. V případě, že se žadatel stane poživitelem starobního důchodu, dotace se počínaje následujícím kalendářním rokem sníží o částku vyplacenou na starobním důchodu za uplynulý kalendářní rok.

Zakládání skupin výrobců

Poslední žádosti o poskytnutí dotace na opatření Zakládání skupin výrobců byly přijímány v roce 2011, kdy došlo k ukončení opatření. V roce 2013 byla řešena pouze odvolání k jednotlivým žádostem.

Přehled vyplacených prostředků na Horizontální plán rozvoje venkova v roce 2013

Horizontální plán rozvoje venkova		Počet vyplacených žádostí vyplacené ČR	Finanční prostředky vyplacené v roce 2013 (v tis. Kč) Počet vyplacených žádostí		
			ČR	EU	Celkem
AEO	žádosti 2006	1	3	12	15
	žádosti 2008	1	6	23	29
	AEO celkem	2	9	35	44
LES	žádosti 2010	1	94	376	470
	žádosti 2012	310	826	3 305	4 131
	žádosti 2013	657	1 461	5 843	7 304
	LES celkem	968	2 381	9 524	11 905
PUZČ	žádosti 2010	1	3	9	12
	žádosti 2011	1	1	2	3
	žádosti 2012	352	2 576	7 728	10 304
	žádosti 2013	1 008	6 651	19 953	26 604
	PUZČ celkem	1 362	9 231	27 692	36 923
ZSV	žádosti 2008	2	723	2 168	2 891
	ZSV celkem	2	723	2 168	2 891
HRDP celkem		2 334	12 344	39 419	51 763

V předchozí tabulce není zahrnuto vyplacení vráceného vyrovnávacího příspěvku v méně příznivé oblasti pro roky 2004 až 2006 ve výši 291 tis. Kč.

Celkem bylo na Horizontální plán rozvoje venkova vynaloženo 52 054 tis. Kč, z toho 12 635 tis. Kč ze státního rozpočtu a 39 419 tis. Kč z rozpočtu EU.

3.4. Financování z cizích zdrojů**Půjčka na intervenční nákupy**

Dne 29. března 2013 byla mezi SZIF a Ministerstvem financí uzavřena smlouva o bezúročné půjčce na financování intervenčních nákupů ve výši 250 000 tis. Kč. Tato půjčka nahradila úvěrové financování intervenčních opatření využívané v předchozích letech, kdy finanční prostředky na účtech SZIF nebyly součástí prostředků státní pokladny a SZIF nevedl bankovní účty u České národní banky.

Vzhledem k příznivým tržním cenám zemědělských komodit a potravin nebyly v průběhu roku 2013 realizovány žádné intervenční nákupy a poskytnutá půjčka byla v plné výši předčasně splacena dne 15. listopadu 2013.

Půjčka PGRLF na Program rozvoje venkova

Dne 14. ledna 2013 byla splacena zbývající část půjčky PGRLF na národní spolufinancování Programu rozvoje venkova z roku 2010 ve výši 702 000 tis. Kč. Tato bezúročná půjčka celkem ve výši 1 552 000 tis. Kč byla SZIF poskytnuta na základě usnesení vlády ČR č. 590 ze dne 18. srpna 2010.

3.5. Souhrnné čerpání rozpočtu Společné zemědělské politiky

Celkové zdroje SZIF na financování Společné zemědělské politiky v roce 2013 dosáhly výše 38 117 797 tis. Kč (tj. 77,6 % z rozpočtovaného objemu), **z toho 4 535 219 tis. Kč ze státního rozpočtu a 33 582 578 tis. Kč z rozpočtu EU.**

V rámci Společné zemědělské politiky byly v roce 2013 vyplaceny finanční prostředky **ve výši 32 589 618 tis. Kč** (tj. 66,3 % z rozpočtovaného objemu), **z toho 4 194 545 tis. Kč ze státního rozpočtu a 28 395 073 tis. Kč z rozpočtu EU.**

K 31. prosinci 2013 byl na účtech Společné zemědělské politiky **vykázán zůstatek** finančních prostředků **ve výši 5 528 179 tis. Kč**, který byl, v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., v platném znění, převeden do roku 2014 na financování Společné zemědělské politiky.

4. Stručné hodnocení marketingové činnosti

4.1. Propagace potravin značky kvality KLASA

Národní značka kvality KLASA je od roku 2003 udělována prověřeným potravinářským a zemědělským výrobkům vykazujícím výjimečné kvalitativní charakteristiky, které zvyšují jejich přidanou hodnotu a zaručují jejich jedinečnost ve vztahu k běžným výrobkům dostupným na trhu. Požadavky pro udělení značky KLASA jsou tedy přísnější než běžné hygienické a potravinářské normy.

Značka KLASA jako marketingový nástroj napomáhá zvyšovat hodnotu oceněných potravinářských výrobků. Jejím smyslem je na straně jedné marketingově podpořit aktivity tuzemských producentů potravin, na straně druhé pak informovat spotřebitele. Značka garantuje, že jsou nabízeny skutečně kvalitní a zdravotně nezávadné potraviny. Jde o proces získání důvěry spotřebitelů a odběratelů, udržení si této důvěry, což je nezbytný předpoklad rozvoje potravinářství a zabezpečení konkurenceschopnosti v rámci trhů doma i v zahraničí.

Na základě provedeného zadávacího řízení s názvem „Rámcová smlouva - Komunikační podpora značky KLASA na období let 2012 a 2013“ byla dne 27. září 2012 uzavřena rámcová smlouva o poskytování komunikační podpory

značky KLASA v letech 2012 a 2013 na celkovou částku 310 000 tis. Kč bez DPH s vítěznou agenturou Comunica, a.s., která realizovala informační a marketingovou kampaň.

Cílem kampaně na rok 2013 bylo přiblížit značku KLASA spotřebiteli tak, aby potraviny označené logem KLASA vyhledával, preferoval a zároveň tak při svém nákupním chování vytvářel tlak na prodejce, aby byla v prodejnách co nejširší nabídka těchto produktů. V roce 2013 byly využity osvědčené komunikační aktivity zaměřené na podporu prodeje a zvyšování spotřebitelské preference potravin značky KLASA ve všech regionech ČR:

Podpora prodeje a propagace

- příprava marketingového plánu na rok 2013,
- příprava kreativního a strategického konceptu marketingové podpory značky KLASA,
- jarní, letní a podzimní kampaň značky KLASA v médiích,
- spotřebitelská soutěž,
- roadshow (prodejní akce v regionech za přítomnosti výrobců) a ochutnávek,
- monitoring a vyhodnocení nákupního chování spotřebitelů výrobků KLASA,
- podpora prodeje produktů oceněných značkou KLASA ve vybraných řetězcích,
- prezentace značky KLASA na vánočních trzích,
- monitoring a výzkum veřejného mínění za rok 2013,
- prezentace značky KLASA v tisku a na webových portálech.

PR aktivity

- recepty a kuchařky s KLASA produkty,
- tisková setkání se zástupci médií a oceněnými producenty,
- propagační předměty KLASA,
- tiskové zprávy a publikace článků na aktuální témata,
- DTP zpracování advertorialů v titulech Svět potravin a Agrobases,
- vydávání tipů pro média - edukačních témat z oblasti potravinářství,
- články v odborných titulech (Potravinářský zpravodaj, Svět potravin, Agrobases),
- soutěže o balíčky KLASA, speciální projekty v lifestyleových magazínech a na webových portálech pro ženy,
- systematický denní monitoring médií a vyhodnocování publicity značky KLASA,
- elektronický bulletin „Newsletter KLASA“ (noviny určené pro výrobce).

Webová prezentace

- grafický re-design webových stránek www.eklasa.cz,
- aktualizace výrobků a výrobců KLASA na www.eklasa.cz a www.klasa.eu,
- aktualizace článků, prezentace připravovaných aktivit,
- provoz infolinky KLASA,
- Facebook KLASA.

Veletrhy a výstavy

- srpen/září - Země žitelka 2013 (České Budějovice),
- říjen - mezinárodní veletrh ANUGA 2013 (Kolín nad Rýnem, Německo).

Ostatní aktivity

- prezentace značky KLASA na významných kulturních, společenských a sportovních akcích.

V roce 2013 byly na propagaci potravin značky KLASA čerpány finanční prostředky ve výši 211 893 tis. Kč ze státního rozpočtu.

4.2. Projekt Regionální potravina

Značka Regionální potravina je od roku 2010 udělována ve 13 krajích České republiky nej kvalitnějším zemědělským nebo potravinářským výrobkům, které zvítězí v krajských soutěžích. Výrobky musí být vyrobeny z lokálních surovin a mít vazbu na svůj kraj - ať už tradičním způsobem výroby nebo originální regionální recepturou. SZIF administruje projekt Regionální potravina od roku 2012.

Značka Regionální potravina se prezentuje formou celostátní informační kampaně s cílem:

- zvýšit povědomí o značce mezi spotřebiteli, poukázat na jejich původ, tradici a kvalitu a současně budovat pozitivní vnímání regionálních produktů a značky Regionální potravina,
- motivovat spotřebitele, aby si aktivně hledali cestu ke značce a znali důvod, proč si ji vybírat,
- podporovat prodej a informovat spotřebitele o místech, kde mohou regionální potraviny koupit,
- prostřednictvím vhodných informačních a komunikačních kanálů značku zviditelnit a napomoci zvyšování loajality veřejnosti k místní zemědělské a potravinářské produkci.

Součástí projektu jsou veškeré vhodné a efektivní komunikační aktivity, určené pro jednotlivé cílové skupiny (ženy/hospodyně, široká veřejnost/spotřebitelé a odborná veřejnost), a to s ohledem na informační potřeby každé z těchto cílových skupin. Na základě zadávacího řízení s názvem „Marketingová, mediální a PR kampaň prezentující regionální potraviny“, byla dne 28. března 2012 uzavřena smlouva pro roky 2012 a 2013 na celkovou částku 57 990 tis. Kč bez DPH s vítěznou agenturou Ogilvy & Mather, spol. s r.o., která realizovala informační kampaň.

V roce 2013 byly v rámci projektu Regionální potravina realizovány následující aktivity:

Projekty krajských soutěží o značku Regionální potravina

- koordinace a kontrola projektů na zabezpečení organizace 13 krajských soutěží o značku Regionální potravina.

Speciální TV projekt

- prezentace značky v rámci speciálního TV projektu (TV seriál o krajích a jejich gurmánských specialitách).

Speciální rozhlasový projekt

- prezentace značky a představení jednotlivých oceněných producentů v rámci speciálního projektu s Českým rozhlasem (sponzoring, 22 dílů minipřehledů zaměřených na jednotlivé producenty a spotřebitelská soutěž na 8 stanicích Českého rozhlasu).

Informační kampaně v místech prodeje

- POS materiály (katalogy, informační materiály, letáky, plakáty, samolepky, mapy),
- reklamní předměty,
- ochutnávky oceněných produktů v maloobchodní síti,
- spotřebitelské soutěže,
- roadshow (pojízdná prodejna).

PR aktivity

- tisková konference na téma start soutěže za účasti ministra zemědělství,
- tiskové zprávy na aktuální témata, spotřebitelské tipy a články pro lifestyle a internetová média,
- návštěvy novinářů u oceněných výrobců ve Středočeském a Královohradeckém kraji,
- newsletter pro výrobce, regionální koordinátory a příznivce značky Regionální potravina,
- DTP zpracování advertorialů v titulech Gourmet, Pestrý svět, Rytmus života, Právo, Marianne, Venkov a styl, Žena a život, Apetit a Ona DNES,
- PR články v odborných titulech (Svět potravin a Agrobaze),
- finalizace projektu Regionální obchodník roku - prezentace značky Regionální potravina a oceněného producenta na oborové konferenci CSR Summit,
- vyhodnocení publicity značky Regionální potravina.

Webová prezentace

- obsahová správa webových stránek www.regionalnipotravina.cz,
- správa profilu na www.facebook.com a YouTube.com.

Veletřhy a výstavy

- leden - Regiontour a regFood Fest 2013 (Brno),
- srpen/září - Země žitelka 2013 (České Budějovice),

Mediální kampaň

- výroba image inzerátu „Regionální potraviny“ ve třech mutacích a inzerátu „Pojízdná prodejna“ včetně regionálních mutací,
- DTP příprava formátů tiskové inzerce,
- product placement - prezentace produktů v rámci pořadu Ulice a Kluci v akci,
- realizace mediaplánů (tisk, rozhlas, televize, Internet apod.).

Na projekt Regionální potravina bylo v roce 2013 vyplaceno 42 794 tis. Kč ze státního rozpočtu.

4.3. Souhrnné čerpání rozpočtu na marketingovou činnost

Celkové zdroje na marketingovou činnost v roce 2013 **dosáhly výše 261 909 tis. Kč.** Dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství na marketing činila 200 000 tis. Kč. Dalšími zdroji byl zůstatek z roku 2012 ve výši 61 646 tis. Kč, poplatky za výstavní činnost ve výši 262 tis. Kč a příjmy z úroků ve výši 1 tis. Kč.

Na **marketingové aktivity byly v roce 2013 vynaloženy** finanční prostředky **celkem ve výši 254 693 tis. Kč ze státního rozpočtu.**

K 31. prosinci 2013 byl na účtech marketingu **vykázán zůstatek** finančních prostředků **ve výši 7 217 tis. Kč,** který byl v souladu s ustanovením § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., v platném znění, převeden do roku 2014 na financování marketingových činností.

5. Stručné hodnocení správních výdajů

Personální problematika

S účinností od 1. ledna 2013 byl schválen plánovaný počet systemizovaných funkčních míst na 1 142. Tento počet vzrostl oproti roku 2012 o 257 systemizovaných míst z důvodu začlenění Agentur pro zemědělství a venkov do struktur SZIF v souladu s programovým prohlášením

vlády ČR a reformou resortu zemědělství. K 31. prosinci 2013 bylo v evidenčním stavu 1 087 zaměstnanců a mimo evidenčním stavu 133 zaměstnanců.

Během roku 2013 probíhala výběrová řízení a pohovory za účelem naplnění volných míst v jednotlivých organizačních útvarech SZIF. K nejhůře obsazovaným pracovním pozicím z důvodu odbornosti patřily auditor a právník. Nedostatek vhodných uchazečů na uvedené pozice odráží současný stav na trhu pracovních sil. I nadále se navyšuje počet zaměstnanců v mimo evidenčním stavu v souvislosti s jejich odchodem na mateřskou a přechodem na rodičovskou dovolenou, zároveň roste i počet pracovních poměrů na dobu určitou na 1 rok s možností dalšího prodloužení.

Během roku 2013 byly z důvodu změn schváleny a vydány 2 Organizační řády včetně Organizačních schémat a 10 Rozhodnutí o organizační změně v souvislosti s racionalizací a zefektivněním pracovních postupů ve státní správě. Organizační změny mimo jiné rušily i nadbytečné články řízení, posilovaly činnosti jednotlivých organizačních útvarů a jejich restrukturalizaci.

5.1. Neinvestiční výdaje (bez technické pomoci)

Neinvestiční výdaje v roce 2013 celkem ve výši **1 142 236 tis. Kč** byly podle druhového třídění čerpány následovně:

5011 Platy zaměstnanců v pracovním poměru	362 743 tis. Kč
5021 Ostatní osobní výdaje	2 034 tis. Kč
5024 Odstupné	2 128 tis. Kč
5029 Ostatní platby za provedenou práci jinde nezařazené	48 tis. Kč
5031 Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku	91 249 tis. Kč
5032 Povinné pojistné na veřejné zdravotní zabezpečení	32 885 tis. Kč
5132 Ochranné pomůcky	893 tis. Kč
5133 Léky a zdravotnický materiál	37 tis. Kč
5136 Knihy, učební pomůcky a tisk	411 tis. Kč
5137 Drobný dlouhodobý majetek	12 252 tis. Kč
5139 Nákup materiálu jinde nezařazený	10 483 tis. Kč
5142 Kurzové rozdíly ve výdajích	38 tis. Kč
5151 Studená voda	956 tis. Kč
5152 Teplo	4 821 tis. Kč
5153 Plyn	809 tis. Kč
5154 Elektrická energie	6 752 tis. Kč
5156 Pohonné hmoty a maziva	8 031 tis. Kč
5161 Služby pošt	4 463 tis. Kč
5162 Služby telekomunikací a radiokomunikací	92 523 tis. Kč

5163 Služby peněžních ústavů	1 967 tis. Kč
5164 Nájemné	16 564 tis. Kč
5166 Konzultační, poradenské a právní služby	4 762 tis. Kč
5167 Služby školení a vzdělávání	1 594 tis. Kč
5168 Služby zpracování dat	184 tis. Kč
5169 Nákup ostatních služeb	425 006 tis. Kč
5171 Opravy a udržování	5 403 tis. Kč
5172 Programové vybavení	24 753 tis. Kč
5173 Cestovné	5 936 tis. Kč
5175 Pohoštění	1 556 tis. Kč
5176 Účastnické poplatky na konference	209 tis. Kč
5192 Poskytnuté investiční příspěvky a náhrady	3 206 tis. Kč
5194 Věcné dary	149 tis. Kč
5195 Odvody za neplnění povinnosti zaměstnávat zdravotně postižené	206 tis. Kč
5342 Převody fondu kulturních a sociálních potřeb	3 829 tis. Kč
5361 Nákup kolků	2 tis. Kč
5362 Platby daní a poplatků státnímu rozpočtu	333 tis. Kč
5363 Úhrady sankcí jiným rozpočtům	11 914 tis. Kč
5424 Náhrady mezd v době nemoci	1 107 tis. Kč

Celkové čerpání mzdových prostředků v roce 2013 dosáhlo výše 366 905 tis. Kč, z toho platy zaměstnanců 362 743 tis. Kč, ostatní osobní výdaje 2 034 tis. Kč a odstupné 2 128 tis. Kč.

V rámci ostatních neinvestičních výdajů odvozených ze mzdových prostředků bylo celkem vyplaceno 129 070 tis. Kč, z toho pojistné na sociální zabezpečení činilo 91 249 tis. Kč, zdravotní pojištění 32 885 tis. Kč, převody do FKSP 3 829 tis. Kč a náhrady mezd v době nemoci 1 107 tis. Kč.

Podstatnou část činností SZIF tvoří kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. SZIF dokládá kontrolním orgánům Evropské komise, jakým způsobem a v jakém množství jsou kontroly prováděny. V rámci kontrolní činnosti byly vynaloženy prostředky na služby - dálkový průzkum Země, letecko-měřické snímkování, kontroly kvality vzorků apod., cestovní výdaje a výdaje na vybavení pro terénní inspektory (položky 5132, 5137 a 5139).

K významným výdajům patřily výdaje na zajištění prostor a ostatních provozních podmínek pro zaměstnance SZIF (položky 5137, 5139, 5151, 5152, 5153, 5154, 5161, 5164, 5169 a 5171). V objektu Ve Smečkách bylo nutno v důsledku havárie vody v 5. patře s protečením do 4. a 3. nadzemního podlaží realizovat v součinnosti s Ministerstvem zemědělství opravu propadlých podlah kanceláří a byla provedena rekonstrukce havarijního stavu rozvodů požární vody. V Černé u Měřína byla dokoupením kompatibilního

regálového systému navýšena kapacita úložného prostoru centrálního archivu.

V rámci poradenských služeb byla realizována implementace procesu řízení zranitelností, procesu řízení shody informačního systému s bezpečnostní politikou SZIF a projekt detailní analýzy rizik a podpory systému řízení bezpečnosti informací. Dále byla provedena analýza vybraných částí agendy LPIS. Jejím účelem bylo prověřit soulad systému LPIS s požadavky stávající legislativy EU a národními předpisy, analyzovat data, datové vstupy, toky a vazby systému LPIS a navrhnout optimalizaci administrativně - organizačního uspořádání agendy LPIS a rozdělení kompetencí Ministerstva zemědělství a SZIF.

Dále byly čerpány finanční prostředky na zahraniční pracovní cesty zaměstnanců SZIF, a to především do Bruselu na jednání řídicích výborů Evropské komise týkající se problematiky SZP řešené v rámci EU.

V oblasti informačních technologií byly v roce 2013 hlavními dodavateli poskytovaných služeb společnosti: SAP ČR, s.r.o., Telefónica Czech Republic, a.s., ORACLE ČR, s.r.o. a VUSTE APIS, s.r.o. Na základě smluv uzavřených s těmito subjekty byly zajištěny služby provozu informačních a komunikačních technologií pro primární informační systémy SZIF. Oproti roku 2012 tak došlo ke snížení počtu hlavních dodavatelů informačních systémů, kdy byl systém Helpdesku 1. úrovně provozovaný společností ATOS IT Solutions and Services, s.r.o., s ročními náklady cca 26 mil. Kč, nahrazen informačním systémem

implementovaným na platformě Microsoft, jehož provoz a údržba jsou zajišťovány interními zaměstnanci SZIF.

Výdaje za služby SAP (položky 5169 a 6111) činily v roce 2013 celkem 513 492 tis. Kč. Navýšení výdajů oproti roku 2012 bylo způsobeno nezbytným nákupem licencí pro nové technologie, ale také z důvodu restrukturalizace resortu, v rámci které bylo nutné zajistit licence pro nové zaměstnance bývalých Agentur pro zemědělství a venkov. Vzhledem k intenzivnímu vyjednávání se společností SAP a dohodě s Ministerstvem zemědělství byly výdaje za nakoupené licence výrazně nižší oproti tržní ceně, a to zejména z důvodu poskytnutí slev na nákup licencí a delimitace nepotřebných licencí ze strany Ministerstva zemědělství.

V roce 2013 byly na provoz infrastruktury informačního systému SZIF (položka 5162) čerpány finanční prostředky ve výši 59 375 tis. Kč. Částka vycházela ze smlouvy uzavřené na základě otevřeného zadávacího řízení na období 2012 a 2013 se společností Telefónica Czech Republic, a.s.

Vzhledem k trvajícím stavu v oblasti projektu Komunikační infrastruktura veřejné správy, který opět nepřinesl vysoutěžení nových cen provozu datových linek na úrovni tržních cen, nedošlo v roce 2013 k výraznému snížení finančních prostředků hrazených za tyto služby (položka 5162). S poskytovateli těchto služeb se podařilo vyjednat takové podmínky, že celkové vynaložené prostředky za rok 2013 ve výši 29 864 tis. Kč byly nižší, než v předchozích letech, a to i přesto, že v některých lokalitách došlo k výraznému (až dvojnásobnému) navýšení objemu a zvýšení garancí poskytovaných služeb.

Na provoz informačního systému AGIS (položka 5169), který slouží pro administraci opatření společné organizace trhu, byly čerpány finanční prostředky ve výši 19 592 tis. Kč. Tento informační systém vyvinutý na platformě Oracle výhradně pro potřeby SZIF dodávala stejně jako v předchozím roce společnost VUSTE APIS. Z dalších projektů a činností spojených s provozem v oblasti služeb, kdy značná část prostředků je vydávána zejména na hardware a software maintenance jednotlivých součástí informačního systému SZIF, je významný zejména projekt implementace systému řízení přístupu k síti a bezdrátové síti, kdy SZIF realizoval upgrade na zcela novou technologii umožňující mnohem vyšší úroveň zabezpečení přístupu k síti.

V oblasti informačních technologií proběhlo v roce 2013 několik významných investičních akcí. Ve všech případech zvolil SZIF jako formu nákupu otevřené zadávací řízení. Největší objem finančních prostředků byl vynaložen na kompletní obnovu infrastruktury pro informační systém SZIF (položky 5169, 5172 a 6125), kdy byla uzavřena smlouva se společností Telefónica Czech Republic, a.s. v celkové hodnotě 139 077 tis. Kč. V rámci této zakázky byla zajištěna kompletní dodávka nové infrastruktury, nákup licencí pro provoz této infrastruktury (mimo licence SAP) a zároveň veškerá hardwarová i softwarová podpora na období 48 měsíců od uvedení infrastruktury do provozu. Dále byl součástí migrační projekt, který znamenal kompletní přesun informačního systému SAP na novou infrastrukturu.

V roce 2013 byl proveden nákup monitorů s větší zobrazovací plochou (položka 5137) pro pracoviště, jejichž zaměstnanci pracují s geografickými informačními systémy zobrazujícími mapové podklady a aplikace, které jsou nezbytné pro administraci v rámci plošného příjmu a zpracování jednotné žádosti. Zároveň byla v roce 2013 realizována obměna výpočetní techniky dle plánu obnovy, která nebyla z důvodu úsporných opatření provedena v roce 2012. Převzetí bývalých Agentur pro zemědělství a venkov přispělo k navýšení výdajů za aktivní síťové prvky. V roce 2013 bylo nezbytné zcela obměnit komunikační prvky jednotlivých pracovišť SZIF.

U spotřebního materiálu (položka 5139) nedošlo v roce 2013 k vyčerpání předpokládaného rozpočtu, a to i přesto, že byl zaznamenán výrazný nárůst v oblasti tisku a nákupu tonerů, spojený zejména s převzetím Agentur pro zemědělství a venkov, na kterých probíhá administrace předtisků a jsou zde vyšší nároky na objem tisků než na ostatních pracovištích. Důvodem nižších výdajů oproti předpokladu byly především nákupy přes elektronické tržiště, kdy pořizovací ceny vybavení i spotřebního materiálu nedosahují běžných cen na trhu.

5.2. Investiční výdaje (bez technické pomoci)

Investiční výdaje v roce 2013 v celkovém objemu **330 351 tis. Kč** byly podle druhového třídění čerpány následovně:

6111 Programové vybavení	224 207 tis. Kč
6122 Stroje, přístroje a zařízení	3 744 tis. Kč
6123 Dopravní prostředky	5 263 tis. Kč
6125 Výpočetní technika	97 137 tis. Kč

V rámci investičních výdajů byly finanční prostředky v oblasti IT rovněž čerpány v souladu s uzavřenými smlouvami (dodavatel SAP ČR, s.r.o.), zejména na zajištění rozvoje stávajících aplikací a softwarových úprav informačního systému SZIF (položka 6111).

V roce 2013 byl realizován nákup multifunkčních strojů ve výši 3 380 tis. Kč (položka 6122). Oproti předpokladu nebyla v roce 2013 dokončena obměna výpočetní techniky v oblasti velkoformátových multifunkčních zařízení, která slouží zejména pro tisk předtisků jednotné žádosti včetně

mapových podkladů. Realizace této veřejné zakázky je naplánována pro rok 2014.

Dle plánu obměny vozového parku byly v průběhu roku 2013 pořízeny 3 automobily Škoda Yeti, 3 automobily Škoda Fabia, 2 automobily Škoda Octavia a 2 automobily Škoda Superb.

V rámci zakázky na kompletní obnovu infrastruktury informačního systému SZIF (smlouva se společností Telefónica Czech Republic, a.s. v celkové hodnotě 139 077 tis. Kč) byly vynaloženy investiční výdaje ve výši 93 344 tis. Kč (položka 6125).

5.3. Technická pomoc Programu rozvoje venkova

V minulých letech bylo na Program rozvoje venkova uvolněno více finančních prostředků na úkor budoucích let a bylo schváleno více projektů, než odpovídalo plánovaným finančním alokacím a předpokládaným počtům administrovaných projektů.

V důsledku administrace zvýšeného počtu projektů v letech 2009 až 2011 došlo od roku 2011 k navýšení kontrolní činnosti související s příjmem žádostí o proplacení u již zrealizovaných projektů a k navýšení počtu posuzovaných Hlášení o změnách. V této souvislosti dochází rovněž k výraznému navýšení počtu kontrol ex-post. Pro zabezpečení zvýšené administrativní a kontrolní činnosti v rámci opatření Programu rozvoje venkova bylo vyčleněno celkem 90 až 100 zaměstnanců z regionálních odborů a centrály SZIF na práci spojenou výhradně s Programem rozvoje venkova (včetně závazků HRDP, které jsou již plně hrazeny z prostředků na PRV).

V roce 2013 byly v rámci projektu „Personální a mzdový aspekt při administraci PRV“ vyplaceny finanční prostředky celkem ve výši 25 501 tis. Kč. Na další neinvestiční výdaje a investiční výdaje hrazené z technické pomoci Programu rozvoje venkova byly čerpány finanční prostředky celkem ve výši 1 669 tis. Kč, z toho zejména na školení a vzdělávání 693 tis. Kč, systém sledování vazeb 360 tis. Kč, nákup počítačů 347 tis. Kč a softwarový produkt 152 tis. Kč.

V rámci **technické pomoci Programu rozvoje venkova** byly v roce 2013 vynaloženy finanční prostředky celkem ve výši **27 170 tis. Kč**.

5.4. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

V roce 2013 byla z Ministerstva práce a sociálních věcí čerpána dotace na projekt „Praxe platebních agentur EU - předávání znalostí a výměna zkušeností“ **Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost**.

V rámci projektu se v roce 2013 uskutečnilo 9 studijních návštěv platebních agentur EU za účelem sdílení dobré praxe, 54 zaměstnanců se zúčastnilo jazykových kurzů a 25 zaměstnanců jazykových zkoušek. Celkem byly čerpány finanční prostředky ve výši **2 049 tis. Kč**, z toho zejména na jazykové vzdělávání 915 tis. Kč a cestovné v zahraničí 857 tis. Kč.

Finanční prostředky jsou propláceny zpětně na základě schválené monitorovací zprávy. V lednu 2014 byla schválena zpráva za první pololetí roku 2013 pro způsobilé výdaje ve výši 1 170 tis. Kč.

5.5. Souhrnné čerpání rozpočtu správních výdajů

Celkové zdroje SZIF na financování správních výdajů v roce 2013 **dosáhly výše 2 061 776 tis. Kč** (tj. 99,7 % z rozpočtovaného objemu). Dotace z kapitoly Ministerstva zemědělství na správní výdaje SZIF činila 1 533 312 tis. Kč. Dalšími zdroji byly příjmy z výběru dávek z cukru ve výši 64 701 tis. Kč, zůstatek z roku 2012 ve výši 426 285 tis. Kč a ostatní příjmy (např. příjmy z úroků, příjmy z prodeje dlouhodobého majetku, příjmy na technickou pomoc Programu rozvoje venkova aj.) ve výši 37 478 tis. Kč.

Na správní výdaje SZIF byly v roce 2013 **vynaloženy finanční prostředky celkem ve výši 1 501 806 tis. Kč** (tj. 72,6 % z rozpočtovaného objemu).

K 31. prosinci 2013 byl na účtech správních výdajů **vykázán zůstatek** finančních prostředků **ve výši 559 970 tis. Kč**, představující zejména finanční prostředky určené na přípravu informačního systému SZIF pro nové programové období Společné zemědělské politiky. Vzhledem k tomu, že nebyla v roce 2013 známa přesná podoba opatření SZP 2014 až 2020, bude tento zůstatek využit na přípravu informačního systému SZIF pro nové programové období v roce 2014.

6. Stav zásob

Stav zásob SZIF k 31. prosinci 2013:	v Kč
Druh zásob	
Zásoby spotřebního materiálu	1 586 227,12
Zásoby pohonných hmot	380 572,01
Zásoby celkem	1 966 799,13

7. Hodnota majetku

K 31. prosinci 2013 byla hodnota (brutto) dlouhodobého majetku SZIF následující:

v Kč	
Druh zásob	
Software (účet 013)	2 779 698 921,92
Drobný dlouhodobý nehmotný majetek (účet 018)	81 619 563,88
Samostatné movité věci a soubory movitých věcí (účet 022)	308 640 327,65
Drobný dlouhodobý hmotný majetek (účet 028)	161 388 517,01
Kulturní předměty (účet 032)	423 216,00
Zásoby celkem	3 331 770 546,46

Inventurní soupisy majetku SZIF jsou uloženy v Odboru účtáren a reportingu.

8. Přehled pohledávek a závazků

Podle účetní evidence byl stav pohledávek a závazků k 31. prosinci 2013 následující:

v Kč		
	Ve lhůtě splatnosti	Po lhůtě splatnosti
1. KRÁTKODOBÉ POHLEDÁVKY		
a) Společná zemědělská politika:		
Vratky podpor HRDP, PP, PRV	114 922 378,94	64 367 950,05
Sankce a penále	0,00	2 387 242,97
Poskytnuté zálohy na dotace	68 500 000,00	0,00
Pohledávky starého bloku	0,00	495 349 490,65
Ostatní krátkodobé pohledávky	50 000,00	11 432 366,54
Krátkodobé pohledávky - SZP celkem	183 472 378,94	573 537 050,21
b) Správní výdaje:		
Pohledávky za zaměstnanci	30 119,61	0,00
Poskytnuté zálohy	13 096 976,24	0,00
Ostatní krátkodobé pohledávky	26 460 595,20	195 596,50
Krátkodobé pohledávky - správní výdaje celkem	39 587 691,05	195 596,50
Krátkodobé pohledávky celkem	223 060 069,99	573 732 646,71
2. KRÁTKODOBÉ ZÁVAZKY		
a) Společná zemědělská politika:		
Závazky HRDP, PP, PRV, SOT	1 619 080 683,96	5 840 174,10
Zálohy na vratky	10 160 150,32	0,00
Kauce a záruky na licence a podpory SOT	283 763 386,36	0,00
Ostatní krátkodobé závazky	64 054 529,37	0,00
Krátkodobé závazky - SZP celkem	1 977 058 750,01	5 840 174,10

		v Kč	
		Ve lhůtě splatnosti	Po lhůtě splatnosti
b) Správní výdaje:			
	Závazky vůči zaměstnancům	22 197 249,00	0,00
	Zúčtování zdravotního a sociálního pojištění	12 897 385,00	0,00
	Daň z příjmu placená zaměstnavatelem	3 113 299,00	0,00
	Ostatní krátkodobé závazky	62 421 451,89	131 687,71
	Krátkodobé závazky - správní výdaje celkem	100 629 384,89	131 687,71
c) Marketing:			
	Marketingové náklady	10 203 182,22	0,00
	Krátkodobé závazky - marketing celkem	10 203 182,22	0,00
	Krátkodobé závazky celkem	2 087 891 317,12000	5 971 861,81

Odbor legislativně právní eviduje k 31. prosinci 2013 pohledávky po lhůtě splatnosti v celkové výši cca **643 208 tis. Kč**. Všechny pohledávky za dlužníky je možné rozdělit do několika skupin:

pohledávky, na které byly vydány exekuční tituly a kde v současné době probíhá některý ze způsobů výkonu rozhodnutí podle ustanovení zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění, tj. soudní výkon rozhodnutí (cca 1 mil. Kč).

Pohledávky, na které byly vydány exekuční tituly a kde v současné době probíhá některý ze způsobů exekuce podle ustanovení § 90 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti, v platném znění (cca 10 mil. Kč).

Případy, kdy jsou dlužníci v konkurzu a pohledávky SZIF jsou do konkurzu řádně přihlášeny. SZIF čeká na rozdělení konkurzní podstaty nebo jiný způsob skončení

- konkurzu. Je otázkou, do jaké míry budou jednotlivé pohledávky uspokojeny (cca 6 mil. Kč).
- případy, kdy je dlužník v insolvenční nebo v likvidaci a vymáhaná pohledávka byla přihlášena do insolvenčního řízení nebo do likvidace (cca 10 mil. Kč).
- pohledávky představující např. neuhrazený dluh, které se nachází ve stádiu, kdy Odbor legislativně právní podal na dlužníka žalobu (cca 365 mil. Kč).
- pohledávky, u kterých SZIF využil veškerých prostředků k jejich vymožení, avšak bezúspěšně. Subjekt již na uvedené adrese nesídlí, nevyvíjí žádnou činnost, nemá žádný movitý ani nemovitý majetek apod. (cca 61 mil. Kč).
- pohledávky vzniklé z opatření uplatněných po vstupu do EU (vratky dotací, penále) - uváděna pouze část hrazená z EU (cca 190 mil. Kč).

Rozdíl mezi účetním a právním údajem o stavu pohledávek je způsoben:

- zařazením pohledávek SZIF, které dosud nenabýly právní moci,

- pohledávkami, které jsou v odvolacím řízení,
- zápočty pohledávek,
- pohledávkami, které propadnou ve prospěch EU.

9. Kontrolní činnost

Významnou činnost SZIF tvoří kontroly oprávněnosti jednotlivých nároků a přidělených finančních prostředků. Do kontrolního systému SZIF řadíme administrativní kontroly, softwarové kontroly a kontroly na místě. Administrativní a softwarové kontroly jsou prováděny u 100 % podaných žádostí. V případě kontrol na místě se celková míra každoročně prováděných kontrol liší dle jednotlivých oblastí (cca 1 až 100 % podaných žádostí). Systém kontrol v rámci SZIF můžeme rozdělit do několika oblastí - oblast podpor pod IACS, oblast společné organizace trhu, oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova a oblast operačních programů.

9.1. Oblast podpor pod IACS

V rámci podpor pod IACS probíhají kontroly na místě metodou dálkového průzkumu Země a metodou fyzických kontrol na místě. Kontrola metodou dálkového průzkumu Země se provádí nad družicovými snímky pořízenými ve spolupráci s Výzkumným střediskem Evropské komise JRC IPSC v Ispře (Itálie). Kontrola spočívá ve zpracování snímků, jejich vizuální interpretaci, kontrole údajů deklarovaných v žádosti a kontrole dalších podmínek. Výsledná zjištění kontroly jsou buď konečná, nebo slouží v odůvodněných případech jako podklad pro fyzické kontroly na místě prováděné zaměstnanci regionálních odborů SZIF, tzn. terénními inspektory. V rámci fyzických kontrol na místě jsou kontrolováni žadatelé, kteří nejsou vybráni ke kontrole metodou dálkového průzkumu Země. Cílem kontroly na místě je zjistit skutečný stav, porovnat jej s údaji deklarovanými

v žádosti a zjistit, zda jsou plněny podmínky pro poskytnutí dotace, k jejichž plnění se žadatel zavázal podáním žádosti o podporu. Fyzickou kontrolu na místě mohou provádět i úředníci jiných organizací, na které delegoval SZIF část kontrolních pravomocí. Terénního inspektora mohou příležitostně doprovázet i úředníci jiných orgánů nebo úředníci orgánů EU. Výsledkem kontroly na místě je vždy protokol o kontrole s uvedenými kontrolními zjištěními.

Některá opatření jsou kontrolována v průběhu celého kalendářního roku, kontroly dalších opatření mají charakter kampaní, kdy kontroly na místě jsou prováděny v období po podání žádosti a před vyplacením podpory.

V roce 2013 bylo v rámci přímých plateb kontrolováno 3 171 žádostí. V oblasti Horizontálního plánu rozvoje venkova byly realizovány kontroly 42 žádostí. U neprojektových opatření Programu rozvoje venkova bylo zkontrolováno 2 993 žádostí. V oblasti společné organizace trhu spadající pod IACS byla provedena kontrola 268 žádostí.

9.2. Oblast společné organizace trhu

U většiny opatření administrovaných v rámci společných organizací trhu (nemajících vazbu na plochu) je prováděna kontrola na místě ve 100 % případech. V případech, kde se 100% kontrola nevyžaduje, je výběr žadatelů ke kontrole na místě prováděn na základě analýzy rizik. Cílem kontrol na místě je ověření podmínek pro poskytnutí finančních podpor a dodržení pravidel stanovených legislativou ČR a EU. Při realizaci fyzických kontrol na místě se ověřuje, zda údaje deklarované žadatelem o podporu odpovídají skutečnosti a zda jsou splněny veškeré závazky a povinnosti žadatele. Ověřování rozhodných skutečností je zajišťováno inspekční službou regionálních odborů SZIF, Oddělením kontrol SOT na centrále SZIF a delegováním pravomocí na další organizace. Spolupráce s dalšími organizacemi se týká zejména kontrol, při kterých jsou předepsány odběry a analýzy vzorků.

V roce 2013 bylo v oblasti SOT provedeno celkem 637 kontrol včetně kontrol škol. Oddělení kontrol SOT na centrále realizovalo 38 kontrol na místě včetně škol a jedné doplňkové kontroly, dále byly provedeny 4 následné kontroly a 44 inspekčních kontrol pro sledování kontrolní činnosti terénních inspektorů. Na regionálních odborech bylo provedeno 595 kontrol na místě včetně škol. Vedoucími oddělení inspekční služby (případně koordinátory SOT) bylo provedeno 28 inspekčních kontrol pro ověření kontrolní činnosti terénních inspektorů.

9.3. Oblast projektových opatření Programu rozvoje venkova

SZIF realizuje kontroly projektových opatření Programu rozvoje venkova v souladu s nařízením Komise (EU) č. 65/2011. Kontroly fyzické realizace projektu (správní kontroly) se skládají z administrativní kontroly, která se provádí u 100 % zaregistrovaných Žádostí o proplacení a kontroly na místě, která se u vybraných opatření provádí na vzorku operací. Kontroly na místě jsou realizovány na

základě vhodného výběrového souboru před vyplacením finančních prostředků alespoň u 4 % veřejných výdajů každoročně vykázaných Evropské komisi a alespoň u 5 % veřejných výdajů vykázaných Evropské komisi během celého programového období. Tyto kontroly provádějí regionální odbory SZIF souběžně se správní kontrolou. Výběr vzorku ke kontrole zajišťují zaměstnanci centrály SZIF, kde se tyto kontroly také důsledně vyhodnocují. U operací investičního charakteru, u kterých musí být zachován účel projektu po dobu 5-ti let od podpisu Dohody o poskytnutí dotace, se provádějí kontroly ex-post. Kontroly jsou realizovány u 1 % způsobilých výdajů, na které byla provedena konečná platba. Výběr vzorku ke kontrole ex-post a samotnou kontrolu projektů zabezpečují zaměstnanci centrály SZIF. V průběhu administrace Žádosti o dotaci a Žádosti o proplacení jsou prováděny neplánované kontroly.

V roce 2013 bylo v rámci projektových opatření Programu rozvoje venkova provedeno 5 752 kontrol fyzické realizace projektu (z toho 70 zaměstnanci centrály a 5 682 zaměstnanci regionálních odborů), 312 kontrol na místě zaměstnanci regionálních odborů a 124 kontrol ex-post zaměstnanci centrály.

9.4. Oblast operačních programů

9.4.1. Kontroly OP Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství

Proplácení projektů OP Zemědělství bylo ukončeno k 31. prosinci 2008. V roce 2013 nebyly provedeny žádné kontroly fyzické realizace projektu. U příjemců pomoci bylo realizováno 12 kontrol ex-post, které se provádějí u opatření, u nichž je stanovena podmínka dodržování některých závazků příjemcem pomoci ještě po předepsanou dobu po ukončení realizace projektu. Tyto kontroly jsou prováděny minimálně u 3 % vzorků projektů, které mají v podepsaných Podmínkách uvedenou lhůtu vázanosti na projekt.

9.4.2. Kontroly OP Rybářství

V rámci OP Rybářství jsou kontroly prováděny dle nařízení Komise (ES) č. 498/2007.

Po ukončení realizace projektu a předložení Žádosti o platbu je před vyplacením finančních prostředků prováděna u 100 % zaregistrovaných Žádostí o platbu kontrola fyzické realizace projektu, která se skládá z administrativní kontroly a kontroly na místě. Kontrola je prováděna zaměstnanci regionálních odborů SZIF. V průběhu administrace Žádosti o dotaci, Žádosti o platbu i po proplacení finančních prostředků v době lhůty vázanosti projektu na účel mohou být prováděny neplánované kontroly. Dalším druhem kontroly jsou kontroly ex-post, které ověřují dodržování lhůty vázanosti projektu na účel po dobu stanovenou Rozhodnutím nebo Pravidly. Tyto kontroly se provádějí minimálně u 10 % vzorků způsobilých výdajů proplacených projektů. Výběr projektů je prováděn zaměstnanci centrály SZIF. Vlastní kontroly ex-post provádějí zaměstnanci regionálních odborů SZIF.

V roce 2013 bylo v rámci OP Rybářství realizováno 151 kontrol fyzické realizace projektu (z toho 5 zaměstnanci centrály SZIF a 146 zaměstnanci regionálních odborů SZIF), 15 neplánovaných kontrol a 87 kontrol ex-post zaměstnanci regionálních odborů SZIF.

SZIF dbá na důkladné provádění kontrol jednotným způsobem u všech žadatelů při současném dodržování zásad efektivnosti a profesionality. Kontrolní systém SZIF vychází z legislativních požadavků a jeho správné nastavení je jedním ze základních předpokladů pro umožnění čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu a rozpočtu EU. Způsob realizace kontrol na místě je pravidelně podrobován kontrolním misím uskutečňovaným orgány EK - DG Agri, Evropským účetním dvorem a dále kontrolními orgány ČR, kterým SZIF dokládá, zda jsou kontroly prováděny v dostatečném počtu, rozsahu a kvalitě.

10. Závěr

Státní zemědělský intervenční fond v roce 2013 významně přispěl svou činností k realizaci opatření Společné zemědělské politiky, a to v souladu se všemi nařízeními EU a nařízeními vlády ČR vydanými k provádění Společné zemědělské politiky. Veškerá činnost SZIF při zabezpečování Společné zemědělské politiky rovněž respektovala příslušné zákony - zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a dále zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, v platném znění.

V souladu s § 6a odst. 4 zákona č. 256/2000 Sb., v platném znění, se do roku 2013 **převádí zůstatky** finančních prostředků **na účtech Společné zemědělské politiky ve výši 5 528 179 tis. Kč, na účtech marketingu ve výši 7 217 tis. Kč a zůstatek na účtech správních výdajů ve výši 559 970 tis. Kč**, určený zejména na financování přípravy informačního systému SZIF pro nové programové období Společné zemědělské politiky 2014 až 2020.

Pro další období je hlavní prioritou SZIF plynule navázat na nové programové období Společné zemědělské politiky 2014 až 2020 a zabezpečit administraci a kontrolu opatření SZP dle platných nařízení EU a příslušných nařízení vlády ČR.

Operační program Rybářství 2007 – 2013

Nařízením Rady (ES) č. 1198/2006 ze dne 27. července 2006 o Evropském rybářském fondu (dále jen „EFF“) byl zřízen EFF a stanoveny podmínky pro poskytování finančních prostředků do odvětví rybářství. Jeho prováděcím předpisem je nařízení Komise (ES) č. 498/2007 ze dne

26. března 2007. MZe zpracovalo Národní strategický plán pro odvětví rybářství na léta 2007 – 2013 (dále jen „NSP“) a Operační program Rybářství 2007 – 2013 (dále jen „OP Rybářství“). NSP byl schválen usnesením vlády ČR č. 854 ze dne 25. 7. 2007, předložen EK, která jej vzala na vědomí. OP Rybářství byl schválen usnesením vlády ČR č. 855 ze dne 25. 7. 2007, předložen EK a po dopracování dle požadavků EK byl schválen rozhodnutím Komise K (2007) 6441 dne 11. 12. 2007.

ČR využívá v OP Rybářství tři prioritní osy: osu 2 Akvakultura, zpracování produktů rybolovu a akvakultury a jejich uvádění na trh, osu 3 Opatření společného zájmu a osu 5 Technická pomoc.

V ose 2 jsou dotovány především investice do chovu ryb, jejich zpracování a uvádění na trh prostřednictvím opatření 2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury a 2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh. Dále opatření 2.2. Opatření na ochranu vodního prostředí má za cíl ochranu a zlepšování životního prostředí, udržování krajiny a tradičních charakteristik akvakulturních oblastí.

V ose 3 největší část zaujímá všeobecná propagace ryb a rybářství, dalšími dotovanými činnostmi jsou pilotní projekty, vysazování úhoře říčního do řek Labe a Odry, některé vzdělávací aktivity a propagace produktů uznaných podle nařízení Rady (ES) č. 510/2006. Osa 3 je realizována opatřeními 3.1. Společné činnosti, 3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin, 3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně a 3.4. Pilotní projekty.

Osa 5 Technická pomoc je určena pro účinnou a efektivní realizaci OP Rybářství a pro přípravu navazujícího programovacího období.

Žádosti o dotaci z OP Rybářství byly poprvé registrovány v roce 2008.

V roce 2009 bylo proplaceno prvních 30 projektů v částce 17 486 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 13 114 tis. Kč a podíl ČR 4 371 tis. Kč.

V roce 2010 bylo proplaceno 163 projektů v částce 172 668 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 129 501 tis. Kč a podíl ČR 43 167 tis. Kč.

V roce 2011 bylo proplaceno 221 projektů v částce 217 735 tis. Kč dotace, z toho podíl EU činí 163 302 tis. Kč a podíl ČR 54 434 tis. Kč.

V roce 2012 bylo proplaceno 211 projektů v částce 129,4 mil. Kč dotace, z toho podíl EU činí 96,9 mil. Kč a podíl ČR 32,5 mil. Kč.

V roce 2013 bylo proplaceno projektů v částce 77,3 mil. Kč dotace, z toho podíl EU činí 58,0 mil. Kč a podíl ČR 19,3 mil. Kč.

Celkový objem vyplacených podpor z OP Rybářství za období 2008-2013 představoval částku 613,6 mil. Kč, z toho největší podíl byla vyplacen v prioritní ose 2 na Opatření 2.1., kam bylo směřováno 54 % (tj. 332 mil. Kč).

Přehled čerpání finančních prostředků z OP Rybářství v letech 2012 - 2013 (mil. Kč)

Priorita/Opatření	2012			2013		
	EU	ČR	celkem	EU	ČR	celkem
2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury	56,6	18,9	75,5	32,2	10,7	42,9
2.2. Opatření na ochranu životního prostředí	0,3	0,1	0,4	0,1	0,0	0,1
2.3. Opatření v oblasti zdraví zvířat	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh	5,2	1,8	7,0	0,5	0,2	0,7
Celkem prioritní osa 2	62,1	20,8	82,9	32,8	10,9	43,7
3.1. Společné činnosti	3,8	1,3	5,1	5,7	1,9	7,6
3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin	9,1	3,0	12,1	7,1	2,4	9,5
3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně	9,7	3,3	13,0	0,8	0,3	1,1
3.4. Pilotní projekty	7,7	2,6	10,3	7,2	2,4	9,6
Celkem prioritní osa 3	30,3	10,2	40,5	20,8	7,0	27,8
Prioritní osa 5: Technická pomoc	4,5	1,5	6,0	4,4	1,4	5,8
OPERAČNÍ PROGRAM CELKEM	96,9	32,5	129,4	58,0	19,3	77,3

Pramen: MZe

Přehled čerpání finančních prostředků z OP Rybářství za období 2007 - 2013 (mil. Kč)

Priorita/Opatření	2007-2013 (Kč)		
	EU	ČR	celkem
2.1. Opatření pro produktivní investice do akvakultury	249,0	83,0	332,0
2.2. Opatření na ochranu životního prostředí	0,4	0,1	0,5
2.3. Opatření v oblasti zdraví zvířat	0,0	0,0	0,0
2.4. Investice do zpracování a uvádění na trh	24,2	8,1	32,3
Celkem prioritní osa 2	273,6	91,2	364,8
3.1. Společné činnosti	10,2	3,4	13,6
3.2. Opatření na ochranu a rozvoj vodních živočichů a rostlin	25,4	8,5	33,9
3.3. Podpora a rozvoj nových trhů a propagační kampaně	116,6	38,9	155,5
3.4. Pilotní projekty	22,8	7,6	30,4
Celkem prioritní osa 3	174,9	58,3	233,2
Prioritní osa 5: Technická pomoc	12,4	4,2	16,6
OPERAČNÍ PROGRAM CELKEM	460,9	152,7	613,6

Pramen: MZe

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond

V roce 2013 byly Fondem poskytovány podpory v následujících podpůrných programech:

INVESTIČNÍ PROGRAMY

Formou podpory je poskytování finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení.

Investiční programy podpory podnikání jsou zaměřené zejména na realizaci dlouhodobých investičních záměrů s ohledem na restrukturalizaci a zvýšení efektivity, modernizaci, snížení výrobních nákladů, zlepšení jakosti a další rozvoj zemědělských subjektů.

Podpora se poskytuje pouze na investice, které nejsou považovány za přijatelné výdaje v rámci Programu rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Program ZEMĚDĚLEC

(podpora je poskytována od 15. 8. 1999).

Hlavní program PGRLF zaměřený na rozvoj investic zemědělských prvovýrobců, zejména na podporu pořízení zemědělské techniky.

Pro rok 2013 byl program modifikován jak omezením příjmu žádostí po předem stanovené období roku, tak i změnou režimu stanovení výše základní sazby podpory s ohledem na dodržení předem stanoveného maximálního objemu alokovaných prostředků. Což znamená, že konečná výše základní sazby podpory byla stanovena až po zpracování všech podaných žádostí.

Příjem žádostí byl v roce 2013 zahájen 8. března a ukončen 30. září. Základní sazba podpory pro rok 2013 činila maximálně 2,5% a mladým zemědělcům (podnikatelům-fyzickým osobám, které v roce podání žádosti nedosáhly věku 40 let a právnickým osobám, kde fyzická osoba, která plní funkci statutárního orgánu a zároveň se podílí na základním kapitálu z více než 50% a která nedosáhne v roce podání žádosti věku 40 let), byla podpora navýšena v rámci doplňkového programu Mládí o 1%. Navýšení se poskytuje nejdéle do konce roku, ve kterém žadatel dovrší věku 40 let. Z důvodu dostatečné alokace prostředků pro rok 2013 nebylo nutné konečnou výši základní sazby podpory snižovat a výsledná výše základní sazby podpory se shodovala s maximální sazbou stanovenou pro rok 2013 (2,5% p.a.).

Podpora nákupu půdy - de minimis (nový program od r. 2013)

Počátkem roku 2004 začal Fond podporovat nákup nestátní zemědělské půdy za účelem hospodaření vlastníků na této půdě. Tento nákup byl realizován s podporou investičního programu „Půda“ s úrokovou podporou dlouhodobých úvěrů na nákup nestátní zemědělské půdy.

V roce 2009 byl dlouhodobý investiční program „Půda“ k 31.12.2009 uzavřen a nahrazen novým krátkodobým programem „Podpora nákupu půdy“ platným pro roky 2010 a 2011 v rámci vládnou schválených „protikrizových“ opatření.

V roce 2012 byly Fondem připraveny nové programy pro podporu nákupu nestátní zemědělské půdy, z nichž byl v říjnu 2012 schválen vládou program „Podpora nákupu půdy ve formě finančních prostředků určených pro snížení úrokového zatížení úvěrů na nákup zemědělské půdy, která není ve vlastnictví státu a to v režimu podpory de minimis“ (Podpora nákupu půdy – de minimis). Z důvodu zajištění finančních prostředků ve výši 100 mil. Kč pro program Podpora nákupu půdy až koncem měsíce září 2013 byl příjem žádostí zahájen 1. října 2013. Příjem žádostí bude otevřen až do vyčerpání poskytnutých finančních prostředků, což předpokládá schválení přibližně 500 žádostí o podporu úroků z úvěrů, která může dosáhnout maximální výše 7 500,- EUR na jeden subjekt.

V rámci všech těchto programů bylo již zemědělci nakoupeno téměř 60 tis. ha půdy s příslibenou podporou Fondu ve výši 735 mil. Kč, přičemž celkové náklady na takto nakoupenou půdu jsou minimálně ve výši zprostředkování úvěrů 2 984 mil. Kč.

Eliminace rizik zemědělského podnikání

Program PODPORA POJIŠTĚNÍ

Cílem programů na podporu pojištění je zpřístupnění pojistné ochrany širokému okruhu zemědělců a tím dosažení vyššího zajištění podnikatelských aktivit proti nepředvídatelným škodám. Formou podpory je částečná kompenzace pojistného, vynaloženého na zemědělské pojištění a účelem je dosažení vyšší propojištěnosti.

podprogram Podpora pěstitelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním plodin, která byla stanovena na 18 % celkových nákladů spojených s pojištěním ostatních plodin a na 50% celkových nákladů spojených s pojištěním speciálních plodin, byly přijímány od 1. března 2013 do 1. října 2013.

podprogram Podpora chovatelů na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat, která byla stanovena na 50 % celkových nákladů spojených s pojištěním hospodářských zvířat, byly přijímány od 1. března 2013 do 1. října 2013.

podprogram Poskytování finanční podpory pojištění produkce škoček s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin

Žádosti o poskytnutí finanční podpory na úhradu nákladů spojených s pojištěním produkce škoček s produkcí sadebního materiálu lesních dřevin, která byla stanovena na 30 % celkových nákladů spojených s pojištěním, byly přijímány od 1. srpna 2013 do 1. října 2013.

V rámci programů podpory pojištění bylo k 31.12.2013 celkem zpracováno 56 073 žádostí (smluv), z nichž bylo 51 985 schváleno. Ke stejnému datu bylo Fondem na finančních podporách poskytnuto celkem 3 206 mil. Kč, z čehož již 2 931 mil. Kč bylo vyplaceno.

Plánovanou alokaci prostředků pro rok 2013, která počítala s finančními prostředky ve výši 200 mil. Kč, bylo možné díky dotaci od ministerstva zemědělství navýšit o dalších 100 mil. Kč. Tím bylo možné udržet nebo mírně navýšit sazby podpory pojištění v některých podprogramech proti roku 2012.

V rámci jednotlivých podprogramů podpory pojištění bylo v roce 2013 zaevidováno 6 120 žádostí o podporu v celkové výši 302 mil. Kč. Značnou část žádostí se podařilo ještě v roce 2012 schválit (2 826 žádostí) a před koncem roku ještě vyplatit celkem téměř 28 mil. Kč k 289 uzavřeným smlouvám o podpoře pojištění. Ostatní žádosti (smlouvy) budou projednávány, uzavírány a vypláceny v roce 2014.

OSTATNÍ PROGRAMY

Program PODPORA VE FORMĚ ÚROČENÝCH „POVODŇOVÝCH“ PŮJČEK (nový program od roku 2010)

Cílem programu bylo poskytnout finanční prostředky na obnovu provozu podniků zemědělských prvovýrobců a zpracovatelů zemědělské produkce, kterým byla způsobena škoda na neinvestičním majetku povodní, záplavou či přívalovým deštěm, přičemž účelem bylo pořízení neinvestičního majetku a základního stáda.

První kolo příjmu žádostí o poskytnutí podpory ve formě úročené půjčky bylo zahájeno 18. listopadu 2010 a ukončeno ke dni 31. prosince 2010. Posuzování žádostí přijatých v rámci prvního kola a poskytnutí podpory formou úročených půjček bylo realizováno v roce 2011. V rámci vyhodnocení žádostí bylo v roce 2011 celkem schváleno 14 žádostí s poskytnutými půjčkami v celkovém objemu 57,5 mil. Kč. V roce 2012 a 2013 probíhalo splácení těchto půjček podle splátkových kalendářů a splácení těchto půjček celkově vykazovalo pouze minimální delikvenci.

Druhé kolo příjmu žádostí bylo reakcí na povodně z června roku 2013. Parametry programu byly po schválení vládou mírně upraveny, čímž se prodloužila splatnost poskytnutých půjček z 2 na 5 roků. Po poskytnutí finančních prostředků v říjnu 2013 v objemu 200 mil. Kč byl příjem žádostí otevřen v období od 6. listopadu do 31. prosince 2013. Vyhodnocení žádostí uzavření smluv a poskytnutí půjček bude realizováno začátkem roku 2014.

Program „OBCE“ - poskytování podpory ve formě finančních prostředků určených pro dokončení projektových záměrů obcí v Programu rozvoje venkova a ČR na období 2007 - 2013 (ve spolupráci s SZIF - od r. 2009 do r. 2012)

V návaznosti na rozhodnutí vlády ze dne 7. září 2009 o schválení dotačního programu OBCE na proplácení DPH obcím a svazkům obcí, jejichž projekty byly schváleny v rámci 1. – 5. kola příjmu žádostí o dotaci v Programu rozvoje venkova, byl 14. září 2009 program schválen Ministerstvem zemědělství ČR. Celkově bylo k 31.12.2013 z vlastních prostředků Fondu vyplaceno 705 žádostí s celkovou částkou podpory ve výši 400 mil. Kč. Program byl uzavřen k 31.12.2012 a v roce 2013 již nebyla podpora poskytována.

V roce 2013 byla dále prováděna administrace a vypláceny finanční prostředky v rámci podpůrných programů PGRLF, jejichž poskytování (přijímání a projednávání žádostí) bylo v minulých letech ukončeno. Zejména se jedná o programy podpory úroků z provozních úvěrů (v rámci tzv. provozních nebo krizových programů) nebo podpory úroků z úvěrů určených na nákup půdy (program Investice – půda a krátkodobý program Podpora nákupu půdy).

Další formou poskytování podpory PGRLF bylo v minulosti vydávání garancí za podporované úvěry klientů u bank.

V roce 2013 nebyla v rámci platných programů podpory PGRLF již vydávána žádná ručitelská prohlášení.

V roce 2013 Fond neuhradil žádné finanční prostředky za bankami uplatněné garance.

Výsledky PGRLF, a.s. – stav k 31. 12. 2013

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
SHR	20 503	19 247	30 394 492	6 129 411	5 521 850	4 875 443
s.r.o.	9 320	8 602	27 449 599	7 581 877	4 303 707	4 008 586
a.s.	10 673	10 156	57 452 235	12 118 682	8 141 791	7 729 205
ZD	9 742	9 342	34 433 997	7 957 356	5 421 994	5 251 719
Ostatní	287	251	1 124 999	213 718	153 424	139 478
ČR celkem	50 525	47 598	150 855 322	34 001 044	23 542 767	22 004 431

Podle typu organizace	Počet žádostí	Z toho schváleno	Výše podporovaných úvěrů (tis. Kč)	Vydané garance (tis. Kč)	Přislíbené podpory (tis. Kč)	Dosud vyplacené podpory (tis. Kč)
Provoz	8 598	8 210	28 629 515	7 283 123	2 520 466	2 525 176
Vyrovnaní úrokového zatížení	1 068	1 029	4 642 690	1 717 558	87 302	87 014
Krize - Provoz	940	895	4 610 006	879 719	100 374	96 572
Krize - Zpracovatel-Provoz	140	122	3 058 200	782 750	46 672	45 033
Krize - PKF	6	2	28 000	25 670	1 264	1 534
Krize - Půda	303	283	485 519	0	32 731	29 392
LFA	419	410	808 578	720 098	59 456	59 464
Investice celkem	37 923	35 650	93 754 743	19 561 628	18 714 151	17 192 626
Zemědělec	8 579	7 770	31 067 493	16 009 660	10 184 890	10 207 603
I - zemědělec	27 722	26 524	59 175 150	3 300 201	7 632 912	6 326 649
I - zpracovatel	37	27	337 083	39 895	53 158	53 372
I - odbytová organizace	10	6	205 750	67 693	35 676	35 571
I - hygiena	27	19	546 096	144 179	113 214	113 232
I - půda	1 548	1 304	2 423 171	0	694 301	456 199
Podpora nákupu půdy (od r. 2013)	42	42	75 537	0	7 666	0
Export	122	90	7 114 725	0	405 329	405 326
Lesy	71	61	294 356	52 468	44 512	46 874
Služby	536	475	3 782 088	2 780 912	1 249 050	1 241 616
Restituent	14	13	17 869	0	3 487	3 487
Nabyvatel	30	22	34 373	34 193	0	0
TOZ	212	196	544 149	162 925	0	0
Krmné obilí	101	98	2 974 974	0	270 307	270 317
Celkem	50 525	47 598	150 855 322	34 001 044	23 542 767	22 004 431
Krajina ¹⁾	4 220	3 963				
Mládí ¹⁾	8 346	7 945				
Agroregion ¹⁾	1 841	1 702				
Povodně ¹⁾	450	439				
KPV ¹⁾	1	1				
Skot ¹⁾	634	589				

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámky: 1) Tyto programy nejsou zahrnuty do součtu ČR celkem

Přehled pojištění 2004 - 2013 stav k 31.12.2013

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
		celkem	schváleno	v tis. Kč	v tis. Kč	v %	v tis. Kč
2004	Ostatní plodiny	2 410	2 382	505 082	151 524	30,00%	
	Hospodářská zvířata	2 245	2 228	234 223	35 132	15,00%	
	celkem	4 655	4 610	739 305	186 656	25,25%	184 544
2005	Ostatní plodiny	2 541	2 513	480 641	144 191	30,00%	
	Hospodářská zvířata	2 223	2 176	227 252	34 087	15,00%	
	celkem	4 764	4 689	707 893	178 278	25,18%	73 477
2006	Ostatní plodiny	2 548	2 523	405 880	142 057	35,00%	
	Speciální plodiny	390	386	119 186	59 593	50,00%	
	Hospodářská zvířata	2 381	2 344	238 086	47 616	20,00%	
celkem	5 319	5 253	763 152	249 266	32,66%	264 848	
2007	Ostatní plodiny	2 636	2 571	444 809	155 682	35,00%	
	Speciální plodiny	400	382	131 169	65 584	50,00%	
	Hospodářská zvířata	2 194	2 129	195 227	39 045	20,00%	
celkem	5 230	5 082	771 205	260 311	33,75%	92 304	
2008	Ostatní plodiny	2 908	2 853	611 494	214 022	35,00%	
	Speciální plodiny	442	426	157 934	78 967	50,00%	
	Hospodářská zvířata	2 113	2 074	187 659	37 531	20,00%	
celkem	5 463	5 353	957 087	330 519	34,53%	263 645	
2009	Ostatní plodiny	3 082	3 021	535 057	267 528	50,00%	
	Speciální plodiny	482	468	177 319	88 659	50,00%	
	Hospodářská zvířata	2 210	2 162	176 622	88 310	50,00%	
Lesní školky	2	2	193	58	30,00%		
celkem	5 776	5 653	889 190	444 556	50,00%	479 072	
2010	Ostatní plodiny	3 331	3 308	580 159	290 079	50,00%	
	Speciální plodiny	505	502	199 212	99 606	50,00%	
	Hospodářská zvířata	2 187	2 165	169 050	84 525	50,00%	
Lesní školky	2	2	193	58	30,00%		
celkem	6 025	5 977	948 614	474 268	50,00%	305 694	
2011	Ostatní plodiny	3 632	3 606	697 324	327 742	47,00%	
	Speciální plodiny	495	489	181 317	90 659	50,00%	
	Hospodářská zvířata	2 290	2 267	163 334	76 767	47,00%	
Lesní školky	2	2	178	54	30,00%		
celkem	6 419	6 364	1 042 155	495 222	47,52%	459 199	
	Ostatní plodiny	3 558	3 493	707 239	120 231	17,00%	
	Speciální plodiny	570	560	205 945	102 973	50,00%	

Rok	Programy pojištění	Počet žádostí		Pojistné	Výše podpory	Sazba podpory	Skutečně vyplaceno v roce
2012	Hospodářská zvířata	2 172	2 123	153 322	61 329	40,00%	
	Lesní školky	2	2	219	66	30,00%	
	celkem	6 302	6 178	1 066 725	284 598	26,68%	499 195
	Ostatní plodiny	3 395	1 639	672 753	121 096	18,00%	
	Speciální plodiny	645	291	213 318	106 659	50,00%	
2013	Hospodářská zvířata	2 078	894	149 717	74 858	50,00%	
	Lesní školky	2	2	163	49	30,00%	
	celkem	6 120	2 826	1 035 950	302 662	29,22%	308 948
celkem 2004 - 2013		56 073	51 985	8 921 277	3 206 335	35,94%	2 930 926

Pramen: PGRLF, a.s.

Přehled o úhradách ze záruky v roce 2013

Programy	Počet žádostí	Celková garance (tis. Kč)	Úhrady ze záruky	
			Uhrazeno (tis. Kč)	Vráceno (tis. Kč)
I - Zemědělec	0	0	0	0
Nabyvatel	0	0	0	0
Provoz	0	0	0	0
Služby	0	0	0	401
TOZ	0	0	0	0
Zemědělec	0	0	0	6 818
Celkem	0	0	0	7 220

Pramen: PGRLF, a.s.

Poznámka: TOZ = Trvale se obracející zásoby.

Změny národní a evropské legislativy v roce 2013

Národní legislativa

Legislativní změny v právních předpisech, které se bezprostředně týkají Ministerstva zemědělství, publikované ve Sbírce zákonů v období od 1.1.2013 do 1.3.2014 (rozdělené podle jednotlivých oblastí)

Lesní hospodářství

Zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Zákon č. 232/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů), ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2014)

Vyhláška č. 285/2013 Sb., o rozsahu a způsobu předávání informací do centrální evidence hospodářskými subjekty a orgány státní správy v oblasti uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh. (pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2013)

Vyhláška č. 393/2013 Sb., o seznamech druhů lesních dřevin. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 402/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 29/2004 Sb., kterou se provádí zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, ve znění vyhlášky č. 44/2010 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Myslivost

Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2014)

Vyhláška č. 362/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 244/2002 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění vyhlášky č. 350/2003 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 403/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění vyhlášky č. 480/2002 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Ochrana zvířat proti týrání

Vyhláška č. 21/2013 Sb., o stanovení podmínek při chovu psů a koček. (pozn.: účinnost předpisu od 30.1.2013)

Vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání. (pozn.: účinnost předpisu od 30.1.2013)

Vyhláška č. 372/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Potravinářská výroba

Vyhláška č. 153/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 157/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro čerstvé ovoce a čerstvou zeleninu, zpracované ovoce a zpracovanou zeleninu, suché skořápkové plody, houby, brambory a výrobky z nich, jakož i další způsoby jejich označování, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2013)

Vyhláška č. 330/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 335/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro nealkoholické nápoje a koncentráty k přípravě nealkoholických nápojů, ovocná vína, ostatní vína a medovinu, pivo, konzumní líh, lihoviny a ostatní alkoholické nápoje, kvasný ocet a droždí, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 28.10.2013)

Vyhláška č. 336/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 77/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky pro mléko a mléčné výrobky, mražené krémy a jedlé tuky a oleje, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.11.2013)

Vyhláška č. 399/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 329/1997 Sb., kterou se provádí § 18 písm. a), d), h), i), j) a k) zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, pro škrob a výrobky ze škrobu, luštěniny a olejnatá semena, ve znění vyhlášky č. 418/2000 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Půda, Státní pozemkový úřad a pozemkové úpravy

Zákon č. 280/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů, zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2013)

Vyhláška č. 356/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 412/2008 Sb., o stanovení seznamu katastrálních území s přiřazenými průměrnými základními cenami zemědělských pozemků, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Rostlinné komodity

Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 27/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2013)

Vyhláška č. 409/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu. (pozn.: účinnost předpisu od 31.12.2013)

Vyhláška č. 410/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 61/2011 Sb., o požadavcích na odběr vzorků, postupy a metody zkoušení osiva a sadby. (pozn.: účinnost předpisu od 31.12.2013)

Vyhláška č. 430/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 449/2006 Sb., o stanovení metodik zkoušek odlišnosti, uniformity, stálosti a užitné hodnoty odrůd, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 431/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Rostlinolékařská péče

Zákon č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 431/2013 Sb., kterou se mění vyhláška Ministerstva zemědělství č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 442/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 215/2008 Sb., o opatřeních proti zavlečení a rozšiřování škodlivých organismů rostlin a rostlinných produktů, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Strukturální politika a ekologie v zemědělství

Nařízení vlády č. 75/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2013)

Nařízení vlády č. 76/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2013)

Nařízení vlády č. 298/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2013)

Nařízení vlády č. 400/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Nařízení vlády č. 29/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády. (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2014)

Státní zemědělský intervenční fond

Nařízení vlády č. 60/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 60/2012 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům, ve znění nařízení vlády č. 448/2012 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 15.3.2013)

Nařízení vlády č. 75/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 53/2009 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na lesnicko-environmentální opatření, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2013)

Nařízení vlády č. 76/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 147/2008 Sb., o stanovení podmínek pro poskytování dotací na zachování hospodářského souboru lesního porostu v rámci opatření Natura 2000 v lesích, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2013)

Nařízení vlády č. 251/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Nařízení vlády č. 298/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 79/2007 Sb., o podmínkách provádění agroenvironmentálních opatření, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády č. 239/2007 Sb., o stanovení podmínek pro

poskytování dotací na zalesňování zemědělské půdy, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 112/2008 Sb., o stanovení některých podmínek poskytování národních doplňkových plateb k přímým podporám, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.10.2013)

Nařízení vlády č. 400/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Nařízení vlády č. 29/2014 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 75/2007 Sb., o podmínkách poskytování plateb za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě, ve znění pozdějších předpisů, a některá související nařízení vlády. (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2014)

Včelařství

Nařízení vlády č. 251/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Veterinární péče

Vyhláška č. 2/2013 Sb., o obsahových náležitostech žádosti o povolení domácí porážky skotu mladšího 24 měsíců nebo jelenovitých z farmového chovu a obsahových náležitostech jejího ohlašování. (pozn.: účinnost předpisu od 7.1.2013)

Vyhláška č. 34/2013 Sb., o veterinárních požadavcích na porážení krokodýlů a další zpracování masa a živočišných produktů pocházejících z krokodýlů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.3.2013)

Vyhláška č. 59/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nálezů vodních živočichů. (pozn.: účinnost předpisu od 11.3.2013)

Vyhláška č. 72/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nálezů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2013)

Vyhláška č. 108/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 376/2003 Sb., o veterinárních kontrolách dovozu a tranzitu produktů ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.6.2013)

Vyhláška č. 125/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami a embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.6.2013)

Vyhláška č. 136/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 309/2011 Sb., o stanovení podmínek vyšetřování skotu na boviní spongiformní encefalopatii v rámci prohlídky jatelných zvířat a masa. (pozn.: účinnost předpisu od 1.7.2013)

Vyhláška č. 190/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 54/2008 Sb., o způsobu předepisování léčivých přípravků, údajích uváděných na lékařském předpisu a o pravidlech používání lékařských předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 25.7.2013)

Vyhláška č. 191/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 128/2009 Sb., o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Vyhláška č. 254/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 84/2008 Sb., o správné lékařské praxi, bližších podmínkách zacházení s léčivými v lékárnách, zdravotnických zařízeních a u dalších provozovatelů a zařízení vydávajících léčivé přípravky. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Vyhláška č. 255/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 228/2008 Sb., o registraci léčivých přípravků, ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Vyhláška č. 270/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 85/2008 Sb., o stanovení seznamu léčivých látek a pomocných látek, které lze použít pro přípravu léčivých přípravků. (pozn.: účinnost předpisu od 2.9.2013)

Vyhláška č. 327/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 427/2008 Sb., o stanovení výše náhrad výdajů za odborné úkony vykonávané v působnosti Státního ústavu pro kontrolu léčiv a Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, ve znění vyhlášky č. 160/2012 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 15.10.2013)

Vyhláška č. 392/2013 Sb., kterou se stanoví výše paušální částky nákladů spojených s vytištěním veterinárního osvědčení k vývozu a výše paušální částky nákladů spojených s prováděním pohraniční veterinární kontroly pro roky 2014 a 2015. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 429/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 342/2012 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činnostech. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vodní hospodářství

Zákon č. 275/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 252/2013 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy. (pozn.: účinnost předpisu od 1.9.2013)

Vyhláška č. 414/2013 Sb., o rozsahu a způsobu vedení evidence rozhodnutí, opatření obecné povahy, závazných stanovisek, souhlasů a ohlášení, k nimž byl dán souhlas podle vodního zákona, a částí rozhodnutí podle zákona o integrované prevenci (o vodoprávní evidenci). (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Živočišné komodity

Zákon č. 232/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin lesnický významných druhů a umělých kříženců, určeného k obnově lesa a k zalesňování, a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 148/2003 Sb., o konzervaci a využívání genetických zdrojů rostlin a mikroorganismů významných pro výživu a zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů), ve znění pozdějších předpisů. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Vyhláška č. 64/2013 Sb., kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, ve znění vyhlášky č. 57/2011 Sb. (pozn.: účinnost předpisu od 1.4.2013)

Vyhláška č. 377/2013 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv. (pozn.: účinnost předpisu od 1.1.2014)

Nejvýznamnější legislativní opatření připravovaná MZe v roce 2013

V roce 2013 bylo Parlamentem České republiky, vládou a Ministerstvem zemědělství projednáno a schváleno několik desítek právních předpisů týkajících se bezprostředně zemědělství, mnoho jiných bylo zpracováváno v různých stupních legislativního procesu, např. ve stadiu návrhu zákona, návrhu nařízení vlády nebo návrhu vyhlášky. Naprostá většina z těchto legislativních opatření ve vztahu k agrárnímu sektoru byla v roce 2013 předkládána s cílem jejich implementace s předpisy Evropské unie, včetně zdokonalování právních předpisů z oblasti zemědělství.

Nejvýznamnější změnou právní úpravy v roce 2012 v oblasti agrárního sektoru bylo přijetí zákona č. 279/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském, a další související zákony. Předmětem zákona je transformace Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského a Státní rostlinolékařské správy, jejímž výsledkem bude sloučená instituce v rámci Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského spravující agendy obou současných organizací, přičemž sloučení těchto dozorových organizací zajistí efektivnější chod státní správy v oblasti kontroly rostlinných komodit. Cílem je dále zlepšení říditelnosti systému snížením počtu organizačních složek státu, snížením byrokratické zátěže, zamezení duplicitě těch činností, které byly vykonávány oběma dozorovými organizacemi a snížení výdajů státního rozpočtu vynakládaných Ministerstvem zemědělství na činnosti těchto dozorových organizací.

Další významné změny proběhly, při plnění závazků české republiky vyplývajících z členství v Evropské unii, přijetím následujících právních předpisů:

Zákon č. 226/2013 Sb., o uvádění dřeva a dřevařských výrobků na trh, kterým se zajišťuje implementace nařízení

Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 995/2010 ze dne 20. října 2010, kterým se stanoví povinnosti hospodářských subjektů uvádějících na trh dřevo a dřevařské výrobky, do právního řádu České republiky.

Zákon č. 232/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 149/2003 Sb., o obchodu s reprodukčním materiálem lesních dřevin, a zákon č. 148/2003 Sb., o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů, který nově upravuje problematiku ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin. Povinnost chránit a reprodukovat genetické zdroje lesních dřevin vyplývá i z mezinárodních závazků České republiky. Zákon předpokládá vypracování Národního programu ochrany a reprodukce genofondu lesních dřevin s cílem vytvořit předpoklady pro organizační a věcné zabezpečení uchování a setrvalého využívání genetických zdrojů lesních dřevin významných pro lesní hospodářství České republiky, které se nacházejí na jejím území. Dalším důvodem novely zákona je implementace předpisů Evropské unie, které dosud implementovány nebyly, a odstranění nepřesností vzniklých při dosavadní implementaci. V souladu se směrnicí Rady 1999/105/ES se upravuje definice uvádění do oběhu reprodukčního materiálu lesních dřevin.

Dále došlo k přijetí zákona č. 275/2013 Sb., kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, jehož předmětem je především přesnější vymezení působnosti zákona a doplnění některých definic základních pojmů. Dále je to úprava systému plánování rozvoje vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu. Místo pořizování nových plánů se zavádí z důvodu hospodárnosti jejich průběžná aktualizace. Zavádí se nově jednotný systém elektronické komunikace za účelem snížení administrativní náročnosti. Upravují se procesy spojené se stávající evidencí nákladů a cen služby dodávky pitné vody a odvádění odpadních vod pro účely zlepšení podkladů pro stanovení věcně usměrňované ceny za vodné a stočné.

V roce 2013 rovněž ve velké intenzitě probíhal proces přípravy a schválení desítek prováděcích právních předpisů, a to ve formě nařízení vlády, zejména dotačního charakteru v působnosti Státního zemědělského intervenčního fondu, a vyhlášek zejména k provedení většiny z výše uvedených zákonů, a o tyto právní předpisy byl náš právní řád významně rozšířen.

Údaje o stavu administrativní zátěže v zemědělství za rok 2012 a 2013

Odstraňování nadbytečné regulace a byrokratické zátěže je jednou z hlavních priorit činnosti resortu Ministerstva zemědělství i přesto, že Ministerstvo zemědělství je gestorem cca 40 % veškerých předpisů Evropské unie (několik stovek směrnic EU a několik desítek tisíc nařízení a rozhodnutí EU), které v některých případech obsahují prvky regulace a byrokratické zátěže, ale které je nutné, s ohledem na závazky vyplývající z členství České republiky v Evropské unii, implementovat do našeho právního řádu.

Ministerstvo zemědělství se na procesech odstraňování nadbytečné regulace a byrokratické zátěže aktivně podílelo v letech 2012 a 2013 spoluprací s Úřadem vlády – oddělením pro koordinaci procesu RIA tím, že u všech

legislativních návrhů postupovalo při jejich projednávání v legislativním procesu podle usnesení vlády ze dne 14. prosince 2011 č. 922 o Obecných zásadách pro hodnocení dopadů regulace (RIA) a o změně Legislativních pravidel vlády a Jednacího řádu vlády.

Ministerstvo zemědělství v letech 2012 a 2013 rovněž spolupracovalo v oblasti odstraňování nadbytečné regulace a byrokratické zátěže s Ministerstvem průmyslu a obchodu v souladu s usnesením vlády ze dne 9. srpna 2013 č. 595 ke Zprávě o plnění Plánu snižování administrativní zátěže podnikatelů do 31. prosince 2012 a k Závěrečné zprávě o stavu provedeného měření a přeměření administrativní zátěže podnikatelů.

Dále Ministerstvo zemědělství odstraňuje nadbytečnou regulaci a byrokratickou zátěž tím, že legislativní návrhy v rámci meziresortního připomínkového řízení postupuje k diskusi odborné a zájmové veřejnosti při posuzování vlastního návrhu legislativního řešení. Výsledkem těchto procesů jsou návrhy na úpravu předkládaných legislativních opatření, u nichž tímto připomínkováním dochází k dalšímu snižování nadbytečné regulace a byrokratické zátěže.

Při Ministerstvu zemědělství také pracuje Anti-byrokratická komise Ministerstva zemědělství (ABK), která byla zřízena ministrem zemědělství ve snaze snížit stoupající administrativní náročnost různých opatření uplatňovaných a využívaných v resortu Ministerstva zemědělství. Členy komise jmenuje ministr zemědělství. Z členů komise jmenuje předsedu Antibyrokratické komise. Členové Antibyrokratické komise prostřednictvím organizací, které zastupují v komisi a prostřednictvím zemědělské veřejnosti, vyhledávají případy zbytečné administrativní zátěže, tuto evidují a předkládají k projednání Antibyrokratické komisi.

Příklady některých právních předpisů, jejich předklada-
telem bylo v letech 2012 a 2013 Ministerstvo zemědělství, u kterých došlo ke snížení nadbytečné regulace a byrokratické zátěže, se stručným komentářem:

V případě vyhlášky č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech se **novelou č. 51/2012 Sb.**, s účinností od 1.3.2012, umožňuje chovatelům, popřípadě jiným osobám, aby v souladu s pokyny veterinárního lékaře mohli podávat hospodářským zvířatům registrované veterinární léčivé přípravky s estrogenním, androgenním nebo gestagenním účinkem. Doposud mohli tyto léčivé veterinární přípravky podávat hospodářským zvířatům pouze veterinární lékaři. Snižování administrativní zátěže podnikatelských subjektů se předpokládá v roční úspoře cca 10 milionů Kč.

U vyhlášky č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat se **novelou č. 78/2012 Sb.**, s účinností od 1.4.2012, umožní v rámci stanovení minimálních standardů pro ochranu skotu ve výkrmu chovat ve skupinách společně skot s rohy a bez rohů, pokud má volný přístup do výběhu nebo na pastvu. Tato změna umožní chovatelům skotu snížení nákladů spojených s chovem skotu ve výkrmu a tím i zvýšení

konkurenceschopnosti chovatelů skotu. Celkové snížení administrativní zátěže podnikatelských subjektů bude přes 60 milionů Kč ročně.

V případě vyhlášky č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství se **novelou č. 80/2012 Sb.**, s účinností od 1. 4. 2012, snižuje počet registračních formulářů z dosavadních pěti na jediný, a tím dojde ke snížení administrativní zátěže a ke zjednodušení a zpřehlednění dosavadního procesu registrace osob podnikajících v ekologickém zemědělství. Snižování administrativní zátěže podnikatelských subjektů se předpokládá v roční úspoře cca 10 milionů Kč.

U vyhlášky č. 344/2003 Sb., kterou se stanoví požadavky na tabákové výrobky došlo **novelou č. 316/2012 Sb.**, s účinností od 1.1.2013, k rozšíření seznamu složek, které je povoleno používat při výrobě tabákových výrobků. Vliv na podnikatelské prostředí České republiky je pozitivní. Umožněním výroby a dovozu tabákových výrobků obsahujících složky, které vyhláška zařazuje mezi povolené, je odstraněna stávající nevýhoda pro výrobce tabákových výrobků v České republice a dovozce tabákových výrobků do České republiky. Snižování administrativní zátěže podnikatelských subjektů nelze v současné době zatím vyčíslit.

Vyhláška č. 21/2013 Sb., o stanovení podmínek při chovu psů a koček, s účinností od 30.1.2013, zrušuje řády ochrany zvířat při veřejném vystoupení a řády ochrany zvířat při chovu psů a koček, pokud se jedná o chovná zvířata. Tím dochází ke snížení administrativní zátěže pořadatelů veřejných vystoupení a obcí a zjednodušení právní úpravy pro chovatele psů a koček, kteří se jejich chovem zabývají v rámci své podnikatelské činnosti. Změna právní úpravy souvisí s novelou zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání (zákon č. 359/2012 Sb.). Povinnost požádat obec o schválení konání veřejného vystoupení zvířat se v rámci snižování administrativní zátěže obcí i pořadatelů veřejných vystoupení nahrazuje pouze oznamovací povinností. Obce dosud povolovaly veřejná vystoupení zvířat na základě předložených řádů ochrany zvířat při veřejném vystoupení. Ročně proběhne cca 70 000 veřejných vystoupení a svodů zvířat, při kalkulaci nákladů cca 300 Kč na jeden administrativní úkon se jedná v případě nákladů obcí na správní řízení o úsporu částky kolem 22,5 milionu Kč.

U vyhlášky č. 22/2013 Sb., o vzdělávání na úseku ochrany zvířat proti týrání došlo **novelou č. 372/2013 Sb.**, s účinností od 1.1.2014, k umožnění osobám, které jsou držiteli platného osvědčení o odborné způsobilosti na úseku ochrany pokusných zvířat vydaného do 31. prosince 2012 před novelou zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, a které budou chtít i nadále vykonávat na úseku pokusných zvířat činnosti vyžadující odbornou způsobilost, absolvovat příslušný kurz ve zkrácené formě tak, aby si pouze doplnily své znalosti na úseku ochrany pokusných zvířat. Vyhláška stanovuje pro tyto kurzy odborné přípravy 10 výukových hodin (oproti stávajícím 35 výukovým hodinám). Obsahem zkrácených kurzů budou zejména základní otázky a změny v ochraně pokusných zvířat. Přijatá změna právní úpravy předpokládá v souvislosti se zkrácením doby kurzu odborné přípravy i snížení ekonomických dopadů na podnikatelské prostředí.

ZEMĚDĚLSKÁ VÝROBA

ROSTLINNÁ VÝROBA

Výrobní faktory RV

Počasí

Meteorologicky lze rok 2013 v České republice s průměrnou teplotou vzduchu 7,9 °C charakterizovat jako teplotně nadprůměrný (dlouhodobý průměr za referenční období let 1961–1990 je 7,5 °C). Teplotní odchylka kolísala v jednotlivých měsících v rozmezí od 2,6 °C v červenci (teplotně mimořádně nadnormální měsíc) až po -3,1 °C v březnu (měsíc teplotně podnormální). V rámci krajů dosáhly nejvyšších průměrných ročních teplot Hlavní město Praha (9,2 °C), kraj Jihomoravský (9,1 °C) a kraj Středočeský (8,5 °C). Naopak nejchladnějším byl kraj Karlovarský (6,6 °C), dále Liberecký (7,3 °C) a Jihočeský kraj (7,4 °C). Všechny uvedené hodnoty odpovídají průměrným nadmořským výškám krajů.

Průměrný srážkový úhrn činil v roce 2013 709 mm, tedy o 35 mm více oproti srážkovému normálu. Srážkově výrazně nad dlouhodobým průměrem byl měsíc červen, v jehož průběhu spadlo na našem území v průměru 146 mm, což je 173 % dlouhodobého průměru. Nejmenší srážkový úhrn byl naopak zaznamenán v prosinci, a to 21 mm (44 % dlouhodobého průměru).

Za nejvýznamnější srážkové výkyvy v daném roce lze považovat sněžení na přelomu března a dubna a červnové vysoké srážkové úhrny spojené s následnými povodněmi.

Začátek roku byl srážkově poměrně vydatný. Po únorových meteorologických předpovědích jarních teplot došlo po 11. březnu k prudkému teplotnímu propadu a následovalo období 4 týdnů v tuto roční dobu nezvykle studeného počasí, doprovázeného sněžením. Významným faktorem byly také vysoké teplotní výkyvy během dne a noci. Ve srovnání s rokem předchozím způsobila loňská zima na převážné části našeho území zpoždění jarních polních prací, a to na úrovni 3–6 týdnů. Mezi hlavní problémy, způsobené počasím, patřily zejména přetrvávající nízké teploty a sněhová pokrývka, neumožňující růst ozimých plodin. Mokrá půda znemožnila také zasetí většiny jařin v agrotechnických lhůtách. Značné škody z důvodu nedostatku jiné potravy způsobila v tomto období také lesní zvěř.

Dlouhodobá sněhová pokrývka měla za následek silnější výskyt plísně sněžné u obilnin, ze škůdců pak zejména hraboše polního.

U řepky došlo k většímu rozšíření plísně šedé. Jarní řepka byla zasetá na ploše asi 4 000 ha jako doplnění zaorávky, která činila 3 000 ha.

Počasí se podepsalo také na stavu luskovin. Po výskytu plísně hrachové došlo v zatopených oblastech k větším výnosovým škodám, způsobeným kořenovými chorobami.

Průběh počasí neprospěl ani rostlinám krátkého dne, tedy kukuřici, sóje a slunečnici. Nižší teplota v kombinaci

s mokrou půdou byla příčinou výskytu fyziologických poruch, pomalého růstu, případně fytotoxicity preemergentních herbicidů.

Začátkem dubna pokračovalo chladné počasí se sněžením, které bylo naopak vystřídáno meteorologicky prvním letním dnem již 18. dne tohoto měsíce.

Významné srážkové úhrny, předznamenávající následné povodně, byly naměřeny v průběhu května. Takto vlhký květen byl na území ČR srážkově nadnormální a průměrným srážkovým úhrnem 113 mm (154 % dlouhodobého průměru) byl jednou z příčin povodňové situace v červnu 2013. Tyto záplavy jsou svou měrou řazeny mezi plošně rozsáhlé a časově déletrvající. Prvním tropickým dnem v roce byl 17. červen, kdy maximální teplota dosáhla nebo přesáhla 30 °C na 75 meteorologických stanicích v ČR. Následující den bylo v okolních částech Krnova ve Slezsku pozorováno tornádo, trvající cca 10 minut a mající za následek zničení více než 30 ha lesního porostu.

Dalším z hlavních aspektů meteorologické situace první půlky roku byla výrazně podprůměrná délka trvání slunečního svitu.

Během povodní bylo zaplaveno asi 80 tis. ha zemědělské půdy. Došlo k velkým škodám na porostech polních plodin, k půdní erozi, vyplavení živin a kontaminaci cizorodými látkami. Vlhké počasí usnadnilo rozšiřování houbových chorob. U obilnin pak hlavně padlí a skvrnitosti.

Vlivem vysokého srážkového spadu na přelomu května a června došlo také ke zpomalení vzcházení brambor. Následná mezerovitost porostu byla způsobena odklíčením sadby. Porosty brambor byly napadeny původcem vločkovitosti, došlo k nárůstu plísně bramboru a výskytu černání stonku. Naopak nálet mšic byl velmi nízký, z čehož lze usuzovat na dobrý zdravotní stav sadby z pohledu viróz.

Opožděná jarní vegetace vedla k pozdnímu kvetení řepky.

Konec července byl charakterizován tzv. horkou vlnou, za kterou je považováno nejméně pětidenní období, ve kterém maximální teplota je minimálně o 5 °C vyšší než průměrná maximální teplota pro daný den. Vlna tropických dnů byla zakončena přechodem bouřkového pásma intenzivních srážek s denními úhrny až přes 100 mm. Opětovně nadprůměrné teploty trvající osm dní byly završeny absolutním naměřeným maximem pro celou Moravu, a sice 39,7 °C v Brodě nad Dyjí. K ochlazení a srážkovým úhrnům došlo až v polovině srpna.

Suchý červenec ve spojení s vysokými teplotami vzduchu negativně působil na růst a vývoj porostů brambor v tomto období. Bouřky doprovázené prudkým deštěm a silným větrem, které se vyskytovaly v průběhu srpna, způsobily polehnutí natě, což se odrazilo ve vyšším výskytu pozdních plevelů a šíření plísně bramborové.

K 31. týdnu díky teplému počasí, které urychlilo dozrávání porostů, byla sklizena zhruba třetina obilovin. Sklizeň ozimého ječmene byla v tuto dobu téměř u konce. V 32. týdnu žně v ČR postoupily do druhé poloviny.

Teplé a suché počasí ovlivnilo i sklizeň luskovin. U hrachu docházelo k zasychání vrchních pater lusků, což negativně ovlivnilo výnos.

Horké červencové počasí mělo negativní vliv i na kvetení a následnou tvorbu lusků sóji.

Řepkové žně začaly s velkým zpožděním, z důvodu dlouho zeleného spodního patra řepkových rostlin.

Současně srpnové počasí zkomplikovalo sklizeň chmele. Naopak pozitivně ovlivnilo syntézu hořkých látek ve chmelových hlávkách.

Na Lysé hoře v Beskydech bylo 17. září zaznamenáno první sněžení, přičemž 30. den tohoto měsíce již přetrvával celodenní mráz. Říjnová meteorologická situace popisuje značný rozdíl v teplotách mezi západní a východní částí našeho území. Říjnové rozdíly v maximálních teplotách chladného vzduchu na západě ČR a teplého na Moravě dosahovaly až 20 °C. Střetnutí těchto různých vzduchových hmot mělo místy za následek značný srážkový úhrn. Konec roku byl charakteristický spíše slabými sněhovými srážkami a nadprůměrnými teplotami, dosahujícími na východě republiky maximálních hodnot až 15 °C.

Většina ploch ozimé řepky byla zaseta v agrotechnickém termínu, přičemž porosty vzešly včas

a vyrovnaně. Nezvyklé ochlazení v polovině září spojené s vydatnějšími srážkami těmto řepkovým porostům prospělo. Výraznější poškození podzimními škůdci nebylo zaznamenáno.

Nižší teploty, které prospěly řepce, naopak komplikovaly dozrávání ovoce a vinné révy a přispěly k rozvoji houbových chorob.

V mrazových polohách způsobily nízké teploty na začátku října urychlení sklizně teplomilných plodin.

V návaznosti na výše uvedené je na místě připomenutí možnosti zemědělských pojištění. *Podpůrný a garanční, rolnický a lesnický fond, a. s.* kompenzuje pojistné tím způsobem, že v rámci přijatých žádostí klientů spolu s potvrzením pojišťovny o uhrazení pojistného vyplácí zemědělcům procentuální část, korespondující s celkovým objemem vynaložených prostředků.

Výživa rostlin

Ve srovnání s rokem 2012 došlo, jak vyplývá z níže uvedené tabulky, k mírnému snížení spotřeby živin v minerálních hnojivech. Celková spotřeba čistých živin dodaných minerálními hnojivami činila 113,04 kg na 1 ha zemědělské půdy. Na základě informací ČSÚ bylo v roce 2013 kalkulováno s výměrou tzv. „využívané zemědělské půdy“ 3 521 tis. hektarů.

Spotřeba živin v kg na 1 ha zemědělské půdy – minerální hnojiva

Rok	N	P ₂ O ₅	K ₂ O	Celkem/ha	Celkem tis. tun čistých živin
2001	72,6	12,3	7,3	92,2	394,716
2002	72,3	12,2	7,7	92,2	368,850
2003	60,6	11,7	7,3	79,6	318,604
2004	75,8	13,7	9,9	99,4	401,708
2005	73,2	11,7	7,7	92,6	370,529
2006	77,4	11,7	9,4	98,5	393,956
2007	83,8	15,3	9,9	109,1	436,114
2008	85,4	13,8	11,4	110,6	442,377
2009	63,4	4,3	0,3	68,0	270,000
2010	76,7	8,9	7,5	93,2	327,968
2011	100,7	11,3	6,5	118,5	415,175
2012	98,9	12,2	6,5	117,6	414671

Pramen: Mze

Spotřeba vápenatých hmot v ČR

Rok	Celková spotřeba (v tis. t)
2001	212
2002	201
2003	171
2004	141
2005	93,1
2006	103
2007	229
2008	180
2009	200
2010	118
2011	173
2012	201
2013	253

Pramen: MZe

Hnojení statkovými hnojivy.

V roce 2013 bylo statkovými hnojivy dodáno 21,3 kg N, 13,3 kg P₂O₅ a 22,3 kg K₂O na hektar zemědělské půdy (vztaženo k využívané půdě 3 521 tis. ha). Celkový vnos čistých živin ze statkových hnojiv byl 56,9 kg/ha. (Zdroj VÚRV, v.v.i.)

Velikost kapacita a stav zařízení na skladování hnojiv

Nové údaje svědčí o tom, že kapacita skladovacích prostor se postupně dostává do souladu s legislativními požadavky. Je to z důvodů možnosti čerpat dotace na výstavbu, nebo rekonstrukci těchto prostor v rámci Operačního programu Zemědělství

Ochrana rostlin**Výskyt škodlivých organismů a poruch v roce 2013****Pšenice setá, ječmen setý, oves setý, žito seté**

Škodlivé výskyty růžové sněžné plísnovitosti obilnin / plíseň sněžná/ (původce *Monographella nivalis* var. *nivalis*) na pšenici ozimé byly zjištěny v krajích Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém a Jihomoravském, na žitě pouze lokálně v kraji Jihomoravském, výskyty na ozimém ječmeni byly pozorovány v krajích Plzeňském, Středočeském, Ústeckém, Libereckém, Pardubickém, Olomouckém, Zlínském a Jihomoravském.

Šedobílá sněžná plísnovitost obilnin/paluška travní/ (*Typhula incarnata*) se vyskytla pouze lokálně v krajích Plzeňském, Olomouckém a Jihomoravském.

Škodlivé výskyty padlí pšenice/padlí travní na pšenici/ (*Blumeria graminis* f.sp. *tritici*) byly zjištěny rovněž pouze lokálně v krajích Plzeňském, Libereckém, Pardubickém, Vysočina, Olomouckém a Jihomoravském.

Škodlivé výskyty septoriové skvrnitosti pšenice /braničnatka pšeničná/ (*Mycosphaerella graminicola*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Plzeňském, Karlovarském, Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém, Moravskoslezském, Zlínském a Jihomoravském.

Škodlivé výskyty feosferiové skvrnitosti pšenice /braničnatka plevová/ (*Phaeosphaeria nodorum*) byly zjištěny v krajích Středočeském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém, Moravskoslezském, Jihomoravském a Zlínském.

Škodlivé výskyty černání kořenů a bází stébel obilnin/ černání pat stébel/ (*Gaeumannomyces graminis* var. *graminis*) na ozimé pšenici byly zjištěny pouze v kraji Pardubickém. Slabé výskyty byly pozorovány v krajích Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Jihočeském, Vysočina, Olomouckém a Jihomoravském.

Škodlivé lokální výskyt růžovění klasů pšenice/fuzariózy klasů/ (*Fusarium* spp.) na ozimé pšenici byly zjištěny pouze v kraji Olomouckém, slabé výskyty však byly pozorovány ve všech krajích s výjimkou Karlovarského.

Škodlivé výskyty pyrenoforové skvrnitosti pšenice/helminthosporiová skvrnitost pšenice/ (*Pyrenophora tritici-repentis*) byly zjištěny v krajích Plzeňském, Středočeském, Ústeckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Jihočeském, Olomouckém, Moravskoslezském a Zlínském.

Škodlivé lokální výskyty rizoktoniové hniloby pšenice (*Thanatephorus cucumeris*) byly zjištěny pouze v krajích Plzeňském a Pardubickém.

Škodlivé výskyty virové zakrslosti pšenice (WDV) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Středočeském, Královéhradeckém a Olomouckém. Ojedinelý výskyt virové zakrslosti pšenice (WDV) na jarním ječmeni byl zjištěn ve Středočeském kraji.

Slabý výskyt virové žluté zakrslosti ječmene (BYDV) na ozimé pšenici byl zjištěn pouze ve Středočeském kraji.

Pouze lokální výskyty zakrslé snětivosti pšenice (*Tilletia controversa*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Plzeňském, Karlovarském, Libereckém, Jihočeském, Vysočina a Jihomoravském, četnější výskyty byly v krajích Středočeském a Pardubickém.

Slabé výskyty černé rzivosti trav /rez travní/ (*Puccinia graminis*) byly zjištěny v krajích Středočeském, Ústeckém, Královéhradeckém a Pardubickém.

Škodlivé výskyty hnědé rzivosti pšenice /rez pšeničná/ (*Puccinia recondita*) byly zjištěny v krajích Středočeském, Ústeckém, Olomouckém a Zlínském.

Škodlivé výskyty žluté rzivosti pšenice /rez plevová/ (*Puccinia striiformis*) na ozimé pšenici byly zjištěny v krajích Plzeňském a Jihomoravském.

Slabý lokální výskyt prašné snětivosti ječmene/ sněť prašná ječná/ (*Ustilago nuda* f.sp. *hordei*) na jarním ječmeni byl zjištěn pouze v kraji Středočeském a v kraji Jihomoravském.

Škodlivé výskyty spály ječmene /rhynchosporiová skvrnitost/ (*Rhynchosporium secalis*) byly pozorovány v krajích Plzeňském, Ústeckém, Libereckém a Olomouckém.

Škodlivé výskyty padlí ječmene /padlí travní/ (*Blumeria graminis* f.sp. *hordei*) byly zaznamenány v krajích Středočeském, Libereckém, Královéhradeckém, Vysočina, Olomouckém, Moravskoslezském a Jihomoravském.

Pouze slabé výskyty hnědé rzivosti ječmene /rez ječná/ (*Puccinia hordei*) na jarním ječmeni byly zjištěny v krajích Jihočeském, Ústeckém a Vysočina.

Kukuřice

Škodlivé výskyty bělorůžové hniloby obilek /fuzariózy palic/ (*Gibberella fujikuroi*, *G. zae*) v palicích kukuřice byly zaznamenány v krajích Středočeském, Ústeckém, Zlínském a Jihomoravském.

Řepka olejná

Škodlivé výskyty fomového černání stonků řepky/ fomová hniloba/ (*Leptosphaeria maculans* a *L. biglobosa*) byly zjištěny v krajích Plzeňském, Ústeckém, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém, Moravskoslezském a Jihomoravském.

Škodlivé výskyty bílé hniloby řepky/hlízenka obecná (*Sclerotinia sclerotiorum*) byly pozorovány v krajích Plzeňském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém a Moravskoslezském.

Škodlivé výskyty šedé plísnovitosti/plíseň šedá/ (*Botryotinia fuckeliana*) byly zjištěny pouze v krajích Plzeňském, Libereckém a Moravskoslezském.

Škodlivé výskyty alternariové skvrnitosti brukvovitých/černá řepková/ (*Alternaria brassicae*) byly zjištěny v krajích Plzeňském, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Vysočina, Zlínském a Jihomoravském.

Slunečnice

Pouze slabé výskyty šedé plísnovitosti/plíseň šedá/ (*Botryotinia fuckeliana*) na slunečnice byly pozorovány v krajích Plzeňském a Jihočeském, výskyty byly zjištěny také v kraji Vysočina a Jihomoravském.

Škodlivé výskyty bílé hniloby řepky/hlízenka obecná/ (*Sclerotinia sclerotiorum*) na slunečnice byly zjištěny v krajích Ústeckém, Pardubickém a Zlínském, slabé výskyty rovněž v krajích Jihočeském a Plzeňském.

Okopaniny

Cukrovka

Škodlivé výskyty cercosporové listové skvrnitosti řepy /skvrnatička řepná/ (*Cercospora beticola*) byly zjištěny v krajích Zlínském a Jihomoravském, slabé výskyty také v krajích Ústeckém, Libereckém, Středočeském, Královéhradeckém, Pardubickém, Olomouckém a Moravskoslezském.

Brambor

První ojedinelé výskyt choroby byly zjištěny již počátkem druhé dekady června, četnější výskyty následovaly ve třetí dekádě června. Další, škodlivé výskyty plísně bramboru /plíseň bramborová/ (*Phytophthora infestans*) byly postupně pozorovány od počátku července ve všech krajích s výjimkou krajů Zlínského a Jihomoravského.

Výskyt abiotických faktorů

Z důvodu velmi chladného počasí přetrvávajícího od druhé dekady ledna až do konce první dubnové dekady a dlouhodobé sněhové pokrývky došlo na počátku roku 2013 k výraznému zpoždění vegetace o 3 i více týdnů. Zamokřené pozemky následně dlouho osychaly a proto došlo nejen ke zpoždění, ale také ke kumulaci jarních prací, tj. předsetové přípravy pozemků, setí, aplikace herbicidů, regeneračního hnojení ozimů a aplikace statkových hnojiv. Z objektivních důvodů tak nemohly být dodrženy optimální agrotechnické lhůty. Rovněž došlo ke značnému nárůstu škod způsobených lesních zvěří na ozimých kulturách. Zpoždění vegetace také způsobilo i problémy v živočišné výrobě zpožděním termínů seči a zahájení pastvy. Až v polovině druhé dekady dubna následovalo prudké oteplení, které umožnilo regeneraci rostlin a nastartovalo růst ozimů a rovněž i vývoj trvalých kultur. Porosty vlivem příznivých podmínek dobře vzcházely a zapojovaly se. V závěru dubna však opět nastalo výraznější ochlazení. V poslední dubnové dekádě a na přelomu první a druhé dekady května docházelo na některých lokalitách na území Čech k opakovaným přivalovým deštům i k poškození porostů kroupami, na Moravě byly v dubnu srážky méně intenzivní. Lokálně docházelo i k podmáčení některých

pozemků nebo k splavení ornice. Koncem třetí květnové dekády a na počátku první dekády června (29.5.- 5.6.) se vyskytovaly na celém území intenzivní a dlouhotrvající srážky, doprovázené silným ochlazením. Na území jižních, západních, středních a severovýchodních Čech srážky způsobily lokální povodně. V důsledku chladného počasí a zamokření půd byly porosty zažloutlé, zpomalily růst, v některých oblastech bylo rovněž nutné z důvodu nepřístupnosti pozemků přerušit polní práce, v trvalých kulturách nemohla být prováděna ochranná opatření proti chorobám a škůdcům. Na přelomu první a druhé dekády června (10.6.- 12.6.) následovalo další období intenzivních srážek, opět doprovázené lokálními povodněmi, protože půda byla již nasycená a nebyla schopná absorbovat další srážky. Nejvíce postižené oblasti se nacházely v povodí Berounky, Vltavy, Ohře a Labe. Na mnoha lokalitách došlo k zaplavení pozemků a tvorbě lagun, lokálně docházelo rovněž k polehnutí porostů ozimých obilnin nebo poškození kroupami. Na konci druhé a počátkem třetí dekády června došlo k prudkému oteplení a teploty dosahovaly tropické hodnoty, na mnoha lokalitách byly dokonce překonány teplotní rekordy. Vlivem vysokých teplot došlo na lehkých půdách k vyschnutí zamokřených pozemků a dokonce i k zavadání a předčasnému dozrávání porostů ozimých obilnin. V polovině třetí červnové dekády (24.-27.6.) následovala na severu Čech a v oblasti Českomoravské vrchoviny další, již třetí, vlna povodní. I v ostatních oblastech došlo opět k intenzivním srážkám, avšak již nedoprovázených povodněmi a rovněž k výraznému ochlazení, často se vyskytovalo i krupobití. Na počátku července nastalo konečně teplé počasí beze srážek, které umožnilo zahájit v některých oblastech sklizeň ozimých obilnin a řepky. Suché a velmi teplé počasí však v některých oblastech způsobilo předčasné dozrávání opožděných porostů ozimů a jařin, zpomalení růstu okopanin, poškození některých mělce kořenících plodin a nárůst výskytů abiotikóz z důvodu nepřístupnosti živin. Během července pokračovalo velmi teplé a suché počasí, vhodné pro sklizeň ozimých plodin, raných brambor a ovoce a zeleniny, ale nepříznivé pro vývoj pozdně dozrávajících plodin, jako jsou brambor, cukrovka, mák a kukuřice. Toto období se vyznačovalo četným výskytem tropických dnů i nocí a množstvím teplotních rekordů. V závěru července na počátku srpna opět došlo v některých oblastech k poškození porostů některých plodin v důsledku přívalových dešťů (řepka, kukuřice, obilniny), silného nárazového větru (chmel) nebo krupobití (ovocné dřeviny). Počínaje druhou dekádou srpna nastalo mírné ochlazení a střídání období srážek a teplého suchého počasí. Opakovaně, koncem první, druhé a v polovině třetí dekády, docházelo k intenzivnějším srážkám, doprovázenými lokálními bouřkami, přívalovými dešti, krupobitím a nárazovým větrem. V některých oblastech proto musela být přerušena probíhající sklizeň.

Na většině území způsobily dlouhotrvající vysoké teploty a nedostatek srážek během letních měsíců poškození porostů brambor, cukrovky, kukuřice, máku a rovněž nezavlažovaných speciálních plodin suchem. To se projevilo u některých komodit velmi výrazným snížením výnosů. Počasí během srpna a na počátku září však bylo poměrně příznivé pro přípravu půdy a zahájení setí ozimé řepky a následně i ozimých obilnin.

Koncem první dekády září nastalo výrazné ochlazení, s nízkými nočními i denními teplotami, po kterém následovalo v dalších dvou dekadách září období s četnými srážkami, které nepříznivě ovlivnily průběh nebo dokončení sklizně některých plodin i některé další činnosti, jako např. orbu nebo podmítání, ošetřování výdrolů obilnin, regulaci růstu ozimé řepky, protože došlo opět k podmáčení některých pozemků a nedostupnosti pro mechanizační techniku. Počátkem září byla dokončena sklizeň jarní pšenice a ječmene, ozimého žita, triticales a ovsa, jako poslední dokončily sklizeň kraje Plzeňský a Karlovarský.

Zhodnocení roku 2013

Vliv výše uvedených nepříznivých klimatických podmínek a mimořádných meteorologických jevů na průběh vegetační sezóny 2012/2013 byl potvrzen údaji Českého statistického úřadu (ČSÚ) o celkové výši sklizně a rozdílných výnosech jednotlivých komodit oproti předchozímu roku. Dle údajů ČSÚ byl průměrný výnos obilovin přibližně o 1 t/ha vyšší než v předchozím roce, především zásluhou vyšších výnosů ozimé pšenice a jarního ječmene, naopak přes větší osevní plochu došlo ke značnému poklesu produkce kukuřice na zrno (-18,9 %), rovněž produkce brambor byla nižší cca o 1/5 (-20,2 %), jak z důvodu nejnížší osázené plochy, tak i nejnížšího dosaženého výnosu za posledních deset let a produkce cukrovky poklesla o více než 1/10 (-11,7 %). Naopak mnohem vyšší výnosy byly dosaženy u řepky (+25 %) a máku. Velikost výnosů jednotlivých komodit i kvalita produkce se lišila dle podmínek v období, které je rozhodující pro tvorbu výnosotvorných prvků a také dle průběhu počasí převládajícího během většiny vegetačního období plodiny.

V roce 2013 docházelo k četným výskytům abiotikóz, tedy poruch výživy a poškození rostlin vlivem extrémních meteorologických jevů a nepříznivých podmínek během vegetačního období.

Výskyt biotických činitelů – tedy původců chorob nebo živočišných škůdců byl z důvodu nepříznivého počasí obecně méně významný a jimi způsobené škody menší. Výjimkami byly výskyty houbových patogenů, které vyžadují k vývoji a k rozmnožování srážky, případně vysokou relativní vlhkost vzduchu nebo ovlhčení povrchu rostlin a vyhovovaly jim teplotní podmínky chladného a deštivého jarního počasí – např. různé druhy listových skvrnitostí apod. a patogeny, kterým naopak velmi vyhovuje suché a teplé počasí s nízkou relativní vlhkostí vzduchu, jako jsou původci druhů padlí na různých druzích rostlin, jejichž škodlivé výskyty byly pozorovány ve druhé polovině vegetace během velmi teplého a suchého letního období.

Výskyt škůdců byl limitován pozdním nástupem vegetace, převážně nízkými teplotami, méně příznivými pro vývoj a také nižším počtem generací u polyvoltinních druhů. Výjimkou byly škodlivé výskyty hraboše polního v časném jarním období.

Celkově lze rok 2013 z pohledu zemědělství hodnotit jako průměrný, kvalitu i velikost sklizně některých komodit limitovala především nepřízeň počasí, např. pozdní nástup vegetace a její posunutí, střídání chladných a extrémně teplých období, vydatné květnové a červnové srážky,

kteří způsobily následné povodně na území Čech a dále extrémní sucho v druhé polovině vegetace.

Povodněmi bylo poškozeno cca 35 tisíc ha polních plodin, škody na orné půdě dosáhly 1,2 mld. Kč, dále 20 tisíc ha luk a pastvin se škodou 300 mil. Kč a poškozeno bylo i 530 ha chmelnic, ve kterých škody dosáhly 77 mil. Kč, největší ztráty však měli pěstitelé zeleniny na území Čech, poškozeno bylo 982 ha a výše škod dosáhla 190 mil. Kč (982 ha).

Osivo a sadba

Celkové údaje o výrobě osiva a sadby jsou získávány s ročním zpožděním. Teprve v průběhu roku po sklizni je osivo dále zpracováváno a uznáváno. Zároveň statistické údaje jsou k dispozici až následně.

Zdravotní stav ozimých porostů na konci roku 2011 byl velmi dobrý a k jejich zaorání se přistoupilo jen v ojedinělých případech. V průběhu ledna a února porosty ovlivnily silné holomrazy, které na mnoha místech způsobily spálení listových ploch obilovin i řepky a vedly k vymrznutí. Četné plochy byly přesety jařinami.

Celkový součet uznaných množitelských ploch byl v roce 2012 o 4 556,9 ha vyšší, než v předchozím roce.

Objem uznaného osiva se ovšem naopak snížil o 24 545,2 t. Ve srovnání s rokem 2011 byla zaznamenána snižující se tendence objemu uznaného osiva u luskovin, obilnin, kukuřice i sadby brambor. Při srovnání uvedených ploch i objemů se nejedná vzhledem k údajům minulého desetiletí 2000 - 2010 o výrazné hodnoty.

Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský eviduje za rok 2013 celkem 93 nově registrovaných odrůd polních plodin. Aktuálně pak 3 nově registrované odrůdy pšenice jarní a 1 odrůdu triticales ozimého v roce 2014.

Významným vývozním artiklem zůstávají nadále osiva hořčice, zelenin, trav a jetelovin. Našimi největšími odběrateli jsou pak dlouhodobě Německo, Francie, Holandsko, a Švýcarsko. Ze sklizňového roku 2012 se z České republiky vyvezlo 6 792,6 t osiva hořčice, 1 972,9 t osiva jílku mnohokvětého, 1 292,1 t jílku vytrvalého, 242,8 t osiva kostřavy luční a 224,2 t kostřavy červené. Osivo zelenin bylo exportováno v objemu 1 437,1 t.

V rámci národních dotací byly v tomto odvětví v roce 2013 poskytnuty prostředky dotačních titulů 3.d a 9.A.b.4. Podpora byla zaměřena na tvorbu rostlinných genotypů odolných vůči biotickým a abiotickým faktorům, ozdravování rostlinných genotypů a dále zajištění samostatných odrůdových zkoušek registrovaných odrůd polních plodin.

Vývoj rozsahu uznaných množitelských ploch a objem výroby uznaného osiva

Druh osiva a sadby	Uznaná množitelská plocha (ha)				Uznané osivo (t)			
	2000	2005	2010	2012	2000	2005	2010	2012
Obilniny	59 695	68 583	54 657	66 419	125 369	181 703	154 803	177 601
Kukuřice	968	1 627	995	809	1 195	1 451	1 027	1 294
Luskoviny	6 119	5 304	7 345	4 376	7 114	7 207	8 912	5 907
Olejniny	8 059	11 323	9 020	12 485	4 810	7 518	4 375	10 319
Jeteloviny a trávy	28 904	24 639	18 291	17 566	7 041	9 045	6 996	8 048
Sadba brambor	5 312	4 042	2 609	2 440	75 440	69 688	59 925	48 137

Pramen: ÚKZÚZ

Rostlinné komodity

Obiloviny

Klimatické podmínky pro vývoj porostů obilovin byly následující. Příprava půdy a setí ozimů pro sklizeň 2013 byla na většině území ČR ovlivněna tímto průběhem klimatických podmínek. Září 2012 bylo chladnější a deštivější než je pro toto období obvyklé, přesto se zemědělcům podařilo založit porosty v odpovídající kvalitě a ozimy v průměru vzcházely za 10 až 14 dnů. **Říjen** byl teplotně nadnormální měsíc. Průměrná teplota vzduchu byla 8,0 °C, což je o 0,6 °C více než průměr. Srážek v říjnu spadlo celkem 56,0 mm (133 % dlouhodobého normálu). Odnožení ozimých obilovin vesměs probíhalo cca v polovině měsíce listopadu. Tento měsíc byl suchý a teplý s nedostatkem srážek. Průměrná teplota v tomto měsíci byla ve výši 4,8 °C a spadlo v průměru 39 mm srážek (80 % dlouhodobého normálu). Obiloviny vykazovaly velmi slabou odolnost k mrazu a nebyly dobře otuženy a připraveny na zimní období. Měsíc prosinec od začátku vypadal jako zimní měsíc. Bohužel to nevydrželo dlouho a sněhová pokrývka, která byla, velmi rychle ubývala. Průměrná teplota vzduchu v ČR v tomto měsíci dosáhla úrovně -1,4 °C a byla o -0,4 °C nad dlouhodobým normálem. Srážky v tomto měsíci byly zpočátku sněhové a později ve formě smíšené, celkem ve výši 56 mm (117 % dlouhodobého normálu).

Charakter počasí v roce 2013 byl především dán opožděným nástupem jara, což pak vynahradilo teplé léto i podzim, který byl poměrně suchý. Celkově byl ale rok 2013 teplotně normální, neboť průměrná teplota byla 7,8 °C. Srážkově byl tento rok mírně nadprůměrný (především díky vysokým srážkám v měsíci květnu a červnu), kdy celkové srážky činily 108 % dlouhodobého normálu.

Setí jařin se opozdilo, začalo se sít až v měsíci dubnu a přesto se tyto porosty ke konci dubna nacházely ve fázi odnožování. Měsíc květen byl teplotně normální

a srážkově vysoce nadnormální (průměrná měsíční teplota byla 12,0 °C, a srážky činily 113 mm, což je 152 % dlouhodobého normálu). Srážkové období pokračovalo i v měsíci červnu, kdy se mohly dostatečně formovat generativní orgány rostlin nezbytné pro vysoký výnos. Samotné žně se naplno rozběhly až v druhé polovině měsíce července. Zpočátku byl postup sklizně často přerušován srážkami a sklizeň se protahovala. Žně byly v podstatě ukončeny ke dni 3. 9. 2013, kdy bylo v ČR sklizeno 99,9 % výměry základních obilovin (v roce 2012 byla sklizeň obilovin v ČR ukončena také k 3. 9., v roce 2011 to bylo k 6. 9., v roce 2010 to bylo k 20. 9., v roce 2009 to bylo k 7. 9., v roce 2008 k 1. 9.).

Obiloviny vstupovaly do minulého marketingového roku 2012/2013 se sníženým množstvím počátečních zásob (1 338,8 tis. tun). Svým objemem se blíží k marketingovému ročníku 2007/2008, kdy také byla snížena úroveň počátečních zásob ve výši 1 210,2 tis. tun. Po podprůměrné sklizni v roce 2012, která však ve všech směrech pokrývala potřeby bilance pro marketingový rok 2012/2013, jak v užití na potraviny tak i na krmiva, nastalo období, kdy se vyrovnávala nabídka s poptávkou. Cenový vývoj byl touto tendencí výrazně ovlivněn (projevila se nepříznivá situace v konečných zásobách obilovin v EU a také pokles světových zásob obilovin) a měl stále u všech obilovin v ČR pokračující velmi vysoký cenový trend.

Celková výše sklizně obilovin v roce 2013 v množství 7 512,6 tis. tun je v ČR svojí úrovní řazena mezi mírně nadprůměrné sklizně (sedmá nejvyšší sklizeň od roku 1990). Takto vysoká produkce obilovin dostatečně pokrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak znovu objeví mírné přebytky některých druhů obilovin.

Letošní přebytky obilovin v ČR negativně ovlivňují ceny jednotlivých obilných druhů, a to především vzhledem k situaci na světových a evropských trzích, kde ceny obilovin různě kolísají směrem dolů.

Sklizeň obilovin v roce 2013

U	Pšenice			Žito	Ječmen			Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
	ozimá	jarní	celk.		ozimý	jarní	celk.					
P	788,4	41,0	829,4	37,5	106,3	242,7	349,0	43,6	46,8	96,9	10,0	1 413,1
V	5,75	4,15	5,67	4,70	4,47	4,61	4,57	3,19	4,58	6,97	1,32	5,32
S	4 530,8	169,9	4 700,7	176,3	474,7	1 119,1	1 593,8	139,1	214,2	675,4	13,2	7 512,6

Pramen: ČSÚ

Poznámka: U = ukazatel, P = plocha sklizně (tis. ha), V = výnos (t/ha), S = sklizeň (tis. t)

Celková osevní plocha obilovin podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2013 opětovně velmi mírně poklesla proti předchozímu roku o 16,5 tis. ha na 1 428,2 tis. ha. Přesto při pohledu z dlouhodobého hlediska se osevní plocha pěstovaných obilovin příliš nemění a stále osciluje kolem výměry 1 500 tis. ha. V procentickém meziročním vyjádření jde o snížení o 1,1 %.

Průměrný výnos všech obilovin v roce 2013 je na úrovni 5,32 t/ha. Ve srovnání s předchozím rokem jde o velmi vysoký nárůst o 0,79 t/ha (tj. o 17,4 %). Výrazné zvýšení výnosu se očekává téměř u všech ozimých obilovin (s výjimkou u žita). Výrazné zvýšení průměrného hektarového výnosu samozřejmě ovlivnilo celkovou produkci obilovin. Došlo k navýšení o 917,1 tis. tun obilovin (13,9 %) na celkových 7 512,6 tis. tun.

V marketingovém roce 2013/2014 bylo v České republice sklizeno celkem 7 512,6 tis. tun obilovin. Ve srovnání se sklizní loňského roku jde o velmi výrazný nárůst a ve srovnání s běžnou produkční úrovní obilovin v České republice v letech předchozích, lze hovořit o produkci srovnatelné se sklizňovými ročníky 2001 a 2005. Tato produkce se historicky řadí na sedmé místo celkových sklizní od roku 1990. Jedná se o mírně nadprůměrnou sklizeň, která svým objemem zcela bez problémů zabezpečuje kvantitativní pokrytí domácí potřeby, která činí v dlouhodobém průměru 5 500 - 6 000 tis. tun obilovin celkem.

Předpokládá se, že posklizňový cenový vývoj bude reagovat jak na situaci na našem vnitřním trhu, tak i na zahraničním trhu. Lze očekávat, že ceny jak hlavních tržních obilovin, tak i ostatních obilovin v tomto období budou převážně klesat.

Bilance obilovin podle jednotlivých druhů pro marketingový rok 2012/2013

Ukazatel	Jednot.	Pšenice celkem	Žito	Ječmen celkem	Oves	Triticale	Kukuřice	Ostatní obiloviny	Celkem
Osevní plocha	tis. ha	815,4	30,6	382,3	50,8	44,2	119,3	11,9	1 454,4
Výnos	t/ha	4,32	4,81	4,23	3,39	4,31	7,78	1,91	4,53
Výroba	tis. t	3 518,9	147,0	1 616,5	172,0	190,4	928,1	22,7	6 595,5
Počáteční zásoby	tis. t	1 118,5	11,5	303,3	24,3	42,6	239,2	1,1	1 740,5
Dovoz	tis. t	69,0	35,0	35,5	0,8	0,3	143,2	1,1	284,9
Celková nabídka	tis. t	5 937,7	193,5	1 955,3	197,1	233,3	1 310,5	24,9	8 620,9
Domácí spotřeba celkem	tis. t	3 040,0	120,0	1 500,0	132,0	171,0	466,9	9,0	5 438,9
z toho – potraviny	tis. t	1 250,0	100,0	700,0	30,0	0,0	17,0	6,0	2 103,0
- osiva	tis. t	190,0	8,0	95,0	14,0	12,0	16,0	2,0	337,0
- krmiva	tis. t	1 450,0	10,0	700,0	85,0	119,0	394,0	1,0	2 759,0
- tech. užití	tis. t	150,0	2,0	5,0	3,0	40,0	39,9	0,0	239,9
Vývoz	tis. t	1 107,6	25,0	260,4	42,8	16,8	382,0	8,6	1 843,2
Intervenční nákup	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Prodej intervenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Zůstatek interenčních zásob	tis. t	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Celkové užití	tis. t	4 147,6	145,0	1 760,4	174,8	187,8	848,9	17,6	7 282,1
Konečné zásoby	tis. t	558,8	48,5	194,9	22,3	45,5	461,6	7,3	1 338,8

Pramen: ČSÚ

Poznámky: Zásoby jsou uvedeny včetně SSHR

Marketingový rok u obilovin začíná 1. 7. běžného roku a končí 30. 6. následujícího roku

Pravidla režimu intervenčního nákupu stanovuje Evropská komise a jsou platná pro všechny členské státy Evropské unie. Evropskou komisí byl pro marketingový rok 2012/2013 v rámci všech členských států EU stanoven množstevní strop pro intervenční nákup pšenice obecné v souhrnném objemu 3 miliony tun, které mohly být nakupovány za pevnou cenu 101,31 EUR/t. Pro ječmen obecný a kukuřici setou byl vyhlášen množstevní strop 0 tun. Ke každé nabídce pšenice byl nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 EUR na každou nabídnutou tunu. Intervenční nákup obilovin v České republice vychází ze základních nařízení, která upravují provádění společné organizaci trhu s obilovinami. Jedná se o nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizaci trhů), dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu s obilovinami.

V marketingovém roce 2012/2013 **nebyl**, vzhledem k výši tržních cen, **intervenční nákup pšenice realizován**.

SZIF neevidoval v marketingovém roce 2012/2013 žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v ČR ke dni 20. září 2013 vykazovala 555 tis. tun, z toho Loco vlastní činí 392 tis. tun, Loco cizí 34 tis. tun, destinace 129 tis. tun. Skladovatelé mohou operativně snižovat či navyšovat smluvní skladové kapacity. Za držení volných skladových kapacit SZIF skladovatelům nehradí žádné poplatky. SZIF měl ke dni 20. září 2013 uzavřeno 48 smluv v 85 skladech, přičemž jsou všechny smlouvy dlouhodobého charakteru.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Celková výroba pšenice výrazně vzrostla proti skutečnosti předchozího roku o 1 181,8 tis. tun, tj. o 33,6 % na úroveň 4 700,7 tis. tun. Na vzrůstu výroby pšenice v roce 2013 se jednak podílí nadprůměrný hektarový výnos ozimé pšenice, ale také nárůst osevních ploch. Pšenice tak nadále zůstává na našem trhu s obilovinami zcela dominantní plodinou, která tvoří 61,6 % nabídky všech obilovin.

Letošní úroveň výroby pšenice se přibližuje sklizňovému ročníku 2011 (4 913,0 tis. tun). Vysoká, nadprůměrná

úroveň sklizně pšenice znamená, že se celkový charakter našeho vnitřního trhu v zásadě nebude měnit (vzhledem k neustále se snižující domácí spotřebě), trh bude mít stále rysy převažující nabídky nad poptávkou, ale s poptávkou po kvalitní surovině. Pro dosažení bilanční rovnováhy se předpokládá vývoz do zahraničí celkem 1 610,0 tis. tun této komodity (vše z volného trhu) a zpracování na technické užití 120,0 tis. tun.

Z výsledků monitoringu hodnocení kvality letošní produkce (celkem bylo analyzováno 477 sklizňových vzorků) vyplývá, že z celého souboru analyzovaných vzorků ze sklizně 2013 byly potvrzeny celkově velmi dobré výsledky kvality potravinářské pšenice. Soubor byl hodnocen celkem 6 parametry (vlhkost, objemová hmotnost, sedimentační index, obsah N-látek, číslo poklesu a obsah příměsí a nečistot). Ve všech hodnocených parametrech vyhovělo celkem 76 % vzorků z letošní sklizně, což je nezvykle vysoké procento (v loňském roce to bylo 47 % v roce 2011 – 49 % a v roce 2010 – 43 %). Letošní výsledky ukazují na nadprůměrné hodnoty objemové hmotnosti a čísla poklesu a průměrné hodnoty obsahu a kvality bílkovin. Určité rozdíly v kvalitě pšenice se projevují na úrovni jednotlivých krajů v důsledku výkyvů počasí v jednotlivých regionech, zejména po deštích v měsíci srpnu při pozdější sklizni. Vliv mají samozřejmě i odlišnosti v pěstebních technologiích. Specifitou tohoto ročníku je výskyt námele v pšenici.

Obecně je tedy možné konstatovat, že i v marketingovém roce 2013/2014 nebude limitujícím faktorem pro užití potravinářské pšenice ani celková produkce pšenice a ani její kvalita. Dá se proto očekávat, že potravinářská pšenice nebude mít žádné problémy pro splnění všech kvalitativních požadavků pro zajištění domácí spotřeby.

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrubu. V tabulce je uvedena výroba pšeničných škrubů v ČR v jednotlivých ročnících. V roce 2008 došlo ve výrobě pšeničných škrubů k výraznému poklesu ve výrobě, aby pak v dalším ročníku, v roce 2009 nastalo mírné oživení, které pokračovalo také v roce 2010. V roce 2011 však byl zaznamenán mírný pokles a situace ve výrobě pšeničných škrubů se příliš nezměnila ani v roce 2012, a byla na úrovni roku 2009, tj. ve výši 19,3 tis. tun. V loňském roce 2013 došlo k opětovnému poklesu o 1,0 tis. tun na úroveň 18,3 tis. tun. V české legislativě je problematika společné organizace trhu se škrubem zpracována v Nařízení vlády č. 115/2004 Sb., kterým se stanoví některé postupy při provádění opatření společné organizace trhu se škrubem v platném znění.

Vývoj výroby pšeničného škrubu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

ROK		2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Výroba pšeničných škrubů v ČR v tis. tunách	18,4	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3
2.	Spotřeba pšenice (ř. 1x2,7) v tis. tunách	49,7	52,2	53,8	51,8	52,2	48,3

Pramen: Český škrubárenský svaz

Podle soupisu ploch osevů dosáhla celková osevní plocha ječmene pro rok 2013 výměry 349,0 tis. ha. Ve srovnání se skutečností předchozího roku významně poklesla o 33,3 tis. ha (tj. o 8,7 %). Důvodem tohoto snížení byl pokles osevních ploch jarního ječmene o 41,6 tis. ha (tj. o 14,6 %) na 242,7 tis. ha. Osevní plochy ozimého ječmene vzrostly o 8,3 tis. ha (tj. o 8,4 %) na 106,3 tis. ha. Příčiny poklesu osevních ploch jarního ječmene lze hledat především v pozdním nástupu jarních prací, kdy se zemědělcům nepodařilo včas zasít obvyklé výměry jarního ječmene. Zastoupení osevních ploch jarního ječmene tak meziročně pokleslo a dosáhlo v letošním roce úrovně 69,5 % z celkových ploch ječmene a je tak jedno z nejnižších od roku 1990. Toto snížení způsobilo propad v zastoupení této naší druhé nejrozšířenější obiloviny ve struktuře obilovin na 17,0 %. U ječmene ozimého se zastoupení celkových osevních ploch ječmene přiblížilo stavu roku 2010 a dosáhlo úrovně 30,5 %.

Celková sklizeň ječmene dle výsledků definitivní sklizeň stanovené ČSÚ je na úrovni 1 593,8 tis. tun. Z celkového sklizeného množství je 474,7 tis. tun (tj. 29,8 %) ječmene ozimého a 1 119,1 tis. tun (tj. 70,2 %) ječmene jarního.

Celková výroba ječmene se nevýznamně snížila proti skutečnosti předchozího roku o 22,7 tis. tun, tj. o 1,4 %. Na tomto snížení produkce má podíl především jarní ječmen, kde se projevil pokles výroby o 107,0 tis. tun (tj. o 8,7 %).

Kvalita ječmene je výsledkem komplexního pohledu a při respektování všech parametrů. V roce 2013 bylo dosaženo výborných hodnot u přepadu zrna na síť 2,2 mm, kdy požadavkům na hodnoty přepadu v průměru vyhovělo 90,1 % analyzovaných vzorků (je druhým z nejvyšších od roku 2000). Většina ječmene určeného pro potravinářské použití slouží jako surovina k výrobě sladu. Významná část takto vyrobeného sladu je každoročně předmětem exportu do zahraničí.

Podle soupisu osevních ploch ČSÚ k 31. 5. 2013 bylo žito pěstováno v ČR na 37,5 tis. ha. Ve srovnání s předchozím rokem došlo k mírnému navýšení osevních ploch o 6,9 tis. ha (tj. o 22,5 %). Toto zvýšení sice ukončilo situaci v poklesu pěstebních ploch žita, které zde byly v předchozích sklizňových ročnících, ale problémy související se zhoršenými odbytovými podmínkami vyřešeny nebyly. Současný velmi kolísavý vývoj osevních ploch žita však také přímo souvisí s cenovým vzestupem a pádem této tradiční plodiny. Přesto se pod vlivem změněných možností ve šlechtění žita a získávání nových hybridních odrůd v hlavních pěstebních oblastech žita stále otevírají nové možnosti pro jeho rozšíření a uplatnění nejen jako chlebového obilí, ale také pro produkci na výrobu bioetanolu.

Sklizeň žita v roce 2013, stanovená ČSÚ podle definitivních údajů k 14. 2. 2014 dosahuje výše 176,3 tis. tun. Ve srovnání s předchozím sklizňovým rokem 2012 to představuje nárůst produkce o 29,3 tis. tun (tj. o 19,9 %).

Kvalitu žita ze sklizeň 2013 lze podle konečných výsledků (41 vzorků) monitoringu kvality hodnotit v dlouhodobé časové řadě jako průměrnou (v hodnocených parametrech dle ČSN 46 1100-4 vyhovělo 74 % vzorků, v roce 2012 – 84 %). Kvalita žita určeného pro potravinářské zpracování je srovnatelná s ročníky 2004 a 2008, kdy byly stanoveny obdobné parametry kvality.

Osevní plocha ovsa v ČR v roce 2013 po ročním nárůstu poklesla o 7,2 tis. ha (tj. o 14,2 %) na 43,6 tis. ha. Plocha ovsa představuje jen 3,0 % plochy obilovin. Produkce ovsa v marketingovém roce 2013/2014 dosahuje výše 139,1 tis. tun. Tento údaj je ve srovnání s předchozí sklizní roku 2012 nižší o 32,9 tis. tun (tj. o 19,1 %).

Podle soupisu osevních ploch prováděného ČSÚ k 31. 5. 2013 dosáhla výměra pěstování pro sklizeň roku 2013 výše 46,8 tis. ha. To představuje meziroční nárůst o 2,6 tis. ha (tj. o 5,9 %). Jedná se o přiblížení k osevní ploše triticales, která zde byla v roce 2003. Triticales si stále zachovává svůj význam jako plodina velmi vhodná pro krmné užití a na výrobu bioetanolu. Sklizeň triticales v marketingovém roce 2013/2014 dosáhla úrovně 214,2 tis. tun. V porovnání s předchozím marketingovým rokem 2012/2013 se jedná o navýšení celkové výroby o 23,8 tis. tun (tj. o 12,5 %).

Podle údajů ČSÚ (k 31. 5. 2013) bylo pro sklizeň roku 2013 kukuřičí na zrno oseto 111,9 tis. ha. Při porovnání osevní plochy s předchozím ročníkem se jedná o mírný pokles o 7,4 tis. ha (tj. 6,2 %). Přes tento mírný pokles je opětovně potvrzen trend nebývalého rozmachu pěstování kukuřice na zrno v České republice. Osevní plochy kukuřice zjišťované ČSÚ k datu 31. 5. daného roku většinou nesouhlasí s údaji sklizňových ploch kukuřice, které jsou uvedeny v definitivní sklizni (část ploch kukuřice určených pro sklizeň na siláž je ponechána zemědělcům pro sklizeň na zrno, ale v letošním ročníku 2013/2014 tomu bylo naopak a plochy poklesly). Plochy uvedené v definitivní sklizni činí u kukuřice na zrno pro rok 2013 výměru ve výši 96,9 tis. ha. Nízký hektarový výnos (6,97 t/ha) byl příčinou toho, že došlo k celkovému snížení celkového objemu produkce kukuřice do úrovně 675,4 tis. tun. Přesto tato sklizeň je osmou nejvyšší sklizní kukuřice na zrno v ČR od roku 1990. Kukuřice tak stále potvrzuje, že patří mezi plodiny, v jejichž výrobě je ČR soběstačná s možností vývozních dispozic. Je však nutné brát v úvahu, že ČR má omezenou výměru oblastí, pro které je pěstování kukuřice skutečně vhodné a konkurenceschopnost našich pěstitelů je do značné míry závislá na příznivých klimatických podmínkách daného pěstebního roku.

Cukrová řepa, cukr

Česká republika je tradičním a dlouholetým pěstitelem cukrové řepy a výrobcem cukru. Toto konstatování vychází z dobrých klimatických a půdních podmínek společně s výrobní základnou - cukrovary. Obě skutečnosti jsou základními výchozími předpoklady tohoto důležitého odvětví zemědělsko-potravinářského komplexu.

Česká republika je stabilním, středně velkým produkčním státem EU s přívlastkem čistého vývozce. Dokazují každoročně jak výsledky pěstování cukrové řepy, tak i výroby cukru. Jsou srovnatelné s vyspělými starými členskými státy. Vstupem do EU platí i v ČR pravidla Společné organizace trhů v odvětví cukru (SOTC) a volný pohyb zboží včetně cukru (volný bezcelní obchod).

Od vzniku SOTC v roce 1967 došlo k první velké reformě až v letech 2006-2009 se zásadními dopady na postavení EU na světovém cukerním trhu. Především došlo ke snížení

výroby cukru o 6 milionů tun ve všech produkčních členských státech. V pěti z nich výroba skončila úplně, byla zrušena téměř polovina cukrovarů a s pěstováním řepy skončilo téměř 50 tis. pěstitelů. Kompenzací za řízení sníženou minimální cenu řepy byla zavedena tzv. oddělená platba za cukr. V roce 2013 byla její sazba stanovena pro ČR v celkové výši 357,29 Kč na tunu standardní jakosti řepy. Základním prvkem SOTC jsou produkční kvóty. Po reformě je celková roční kvóta EU po přistoupení Chorvatska 13 529,6 tis. t, z toho pro ČR 372,5 tis. t. Výroba za rok 2013/14 je odhadována v EU na 17 mil. t, v ČR na 512 tis. t, což v obou případech lze charakterizovat jako dostatek cukru pro vnitřní trh.

V roce 2013 proběhly také závěrečné diskuse a následně i kolo schvalování nad další podobou SOTC, původně navrženou na zrušení po uplynutí hospodářského roku 2014/2015. Evropská komise návrh na zrušení předložila v roce 2011, Evropský parlament v únoru 2012 odhlasoval prodloužení SOTC do roku 2019/2020. Rada ministrů pak v roce 2013 s EK vyjednala se souhlasem většiny států kompromis - prodloužení o dva roky do 2016/2017. Podobný osud byl zvolen i u oddělené platby za cukr, která měla být vyplacena naposledy v roce 2013. Došlo však k prodloužení o jeden rok, od roku 2015 zůstane podpora této komodity na jednotlivých členských státech.

V roce 2013 pokračoval trend změny charakteru klimatu směrem k extrémním průběhům a jevům jak v teplotách, tak ve srážkách. Došlo ke zpoždění vegetace o cca 3 týdny vlivem silných mrazů a přivalů sněhu v měsíci březnu. Cukrová řepa byla na většině ploch zasetá ve druhé polovině dubna, následovalo deštivé období komplikující ochranu porostů před plevele, vrcholící povodněmi 2. června. Prakticky druhý den nastoupila tropická vedra vedoucí k zaschnutí porostů. Teprve ve druhé polovině vegetace došlo k větším srážkovým úhrnům. Sklizeň řepy až na začátek proběhla poměrně dobře, skladovaná řepa nebyla poškozena celodenními mrazy.

Plochy cukrové řepy v ČR vykazují posledních pět letů každoročně mírný nárůst, který je od roku 2006 podpořen

novými plochami cukrové řepy pro výrobu kvasného lihu. Celkově tak v ČR v roce 2013/14 dosáhla plocha cukrové řepy 61 978 ha, z čehož 9 287 ha tvořila plocha na výrobu kvasného lihu.

Cukrovarnická kampaň 2013/14 proběhla od 24. září 2013 do 26. ledna 2014, v provozu bylo opět 7 cukrovarů, dva v Čechách a pět na Moravě. Průměrná délka kampaně dosáhla 107,5 dnů. Celkem bylo zpracováno 3 308 496 t cukrové řepy na výrobu cukru s výnosem bulev 62,79 t/ha. Cukru bylo z řepy vyrobeno celkem 512 316 t. Meziročně došlo k poklesu o 3,6 %. Kromě uvedeného cukru byl v rámci předpisů EU v režimu výroby cukru nad kvótu vyroben i cukr mimo území ČR v množství 27 tis. t, přičemž je toto množství pokryto vývozními licencemi mimo území EU. Cukernatost řepy dosáhla zlepšeného průměru 17,59 % tj. o 3,5 % oproti předchozímu roku. Kvalitativní parametry vlivem špatných klimatických podmínek během celé vegetace vykazovaly poměrně vysokou variabilitu.

Výnos polarizačního cukru nepatrně klesnul na 11,04 t/ha, výtěžek bílého cukru z řepy skončil na téměř stejné úrovni roku předchozího (15,48 %), nejdůležitější veličina - výnos bílého cukru z hektaru zaznamenala pokles na hodnotu 9,72 t/ha, kterou však byl udržen trend růstu. Výroba melasy dlouhodobě klesá, stejný výsledek přinesl i rok 2013/14 na 60 494 t.

Pohyb a zásoby cukru v ČR monitoruje Státní zemědělský intervenční fond. Podle jeho údajů bylo na trh EU v roce 2012/13 prodáno z českých cukrovarů celkem 606 090 t cukru. Z tohoto množství připadá 300 325 t na prodej na tuzemském trhu a 91 274 t bylo prodáno do ostatních zemí EU, zbytek pak na cukr průmyslový a přebytekový.

Minimální cena cukrové řepy v EU je od hospodářského roku 2009/10 stabilní a neměnná ve výši 26,29 EUR/t při standardní jakosti. V roce 2013 dosáhla průměrná CZV cukrové řepy podle údajů ČSÚ hodnoty 8252 Kč/t, průměrná CPV krystalového cukru v ČR dosáhla hodnoty 18,29 Kč / t a cena spotřebitelská udržela historicky nejvyšší hladinu průměrem 24,15 Kč/kg.

Bilance výroby a spotřeby cukru včetně cukru ve výrobcích a substituentů¹⁾ (tis. t)

Ukazatel	2006/07**	2007/08***	2008/09***	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
Počáteční zásoba	105,0	119,8	62,5	86,4	41,1	70,9	94,4
Výroba cukru z řepy	470,5	353,9	414,7	431,8	432,8	564,4	535,5
Dovoz celkem	364,0	222,2	237,0	261,9	323,7	305,6	294,0
- dovoz cukru	91,6	83,4	91,9	90,5	76,5	86,0	84,0
- cukr ve výrobcích	272,4	138,8	145,1	209,2	247,2	219,6	210,0
Celková nabídka	939,5	695,9	714,2	780,1	797,6	940,9	923,8
Domácí spotřeba	514,0	395,5	351,3	393,1	437,1	497,9	518,8
Vývoz celkem	305,7	238,2	276,5	346,0	289,6	348,6	330,0
- vývoz cukru	166,0	147,7	155,3	213,3	164,5	227,5	215,0

Ukazatel	2006/07**	2007/08***	2008/09***	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13
- cukr ve výrobcích	139,7	90,5	121,2	138,7	125,1	121,1	115,0
Celková poptávka	819,7	633,4	627,8	739,0	726,7	846,5	848,8
Konečná zásoba	119,8	62,5	86,4	41,1	70,9	94,4	75,0

Pramen: MZe, ČSÚ a SZIF.

¹⁾Všechny údaje až do roku 2003/04 jsou uvedeny za období kvótového roku, tedy od 1.9. do 31.8. následujícího roku. * od 1.7. do 30.6. následujícího roku. ** od 1.7.2006 do 30.9.2007 (výjimečně celkem 15 měsíců). *** hosp. roky od 2007/08 jsou od 1.10. do 30.9. příštího roku.

Čistým vývozcem cukru byla Česká republika i v roce 2012/13. Nejenom, že opět vyrobila větší množství cukru nad svoji kvótu (o 202,2 tis. t), ale také velké množství prodala jak na trh EU, tak mimo něj. Zůstalo tím zachováno aktivní saldo bilance obchodu s cukrem. Do ČR bylo dovezeno celkem 215,0 tis. t cukru včetně cukru obsaženého ve výrobcích. Dovoz z nových členských zemí pokračoval ve svém růstu, nejvíce cukru bylo dovezeno překvapivě z Polska (43 279 t), tradiční Slovensko tak skončilo druhé (26 084 t).

Z ČR bylo vyvezeno celkem 286,7 tis. t cukru pod položkou CN 1701, tj. o více než 60 tis. t více, než v předchozím roce. Stejný trend byl zaznamenán i u dovozu: nárůst o téměř 20 tis. t na celkových 121,3 tis. t cukru. Průměrné ceny u dovozu cukru zaznamenaly pokles na průměr

17,58 Kč/kg, stejně tak i ceny vývozu (průměr 17,21 Kč/kg). Vývoz na Slovensko v roce 2012/13 opět začal stoupat až na konečných 41 297 t, celkově tak vzájemná výměna skončila v kladných číslech. Vývoz cukru do třetích zemí dosáhl výše 94 103 t.

Brambory

V roce 2013 se brambory v České republice pěstovaly na 29 301 ha, přičemž v zemědělském sektoru zaujímaly plochy brambor 23 205 ha a v sektoru domácností 6 096 ha. Sklizeno bylo celkem 646 871 t brambor, z toho 30 463 t brambor raných, 555 778 t brambor ostatních a 60 630 t brambor sadbových.

Celkové plochy, hektarové výnosy a produkce brambor pěstovaných v ČR

Rok	Produkční plochy v ha	Průměrný výnos v t	Celková produkce v t
2004	42 141	23,57	993 203
2005	41 207	28,05	1 155 996
2006	38 549	21,70	836 614
2007	40 244	24,79	997 671
2008	37 816	25,00	945 234
2009	36 722	25,29	928 752
2010	35 050	23,45	821 862
2011	33 580	29,00	973 859
2012	30 069	26,77	804 980
2013	29 301	22,08	646 871

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Plochy a produkce za zemědělský sektor a domácnosti.

Struktura celkové produkce brambor v ČR v roce 2013

	Zemědělský sektor (ha)	Domácnosti (ha)	Průměrný výnos (t/ha)	Celková sklizeň (t)
Brambory rané *	854	1 250	14,48	30 463
Brambory ostatní	19 220	4 846	23,09	555 778
Brambory sadbové	3 131	-	19,36	60 630
Brambory celkem	23 205	6 096	22,08	646 871

Pramen : ČSÚ

Poznámky: * Brambory sklizené do 30.6., Sklizeň za zemědělský sektor a domácnosti.

Dovoz a vývoz brambor v roce 2013

	Položka celního sazebníku	Množství (t)
Dovoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	152 132
Vývoz	0701 Brambory čerstvé chlazené	36 919

Pramen: ČSÚ

Bramborový a pšeničný škrob**Bramborový škrob**

Množství zpracovaných brambor pro výrobu bramborového škrobu bylo v roce 2013 o 21 782 t nižší než v roce 2012. Pro výrobu 19 248 t bramborového škrobu bylo zpracováno 89 979 t brambor.

Dne 15. března 2013 nabylo účinnosti nařízení vlády č. 60/2013 Sb., o stanovení některých podmínek pro

poskytování zvláštní podpory zemědělcům. Cílem tohoto nařízení je kromě jiného také ochrana a zlepšení životního prostředí pomocí zvláštního systému pěstování brambor pro výrobu škrobu. V tomto systému pěstování brambor se klade důraz na ochranu přirozené úrodnosti půd formou dodržování osevních postupů a upřednostnění organického hnojení brambor před minerálními hnojivy. V případě splnění podmínek stanovených v uvedeném nařízení obdrží pěstitel brambor určených výrobě bramborového škrobu zvláštní podporu.

Výroba bramborového škrobu

Rok	Zpracované brambory (t)	Množství vyrobeného škrobu (t)	Průměrná škrobnatost v %
2004	147 898	33 644	20,11
2005	166 353	36 281	18,80
2006	110 576	25 016	19,81
2007	147 878	32 692	18,86
2008	136 177	30 105	19,18
2009	136 581	29 618	18,70
2010	125 686	26 710	18,20
2011	148 441	30 552	17,6
2012	111 761	23 982	18,3
2013	89 979	19 248	18,4

Pramen: Český škrobárenský svaz

Pšeničný škrob

Pšenice, respektive pšeničná mouka je výchozím produktem k výrobě pšeničného škrobu.

Vývoj výroby pšeničného škrobu s dopadem na osevní plochy a obilnou bilanci ČR

Rok		2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Výroba pšeničných škrobů v ČR (tis. tun)	18,6	20,9	21,9	20,5	18,4	19,3	19,9	19,2	19,3	18,3
2.	Spotřeba pšenice (tis.tun)	50,4	56,4	59,1	55,4	49,7	52,2	53,8	51,8	52,1	48,3

Pramen: Český škrobářenský svaz

Olejnin

Olejnin pro sklizeň v roce 2013 tvořily 19,7 % orné půdy. Sklizňová plocha olejin se meziročně zvýšila asi o 3 % na 486,9 tis. ha v marketingovém roce 2013/14. Díky zvýšení ploch a vysokému výnosu 3,15 t/ha, bylo celkem sklizeno 1 533,7 tis. tun olejin. Produkce byla vyšší o téměř 27 %.

Plocha **řepky** pro sklizeň v marketingovém roce 2013/14 vzrostla na 418,8 tis. ha. Hlavní sklizeň proběhla v první dekádě srpna a v polovině srpna bylo sklizeno 90 % ploch řepky. Dosažený průměrný výnos 3,45 t/ha je druhým nejvyšším výnosem za dobu pěstování řepky v České republice. Celkem bylo sklizeno rekordních 1 443,2 tis. tun řepkového semena. Vysoká produkce se promítla do ceny zemědělských výrobců, která se v probíhající marketingovém roce snížila na průměrných 9 830 Kč/t oproti marketingovému roku 2012/13, kdy dosáhla průměru 12 081 Kč/t. Pro sklizeň v marketingovém roce 2014/15 byla ozimá řepka zasetá na 385,6 tis. ha. Po dlouholetém narůstání osevních ploch řepky došlo tedy ke snížení o necelých 8 %.

Slunečnice byla v marketingovém roce 2013/14 sklizena z 21 276 ha. Při průměrném výnosu 2,20 t/ha bylo sklizeno 46 799 tun slunečnicových semen. Konečné množství sklizeného slunečnicového semena bylo ovlivněno nejen poklesem ploch, ale také průběhem počasí během letních měsíců a sklizně. Teploty v červenci a srpnu 2013 byly velmi nadprůměrné, přičemž většinu území postihlo extrémní sucho, což mělo dopad na výnosotvorné prvky jarních plodin, včetně slunečnice. V září byly naopak

srážky vydatnější, za doprovodu mlh a nižších teplot. Kvůli vysoké vlhkosti porostů zbývalo v polovině října ještě sklídit 20 % ploch slunečnice. Cena zemědělských výrobců slunečnicového semena poklesla z průměrných 11 181 Kč/t v marketingovém roce 2012/13 na průměrných 8 668 Kč/t v právě probíhající marketingovém roce.

Mák se pro sklizeň v marketingovém roce 2013/14 pěstoval na 20 250 ha, což je o 1 887 ha více než v marketingovém roce předchozím. Z této plochy bylo sklizeno 13 911 tun semene máku. Protože produkce stále není dostačující vůči poptávce, lze i nadále uvažovat o udržení cen na vysoké či alespoň přijatelné úrovni. V marketingovém roce 2012/13 byla průměrná cena zemědělských výrobců máku 45 614 Kč/t a v probíhající marketingovém roce se zvýšila na zatím průměrných 56 861 Kč/t. V lednu 2014 vystoupala cena dokonce na 70 564 Kč/t.

Plocha **hořčice** se mírně snížila na 16 472 ha z předchozích 16 949 ha v roce 2012/13. Také kvůli nižšímu výnosu 0,81 t/ha bylo sklizeno jen 13 378 tun hořčičného semena. Hořčičné semeno je podobně jako mák také především vývozní komoditou. V marketingovém roce 2012/13 bylo vyvezeno 87 % domácí produkce. Cena zemědělských výrobců se zvýšila na průměrných 19 058 Kč/t v dosud neukončeném marketingovém roce z předchozích 16 251 Kč/t v marketingovém roce 2012/13.

V marketingovém roce 2013/14 bylo sklizeno 13 471 tun sóji z 6 507 ha a 2 066 tun lnu olejného z 1 513 ha. Meziročně došlo u produkce lnu ke snížení o 14 %, u produkce sóji ke zvýšení o 2 %. Tabulka ukazuje vývoj produkce hlavních druhů olejin v České republice v posledních sedmi marketingových letech.

Produkce nejvýznamnějších olejin v České republice v marketingových letech (v tunách)

Plodina	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Řepka	1 031 920	1 048 943	1 128 119	1 042 418	1 046 071	1 109 137	1 443 210
Slunečnice	52 027	60 933	61 031	57 358	70 900	56 943	46 799
Mák	33 101	49 428	32 692	23 690	26 918	12 814	13 911
Hořčice	12 802	23 290	38 651	15 586	16 833	15 466	13 378

Plodina	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Len olejný	1 742	1 405	4 291	3 928	3 433	2 402	2 066
Sója	13 175	9 419	13 641	16 135	17 934	13 149	13 471

Pramen: ČSÚ

Luskoviny

Pěstování luskovin má v ČR dlouholetou tradici. V posledních letech se nicméně luskoviny dostávají do výrazného útlumu, což se projevuje především poklesem jejich ploch. V ČR poklesly plochy luskovin až na úroveň kolem 1 % orné půdy a v EU na 2 - 3 % orné půdy. V posledních 20 letech tak došlo v ČR k výraznému poklesu osevních ploch luskovin, který za posledních deset 10 dosáhl více než 50 %. Hlavním důvodem, který má vliv na trvalé snižování ploch luskovin je záporná míra rentability pěstování. Tato skutečnost je podobná i v ostatních státech EU, proto je tento fakt zahrnut od roku 2014 do nové SZP EU. Přes pokračující pokles osevních ploch zůstává v ČR dominantní luskovinou **hrách setý**.

Rok 2013 nebyl pro pěstitele luskovin klimaticky příznivý podobně jako rok předchozí. Chladné a deštivé počasí v prvním kvartálu roku 2013 zapříčinilo opožděný nástup jarních prací. Měsíce duben a květen byly poměrně chladné a deštivé, v některých oblastech tak došlo ke stagnaci růstu. Začátkem června byla velká část České republiky zasažena povodněmi. V roce 2013 tak došlo k dalšímu propadu ploch luskovin na historicky nejnižší úroveň. Tyto podmínky se podobně jako vloni odrazily na výrazně podprůměrné produkci luštěnin. Dle ČSÚ by v marketingovém roce 2013/2014 produkce luštěnin sklizená z plochy 17 851 ha měla dosáhnout 38 276 tun, což je o 869 t (2 %) méně než produkce luštěnin roku minulého. U hrachu dosáhla produkce 30 700 tun semene z plochy 12 934 ha při průměrném výnosu 2,37 t/ha. Produkce semene hrachu je tak na obdobné úrovni jako v předchozím roce, kdy bylo sklizeno 30 710 t. Z ostatních luskovin byla samostatně sledována ještě lupina pěstovaná na zrno, které bylo z výměry 1 371 ha sklizeno 2 153 tun při průměrném výnosu 1,57 t/ha, což je o 306 t (12 %) méně než v roce 2012. U skupiny ostatních luskovin, do které patří v ČR především bob obecný, peluška, vikve luskovino-obilní směsky a čočka, došlo taktéž k meziročnímu propadu sklizně. Ostatních luskovin pěstovaných na výměře 3 547 ha bylo při průměrném výnosu 1,53 t / ha sklizeno 5 422 t, což je o 553 t (9 %) méně než v předchozím roce.

Na základě šetření ČSÚ ceny zemědělských výrobců sledovaných luštěnin v aktuálním roce 2013/14 vzrostly, což odráží skutečnost poklesu výměry luskovin a propadu domácí produkce luštěnin. Rekordní výše cen dosahuje v letošním roce především hrách krmný. Hrách jedlý v aktuálním období dosahuje 2. nejvyšší úrovně od cenového maxima dosaženého v roce 2008.

Podle údajů ČSÚ se během roku 2013 pohybovaly ceny hrachu krmného v rozmezí od 6 332 Kč/t (listopad)

do 7 102 Kč/t (únor). Průměr cen za celý rok byl 6 425 Kč/t. Ceny potravinářského hrachu byly na podobné úrovni, zde průměrná cena za rok 2013 dosahovala 6 494 Kč/t.

Len a konopí seté

V posledních několika letech nastal pokles osevních ploch lnu přadného v celém světě. Výjimkou nebyly ani tradiční Inářské západoevropské země – Francie, Belgie a Nizozemsko, kde se pěstitelské plochy snižují již od roku 2006. Největší pokles ploch přadného lnu byl zaznamenán v České republice a také v Litvě, kde pěstování lnu pro průmyslové zpracování bylo ukončeno. Od roku 2005 byl v ČR zaznamenán pokles pěstebních ploch přadného lnu, který dále pokračoval až po prakticky úplný zánik pěstování, který nastal v roce 2011. Pěstební plocha se pohybuje v řádu pouze několika málo hektarů určených pro účely udržování osiva českých odrůd a produkci osiva pro export. Ceny Inářských surovin byly na světových trzích v posledních letech velmi nízké. Spolu s podstatně nižšími podporami pro pěstování lnu v ČR, ve srovnání s EU 15, to bylo pro české Inářství likvidační a způsobilo praktický zánik pěstování a zpracování lnu přadného. V roce 2011 bylo v ČR zaseto pouze 3,15 ha přadného lnu odrůdy Rina, v letech 2012 a 2013 to bylo 1,0 a 2,0 ha. V tradičních Inářských zemích EU (Francie, Belgie, Nizozemsko) se od roku 2009 osevní plocha přadného lnu pohybuje v rozmezí 70 - 80 tisíc ha, což znamená oproti předchozím letům snížení až o cca 40% (v roce 2005 činila osevní plocha až 105 tis. ha). Snížení ploch bylo vynuceno snahou o vyrovnání nabídky a poptávky po třeném vlákne, protože jeho nadprodukce vedla k cenovému zhroucení trhu. Ve své podstatě je nyní v těchto zemích osévána tradiční průměrná plocha přadného lnu.

Pěstební plochy lnu olejného v ČR meziročně kolísají. V roce 2005 došlo ke skokovému nárůstu na 7 335 ha, v roce 2006 na 7 869 ha a v roce 2007 se plochy výrazně snížily na 2 642 ha. Tento pokles byl způsoben odbytovými problémy semene a poklesem ceny. V roce 2011 bylo olejným lnem oseto 2 475 ha, tj. 60,0 % skutečnosti roku 2010. V roce 2013 bylo zaseto pouze 1513 hektarů.

Pěstování konopí setého se od roku 2000 začalo zabývat stále více pěstitelů. V roce 2006 činily osevní plochy 1 155 ha, v roce 2007 bylo oseto technickým konopím 1 538 ha a v roce 2008 jen 518 ha. Důvodem poklesu bylo snížení ceny krátkého vlákna v důsledku celosvětové hospodářské krize. V roce 2009 se plocha snížila až na cca 200 ha zejména kvůli odbytovým problémům. V roce 2011 bylo

konopím setým oseto 290 hektarů při sklizni 2229,0 t stonku a 85,3 t semene. V roce 2013 bylo oseto 280,0 ha konopím setým, v meziročním srovnání o 67 ha více než v roce 2012.

Způsob sklizně a vhodná sklizňová technika byly dosud slabým článkem pěstitelské technologie konopí na vlákno, v současné době jsou to především zpracovatelské technologie. V roce 2011 ukončila činnost i poslední velká lnářská tírna Lenka Kácov s.r.o., která disponovala i zařízením schopným zpracovat nejen stonk přadného lnu, ale i stonk lnu olejného a konopí setého. V provozu nyní zůstává tírna lnu v AgritecuFarm v Šumperku a menší tírna na zpracování konopí BENEU v Dlouhé u Kladna.

Zájem o konopné vlákno má v současné době především papírenský a automobilový průmysl. Roste také použití pro výrobu tepelných izolačních rohoží pro stavebnictví a nábytkářství. Od roku 2009 je ve zkušebním provozu nová výrobní kapacita ve firmě Canabest s.r.o. Břeclav. Firma uvádí na trh izolační rohože a stavební izolační panely z konopného vlákna a konopného pazdeří určené především pro ekologické stavby. Tato výrobní kapacita je zcela závislá na dovozu vhodných kvalit konopného vlákna ze zahraničí, protože v tuzemsku zatím chybí výrobní kapacita na nezbytné prvotní zpracování konopného stonku. Podobně OP Papírna v Olšanech dováží každý rok několik tisíc tun lněných, konopných a dalších přírodních celulosových vláken ze zahraničí. Je zřejmé, že v ČR velice chybí zpracovatelská kapacita konopného stonku, alespoň pro plochu kolem 500 ha, a na zpracování stonku z olejného lnu k produkci krátkého lněného vlákna.

V rámci národních dotací podle „Zásad“ na dotační titul 3.i. podpora použitého uznaného a mořeného osiva lnu a uznaného osiva konopí setého bylo vyplaceno celkem 213,3 tis. Kč. V rámci tohoto dotačního programu lze využít finanční prostředky do výše 18 000 Kč/t uznaného a mořeného osiva lnu a do výše 60 000 Kč/t uznaného osiva konopí setého při splnění daných podmínek, které jsou uvedeny v „Zásadách“. V rámci tohoto dotačního titulu bylo oseto 71,6 ha konopím setým a 266,5 ha lnem při sazbě 60 000 Kč/t pro uznaná osiva konopí setého a 18 000 Kč/t pro uznaného a mořeného osiva lnu. Od roku 2011 je tento dotační titul určen pro uznané osivo lnu setého, jak pro produkci vlákna, tak i pro produkci semene.

Zelenina

Rok 2013 byl pro pěstitele zeleniny dalším komplikovaným rokem v průběhu posledních pěti let. Z hlediska vývoje počasí byl velice různorodý s výraznými rozdíly v rámci jednotlivých pěstitelských oblastí. Pozdní nástup jara roku 2013 zdržel založení porostů většinou až na

začátek dubna, což způsobilo opoždění sklizní zvláště nejranějších druhů zeleniny. Od té doby probíhala vegetace bez problémů až do začátku června, kdy byli pěstitelé v Čechách zasaženi ničivou povodní. Velká voda zatopila a zcela zničila úrodu zeleniny na 982 ha. Protože se neočekávalo, že se tato přírodní katastrofa bude opakovat v tak krátkém časovém intervalu (od povodní roku 2002), pěstitelé si pojistili porosty např. proti kroupám a jiným rizikům, proti povodni však ve většině případů nikoliv.

Koncem června došlo k razantnímu zvýšení teplot, které v červenci dosahovaly teplotních rekordů (37°–39°C). Dlouhotrvající sucho spolu s vysokými teplotami se na porostech zeleniny negativně projevilo. Výpar v důsledku veder byl tak vysoký, že ani závlahy nestačily v některých regionech dodávat rostlinám potřebné množství vody. Vysazovaná zelenina se špatně ujímala, porosty stagnovaly v růstu. V roce 2013 se zelináři potýkali také s vysokým výskytem škůdců, zejména mšic a molíc. Proti molici nejsou registrovány efektivní přípravky, a tak tento škůdce způsoboval v porostech velké problémy.

Vzhledem k nepříznivému průběhu počasí nedosáhla produkce zeleniny v roce 2013 očekávané výše, nižší byl zejména podíl tržní zeleniny. Celková sklizeň činila podle šetření ČSÚ 239,7 tis. t (z 12,6 tis. ha), což v porovnání s nízkou sklizní roku 2012 sice představuje zvýšení o 3 %, avšak v porovnání s pětiletým průměrem se jedná o 5% pokles. Nižší byla především sklizeň tradičních druhů zelenin, jako je hlávková kapusta, hlávkové zelí, květák, salátové okurky, rajčata, ředkvičky, což je ovšem také dáno redukcí pěstebních ploch těchto zelenin.

Dovoz čerstvé zeleniny do ČR v roce 2013 se po poklesu v roce 2012 opět zvýšil a dosáhl 571,4 tis. t (tj. 7% meziroční nárůst). Hodnota dovezeného zboží vzrostla o více než 9 % na 9,3 mld. Kč. Ze zemí EU bylo dodáno celkem 521,2 tis. t čerstvé zeleniny, tj. meziroční nárůst o 7,4 %, v hodnotě 8,4 mld. Kč a na celkovém dovozu těchto komodit se podílely 91,2 %. Největšími dodavateli bylo tradičně Nizozemsko (111,9 tis. t), Španělsko (95,5 tis. t), Německo (80,7 tis. t), Polsko (70,9 tis. t) a Itálie (50,3 tis. t).

Vývoz čerstvé zeleniny včetně reexportu mírně klesl na 91,9 tis. t v hodnotě 1,7 mld. Kč, přičemž z 99,7 % směřoval do zemí EU. Nejvíce čerstvé zeleniny bylo dodáno na trh Slovenska (69,1 tis. t) dále pak do Německa (7,7 tis. t), Polska (3,7 tis. t) a Nizozemska (2,4 tis. t).

Celková bilance zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou je vysoce pasivní. Zatímco se úhrnné pasivum v roce 2011 v porovnání s předchozím rokem výrazně snížilo, od roku 2012 dochází k jeho opětovnému navyšování. V roce 2013 dosáhla bilance zahraničního obchodu nejvyšších záporných hodnot v historii jak z hlediska objemového, tak i finančního, a představuje meziroční nárůst o +8,7 %, resp. +10,1 %.

Saldo zahraničního obchodu ČR s čerstvou zeleninou

Jednotky	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuny	-452 214	-446 369	-447 883	-464 079	-468 705	-475 031	-441 225	-479 454
Tis. Kč	-6 420 398	-6 761 911	-6 215 155	-6 592 593	-7 542 131	-6 644 902	-6 906 120	-7 601 941

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Stejně jako ovoce je i zelenina v ČR pěstována v rámci systému integrované produkce (IPZ). Produkce zeleniny v tomto systému pěstování vyžaduje průběžné plnění stanovených podmínek, jejichž porušení je sankcionováno vrácením dotace za celé období zpětně. Z těchto důvodů se někteří pěstitelé v roce 2013 rozhodli po skončení

pětiletého období již dále v pěstování zeleniny v tomto systému nepokračovat. V roce 2013 je v tomto systému zařazeno 79 pěstitelů s výměrou přesahující 5,9 tis. ha, což představuje cca 60 % podíl z celkové pěstební plochy zeleniny členů Zelinářské unie Čech a Moravy.

Rok	Pěstitelé zeleniny ČR v systému IPZ evidovaní na SZIF		Žadatelé o ochrannou známku IPZ evidovaní u ZUČM			
	Počet pěstitelů	Plocha v ha	Držitelé ochranné známky IPZ		Pěstitelé v přechodném období (čekatelé)	
			Počet pěstitelů	Plocha v ha	Počet pěstitelů	Plocha v ha
2005	X	X	X	X	37	3 437
2006	X	X	X	X	57	4 846
2007	63	4 572	34	4 158	35	1 119
2008	71	4 487	30	3 332	24	951
2009	80	4 920	50	3 934	9	380
2010	87	5 360	50	3 819	14	718
2011	93	6 092	54	4 826	13	397
2012	81	5 980	55	5 111	5	365
2013	79	5 951	59	5 448	6	255

Pramen: SZIF, ZUČM

Přípravky na ochranu rostlin**Spotřeba přípravků na ochranu rostlin v roce 2013**

Za rok 2013 byla data o spotřebě přípravků na ochranu rostlin získána od 3150 subjektů, které představují cca 77 % celkové výměry orné půdy, 85 % výměry chmelnic, 70 % výměry vinic, 57 % výměry sadů a 36 % výměry travních porostů v ČR. Sběr dat za rok 2013 byl proveden v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1185/2009 a byl především zaměřen na zemědělské plodiny, u kterých je prováděno zjišťování podle čl. 4 směrnice 2009/128/ES. Výběr subjektů probíhal ve spolupráci s ČSÚ. Níže uvedené údaje jsou dopočtem k celkové

výměře orné půdy, chmelnic, sadů a vinic na území ČR.

Celková výměra ošetřená přípravky na ochranu rostlin v roce 2013 činila 15 200 000 ha (včetně dopočtu k celkové výměře orné půdy, chmelnic, sadů a vinic).

Ošetřená plocha biologickými přípravky na bázi mikroorganismů činila 37 490 ha.

U biologických přípravků „Bioagens na bázi makroorganismů“ činila ošetřená plocha v polních kulturách, a to v kukuřici 6 920 ha.

V roce 2013 činila výměra ošetřená přípravky na ochranu rostlin letecky 1 862 ha. Tato data byla získána od 2 subjektů.

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin v ČR v roce 2013 (kg, l)

Spotřeba přípravků na ochranu rostlin a rostlinných produktů v ČR (kg,l)

Kategorie	2013
Aditiva a adheziva	96 556
Adjuvanty	141 243
Akaricidy	10 510
Antitranspiranty	141 676
Mykobiální přípravky (Biopreparáty)	34 191
Deficienční kompenzace a komoditní substance	650
Herbicidy a desikanty	6 978 787
Mořidla fungicidní	59 374
Fungicidy	3 737 002
Mořidla insekticidní	17 773
Insekticidy	804 106
Moluskocidy	199 426
Pasivní pomocné prostředky	40 410
Podpora zdravotního stavu rostlin	64 695
Regulátory růstu a vývoje	1 230 344
Repelenty	5 111
Rodenticidy	75 514
Celkem	13 637 370

Pramen: Státní rostlinolékařská správa

Ovoce

Průběh zimy 2012/13 byl příznivý, bez výraznějších teplotních výkyvů. Přezimování všech porostů bylo velmi dobré a dávalo předpoklad pro dobrou úrodu u všech ovocných druhů ve všech pěstitelských oblastech. Průběh jara byl velmi chladný a deštivý. Extrémní úhrny srážek – zejména v severních a severovýchodních Čechách – vedly k dlouhodobému plnému nasycení půdního profilu vodou, což se negativně projevilo na násadě plodů jak u peckovin, tak u jádrovin. Vlivem dlouhodobého zamokření kořenové zóny docházelo k dušení kořenů (asfyxii), na což ovocné stromy reagovaly silným, v některých případech až totálním propadem násady plodů, a to zejména u třešní a raných odrůd višně. K velmi silnému a značně opožděnému propadu plodů docházelo v několika vlnách prakticky až do přelomu června a července. Tento jev byl u jádrovin ještě umocněn horším opylením. Většinu poškození paradoxně unikla většina porostů meruněk, které díky ranému kvetení stihly odkvést ještě před nástupem chladného a deštivého počasí, které se negativně projevilo na opylení u většiny ovocných druhů. Na konci června 2013 došlo k razantnímu zvýšení teplot, které v měsíci červenci

dosahovaly teplotních rekordů. Dlouhotrvající sucho spolu s vysokými teplotami mělo negativní dopad na velikost plodů především na jižní Moravě, situace v Čechách byla v tomto ohledu díky občasným srážkám lepší, ale i zde se suché období negativně projevilo zejména na porostech bobulovin. V období květen – červenec byly některé podniky jak v Čechách, tak i na Moravě zasaženy silným krupobitím, které bez použití protikrupových sítí mělo v některých pěstitelských oblastech zničující dopad. Škody přímo způsobené červnovými povodněmi byly v případě ovocných kultur a ovocných školek jen malého rozsahu. Záplavami bylo poškozeno asi 15 ha sadů včetně porostů jahod a asi 6 ha ovocných školek.

V průběhu roku 2013 byl extrémně vysoký infekční tlak houbových chorob. Většina porostů peckovin čelila vysokému tlaku moniliózy, který na neošetřovaných porostech způsobil na mnoha místech republiky prakticky 100% likvidaci květů u višně a třešní, projevy byly zaznamenány rovněž u dalších ovocných druhů, včetně jabloní. Obtížná byla i ochrana proti strupovitosti jabloní. Vzhledem k prakticky nepřetržitému infekčnímu tlaku za dlouhotrvajících dešťů nebyla ochrana na mnoha místech republiky stoprocentně účinná.

Po třech velmi špatných ročních lze konstatovat, že i přes netypický průběh roku byla sklizeň ovoce v roce 2013 meziročně vyšší o 3,8 % v objemu 311,4 tis. t, avšak v porovnání s pětiletým průměrem o 8,4 % nižší. Celková sklizeň jablek byla oproti předchozímu roku nižší o 3,5 % a činila 194,5 tis. t (z toho 120,6 tis. t jablek bylo z produkčních sadů). Regionálně byly ve sklizni jablek velké rozdíly – na Moravě byla dobrá úroda, naopak v Čechách byla kvůli deštům a krupobití sklizeň nižší.

V produkčních ovocných sadech, které jsou rozhodující pro pěstování konzumního ovoce, bylo sklizeno 149,2 tis. t ovoce, tj. meziroční nárůst o 8 %. V dlouhodobějším horizontu je však výrazně nižší. Ve srovnání s dobou před deseti lety, kdy se úrody pohybovaly kolem 190 tis. t, jsou aktuální sklizně nižší zhruba o pětinu. K poklesu produkce ovoce posledních let přispěly kromě častých extrémních výkyvů počasí také další negativní faktory, jako jsou stárnutí sadů, pokles nových výsadeb či převod části sadů do výnosově nižší ekologické produkce. Sklizeň hrušek z produkčních sadů vzrostla v roce 2013 meziročně o 29 % na z dlouhodobého hlediska nejvyšší objem 7,4 tis. t, což je dáno zejména novými výsadbami hrušní, které jdou nyní do plné plodnosti. Významný nárůst sklizní, v porovnání s velmi nízkou úrovní roku 2012, vykazaly slívy a švestky (o 65 % na 6,5 tis. t) a rovněž meruňky (nárůst z 0,9 tis. t na 3,5 tis. t).

Výměra ovocných sadů v ČR dosahovala v roce 2013 podle ČSÚ celkových 22 687 ha, z toho 16 692 ha činí

produkční plodné sady. Z celkové plochy produkčních sadů je 46,7 % sadů přestárých, tzn. v poklesu plodnosti, mírně se meziročně zvýšila plocha sadů na začátku plodnosti a v plné plodnosti. Za perspektivní ovocné druhy jsou považovány hrušně a švestky, u nichž se sady nové a na začátku plodnosti shodně podílí 36 % na celkové ploše výsadeb. Naopak u jabloní do těchto dvou kategorií sadů spadá jen 13 % ploch a 57 % ploch jabloňových sadů je přestárých (v poklesu plodnosti). Výrazně na ústupu je pěstování broskví, angreštu, červeného a bílého rybízu. Restrukturalizace ovocných sadů je finančně podporována v rámci dotační politiky státu. V období let 1995 – 2013 bylo v ČR nově vysázeno celkem 11 460 ha produkčních ovocných sadů, z toho s podporou státu 9 309 ha.

V ČR je ovoce, stejně jako zelenina, pěstováno v systému integrovaného způsobu pěstování ovoce (IPO), jehož rozsah v současné době dosahuje 10,5 tis. ha, což představuje 63% podíl na celkové výměře produkčních sadů. Podmínky a pravidla pěstování a poskytování podpory jsou stanoveny v rámci Programu rozvoje venkova v NV č. 79/2007 Sb., ve znění pozdějších předpisů, které rovněž řeší podmínky a poskytování podpory v ekologickém pěstování ovoce. V roce 2013 bylo ve Svazu pro integrované systémy pěstování ovoce (SISPO), což je dobrovolné sdružení pěstitelů ovoce a zástupců výzkumu, registrováno 298 členů.

Výměry ovocných sadů členů SISPO k 31. 8. 2013

Ovocný druh	Plocha ovocných sadů s nárokem na udělení známky SISPO v ha	Plocha ovocných sadů čekatelů na známku SISPO v ha	Celková plocha přihlášených ovocných sadů v ha
Jabloně	5 220	538	5 758
Hrušně	410	70	480
Třešně	423	88	511
Višně	841	149	990
Slivoně	700	409	1 109
Meruňky	301	257	558
Broskvoně	160	84	244
Rybíz červený	518	76	594
Rybíz černý	152	64	216
Rybíz bílý	0	2	2
Ostatní	0	4	4
Celkem	8 725	1 741	10 466

Pramen: OU ČR

Dovoz čerstvého a sušeného ovoce do ČR má od roku 2011 klesající tendenci. V roce 2013 zaznamenal z množství hlediska meziroční mírný pokles (-1 %) na 534,7 tis. t. Hodnota dovezeného ovoce však vzrostla o 7,4 % na 12,2 mld. Kč. K největšímu poklesu v porovnání s předchozím rokem došlo u dovozu banánů, mandarinek, jablek, broskví, hrušek a kiwi, naproti tomu se zvýšil dovoz pomerančů, grapefruitů, citrónů a švestek. Dodávky ovoce ze zemí EU se meziročně zvýšily o 9,3 % na 329,0 tis. t v hodnotě 6,9 mld. Kč a na celkovém objemu dovezeného ovoce se podílely 61,5 %. Největšími dodavateli ovoce

bylo tradičně Španělsko (110,9 tis. t), Itálie (46,9 tis. t), Německo (44,0 tis. t), Polsko (36,3 tis. t) a Slovensko (24,4 tis. t).

Vývoz čerstvého a sušeného ovoce včetně reexportu meziročně klesl o 7,3 % na úroveň 166,6 tis. a to v hodnotě 3,3 mld. Kč. Příčinou byl pokles vývozu moštových jablek v porovnání s předchozím rokem, kdy jich bylo vyvezeno rekordní množství. Export ovoce ve výši 166,3 tis. t směřoval do zemí EU, nejvíce na trh Slovenska (78,8 tis. t), Německa (40,2 tis. t), Rakouska (17,6 tis. t), Polska (10,1 tis. t) a Itálie (6,5 tis. t).

Saldo zahraničního obchodu ČR čerstvým a sušeným ovocem

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Tuny	-364 709	-404 686	-399 685	-395 590	-453 958	-422 975	-338 522	-368 111
Tisíc Kč	-7 533 117	-7 071 772	-8 649 049	-7 920 050	-8 527 326	-8 440 077	-8 392 908	-8 910 423

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Chmel

České chmelařství neodmyslitelně patří k českému zemědělství a nadále je v zájmu ČR tuto tradici udržet a proto je v současnosti chmel zařazen do kategorie citlivých komodit ČR. Česká republika je největším producentem jemného aromatického chmele na světě, v rámci EU 28 je druhým největším producentem chmele za Německem a z pohledu produkce třetím největším producentem chmele na světě. Přes 80 % produkce českého chmele je vyváženo do zahraničí. Hodnota vyvezeného chmele dosahuje úrovně 0,75 - 1 mld. Kč.

Světová situace s chmelem se během dvou produkčních let výrazně změnila. Pro přesnost je však nutné si trh rozdělit na hořký a aromatický segment. V hořkém sektoru se situace příliš nezměnila. Část zásob byla redukována, avšak právě díky vysoké zásobě z předešlých let u všech účastníků trhu tj. pěstitel, obchodník a odběratel, je stále nadbytek alfa hořkých látek. Podle některých zdrojů se přesouvá poptávka po hořkých odrůdách spíše k Evropě, tedy hlavně k Německu, z důvodu vyšší orientace USA na aromatické odrůdy. Z pohledu obsahu alfa hořkých látek v segmentu hořkých odrůd byl ročník 2013 spíše mírně podprůměrný až průměrný.

Odlišný vývoj je již druhým rokem zaznamenáván na straně aromatických a jemně aromatických odrůd, a to vlivem poměrně razantního nárůstu poptávky po aromatických odrůdách americké provenience (Cascade, Centennial, Chinook atd.). Většina těchto amerických aromatických odrůd je v současnosti označována jako speciální odrůdy typu „flavour hops“ s netradiční vůní, které jsou používány zejména do svrchně kvašených a silně chmelených piv v malých pivovarech kategorie „craft breweries“. Nutno dodat, že právě do této kategorie v současnosti spadá více jak 2 500 pivovarů na území USA. Tento

nebyvalý nárůst si samozřejmě žádá i potřebu specifického chmele, který je vzhledem k vyšší dávce chmelení pro tento segment již poměrně významný. Segment má potenciál dosáhnout až na 10 % podílu produkce piva v USA, která je pro rok 2013 odhadována ve výši 226,9 mil. hl. Dalším faktorem je podprůměrná sklizeň a nižší obsah alfa hořkých látek u aromatických odrůd v Evropě. Některé specifické odrůdy jako česká jemně aromatická odrůda jsou v současnosti v nedostatečném množství.

Ve chmelařském roce 2013 podle sumarizace Ekonomické komise IHGC (Mezinárodní sdružení pěstitelů chmele se sídlem v Bruselu) došlo k poklesu celosvětové plochy o 307 ha (0,7 %). Celková světová plocha chmele dosáhla 45 696 hektarů. Z toho bylo celkem vysázeno 1 653 hektarů nových porostů. V celkovém výsazu však není zahrnuta nová plocha v USA. Díky podprůměrným výsledkům v Evropě a průměrným v USA dosáhla sklizeň produkce přibližně 81 939 tun, tj. o 4,3 % meziročně méně. Množství alfa hořkých látek bylo vyrobeno 7 959 tun, tj. o 11,7 % méně oproti sklizni 2012.

Průběh pěstitelského roku 2013 byl zcela odlišný od předchozích let. Dlouho trvající zima s mrazivými teplotami ještě na začátku dubna posunula jarní práce ve chmelnicích o několik dní. Ještě v dubnu, zvláště ve vyšších polohách, bylo problematické zvládat přípravu a postup jarních prací. Poměrně chladné počasí pak pokračovalo i v měsíci květnu. Zavádění chmele se tak protáhlo někde až do začátku června a zvláště ve vyšších polohách nízký vzrůst chmele ještě v průběhu června nedával velkou naději na dobré výsledky. Navíc na začátku června po nadměrných dešťových srážkách a zvednutím hladiny řek došlo k zatopení a zaplavení více jak 530 ha chmelnic. Důsledkem byly nejen značné škody na úrodě, ale i poškození rostlin, v krajních případech až tak, že se chmel na více než 200 ha vůbec nesklízel a tyto plochy bude nutné zcela obnovit.

Škoda na chmelu v důsledku záplav a zatopení dosáhla celkové hodnoty 90 mil. Kč. V posledním měsíci vegetace v srpnu konečné výsledky ovlivnily škody způsobené prudkými bouřkami a větry, které zapříčinily popadání více jak 18 ha chmelnic.

Podle údajů Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského (ÚKZÚZ) byla v roce 2013 celková sklizňová plocha chmele v ČR 4 319 ha. Jemná aromatická odrůda Žatecký poloraný červeňák dosáhla podílu 88 % z celkové výměry chmele České republiky. Před dvěma lety byla registrovaná další jemně aromatická odrůda Saaz Late, která byla v průběhu roku 2013 zařazena Výzkumným ústavem pivovarským a sladařským na seznam českých odrůd chmele doporučených pro vaření piva označovaného Chráněným zeměpisným označením „České pivo“. V roce 2013 dosáhla odrůda Saaz Late celkového výsazu 9 ha.

V ČR se **v roce 2013 podle ÚKZÚZ sklídilo celkem 5 329,75 t chmele** (2012 – 4 338,1 t) s průměrným celkovým výnosem **1,23 t/ha (2012 – 0,99 t/ha)**.

V Žatecké chmelařské oblasti bylo vypěstováno celkem 3 984,93 t (2012 – 3 280 t), s průměrným výnosem 1,19 t/ha (2012 - 0,96 t/ha), v Úštěcké oblasti celkem 584,85 t (2012 - 516,3 t), výnos 1,28 t/ha (2012 - 1,11 t/ha) a v Tršické chmelařské oblasti celkem 759,97 t (2012 - 541,8 t), výnos 1,51 t/ha (2012 - 1,08 t/ha).

Největší částí (81,9 %) se na produkci s objemem 4 365,62 t (2012 - 3 493,6 t) **podílela jemná aromatická odrůda Žatecký poloraný červeňák**. Na Žatecku bylo sklizeno 3 377,09 t, výnos 1,13 t / ha (2012 - 2 742,4 t, 0,91 t / ha), na Úštěcku 476,38 t, výnos 1,22 t / ha (2012 - 413,9 t, 1,04 t / ha) a na Tršicku **512,15 t, výnos 1,29 t / ha (2012 - 337,3 t, 0,87 t / ha)** Žateckého poloraného červeňáku.

Druhou nejvíce pěstovanou odrůdou dle plochy je aromatická odrůda Sládek s celkovou produkcí 467,5 t (2012 - 402,1 t). Následuje další česká aromatická odrůda Premiant, které se vypěstovalo celkem 357,01 t (2012 - 344,8 t). Celková produkce u nejrozšířenější české hořké odrůdy Agnus činila 79,86 t (2011 - 63,4 t).

Průměrný obsah alfa hořkých látek, který je měřen metodou EBC 7,7 schválenou Evropskou pivovarskou asociací, byl ve sklizni 2013, za celou ČR byl následující: Žatecký poloraný červeňák - 3,0 %, Sládek - 6,0 %, Premiant - 7,5 % a Agnus – 11,0 %.

V roce 2013 bylo v rámci dotačního programu 3.h.) uznaná certifikovaná sadba vyplaceno celkem 17,9 mil. Kč, což je o 14 mil. Kč více v porovnání s rokem 2012. Celkem bylo vysázeno 1 303 648 ks certifikované sadby na ploše 417,35 ha, což je o 200,75 ha více v porovnání s rokem 2012. V roce 2013 byla obnova porostů provedena odrůdami - **Žatecký poloraný červeňák** (344,2 ha), Sládek (31,8 ha), Kazbek (17,4 ha), Premiant (16,1 ha) a Saaz Late (5,6 ha) a Saaz special (1,9 ha). Celkem bylo vyplaceno 68,92 % finančních prostředků v žatecké chmelařské oblasti (74,61 % v roce 2012), 6,22 % v úštěcké oblasti (15,66 % v roce 2012) a 24,84 % v tršické chmelařské oblasti (9,69 % v roce 2012).

Mimo výše uvedený dotační program 3.h.) mohou chmelaři již od roku 2001 čerpat finanční prostředky i z dalšího dotačního programu 1.I.) podpora vybudování kapkové závlahy ve chmelnicích. V rámci existence tohoto dotačního programu byla vybudována kapková závlaha

již na 860,1 ha chmelnic. V roce 2013 v rámci tohoto podpůrného programu bylo vybudováno závlahové zařízení na 6,8 ha chmelnic při sazbě 60 000 Kč/ha. V porovnání s rokem 2012 bylo vybudováno kapkové zařízení s dotační podporou MZe o 7,7 ha méně, tj. pokles o 46,9 %.

Od roku 2012 lze využít podporu v rámci čl. 68 nařízení Rady (ES) č. 73/2009. Pro sektor chmele je zvláštní podpora dle článku 68 poskytována na zvláštní druhy zemědělské činnosti, které jsou důležité pro ochranu či zlepšení životního prostředí. Cílem opatření je podpořit pěstování aromatické odrůdy chmele, která má menší nároky na agrotechniku a ochranu než ostatní hořké a superhořké odrůdy chmele, čímž nedochází k nadměrnému zatěžování životního prostředí, a má také dlouhodobě pozitivní vliv na jeho zlepšování. Nařízení vlády, které stanovuje podmínky čerpání zvláštní podpory, vyšlo ve Sbírce zákonů pod číslem 60/2012 a nabylo účinnosti dnem 1. 3. 2012. Celková výše finančních prostředků, využitelná na základě čl. 68 v ČR pro sektor chmele, činila 843 387,8 EUR, tedy 5 002,40 Kč/ha.

Český chmel nadále zůstává důležitou položkou českého agrárního sektoru. V kalendářním roce 2013 bylo vyvezeno z České republiky celkem 3 619 tun českého chmele. Z toho 79,5 % ve formě pelet. Zbýlá část pak ve formě sušeného lisovaného chmele. Největšími odběrateli je stále Japonsko následované Čínou a Německem. Pokles exportu byl ovlivněn podprůměrnou sklizní v roce 2012. Výraznější nárůst exportu byl zaznamenán u chmele, který směřoval zejména do východních zemí jako Rusko, Vietnam, Jižní Korea nebo Lotyšsko. Důvodem se meziročně nepatrně zvýšil.

Zahraniční obchod s chmelem opět zaznamenal kladné saldo, které dosáhlo hodnoty 621 mil. Kč. Pěstování chmele v ČR dlouhodobě vykazuje aktivní saldo a aktivně tak zmírňuje záporné saldo agrárního zahraničního obchodu ČR. Chmel byl v kalendářním roce 2013 vyvezen v hodnotě téměř 756 mil. Kč.

Réva, víno

Leden byl teplotně nadnormální, průměrná teplota byla -1,8 °C, což je 1,0 °C nad dlouhodobým normálem (-2,8 °C) a srážkově byl silně nadnormální, v průměru spadlo 61 mm srážek, tedy téměř o polovinu více (145 %) oproti dlouhodobému normálu, který je 42 mm.

Po teplé první dekádě s vydatnými srážkami následovalo ve druhé lednové dekádě ochlazení doprovázené sněhovými srážkami.

Únor byl naopak teplotně téměř normální, průměrná teplota byla -1,4 °C, což je -0,3 °C pod dlouhodobým normálem (-1,1 °C), srážkově byl opět silně nadnormální s 51 mm srážek, tedy 134 % srážek oproti normálu (38 mm). Intenzivní sněhové srážky byly především počátkem druhé dekády února.

Březen byl tedy teplotně silně podnormální, průměrná teplota byla pouze -0,7 °C, což je -3,2 °C pod dlouhodobým teplotním normálem (2,5 °C), po velmi teplé první dekádě měsíce následovaly čtyři týdny velmi chladného počasí,

koncem měsíce padaly sněhové srážky i v nižších polohách a dokonce bylo podruhé dosaženo maximální výšky sněhové pokrývky za zimní období. Silné mrazy byly především koncem druhé a začátkem třetí dekády března. Srážkově byl březen podnormální, spadlo v průměru 36 mm srážek, což je 89 % dlouhodobého normálu (40 mm).

Duben byl teplotně mírně nadnormální, průměrná teplota byla 8,1 °C, což je 0,8 °C nad dlouhodobým normálem (7,3 °C) a srážkově silně podnormální, spadlo v průměru pouze 26 mm srážek, což je pouze o něco více než polovina (56 %) měsíčního normálu, který je 47 mm. Počátek měsíce byl ještě velmi chladný, ale následovalo výrazné oteplení a nástup jara byl velmi rychlý, koncem první dekády již byly na některých lokalitách první bouřky doprovázené krupobitím a koncem druhé dekády již byly téměř na celém území zaznamenány letní dny s teplotami nad 20 °C.

Květen byl teplotně téměř normální, průměrná teplota byla 12,0 °C, což je 0,3 °C pod dlouhodobým normálem (12,3 °C) a srážkově silně nadnormální, spadlo v průměru 113 mm srážek, což je o polovinu větší množství srážek (152 %) než dlouhodobý normál, který je 74 mm. Na některých lokalitách byly zaznamenány srážky dokonce po dobu více než 20 dní měsíce. Intenzivní srážky byly především počátkem měsíce a na konci třetí dekády, kdy úhrny srážek na mnoha lokalitách dosáhly nebo přesáhly 40 mm za 24 hodin. Vysoké nasycení půd koncem května bylo jednou z příčin povodní, které následovaly v červnu.

Červen byl teplotně mírně nadnormální, průměrná teplota byla 15,9 °C, což je 0,4 °C nad dlouhodobým normálem (15,5 °C) a srážkově opět silně nadnormální, spadlo v průměru 146 mm, což je 174 % dlouhodobého normálu (84 mm). Období intenzivních srážek probíhalo i během června a to v několika vlnách, první trvala do poloviny první dekády, kdy na některých lokalitách spadlo více než 100 mm srážek, další vlna srážek proběhla koncem první a počátkem druhé dekády a třetí v polovině třetí dekády. Povodně zasáhly především západ České republiky – území všech krajů Čech a částečně kraj Vysočina. Na Moravě byly srážky rovněž nadnormální, ale ohrožena zvýšeným průtokem řeky Dyje byla pouze oblast povodí při hranicích s Rakouskem.

Červenec byl teplotně silně nadnormální, průměrná teplota byla 19,4 °C, což je 2,5 °C nad dlouhodobým normálem (16,9 °C), srážkově byl měsíc naopak silně podnormální, napršelo v průměru 34 mm srážek, tedy 43 % dlouhodobého normálu (79 mm). Koncem třetí dekády bylo velmi teplé období s nadprůměrnými teplotami většími než 30 °C. Vlnu teplého počasí ukončilo období intenzivních bouřek, doprovázených opět extrémními lokálními srážkami nad 100 mm.

Srpen byl teplotně nadnormální, průměrná teplota byla 17,7 °C, což je 1,3 °C nad dlouhodobým normálem za období let 1961–1990 (16,4 °C) a srážkově byl téměř normální, spadlo 85 mm srážek, což představuje 109 % normálu (78 mm). Velmi teplé období probíhalo na území celé ČR (na Moravě byla dokonce dosažena historická teplotní maxima), po téměř celou první dekádu, s výjimkou počátku, kdy během silných bouřek lokálně spadlo vysoké množství srážek (okolo 50 mm), a trvalo až do poloviny druhé srpnové dekády. K intenzivnějším srážkám,

doprovázenými lokálními bouřkami, přívalovými dešti, krupobitím a nárazovým větrem docházelo i koncem první, druhé a v polovině třetí srpnové dekády.

Září bylo teplotně podnormální. Průměrná teplota byla 11,8 °C, to je 1,0 °C pod dlouhodobým teplotním normálem (12,8 °C). Srážkově byl měsíc nadnormální, spadlo v průměru 76 mm srážek, tedy o 24 mm více než normál (52 mm), což představuje 146 % dlouhodobého normálu srážek. Koncem první dekády září nastalo výrazné ochlazení, po kterém následovalo v dalších dvou dekadách září období s četnými srážkami. Koncem měsíce již byly zaznamenány celodenní mrazy na celém území.

Říjen byl teplotně nadnormální, průměrná měsíční teplota byla 9 °C, tedy 1,0 °C nad dlouhodobým teplotním normálem (8,0 °C). Srážkově byl říjen normální, napršelo v průměru 45 mm srážek, což představuje 107 % dlouhodobého srážkového normálu (42 mm). Koncem měsíce byly dokonce ještě dosaženy letní teploty.

Příznivé teplé počasí během měsíce října, s dostatečným množstvím slunečního svitu, umožnilo dozrání odrůd pozdních odrůd révy.

Listopad byl teplotně nadnormální, průměrná teplota byla 4,1 °C, což je 1,4 °C nad dlouhodobým normálem (2,7 °C). Srážkově byl listopad podnormální, v průměru spadlo 37 mm srážek, tedy tři čtvrtiny množství srážek (75 %) oproti dlouhodobému normálu, který je 49 mm. Teplé počasí trvalo ještě téměř celou první dekádu měsíce, koncem první dekády však již začalo sněžit a sněhová pokrývka přetrvávala po celou druhou dekádu. Další období sněhových srážek probíhalo ve třetí dekádě měsíce a trvalo až do počátku následujícího měsíce.

Prosinec byl teplotně silně nadnormální, průměrná teplota byla 1,2 °C, což je 2,2 °C nad dlouhodobým normálem (-1,0 °C) a srážkově byl silně podnormální, spadlo v průměru pouze 19 mm srážek, což je pouze 40 % dlouhodobého měsíčního normálu, který je 48 mm. Srážkově nejbohatší byla první dekáda. Ve druhé dekádě prosince se výrazně oteplilo, na některých lokalitách dosahovaly teploty 10 °C a více, následovalo mírné ochlazení a koncem třetí dekády teploty nastalo opět oteplení a teploty dokonce překročily 15 °C. Slabá sněhová pokrývka zůstala zachována pouze v nejvyšších polohách pohraničních hor.

Rok 2013 byl v ČR celkově teplotně nadnormální, průměrná roční teplota byla 7,9 °C, to je o 0,4 °C vyšší než dlouhodobý průměr teplot, který je 7,5 °C (za období 1961–1990). Srážkově byl rok téměř normální, spadlo 108 % srážek, tj. o 53 mm více než je dlouhodobý srážkový průměr. Rozložení srážek během roku bylo nerovnoměrné, první polovina roku byla na srážky bohatší. Nejvíce srážek spadlo v červnu (v průměru 146 mm, což bylo 173 % dlouhodobého měsíčního normálu srážek), silně nadnormální srážky byly rovněž v lednu, únoru, květnu a v září, vyšší srážky byly také v srpnu a v říjnu, ale v těchto měsících úhrny srážek pouze mírně přesáhly dlouhodobý srážkový průměr za referenční období 1961–1990. Nejméně srážek spadlo v červenci (43 %, tj. 34 mm) a potom v prosinci (40 % dlouhodobého měsíčního normálu, tj. v průměru 19 mm). Největší odchylka teplot oproti dlouhodobému normálu byla dosažena v měsíci lednu, v letních měsících červenci a v srpnu a dále v prosinci.

Nadprůměrné teploty byly dosaženy během osmi měsíců roku 2013.

První polovina roku s četnou oblačností a vysokými srážkami byla opět chudá na sluneční svit. Sluneční svit dosáhl pouze 604 hodin, to je 75 % hodnoty dlouhodobého normálu, který je 803 hodin, zvláště v měsících lednu a únoru byl sluneční svit silně podnormální.

Podpory z prostředků EU (80% nákladů) s kofinancováním Českého státu (20% nákladů)

Stav podpor v sektoru integrované produkce vinné révy - Od roku 2012 již není možné podávat žádost o zařazení AEO EAFRD do podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí titulu integrovaná produkce vinné révy. O dotace tak mohou žádat pouze žadatelé s již uzavřenými závazky. V roce 2013 bylo podáno celkem 604 žádostí o vyplacení dotace. Sazba podpory byla stanovena na 12 785,53 Kč/ha. Předpokládaný odhad výše podpory pro rok 2013 činí 145 761 248 Kč na celkovou výměru 11 403 ha.

Stav podpor v sektoru ekologické zemědělství - od roku 2012 již není možné podávat žádost o zařazení AEO EAFRD do podopatření postupy šetrné k životnímu prostředí titulu ekologické zemědělství. O dotace tak mohou žádat pouze žadatelé s již uzavřenými závazky. V roce 2013 bylo podáno celkem 77 žádostí o vyplacení dotace (v rámci ekologického zemědělství na kulturu vinice). Sazba podpory byla stanovena na 21 410,08 Kč/ha. Předpokládaný odhad výše podpory pro rok 2013 činí 19 476 964 Kč na celkovou výměru 910 ha.

Vyúčtování dotací poskytnutých z podpůrných programů v roce 2013

1.I.a. Státní podpora na zavlažování vinic byla v roce 2013 na základě 5 schválených žádostí přiznána na celkem 44,05 ha v celkové výši 2 643 000 Kč.

3.b.B.1. Podpora na budování prostorových izolátů množitelského materiálu révy vinné se zaměřením na ochranu proti šíření hospodářsky závažných virových chorob byla za rok 2013 přiznána 4 žadatelům a celkem bylo vyplaceno 635 780 Kč.

3.c. Podpora na testování množitelského materiálu s využitím imunoenzymatických metod a metod PCR byla poskytnuta na 1 žádost. V této žádosti byly poskytnuty dotace nejenom na révu, ale také na teplomilné peckoviny v celkové výši 234 264 Kč.

3.d. Podpora šlechtění révy vinné zaměřené na vyšší odolnost proti škodlivým biotickým a abiotickým činitelům a odpovídající kvalitu výsledné produkce byla poskytnuta 2 žadatelům v celkové výši 2 546 390 Kč.

9.A.b.1 V rámci opatření vydání publikací doporučených odrůd a souvisejících informací, poskytovaných pěstitelům zdarma celkem požádali 3 žadatelé v celkové

výši výše dotace 344 000 Kč. Maximální sazba 80% byla ponížena na 51% a celková výše dotace byla 175 440 Kč.

10.D. Státní podpora ve výši 95 964 Kč byla čerpána na podporu evropské integrace nevládních organizací (SV ČR).

13.A. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu byla poskytnuta na 1 projekt v celkové výši 2 140 135 Kč.

Podpory z prostředků Vinařského fondu

Vinařský fond podporuje marketing vína, prodej produktů a ochranu označování vína podle zeměpisného původu, informuje veřejnost o vinohradnictví a vinařství a o dalších významných skutečnostech souvisejících s vinohradnictvím a vinařstvím, podporuje uchování a rozvoj vinohradnictví a vinařství jako významné součásti evropského kulturního dědictví, dále podporuje rozvoj turistiky v oblasti vinohradnictví a vinařství.

Vinařský fond vydal v roce 2013 na propagaci prostředky ve výši zhruba 61 milionů Kč. Tato částka zahrnuje výdaje na komunikační kampaň značky „Vína z Moravy, vína z Čech“(a značek „Svatomartinské“ a „Růžové CZ“), činnost Fondu dle ust. § 31, odst. 4, zákona č. 321/2004 Sb. (viz výše) realizovanou prostřednictvím smluvních vztahů a žádosti o poskytnutí podpory dle vyhlášky č. 97/2006 Sb.

Příjmy Vinařského fondu jsou tvořeny odvody za víno poprvé uvedené do oběhu (0,50 Kč z litru), odvody z plochy vinic (350 Kč/ha), penále, úroky, dotacemi z rozpočtu územních samosprávných celků a finanční podporou státu ve výši součtu všech příjmů Fondu.

Zatřídování tuzemských vín v roce 2013

Celkem proběhlo 112 zasedání komisí pro hodnocení a zatřídování vín, v nichž bylo předloženo 5 538 vzorků vín. Tyto vzorky reprezentovaly 252 209 hl vína. Na Moravě bylo celkem předloženo k zatřídění 247 129 hl vína (počet vzorků 5 380) a v Čechách to bylo 5 081 hl vína (počet vzorků 158). Celkem bylo zatříděno 5 153 vzorků vín, což představuje množství 242 752 hl vína. Z toho bylo hodnoceno ve druhém kole (opakovaně) celkem 65 vzorků v množství 2 470 hl a 49 vzorků bylo vyřazeno v celkovém množství 1 094 hl.

Ve vinařské oblasti Čechy byl podíl bílých odrůd z celkového počtu zatřídovaného vína 1,3 % a podíl modrých odrůd 0,7 % z celkového počtu zatřídovaného vína v rámci ČR, tj. 63,4 % podíl bílých odrůd a podíl modrých odrůd 36,6 % zastoupených v rámci vinařské oblasti Čechy.

Ve vinařské oblasti Morava byl podíl bílých odrůd 68,7 % z celkového počtu zatřídovaného vína a modrých odrůd 29,3 % z celkového počtu zatřídovaného vína v rámci ČR, tj. 70,1 % podíl bílých odrůd a podíl modrých odrůd 29,9 % zastoupených v rámci vinařské oblasti Morava.

Produkční potenciál vinic v ČR je 19 633,45 ha.**K 31. 12. 2013 byl tvořen součtem:**

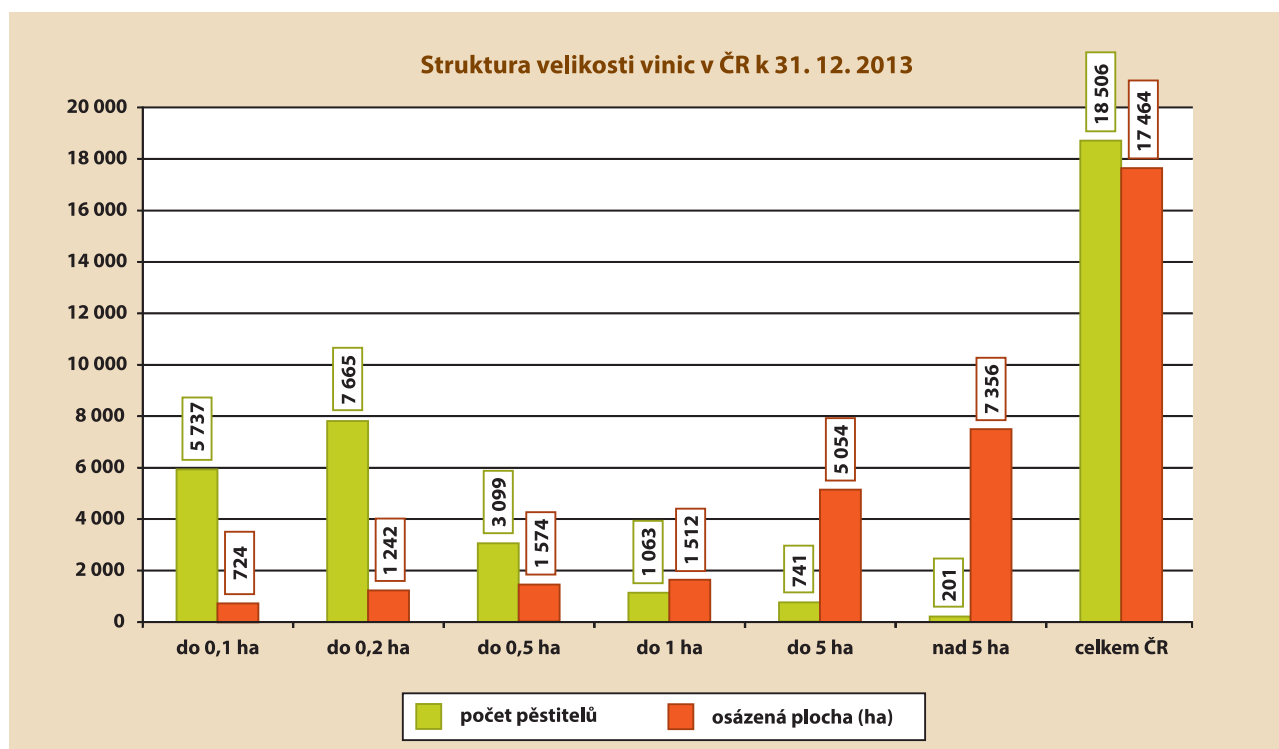
osázených ploch vinic:	17 463,51 ha
plochy vykloučených vinic:	71,43 ha
plochy s právem na opětovnou výsadbu vinic:	853,01 ha
stávající práva na výsadbu v rezervě:	1245,50 ha

Pramen: ÚKZÚZ

Podle výsledků registrace ÚKZÚZ činí plocha vinic představující současný produkční potenciál ČR 19 633,45 ha, přičemž osázených ploch je celkem 17 463,51 ha. Ostatní plochy představují vykloučené vinice, práva na opětovnou výsadbu a státní rezervu.

Z následujícího grafu s aktuální strukturou vinic v ČR dle jejich velikosti a počtu pěstitelů lze vysledovat, že

31 % z celkového počtu pěstitelů obhospodařuje vinice s plochou do 0,1 ha. Součet ploch těchto drobných vinic však tvoří pouze 4 % z celkové plochy vinic v ČR. Na druhé straně dochází ke koncentraci vinic o velké rozloze u malého počtu „velkých“ pěstitelů. Pěstitelů s vinicemi nad 5 ha osázené plochy je pouze 1 % z celkového počtu pěstitelů, tito obhospodařují více než 40 % celkové plochy vinic v ČR.

Pramen: ÚKZÚZ

Poznámka: Jeden pěstitel může být veden ve více kategoriích (výměrách). Celkový počet pěstitelů však odpovídá počtu vedených pěstitelů v Registru vinic.

Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2013

Z celkových **17 463,51 ha** osázené plochy vinic tvoří více než dvě třetiny odrůdy moštové bílé, jednu třetinu moštové modré a zanedbatelný podíl, necelé 0,5 % připadá na stolní a podnožové odrůdy, ke kterým lze přiřadit i šlechtitelský materiál. Odrůdová skladba registrovaných vinic v roce 2013 v závislosti na velikosti osázených ploch zahrnovala nejčastěji pěstované odrůdy: Veltlínské zelené (1 616 ha), Müller Thurgau (1 544 ha), Ryzlink rýnský (1 257 ha) a Ryzlink vlašský (1 205 ha) z bílých odrůd, Svatovavřínecké (1 254 ha), Frankovku (1 167 ha), Zweigeltrebe (795 ha) a Rulandské modré (719 ha) z modrých odrůd.

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny

Léčivé, aromatické a kořeninové rostliny (dále jen LAKR) se řadí mezi zajímavé komodity světového obchodu. V popředí zájmu jsou především pro své

konečné využití, proto stále více nabývá na významu kvalita výsledného produktu. Tato skutečnost je určující pro pěstování LAKR, kdy se nejen objem, ale i způsob pěstování stal základem pozornosti pěstitelů, zpracovatelů i spotřebitelů. Proto je hlavním trendem posledních let zavedení správné pěstitelské praxe včetně posklizňové úpravy a skladování jak v konvenčním, tak i ekologickém zemědělství, a to ve světovém, evropském i domácím prostředí. Zajímavou součástí českého pěstování LAKR je nově pěstování tzv. zeleného koření (řezané natě) i tradičně hobby pěstování LAKR.

Rozsah pěstování LAKR je určován nestabilní situací jejich odbytu. Narůstá počet zpracovatelských subjektů, všeobecně roste poptávka po LAKR, pěstitelů je však nedostatek. Důvodem je na jedné straně především ekonomická i odborná náročnost pěstování LAKR, na druhé pak stagnace výkupních cen. Při zpracovávání LAKR do konečného výrobku hraje důležitou roli, zda jsou využívány sušené LAKR (drogy), nebo se zpracovávají meziprodukty (extrakty, výluhy silice apod.).

Vývoj ploch produkce léčivých, aromatických a kořeninových rostlin v ČR

Rok	Léčivé rostliny			Kořeninové a aromatické rostliny			
	Sklizňová plocha v ha	Produkce v t	Výnos v t/ha	Sklizňová plocha v ha		Produkce v t	Výnos v t/ha
				celkem	z toho kmín		
2008	2 400	2 356	0,98	1 615	1 490	1 491	0,92
2009	3 539	2 387	0,67	2 135	1 944	1 513	0,71
2010	3 977	2 915	0,73	3 887	3 670	2 690	0,69
2011	4 063	3 381	0,83	4 525	4 327	3 635	0,80
2012	4 177	3 179	0,76	3 048	2 954	2 919	0,96
2013	3 397	2 309	0,68	2 262	2 109	1 466	0,65

Pramen: ČSÚ

Dle údajů ČSÚ lze v tuzemské produkci LAKR vypočítat v období posledních 12 let kolísání pěstebních ploch s maximy přes 11 tis. ha v letech 2003 a 2004 a propadem na cca 4 tis. ha v roce 2008. Od roku 2009 se plochy pro pěstování LAKR postupně zvyšovaly. V roce 2012 se pěstební plocha udržela na 7 225 ha, avšak v následujícím roce došlo opět k výraznému poklesu téměř o 22 % na 5,6 tis. ha. Nejvýznamnější velkoplošně pěstovanou komoditou je především kmín, dále rovněž ostropestřec, námel a mák (makovina). Na cca 100 – 120 ha se pěstuje koriandr a fenykl, v západních a středních Čechách se na přibližně stejné výměře pěstuje heřmánek, jeho produkce však nepokrývá poptávku.

ČR má tradici nejen v pěstování, ale i ve sběru LAKR. Ten nastupuje jako možnost v případech, kdy daný druh nelze z ekologických nebo ekonomických důvodů a vzhledem ke

značným specifickým nárokům pěstovat v monokultuře. Objem nakoupených sběrových drog je určen vyšší výkupních cen českých nákupců a zájmem sběračů. Sběr v posledních letech stagnuje a zůstává aktivní především v místech tradice. U mnoha významných rostlinných druhů je sběr jediným, i když ohroženým způsobem získávání. Podstatné při sběru je dokonalá znalost sbíraných rostlin, problematickou však zůstává kvalita usušené drogy. Důležitá je také udržitelnost výskytu sbíraného rostlinného druhu v přírodě.

Sběr, stejně jako pěstování, jsou pod jednoznačným vlivem světových cen dané komodity. V ČR patří mezi nejvíce sbírané rostliny tradičně šípek, list břízy bělokoré, nať třezalky tečkované a kopřivy dvoudomé, květ lípy srdčité a černého bezu, nať řepíku lékařského a přesličky rolní, list maliníku a ostružiníku a mnoho dalších – celkem okolo 70 druhů nakupovaných léčivých rostlin.

Z přehledů zahraničního obchodu ČR u skupiny koření a skupiny rostlin pro voňavkářství a farmacie vyplývá dlouhodobé záporné saldo, které se od roku 2011 výrazně zvyšovalo. V roce 2013 vykazuje více než 4% pokles

oproti předchozímu roku a činí 627,7 mil. Kč. Významnou exportní komoditou je kmín, který se na celkovém objemu vývozu těchto komodit z ČR v roce 2013 podílel 44,9 %.

Vývoj salda zahraničního obchodu s kořením a léčivými rostlinami ČR

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Koření KN 0904-0910 (tis. Kč)	-301 532,7	-365 403,5	-382 840,0	-476 737,6	-471 347,6	-508 773,3
Rostliny pro voňavkářství a farmacie KN 1211 (tis. Kč)	-30 533,4	-48 716,8	-30 318,6	-130 070,0	-184 608,6	-118 955,1
Bilance celkem (tis. Kč)	-332 066,1	-414 120,3	-413 158,6	-606 807,6	-655 956,2	-627 728,4

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Květiny a okrasné rostliny

Okrasné zahradnictví zahrnuje květinářství a okrasné školkařství. Toto odvětví, včetně ovocného školkařství je významnou složkou českého zemědělství. V horizontu posledních pěti let se tento sektor podílí na rostlinné výrobě

5-7 % a 2-3 % na celkové tuzemské zemědělské produkci. V roce 2012 dosáhl zmiňovaný podíl okrasného zahradnictví v rostlinné výrobě na 5 %, stejně jako v roce 2011. Na celkové produkci zemědělského odvětví se v roce 2012 okrasné zahradnictví podílelo 3 % stejně jako v roce 2011.

Vývoj sektoru okrasného zahradnictví a školkařství (v běžných cenách)

Plodina, výrobek	Hodnotové množství (v mil. Kč)				Index 2012/2011
	2009	2010	2011 ¹⁾	2012 ²⁾	
PRODUKCE ZEMĚDĚLSKÉHO ODVĚTVÍ CELKEM	97 683	98 464	118 866	121 828	102,5
ROSTLINNÁ PRODUKCE CELKEM	51 051	53 477	70 238	71 574	101,9
Sazenice a květiny	3 483	3 527	3 627	3 632	100,1
z toho:					
výpěstek ovocných školek	388	342	292	74	93,9
okrasné dřeviny a květiny	2 897	2 995	3 128	3 203	102,4
výsadby kultur	198	190	207	155	75,0
ŽIVOČIŠNÁ PRODUKCE CELKEM	42 247	40 513	43 417	45 020	103,7

Pramen: ČSÚ

Poznámka: 1) semidefinitivní údaje, 2) předběžné údaje

Celková bilance zahraničního obchodu ČR sektoru okrasného zahradnictví je ve všech třech oblastech výrazně pasivní.

Trend vzestupu tuzemské produkce květin, který je patrný od roku 2001, trval až do roku 2008. V důsledku světové ekonomické krize došlo v roce 2009 k mírnému propadu v produkci květin, avšak v následujících letech produkce květinářství v ČR opět stoupá. Příčinou uvedeného růstu je především zvyšování intenzity výroby.

V roce 2013 klesla po téměř dvou desetiletích produkce květin o více než 3 % na 1,88 mld. Kč. Na tomto poklesu

se výrazně podílelo nepříznivé počasí roku 2013, především dlouhá zima a nedostatek slunečního svitu na jaře. Pěstitelům uškodily i červnové povodně.

Celkové prodeje květin se snížily na zhruba 850 Kč na osobu za rok. Pokles prodeje květin a okrasného materiálu se dotkl všech skupin, tj. výrobců, dovozců, maloobchodu i maloobchodu. Mezi hlavní důvody této situace spadá probíhající krize, kdy zájem o tuto komoditu ještě více klesl, a dále rovněž snížení celkového objemu dovezených květin.

Produkce květinářství v ČR (v mil. Kč)

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 495	1 577	1 641	1 715	1 801	1 798	1 815	1 870	1 944	1 881

Pramen: Svaz květinářů a floristů ČR

Významnou roli ve stavu českého květinářství hraje změněná struktura prodejních cest květin, kdy se větší podíl prodeje realizuje přes obchodní řetězce, méně přes prodejny a zahradní centra. Tento trend se dále prohlubuje.

Vývoj bilance zahraničního obchodu s květinami (v mil. Kč)

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013*
Dovoz	2 339	2 462	2 648	2 666	2 908	2 930	2 897
Vývoz	202	195	246	294	295	411	847
Saldo zahr. obchodu	-2 137	-2 267	-2 402	-2 372	-2 613	-2 519	-2 050

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Poznámka: * předběžné údaje

Celková hodnota dovozu květin po letech stálého růstu v roce 2013 mírně klesla na 2,9 mld. Kč. Největším dodavatelem v roce 2013 bylo Nizozemsko (2 007,5 mil. Kč), dále Německo (364,6 mil. Kč), Kolumbie (91,3 mil. Kč), Itálie (74,9 mil. Kč), Dánsko (69,9 mil. Kč) a Keňa (53,1 mil. Kč).

Vývoz květinářských produktů má rovněž stoupající trend a je ovlivněn rovněž reexporty. V posledních letech mají největší podíl na vývozu hrnkové rostliny a skupina řezané zeleně. Hlavním odbytištěm bylo v roce 2013 Nizozemsko, Německo a Slovensko, dále také Rakousko a Polsko.

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky - okrasné školkařství (v mil. Kč)

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dovoz	475	552	575	556	560	668	681
Vývoz	106	142	160	184	152	147	177
Saldo zahr. obchodu	-369	-410	-415	-372	-408	-521	-504

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

Dovoz produktů okrasného školkařství do ČR se v posledních letech pohybuje více méně na stejné úrovni. Nejvíce dováženou skupinou jsou stromy a keře venkovní a rovněž skupina rostlin jednoletých a víceletých. K nejvýznamnějším dodavatelům výpěstků patří tradičně Nizozemsko a Německo, dále s odstupem také Itálie, Maďarsko a Slovensko.

Vývoz školkařských výpěstků z ČR se od roku 2010 snižoval. V roce 2013 však došlo opět k jeho zvýšení, a to zejména z důvodu nárůstu vývozu na Slovensko, do Německa, Polska a Rakouska.

Vývoj bilance zahraničního obchodu se školkařskými výpěstky - ovocné školkařství, bez rozmnožovacího materiálu révy vinné (v mil. Kč)

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Dovoz	34,0	38,3	29,2	22,7	22,6	35,1	44,7
Vývoz	21,5	24,8	24,5	16,6	12,8	15,2	13,6
Saldo zahr. obchodu	-12,5	-13,6	-4,8	-6,1	-9,8	-19,9	-31,1

Pramen: Statistika zahraničního obchodu

ŽIVOČIŠNÁ VÝROBA

Výrobní faktory ŽV

Plemenářská práce a evidence zvířat

Plemenářská práce a evidence v chovu hospodářských zvířat v roce 2013

Česká republika klade velký důraz na šlechtění a plemenitbu hospodářských zvířat. Pravidla pro tuto oblast jsou upravena zvláštním zákonem č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon). Zákon byl také od doby svého vzniku v roce 2000 již několikrát novelizován, především z důvodů harmonizace s předpisy Evropských společenství.

Ministerstvo podle § 5 plemenářského zákona uznává chovatelská sdružení, která vedou plemenné knihy nebo plemenářské evidence, vystavují potvrzení o původu plemenným zvířatům a zpracovávají chovné cíle a šlechtitelské programy jednotlivých druhů a plemen. Členy těchto uznaných chovatelských sdružení je rozhodující většina chovatelů plemenných zvířat. Ve šlechtitelských programech jsou zakotveny vlastnosti a znaky jednotlivých plemen, postupy provádění kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek a testování, způsoby hodnocení zvířat a další šlechtitelská opatření. V roce 2013 ministerstvo evidovalo 25 uznaných chovatelských sdružení – v oblasti chovu skotu 5, chovu koní 13, drůbeže 2, v chovu ovcí i koz 2 a v chovu prasat, ryb a včel po 1.

Ministerstvo také eviduje 4 chovatelské podniky prasat, které mají vlastní šlechtitelský program postavený na bázi zahraničních firemních programů P.I.C., Seghers Hybrids, Hypor a Dalland.

Souhlas k provádění odborné činnosti v chovu hospodářských zvířat v rozsahu kontroly užitkovosti, výkonnostních zkoušek, testů a posuzování hospodářských zvířat podle § 7 zákona udělilo ministerstvo 120 oprávněným osobám, z toho 35 v chovu skotu, mezi něž se řadí též 14 provozovatelů odchoven masných plemen býků a 27 v chovu koní. Souhlas k činnosti při ověřování původů a stanovování genetického typu plemenných zvířat ve svých imunogenetických laboratořích získaly 4 oprávněné osoby.

K inseminaci, případně vlastnímu přenosu embryí podle § 17 zákona získalo souhlas 337 oprávněných fyzických nebo právnických osob, podnikajících podle ustanovení § 3 plemenářského zákona, především v plemenitbě skotu, koní, prasat a ovcí. Za odbornou způsobilost osob oprávněných podle § 7 a § 17 plemenářského zákona považuje plemenářský zákon též praxi v příslušném oboru po dobu nejméně 5 let. Chovatelé mohou provádět inseminaci vlastních plemenic, pokud absolvují odborný kurz v zařízení, pověřeném ministerstvem.

Od 1. 4. 2013 vstoupila v platnost novela vyhlášky č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence a evidence osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů. V novele došlo k několika úpravám a změnám, vycházejícím z potřeb chovatelů, uznaných chovatelských sdružení, oprávněných osob a ostatních uživatelů tohoto právního předpisu.

Byla upravena povinnost označit tele z dřívějších 72 hodin do 20 dní po narození za předpokladu, že chovatel zabezpečí totožnost telete jiným způsobem do doby jeho trvalého označení a zaeviduje datum označení ve stájovém registru i v ústřední evidenci. V souladu s ustanovením veterinárního zákona bylo zavedeno evidování domácích porážek turů ve stájovém registru a zaslání hlášení o těchto porážkách do ústřední evidence. Současně byla zavedena povinnost předat část B průvodního listu skotu pověřené osobě při ztrátě zvířete nebo jeho domácí porážce.

Z ostatních změn, dotýkajících se chovu skotu, uvádíme zejména úpravu ustanovení, které se týká vedení evidence formou počítačové databáze a zaslání hlášení elektronickou cestou, kde je v souladu s rozvojem elektronické komunikace umožněno zadávání dat přes Portál farmáře.

Zavádí se podmínky označení koní elektronickými identifikačními, upravuje se evidence koní v hospodářství, způsob registrace hříběte po narození, registrace koně přemístěného z jiného členského státu Evropské unie nebo dovezeného ze třetí země a stanovují se pravidla pro vydávání, předávání a vyplňování průkazu koně. Zpřesňuje

se také evidence včelstev na konkrétním stanovišti jako součást ochrany před použitím pesticidů při ošetřování kulturních porostů.

Na tuto novelu navazuje též novela vyhlášky č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona, týkající se termínu zasilání připouštěcího lístku po narození hříběte.

Příslušná ustanovení zákona dále provádí vyhláška č. 370/2006 Sb., o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat, a vyhláška č. 447/2006 Sb., o genetických zdrojích zvířat významných pro výživu a zemědělství, která obsahuje vzor žádosti o zařazení do Národního programu, podrobnosti o rozsahu a způsobu hodnocení genetických zdrojů a stanovuje povinnosti účastníka Národního programu.

Shromažďováním a zpracováváním údajů v informačním systému ústřední evidence a prováděním souvisejících odborných činností byla od roku 2011 pověřena Českomoravská společnost chovatelů, a.s. Koncem roku 2013 bylo vypsáno nové výběrové řízení na pověřenou osobu, které bylo uzavřeno v prvním čtvrtletí 2014. Pověřená osoba předává chovatelům a ostatním povinným osobám veškeré potřebné formuláře k poskytování údajů, pokyny k vedení evidence a provádí mezi chovateli poradenskou činnost. Přiděluje identifikační čísla a vede evidenci těchto čísel, vystavuje průvodní listy skotu a průkazy koní nebo jejich duplikáty a náhradní doklady a vede o nich evidenci. Významnou úlohu splňuje při kontrole identifikačních čísel

a údajů předávaných chovateli, při opravách a doplňování databáze, archivaci a ochraně údajů.

Krmiva

Výroba krmných směsí

Celková výroba krmných směsí byla v roce 2013 činila 2 265 700 tun, tzn. že proti roku 2012 stoupla o 178 985 tun (8,6 %).

Nejvíce krmných směsí se vyrobilo pro drůbež a pro prasata, méně pak pro skot, domácí zvířata a pro ostatní zvířata. Vzhledem k výrobě předcházejícího roku byl zaznamenán v roce 2013 růst výroby u všech krmných směsí. U krmných směsí pro prasata se výroba zvýšila proti roku 2012 o 67 807 tun (9,4 %), u krmných směsí pro drůbež došlo v tomto srovnání ke zvýšení výroby o 49 067 tun (5,7 %) podobně jako u krmných směsí pro skot, kde nárůst činil 46 650 tun (10,9 %) a krmných směsí pro ostatní zvířata, kterých bylo v roce 2013 vyrobeno o 15 464 tun více (21,5 %). Nárůst výroby v roce 2013 proti roku 2012 byl zaznamenán také u krmných směsí pro domácí zvířata a to o 8 477 tun (4,0 %). Bylo zjištěno, že produkce pro uvedení do oběhu pro cizí odběratele výrazně převažuje nad produkcí pro vlastní spotřebu. Produkce pro vlastní spotřebu vzhledem k celkové produkci činí u krmných směsí pro prasata 10,7 %, pro drůbež 4,7 % a pro skot 19,0 %.

Výroba krmných směsí v ČR pro ostatní a hospodářská zvířata (tun)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Prasata celkem	1 243 014	1 268 147	1 093 191	929 194	935 197	795 558	734 501	802 308
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	1 066 798	1 051 171	917 460	751,92	766 338	715 122	654 548	716 584
Určené pro vlastní spotřebu	176 216	216 976	175 731	177 602	168 841	80 436	79 953	85 724
Drůbež celkem	961 968	1 074 327	1 073 615	1 039 020	993 296	886 958	853 396	902 463
Uváděno do oběhu pro cizí odběratele	855 823	967 603	958 254	921 721	889 778	827 112	816 626	860 151
Určeno pro vlastní spotřebu	106 145	106 724	115 361	117 299	93 518	59 846	36 770	42 312
Skot celkem	544 719	547 957	535 885	502 475	469 118	447 894	426 769	473 419
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	450 744	462 411	445 814	415 320	383 675	371 596	347 326	383 626
Určeno pro vlastní spotřebu	93 975	85 546	90 071	87 155	85 442	76 298	79 443	89 793
Ostatní zvířata	89 040	112 015	95 767	106 499	88 959	74 777	72 049	87 513
Uváděné do oběhu pro cizí odběratele	88 405	111 342	91 730	106 250	88 577	74 278	71 470	87 079

Určené pro vlastní spotřebu	635	673	4 037	249	382	499	579	434
Celkem	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 265 700

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Poznámka: Položka „Ostatní zvířata“ obsahuje ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř a zvířata v ZOO.

Vývoj výroby krmných směsí v ČR pro domácí zvířata (tuny) Skutečná výroba krmných směsí v tunách

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Psi a kočky	239 634	118 313	164 506	174 523	260 679	266 283	147 574	204 537	211 288
Ptactvo	1 446	1 257	1 373	1 416	1 277	1 373	1 793	1 956	2 228
Ostatní	9 642	2 948	8 797	4 481	1 821	3 194	4 815	4 192	5 646
Celkem	250 722	122 518	174 676	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Vývoj výroby krmných směsí celkem v ČR (tuny)

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
KS pro hospodářská zvířata a ost.	2 838 741	3 002 446	2 798 458	2 577 188	2 486 552	2 205 188	2 086 715	2 265 700
KS pro domácí zvířata	122 518	174 676	180 420	263 777	270 853	154 183	210 685	219 162
Celkem krmné směsi	2 961 259	3 177 122	2 978 878	2 840 965	2 757 405	2 359 371	2 297 400	2 484 862

Pramen: MZe

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

V roce 2013 byla celková spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí zjištěna ve výši 2 379,9 tis. tun a došlo tak k meziročnímu nárůstu o 163,6 tis. tun (7,4 %).

Nejvýznamnější surovinou pro výrobu krmných směsí byly z krmných surovin obiloviny (63,65 %) s tím, že obiloviny v roce 2013 byly tvořeny z 49,34 % pšenicí, 21,39 % ječmenem, 22,49 % kukuřicí, 3,88 % žitem a tritikale, 4,52 % ovsem a dále ostatními obilovinami, jejichž podíl je 2,26 %.

U obilovin byl oproti roku 2012 zaznamenán růst celkové spotřeby k výrobě krmných směsí o 108,6 tis. tun (7,7 %). Ze spotřeby obilovin k výrobě krmných směsí klesly v roce 2013 proti roku 2012 pšenice o 2,6 %, zatímco

všechny ostatní obiloviny stouply. Ječmen o 19,7 %, oves o 17,9 %, žito a tritikale o 25,5 %, kukuřice o 19,3 % a ostatní o 29,8 %.

Pokles oproti roku 2012 byl zjištěn u luštěnin o 1,3 tis. tun (5,1 %). Naopak u mlýnských krmných surovin byl nárůst o 10,9 tis. tun (9,4 %).

Nárůst byl zjištěn u krmných surovin z olejnatých semen a sice o 29,1 tis. tun (6,7 %), u ostatních produktů potravinářského průmyslu byl nárůst o 11,1 tis. tun (41,9 %), krmných surovin živočišného původu byl vykázán ale pokles o 2,2 tis. tun (2,9 %).

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí se zvýšila v roce 2013 proti roku 2012 o 3 297 tun (19,1 %). V roce 2013 se také zvýšila spotřeba nakoupených doplňkových krmiv určených pro výrobu krmných směsí o 5,8 %.

Spotřeba krmných surovin pro výrobu krmných směsí

(tis. tun)

Druh krmné suroviny	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Obiloviny	1 993,5	1 862,5	1 681,9	1 658,3	1 478,9	1 406,1	1 514,7
pšenice	1 076,1	936,2	850,4	882,8	812,5	766,9	747,3
ječmen	524,7	413,2	391,9	419,9	327,5	270,8	324,1
oves	33,8	29,4	26,5	26,9	23,9	22,8	26,9
žito a tritikále	48,1	60,8	69,7	56,3	48,4	54,5	68,4
kukuřice	293,1	415,1	339,7	265,3	260,1	285,4	340,6
ostatní	17,6	7,8	3,7	7,2	6,3	5,7	7,4
Luštěniny	21,1	8,5	8,7	9,9	8,9	8,7	7,4
hrách	15,0	6,8	5,1	6,7	6,8	6,4	*
ostatní	6,1	1,7	3,6	3,1	2,2	2,2	*
Mlýnské krmné suroviny	154,0	134,8	117,9	117,9	113,3	116,3	127,2
krmná mouka	38,5	35,9	36,5	35,8	32,5	27,2	32,3
otruby	110,5	94,5	79,1	78,2	72,9	80,5	84,8
ostatní	4,9	4,4	2,3	3,9	7,9	8,6	10,0
Krmné suroviny z olej. semen	613,4	585,0	557,6	493,6	439,5	435,5	464,6
sojový extrahovaný šrot	462,5	430,9	365,1	352,6	311,9	296,2	296,7
řepkový extrahovaný šrot a výlisky	100,6	111,0	153,8	105,9	96,6	100,6	124,6
slunečnicový extrahovaný šrot a výlisky	15,4	10,7	12,4	9,8	10,8	14,5	20,9
ostatní	34,9	32,4	26,2	25,3	20,1	24,1	22,4
Sušené pivovarské mláto	0,5	1,1	1,4	1,6	0,2	1,5	*
Ostatní produkty potr. průmyslu	17,3	19,5	23,1	22,1	23,9	26,5	37,6
Krmiva živočišného původu	70,9	78,5	91,2	67,6	59,0	77,1	74,9
živočišné moučky	30,5	31,9	26,6	27,2	31,1	39,9	37,9
rybí moučka	9,3	9,8	9,4	5,9	3,5	2,6	2,4
sušené mléko	2,9	3,6	3,5	3,1	2,6	2,6	3,0
ostatní	28,2	33,2	51,7	31,2	21,9	32,0	31,6
Úsušky pícnin	19,4	16,7	16,3	13,0	12,9	11,9	12,8
Minerální krmiva	101,7	104,3	92,2	91,7	73,5	75,3	87,0
Ostatní krmné suroviny	78,7	73,0	83,4	59,9	68,7	57,5	50,3
Celkem krmné směsi	3 070,4	2 884,0	2 673,6	2 535,7	2 278,7	2 216,3	2 379,9

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba premixů pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spotřeba premixů celkem pro všechna zvířata	31,029	15,258	18,025	18,352	17,263	20,560

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Spotřeba nakoupených doplňkových krmiv (DK) určených pro výrobu krmných směsí (tis. tun)

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
DK pro prasata	9,19	9,19	11,834	3,664	4,097	7,210	5,019	5,486
DK pro drůbež	2,738	2,738	1,287	1,037	0,499	4,654	1,071	1,123
DK pro skot	12,957	12,957	10,357	7,333	7,497	12,056	12,207	12,171
DK pro ostatní zvířata	1,227	1,227	0,575	0,925	0,542	0,655	0,585	1,195
Celkem DK	26,112	26,112	24,053	12,959	12,635	24,575	18,882	19,978

Pramen: Statistické zjišťování MZe

Ochrana zvířat

Oblast ochrany zvířat proti týrání je upravena zákonem č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále zákon na ochranu zvířat). Zákon na ochranu zvířat stanovuje jako hlavní orgány ochrany zvířat MZe a SVS. Ochrana zvířat a péče o jejich pohodu (welfare) patří do kompetencí MZe, které pro tento účel zřídilo v rámci odboru živočišných komodit oddělení ochrany zvířat, a také odborný poradní orgán ministra zemědělství – ÚKOZ. Dozor na úseku ochrany zvířat provádějí orgány SVS.

Na počátku roku 2013 nabyla účinnosti velká novela zákona na ochranu zvířat proti týrání, kterou došlo především k harmonizaci legislativy EU a ČR v oblasti pokusů na zvířatech a v oblasti usmrcování zvířat.

Na schválených školicích střediscích proběhly kurzy k získání kvalifikace pro inspektory ochrany zvířat, osvědčení pro řidiče a průvodce, kvalifikace ke kontrole a řízení pokusů na zvířatech, odborné způsobilosti k péči o handicapovaná zvířata a kvalifikace pro zabezpečení odchytu toulavých zvířat a péči o ně. Na VFU úspěšně proběhla 20. konference s mezinárodní účastí „Ochrana zvířat a welfare 2013“. Témata vztahující se k životním podmínkám zvířat byla obsahem i 28. semináře „Aktuální otázky bioklimatologie 2013“.

Situace ochrany zvířat v ČR v roce 2013 je detailně rozvedena v Informačním bulletinu SVS „Program ochrany zvířat - situace v roce 2013“, který vydává MZe. Program ochrany zvířat SVS je realizován již od roku 1993.

Živočišné komodity

Mléko, mléčné výrobky

Rok 2013 byl z pohledu světového mlékárenství rokem nízkých světových zásob mlékárenských výrobků, dynamické poptávky a vysokých cen mlékárenských výrobků na světových trzích. Vývoj sektoru mléka v České republice je silně ovlivněn situací na ujním i světovém trhu. Vysoké ceny mléka, dané silnou globální poptávkou, vyvolaly nárůst produkce mléka ve druhém pololetí roku 2013. V roce 2013 vzrostl počet dojnic v Evropské unii, což vede k očekávání, že nákup mléka se v roce 2014 a 2015 zvýší. Vyšší dostupnost mléka by měla být uplatněna do výroby sýrů a sušeného mléka, u těchto výrobků lze předpokládat další možné exportní příležitosti. Nárůst dojnic v roce dva roky po sobě je výrazný zejména v Nizozemsku (meziročně o 3,6 %), ve Španělsku (o 3,6 %), v Irsku (o 2,1 %), v Německu (o 1,8 %) a ve Francii (o 1,5 %). V zemích EU-N13 počet dojnic klesá z důvodů probíhající restrukturalizace. V Polsku, které má třetí největší stádo dojnic v rámci Evropské unie, klesl počet dojnic o 2,0 %, přitom produkce mléka se dále zvyšuje vlivem rostoucí užitkovosti dojnic. Pokles stád dojnic je výrazný i na Slovensku, v Maďarsku a Litvě. Naopak v České republice se stavy dojnic k 31. 12. 2013 zvýšily meziročně o 2,2 %.

Průměrné roční stavy dojených krav byly v roce 2013 v České republice meziročně vyšší o 1,1 % (nárůst stavů z 368,7 tis. ks v roce 2012 na 372,7 tis. ks v roce 2013). Průměrné stavy dojených krav se celkově zvýšily o 4 010 ks.

Průměrná roční dojivost krav se v roce 2013 zvýšila pouze o 0,1 %, o 10,8 l/ks, na 7 443,4 l/ks. Na

celkovém meziročním navýšení užitkovosti se podílely celkem 4 kraje (Zlínský, Moravskoslezský, Královéhradecký a kraj Hl. m. Praha+Středočeský). Nejvyšší užitkovost byla v roce 2013 dosažena v kraji Zlínském (8 013,3 l/ks), Moravskoslezském (8 059,2 l/ks) a Hl. m. Praha + Středočeský (7 852,3 l/ks).

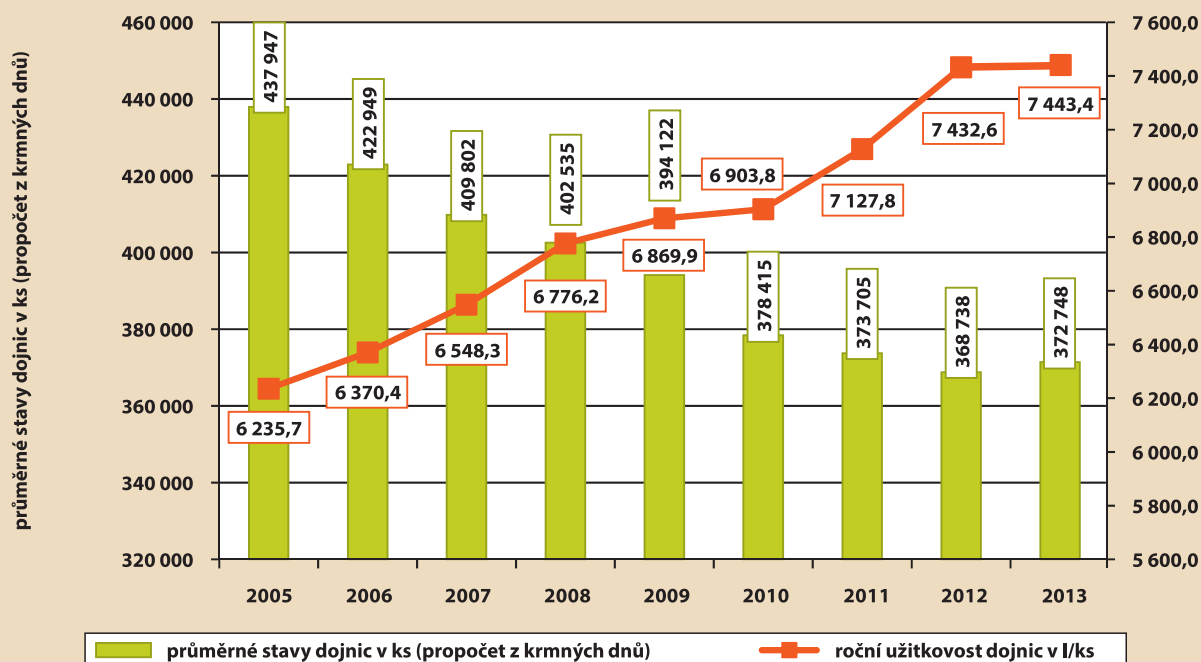
V zemích EU-28 meziročně poklesla užitkovost dojených krav vlivem nepříznivého počasí v první polovině roku 2013 z 6 450 kg / dojnici na 6 430 kg/dojnici, v zemích EU-15 z 7 053 kg/dojnici na 7 018 kg/dojnici. Nicméně Komise očekává (Short Term Outlook, Winter 2014), že užitkovost v roce 2014 a 2015 by se měla opět zvyšovat.

Roční produkce mléka v České republice v roce 2013 ve

výši 2 774,5 mil. představovala meziroční zvýšení o 1,2 % (o 33,8 mil. l). Rovněž i tržní produkce mléka, tzn. celkový prodej mléka, oproti předchozímu roku vzrostla o 1,4 % (o 36,9 mil. l), a to na 2 665,5 mil. l. Z celkové tržní produkce mléka bylo zejména prostřednictvím odbytových organizací prodáno celkem 19,1 % mléka do zahraničí, převážně do Německa.

Vlivem nepříznivých klimatických podmínek v první polovině roku 2013 výroba mléka v zemích EU-28 v roce 2013 dosáhla objemu 152,8 mil. t, v meziročním porovnání tento omezený nárůst produkce představuje 0,4 %. Komise ve svých výhledech uvádí odhad produkce mléka v roce 2015 na 157,7 mil. t.

Vývoj průměrných stavů dojnic a průměrné roční užitkovosti

Pramen: ČSÚ

Vývoj v sektoru mléka v České republice

Ukazatel/rok	MJ	1989	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Zemědělství							
Průměrné stavy dojnic	tis.ks	1 228,5	394,1	378,4	373,7	368,7	372,7
Průměrná roční dojvost	l/ks	3 982,0	6 869,9	6 903,8	7 127,8	7 432,6	7 443,4
Průměrná denní dojvost	l/ks	10,91	18,82	18,91	19,53	20,31	20,39
Výroba mléka	mil.l	4 892,5	2 707,6	2 612,5	2 663,7	2 740,7	2 774,5
Tržnost	%	91,4	95,6	96,0	95,9	95,9	96,1

Ukazatel/rok	MJ	1989	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Celkový prodej mléka	mil. l	4 473,3	2 588,4	2 508,4	2 554,7	2 628,6	2 665,5
CZV za mléko I a vyšší třídy	Kč/l	4,74	6,15	7,42	8,26	7,67	8,50
Mlékárenský průmysl a produkce hlavních výrobků							
Nákup syrového mléka	mil.l	4 473,3	2 291,7	2 251,4	2 303,9	2 381,8	2 319,5
Průměrný obsah tuku	%	3,999	3,85	3,86	3,88	3,85	3,88
Průměrný obsah bílkovin	%	-	3,36	3,37	3,38	3,39	3,40
Produkce							
Konzumní mléko	tis. l	920 701,0	663 420,1	620 702,1	627 222,0	601 609,9	631 819,3
Konzumní smetana	tis. l	44 744,0	50 067,5	50 601,0	46 779,4	46 547,9	49 881,4
Jogurty	tis. l	40 982,0	152 435,5	139 350,2	132 567,5	131 392,9	127 476,3
Ostatní kysané výrobky	tis. l	36 872,0	60 551,6	57 270,9	56 454,6	48 245,6	49 669,3
Tvarohy	tuny	52 846,0	28 223,1	29 550,3	30 448,3	30 506,2	32 970,3
Sýry	tuny	104 440,0	98 084,9	96 155,0	93 565,8	95 742,7	101 794,0
Máslo	tuny	119 818,0	45 775,9	40 688,5	39 287,2	38 867,0	38 031,0
Sušená mléka celkem	tuny	139 829,0	31 068,8	26 924,2	29 087,0	29 986,5	31 517,3
z toho: SOM ²⁾	tuny	-	19 420,4	15 570,7	14 511,2	16 884,2	18 056,7
Celková domácí spotřeba vybraných výrobků							
Konzumní mléko, smetana	tuny	965 445,0	591 458,3	550 996,2	557 921,4	569 333,1	570 083,0
Mléčné konzervy ³⁾	tuny	62 262,1	21 047,8	19 034,1	14 641,6	14 388,0	16 990,8
Kysané mléčné výrobky	tuny	77 854,0	175 061,7	169 880,8	161 521,6	170 257,5	156 388,1
Sýry, tvarohy	tuny	148 431,0	175 716,7	172 813,5	171 586,5	175 608,5	170 976,2
Máslo	tuny	94 161,0	52 219,9	51 507,9	51 570,6	54 960,2	53 027,9

Pramen: Chov skotu ČSÚ, Statistická ročenka ČSFR 1990, MZe - Výsledky statistického zjišťování Mlék (MZe) 6-12 Měsíční výkaz o nákupu mléka, o výrobě a užití vybraných mlékárenských výrobků, ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu - celní statistika MZe, SZIF (celkový prodej mléka = dodávky a přímý prodej), propočty MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj, ²⁾ sušené odtučněné mléko, ³⁾ sušená a zahuštěná mléka a smetany

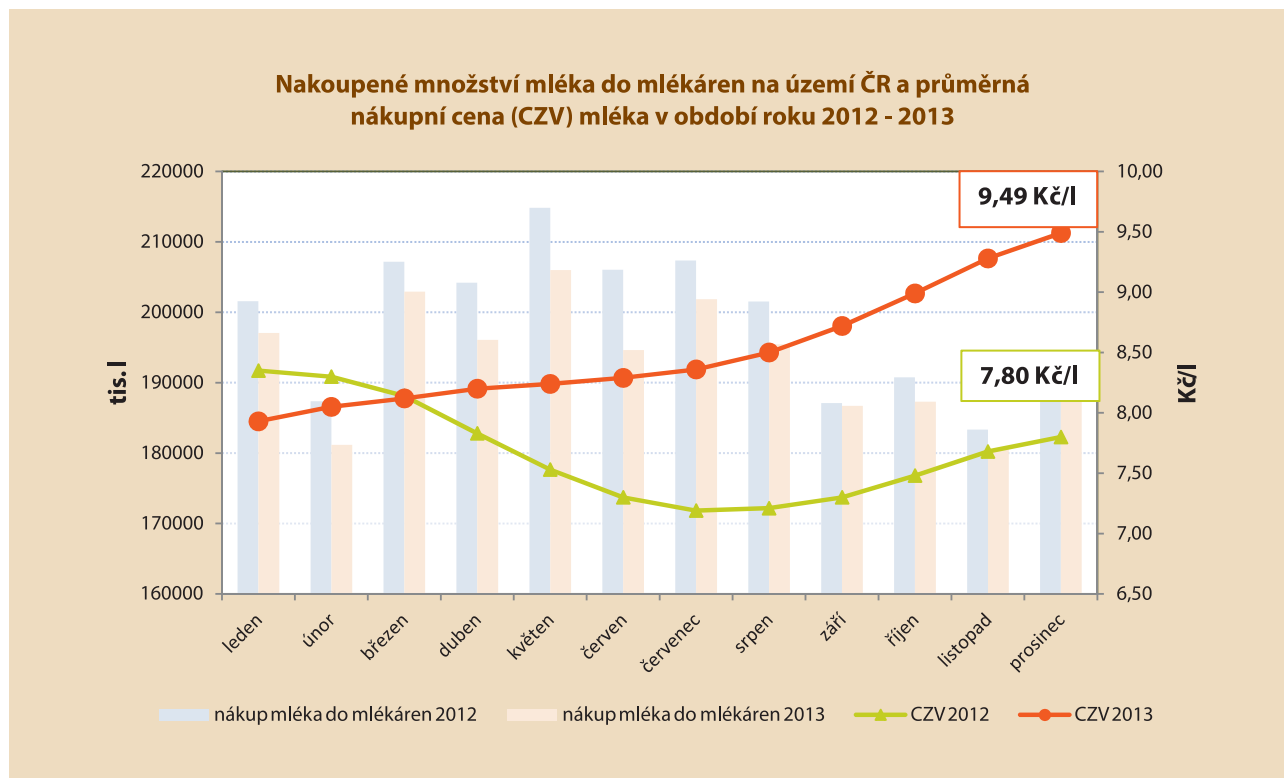
V roce 2013 mlékárenský průmysl nakoupil od českých producentů 2 319,5 mil. l mléka, tj. o 62,3 mil. l méně v porovnání s rokem 2012. Z uvedeného nákupu bylo cca 152,3 mil. l (6,6 % z nákupu mléka) vyvezeno ke zpracování do zahraničí a 2 606,6 mil. l bylo zpracováno v tuzemských mlékárnách. V porovnání s rokem 2012 se v roce 2013 snížil objem mléka ke zpracování v tuzemských mlékárnách o 2,5 %, snížil se objem výroby jogurtů o 3,0 %, kondenzovaného mléka o 26,8 %, másla o 2,2 %, smetanových krémů o 1,5 % a mléčných dezertů o 1,4 %. Naopak meziročně vyšší objemy výroby vykázala výroba konzumních mlék o 5,0 %, konzumních smetan o 7,2 %, zakysaných mléčných výrobků o 3,0 %, tvarohů o 8,1 %, přírodních sýrů o 5,0 %, tavených sýrů o 13,5 %, tvarohových dezertů o 9,7 %, sušeného odtučněného mléka o 6,9 %, sušeného plnotučného mléka o 2,7 %.

Objem dodávek mléka do mlékáren se v roce 2013 v evropských zemích zvýšil o pouhých 0,8 %. K tomuto zvýšení přispělo nejvíce Estonsko, Nizozemsko, Irsko, Dánsko, Belgie a Německo. Komise očekává překročení kvóty 2013/2014 v devíti zemích, zvláště v Nizozemsku, kde cena mléka dosáhla v prosinci 2013 44,0 EUR/100 kg, což je silnou pobídkou k produkci nad kvótu při placení sankce z přebytku 28,0 EUR/100 kg. Naproti tomu v Polsku, kde je cena mléka nižší (37,2 EUR/100 kg) je i menší motivace k překročení národní kvóty mléka. V roce 2014 se v Evropě očekává, v případě udržení vysokých cen za mléko a udržení cen krmiv na současné úrovni, že by se dodávky mléka mohly dále zvýšit o 1,8 %.

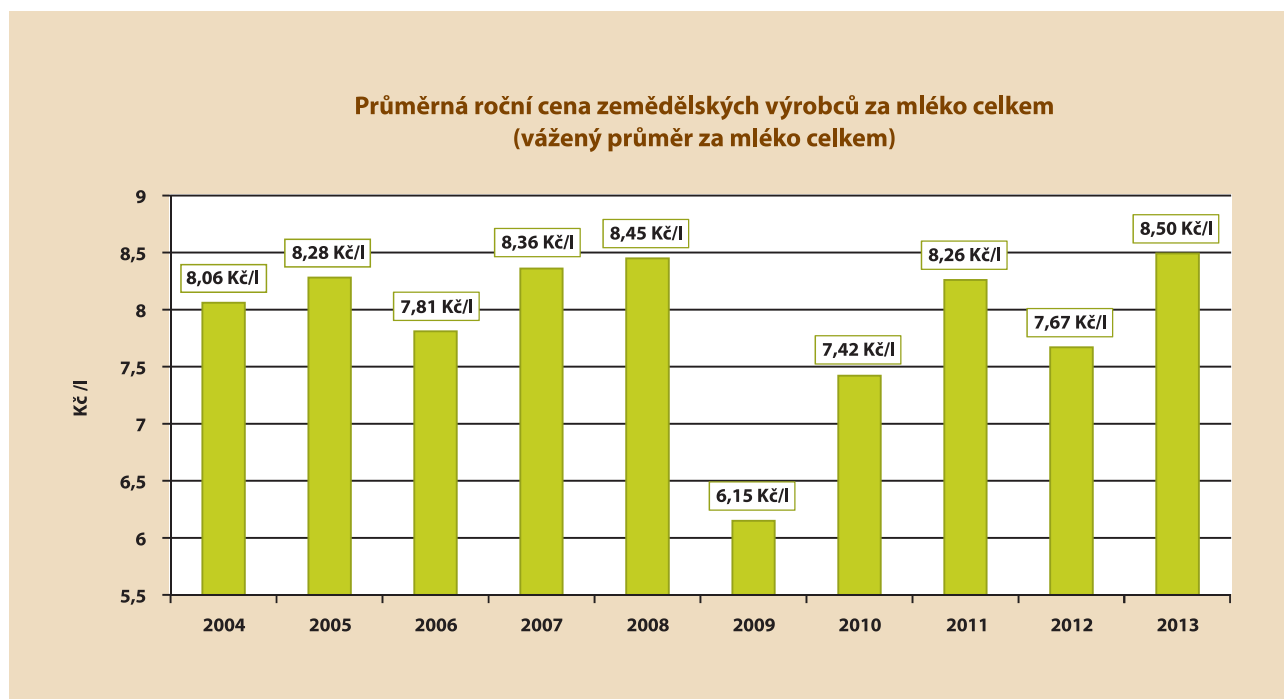
Tržby za mléko v roce 2013 v České republice dosáhly 19,7 mld. Kč. Průměrná roční cena za mléčnou surovinu vyplacená mlékárnami na území České republiky za rok

2013 dosáhla 8,50 Kč/l. Od ledna 2013 do prosince 2013 došlo ke zvýšení ceny mléka ze 7,93 Kč/l na 9,49 Kč/l, tj. nárůst ceny o 19,7 %. Cena za mléko je podporovaná silnou poptávkou na domácím i zahraničním trhu, kde sýry a sušené odtučněné mléko dosahují historicky

vysokých úrovní cen. Nicméně nárůst ceny mléka v České republice v roce 2013 v porovnání s dosaženými cenami producentů mléka v ostatních evropských zemích ukazují na další propad cenových rozdílů uvnitř evropského trhu.

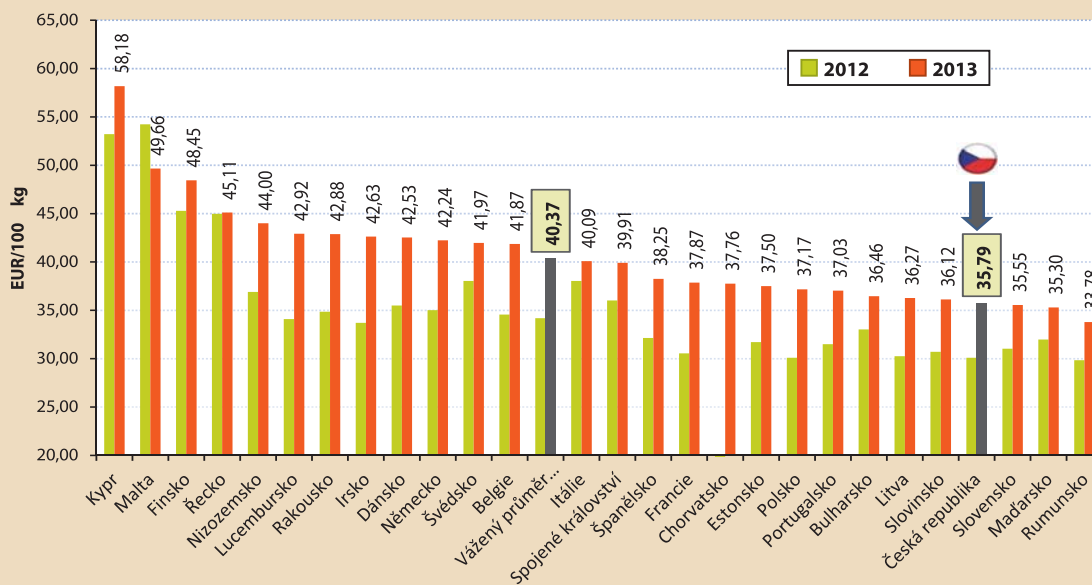

Pramen: rezortní statistika Mlék(MZe 6-12)

Pramen: rezortní statistika Mlék MZe 6-12

Ceny syrového kravského mléka v EU-27 v prosinci 2012 a 2013

Pramen: Evropská komise

Podle předběžných údajů za rok 2013 došlo ke snížení celkové domácí spotřeby mléka a mléčných výrobků. Ze sledovaných výrobků se zvýšila spotřeba konzumního mléka, jogurtů, přírodních sýrů, ostatních mléčných výrobků a sušeného odtučněného mléka. U ostatních výrobků se spotřeba snížila. Podíl celkového dovozu mléka

a mléčných výrobků (v přepočtu na mléko) na celkové domácí spotřebě v roce 2013 stagnoval na 40,8 %. Podíl dovozu přírodních sýrů a tvarohů na jejich spotřebě v roce 2013 představoval 48,4 %, u tavených sýrů podíl dosáhl 48,2 %, u másla 35,9 %, u jogurtů ostatních zakysaných mléčných výrobků 25,7 %.

Vývoj zahraničního obchodu u mléka a mléčných výrobků v tunách

Ukazatel/rok	2004	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Vývoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	89 976,3 ²⁾	645 972 ²⁾	581 113 ²⁾	636 043 ²⁾	697 165	695 247
Mléko, smetana, zahuštěné	59 494,0	35 693	31 081	34 223	38 546	31 171
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	16 520,9	75 963	68 775	69 098	61 476	60 875
Syrovátka	41 240,0	41 436	42 964	50 753	49 633	53 300
Máslo a tuky z mléka	19 263,3	14 105	8 115	4 957	3 651	4 093
Sýry, tvarohy	20 388,6	25 613	29 218	31 050	33 302	46 914
Dovoz						
Mléko, smetana, nezahuštěné	73 813,4 ²⁾	109 280 ²⁾	71 823	72 950	83 235	71 725
Mléko, smetana, zahuštěné	4 009,7	8 045	8 298	7 302	6 624	6 004
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	29 651,7	38 017	42 053	41 634	44 034	40 119
Syrovátka	15 318,9	19 910	27 182	25 743	31 462	29 099
Máslo a tuky z mléka	4 519,5	20 149	19 251	18 827	19 487	19 043

Ukazatel/rok	2004	2009	2010	2011	2012	2013 ¹⁾
Sýry, tvarohy	31 159,1	74 297	76 707	78 347	82 522	82 686
Saldo zahraničního obchodu						
Mléko, smetana, nezahuštěné	+ 16 162,9 ²⁾	+ 536 692 ²⁾	+ 509 290	+ 563 093	+ 613 930	+ 623 522
Mléko, smetana, zahuštěné	+ 55 484,3	+ 27 648	+ 22 783	+ 26 921	+ 31 922	+ 25 167
Jogurty, kefíry, podmásli apod.	- 13 130,8	+ 37 946	+ 26 722	+ 27 464	+ 17 442	+ 20 756
Syrovátka	+ 25 921,1	+ 21 526	+ 15 782	+ 25 010	+ 18 171	+ 24 201
Máslo a tuky z mléka	+ 14 743,8	- 6 044	- 11 136	- 13 870	- 15 836	- 14 950
Sýry, tvarohy	- 10 770,5	- 48 684	- 47 489	- 47 297	- 49 220	- 35 772

Pramen: ČSÚ - Databáze zahraničního obchodu - celní statistika MZe

Pozn.: ¹⁾ předběžný údaj – únor 2012, ²⁾ včetně syrového mléka v „cisternách“ pro zpracování

Mléko a mléčné výrobky se z ČR, v roce 2013, vyvezly do 74 zemí světa. V meziročním porovnání (rok 2013/rok 2012) došlo ke **zvýšení finanční hodnoty vývozu o 12,5 %**, na celkových 17 326,8 mil. Kč. **62,2 % finančního objemu vývozu představuje export do 3 zemí** (do Německa 27,3 %, na Slovensko 21,2 %, do Itálie 13,7 %). Na celkové finanční hodnotě vývozu v daném období se vývoz tekutých mlék a smetan podílel 42,7 %. Podíl vývozu mléčné suroviny na celkové finanční hodnotě vývozu mléka a mléčných výrobků činil v daném období 27,2 %. Významným vývozním artiklem mlékárenského zboží jsou sýry a tvarohy (podíl na celkové finanční hodnotě vývozu

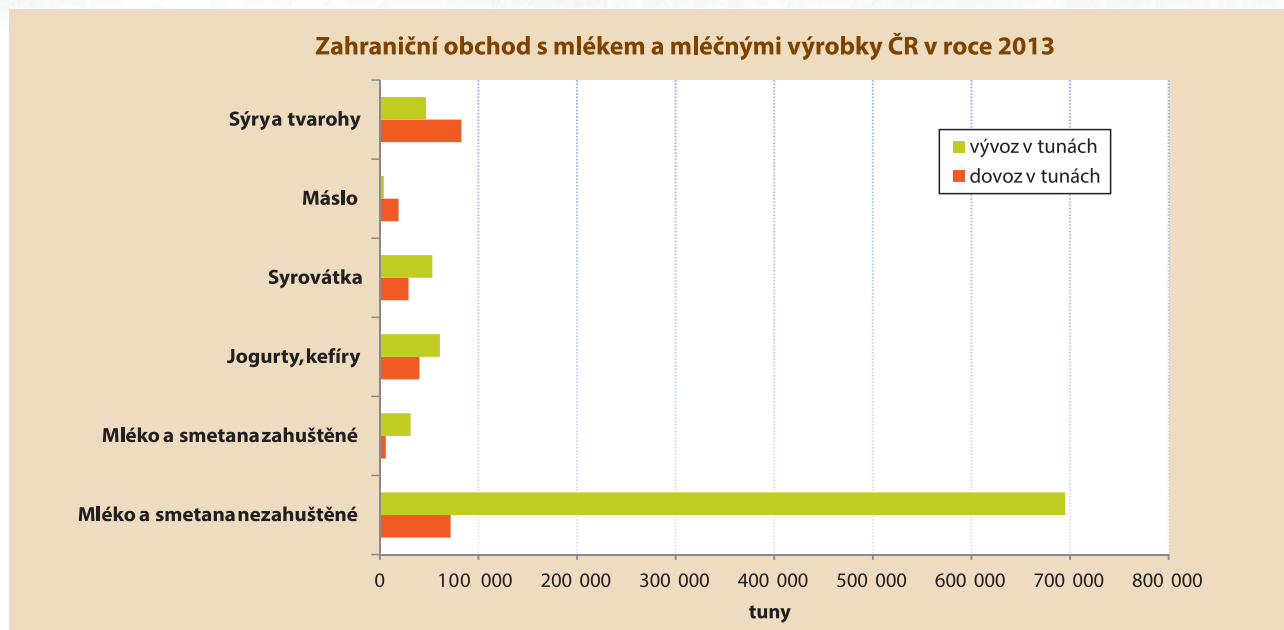
představují 24,7 %). Celkové meziroční zvýšení objemu vývozu sýrů a tvarohů v daném období představovalo 40,9 %.

Dovozy ze tří zemí - z Německa (43,6 %), Polska (26,0 %) a Slovenska (12,6 %) představují celkem 82,2 % veškerého dovozu mléka a mléčných výrobků (z finančního vyjádření). V roce 2013 se mléko a mléčné výrobky dovezly do ČR **z 33 zemí**, ze zemí EU-28 celkem 99,5 %. V meziročním porovnání došlo ke **zvýšení finanční hodnoty dovozu o 7,9 %**, na celkových 12 099,7 mil. Kč. Vysoké byly podíly dovozu tavených sýrů na domácí výrobě (63,9 %), podíly přírodních sýrů a tvarohů (60,9 %) a másla (50,1 %).

DOVOZY z vybraných zemí (% z celkově dovezeného objemu daného sortimentu zboží)

Název zboží	Jednotky	Leden až prosinec 2013			
		Země celkem	Německo	Polsko	Slovensko
Mléko a smet. nezah. (0401)	%	100	37,3	15,9	39,6
	t	71 725	26 784	11 395	28 371
Mléko a smet. zahuš. (0402)	%	100	37,7	14,7	33,5
	t	6 004	2 261	880	2 009
Jogurty, kefíry apod. (0403)	%	100	56,9	28,7	8,2
	t	40 119	22 829	11 518	3 295
Syrovátka (0404)	%	100	22,2	5,2	21,5
	t	29 099	6 452	1 515	6 263
Máslo (0405)	%	100	40,2	19,4	19,5
	t	19 043	7 653	3 699	3 708
Sýry a tvarohy (0406)	%	100	47,1	32,9	7,5
	t	82 686	38 920	27 208	6 193

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného oběhu, MZe

Pramen: Celní statistika, zboží v režimu volného objemu, MZe

Skot, hovězí maso

K 1. dubnu roku 2013 bylo dle ČSÚ v České republice chováno 1 352 822 kusů skotu, což prakticky ve vztahu k předchozímu roku představuje stagnaci (+ 137 kusů), kdy došlo po tříletém poklesu početních stavů skotu k jejich mírnému navýšení a to o 8 999 kusů na konečný počet 1 352 685 kusů skotu (meziročně v roce 2011 vzestup o 0,7 %). V roce 2011 se při počtu 1 343 686 kusů jednalo o nejnižší počet kusů skotu chovaného v České republice od roku 1990, kdy byly stavy skotu nejvyšší – k 1. 1. 1990 bylo v České republice chováno 3 506 222 kusů skotu.

V kategorii krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka dochází v roce 2013, tak jako v celých uplynulých cca 20 letech, k poklesu jejich početního stavu. Došlo ke snížení o 5 709 kusů na 367 327 kusů (pokles o 1,5 %). Naopak v kategorii krav chovaných v systému bez tržní produkce mléka došlo, tak jako i v předchozích 4 letech k početnímu zvýšení, a to o 6 508 kusů na 184 597 kusů (vzestup o 3,7 %), což představuje nejvyšší dosažený počet v této kategorii od roku 1995. V rámci sledování krav celkem jako národního základního stáda skotu se projevuje již čtyřletá stagnace jejich početních stavů. V roce 2013 byl zaznamenán nárůst počtu o 701 kusů (vzestup o 0,1 %).

Vývoj početních stavů skotu celkem a krav dle kategorií k 1. 4. (ks)

Kategorie	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Skot celkem	1 520 136	1 473 828	1 428 329	1 397 308	1 373 645	1 391 393
Krávy dojné	495 962	466 173	436 806	432 578	424 017	410 349
Krávy bez tržní produkce mléka	100 333	124 149	136 081	141 146	139 706	154 337
Krávy celkem	596 295	590 322	572 887	573 724	563 723	564 686
Kategorie	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Skot celkem	1 401 607	1 363 213	1 349 286	1 343 686	1 352 685	1 352 822
Krávy dojné	405 532	399 518	383 523	373 832	373 136	367 327
Krávy bez tržní produkce mléka	163 163	160 285	167 722	177 704	178 089	184 597
Krávy celkem	568 695	559 803	551 245	551 536	551 223	551 924

Pramen: ČSÚ - Soupis hospodářských zvířat

Poznámka: V roce 2002 je početní stav hospodářských zvířat uveden k datu 1. 3.

V chovu krav bez tržní produkce mléka od roku 1995, tedy roku od kdy je tato kategorie v České republice sledována, dochází s mírnými krátkodobými výkyvy naopak k jejich neustálému zvyšování počtu chovaných kusů. Chov masného skotu plně projevuje svou nezapustitelnou úlohu nejen ve svém potenciálu produkovat spotřebiteli žádané kulinářsky a dieteticky kvalitní maso, ale i v naplňování jeho mimoprodukčních funkcí v rámci utváření krajiny a vůbec celého českého venkova. Jedná se jak o přirozené protierozní udržování trvalých travních porostů s pozitivním vlivem na biodiverzitu a spoluvytváření kulturně-estetického vzhledu krajiny, tak také o vytváření pracovních příležitostí a podnikatelských aktivit, formou jak dodavatelských, tak i odběratelských vztahů vztahujících se k chovu masného skotu. S tím úzce souvisí zachování osídlení našeho venkova a také rozvíjení se turistického ruchu v našich horských a podhorských oblastech s příznivým dopadem do mnoha dalších pracovních a sociálních oblastí a to nejen v daných lokalitách, kde se chov masného skotu realizuje.

Kontroverzním a mnohokrát v chovatelské veřejnosti diskutovaným trendem, který se stále ve velké míře v chovu masného skotu projevuje, je mnoha jeho chovateli z ekonomických důvodů prováděný sezónní vývoz zástavového skotu do okolních zemí po ukončení pastevního období. Důsledkem je skutečnost, že se následně nedostatečně využívá potenciál naší krmivové základny a následná realizace přidané hodnoty masa, která vzniká při jeho porážení a zpracování, se rovněž uskutečňuje mimo území České republiky. Nehledě na skutečnost, že český konzument je ochuzen o značnou část produkce kulinářsky velmi kvalitního hovězího masa.

Výše zmíněné snižování početních stavů krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka je způsobeno vedle výkyvu poptávky po syrovém kravském mléce, také jednak vlivem zavádění nových výrobních technologií, ale zejména se na tomto poklesu počtu dojnic projevuje vliv intenzivního šlechtění. V cca posledních 20 letech docházelo a dnes stále dochází k navyšování mléčné užitkovosti skotu. Při růstu průměrné roční mléčné užitkovosti krav dochází vlivem působení systému mléčných kvót stále ke snižování počtu dojených krav.

Kontrola mléčné užitkovosti

V rámci kontroly mléčné užitkovosti v posledním sledovaném kontrolním období 2012/2013 došlo k poklesu dojnic zapojených do kontroly z 351 075 kusů dojnic na 350 162 kusů, tedy snížení o 924 kusů (meziročně pokles „pouze“ o 0,26 %). Tento trend poklesu krav zapojených do kontroly mléčné užitkovosti a tím i početních stavů dojnic je v současné době mnohem nižší než v předchozích letech, kdy působila zejména velmi nízká tržní cena syrového kravského mléka. Tato zejména v období let 2008 a 2009 byla hluboce pod výrobními náklady producentů mléka.

V kontrole mléčné užitkovosti je v posledních několika letech v České republice z hlediska plemenné příslušnosti početně nejvíce zastoupeno plemeno holštýnského skotu. Jedná se v posledním uzavřeném kontrolním roce

2012/2013 o 157 315 normovaných laktací z celkového počtu 285 422 normovaných laktací všech plemen v České republice (55,1 %). Na plemeno holštýnského skotu početním zastoupením navazuje hned naše národní plemeno českého strakatého skotu s možným výhodným využitím obou směrů jeho kombinované užitkovosti. Tyto krávy měly v roce 2013 uzavřeno celkem 108 089 normovaných laktací tj. 37,9 % ze všech.

V rámci celé České republiky bylo v uplynulém kontrolním roce 2012/2013 dosaženo mléčné užitkovosti 8 267 kg mléka za normovanou laktaci, což představuje navýšení o 220 kg mléka oproti minulému kontrolnímu období. V rámci početně nejzastoupenějších plemen chovaných v České republice se jednalo u plemene holštýnského skotu o užitkovost 9 275 kg mléka (nárůst o 90 kg) a u plemene českého strakatého skotu byla dosažena užitkovost 6 960 kg mléka (pokles o 41 kg).

V pozvolném zastavení rapidního poklesu početních stavů krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka, které se projevuje v posledních několika letech a celkově vyrovnané mléčné užitkovosti, která je na výborné úrovni, je vidět, že dochází k postupné konsolidaci v chovu dojeného skotu. Zásadní vliv na tuto skutečnost má postupný vývoj tržní ceny mléka, která pozvolna stoupá a v současné době plně pokrývá producentům syrového kravského mléka jeho výrobní náklady. Průměrná cena zemědělských výrobců mléka byla za celý rok 2013 8,51 Kč za 1 l (v lednu 2013 7,93 Kč a v prosinci 2013 9,49 Kč).

Pravděpodobně se ve vývoji počtu chovaných kusů krav chovaných v systému s tržní produkcí mléka začíná také projevovat očekávaný konec kvótového systému výroby mléka.

Tento systém omezování produkce mléka, který byl v rámci EU zaveden 31. 3. 1984, byl v ČR uplatňován od 1. 4. 2011 a jeho ukončení je v rámci celé EU plánováno ke konci kvótového roku 2014/2015, tedy k 31. 3. 2015.

Reprodukce skotu

V úzkém vztahu s touto zvyšující se užitkovostí je také vývoj reprodukčních ukazatelů. Především se jedná o výši mezidobí, které se dá z ekonomických důvodů označit za jeden ze základních reprodukčních ukazatelů. Tento ukazatel byl v uplynulém kontrolním roce 2012/2013 na úrovni 406 dní, což znamená, že se meziročně tato hodnota snížila o 1 den. V několika předchozích letech tento ukazatel zaznamenával mírný pokles, ale přesto je stále velmi vysoký a vlastní reprodukce skotu včetně navazujícího procentického ukazatele odchovu telat (zejména v chovu skotu bez tržní produkce mléka) zůstává jedním z hlavních ekonomických problémů chovatelů mnoha stád v České republice.

Taktéž hodnota průměrného pořadí laktace ve výši 2,4 je z ekonomického hlediska značně nevyhovující. Znamená vysoké zvýšení nákladů na litr vyrobeného mléka v rámci odpisů hodnoty základního stáda skotu. Tzn. projevují se zde značně vysoké částky na zařazování vysokobřezích jalovic, které jsou někteří chovatelé dokonce nuceni v rámci udržení početního stavu základního stáda nakupovat.

Produkce hovězího masa

Výroba hovězího masa je dlouhodobě určována především poptávkou na domácím trhu a možnostmi exportu hovězího masa a zejména živého skotu na zahraniční trhy, ale také vzhledem k ekonomice chovu skotu výší evropských a národních dotačních opatření, včetně nastavení podmínek možnosti jejich čerpání jednotlivými chovateli

skotu. V tomto směru je velmi aktuální v současné době probíhající vyjednávání při nastavování podmínek příští společné zemědělské politiky EU nejen z pohledu vlastního chovu skotu a produkce hovězího masa, ale z komplexního vlivu chovu skotu na celou zemědělskou výrobu včetně souvisejících dalších návazných odvětví služeb a zpracovatelského průmyslu, při dodržování požadovaných ekologických opatření.

Bilance výroby a spotřeby hovězího masa (tis.t živ. hm.)

Ukazatel	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014*
Počáteční zásoba	9,0	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7
Výroba	201,7	198,4	177,0	166,9	170,6	170,3	182,7	180,9	170,6	170,3	170,8	164,0	168,0
Dovoz	5,8	6,9	19,2	35,8	31,6	35,6	29,9	37,1	43,1	43,2	37,7	41,0	42,0
Celková nabídka	216,5	214,2	205,2	210,4	214,1	217,9	219,7	227,1	225,7	224,8	220,3	212,1	218,7
Domácí spotřeba	184,5	187,7	151,0	158,0	159,7	163,5	149,5	149,4	149,3	139,7	129,9	117,0	127,0
Vývoz	23,1	17,5	46,5	40,5	42,4	47,3	61,1	65,9	65,1	73,1	83,5	86,7	83,0
Celková poptávka	207,6	205,2	197,5	198,5	202,1	210,8	210,6	215,3	214,4	212,8	231,4	203,7	210,0
Konečná zásoba	8,9	9,0	7,7	11,9	12,0	7,1	9,1	11,8	11,3	11,8	7,1	8,7	8,7
Soběstačnost	109,3	105,7	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	114,5	121,6	131,5	140,1	132,3

Pramen: ČSÚ, ÚZEI, MZE, Celní statistika

Poznámka: * předpoklad

Ceny placené zemědělským výrobcům (CZV) za jatečný skot

V nedávné historii chovu skotu u nás CZV všech kategorií jatečného skotu kulminovaly v roce 2006. Kdy následovalo několikaleté období jejich poklesu. Nejmarkantnější následné meziroční poklesy byly následně zaznamenány jak v roce 2007, tak i v roce 2008, a to právě v kategorii jatečných telat. Zde bylo zaznamenáno snížení průměrné realizační ceny za 1 kg živé hmotnosti v roce 2007 až o 7 Kč, tj. z 65,69 Kč na 58,67 Kč a dále v roce 2008 přibližně o 6 Kč na 52,28 Kč. Tento pokles se však v roce 2009 zastavil. V následujícím období až do současné doby se CZV jatečných telat pohybují na úrovni 57 až 58 Kč za 1 kg živé hmotnosti, s výjimkou roku 2012, kdy se cena dostala na průměr roku ve výši cca 61 Kč za 1 kg.

V posledních letech lze ve všech kategoriích jatečného skotu sledovat poměrně stabilní stav cen s jejich mírným

růstem v posledních dvou letech, kromě již zmíněné kategorie jatečných telat, kde dochází ke kolísání ceny. Tyto ceny se nyní pohybují na úrovni – býci jateční cca 45 Kč, krávy jatečné cca 31 Kč a jalovice jatečné 36 Kč za 1 kg živé hmotnosti v průměru tříd zmasilosti S, E a U.

V České republice se na rozdíl od jiných okolních zemí, vzhledem ke kulinářské kvalitě, bohužel dlouhodobě neprojevuje odpovídající výše ceny za jatečné jalovice. Jejich cena se stále pohybuje mírně nad CZV za jatečné krávy (cca + 5 Kč) a hluboko pod průměrnou CZV za jatečné býky (cca – 10 Kč).

Vývoj CZV v roce 2012 a stejně tak kromě kategorie jatečných telat také vývoj v roce 2013 naznačují vyšší růst cen, které pokořují výše zmíněný rok 2006. Jedná se pravděpodobně o důsledek nižší nabídky způsobené nízkými početními stavy chovaného skotu.

CZV - býci jateční tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	35,89	36,48	36,77	37,15	37,11	37,67	38,60	39,21	39,48	39,24	38,87	39,13	38,27
2005	39,54	39,84	40,87	41,44	41,93	41,92	42,29	42,15	42,09	41,18	40,83	40,72	41,31

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2006	41,07	41,70	41,89	42,80	42,61	42,45	42,77	42,58	41,96	41,69	41,07	40,63	41,89
2007	40,58	40,48	40,77	40,71	40,57	40,38	39,81	39,27	39,27	39,08	38,62	38,57	39,84
2008	39,00	38,90	38,89	39,19	39,05	39,27	38,90	38,73	38,48	38,40	38,38	38,58	38,81
2009	39,27	40,71	41,72	41,74	41,22	40,75	39,92	39,44	39,32	38,47	38,16	38,64	39,95
2010	38,70	39,58	40,07	40,14	39,82	39,93	39,40	39,33	39,25	39,23	39,69	40,36	39,63
2011	41,70	42,44	42,39	42,42	42,10	41,46	41,20	41,46	41,45	42,32	42,64	43,53	42,08
2012	43,70	45,02	45,41	45,23	45,88	46,78	47,73	47,33	47,77	47,36	47,60	47,24	46,42
2013	46,73	47,19	46,81	47,00	45,76	45,72	44,81	44,74	44,67	44,16	44,21	44,58	45,53

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV - krávy jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	18,41	18,52	18,83	19,29	20,52	22,17	23,97	24,78	24,97	25,24	24,94	25,09	22,96
2005	25,24	25,87	26,38	27,16	27,52	27,84	28,21	28,12	28,35	27,57	26,95	26,39	27,26
2006	26,82	26,84	26,96	27,00	27,26	27,52	27,76	27,51	27,17	27,23	27,02	27,48	27,24
2007	27,03	27,25	27,09	26,66	27,12	27,07	27,06	27,15	27,26	26,94	26,78	26,88	27,02
2008	26,65	26,68	26,72	27,14	27,24	27,64	27,95	27,02	26,76	26,62	26,83	26,46	26,97
2009	26,24	26,56	27,22	26,95	27,04	26,74	27,13	26,70	26,05	25,86	25,21	25,24	26,41
2010	25,42	25,54	26,27	26,03	25,82	25,97	26,13	26,18	26,03	25,85	26,01	25,55	25,90
2011	26,09	26,53	26,57	26,79	27,38	27,83	27,66	27,76	28,08	28,17	28,82	29,05	27,56
2012	29,25	29,73	30,57	31,07	31,10	31,94	31,90	32,83	33,52	32,71	33,56	32,54	31,73
2013	31,07	31,42	31,73	32,21	32,14	31,85	31,56	31,17	30,77	30,61	29,49	29,60	31,14

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV – jalovice jatečné tř. j. S, E, U (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,03	25,33	25,41	25,85	26,56	27,18	27,81	28,61	28,70	28,98	28,48	29,18	27,63
2005	28,97	29,46	30,06	30,10	30,79	31,32	31,74	31,47	31,27	31,11	30,75	30,50	30,77
2006	30,65	30,68	31,16	32,06	31,50	31,59	31,60	32,61	31,79	31,23	30,41	29,99	31,28
2007	30,15	30,43	30,31	29,98	30,46	29,74	30,39	31,00	30,79	30,78	30,11	30,22	30,36
2008	30,34	30,13	30,03	30,72	31,14	31,12	30,68	30,72	30,14	30,37	30,32	30,95	30,55
2009	29,99	30,34	30,81	30,84	31,24	30,49	31,04	31,16	30,07	30,28	30,06	30,62	30,58
2010	30,34	30,62	30,94	30,54	30,57	29,96	30,33	31,00	30,10	30,19	30,58	30,20	30,45

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	30,87	30,91	31,13	31,60	31,68	31,46	31,71	31,57	32,41	32,14	32,85	33,14	31,79
2012	32,47	32,88	33,64	34,15	34,78	35,44	35,92	36,25	36,91	36,47	36,22	36,37	35,13
2013	35,92	36,24	36,19	36,72	36,62	36,45	36,88	36,38	36,04	35,97	36,30	35,37	36,26

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

CZV - telata jatečná (Kč/kg živ. hm.)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	42,28	38,61	40,71	42,38	44,84	50,29	54,31	56,79	54,71	55,86	55,47	57,27	51,21
2005	56,73	62,32	61,79	65,56	69,66	70,41	68,51	69,72	63,95	64,21	65,25	61,73	65,29
2006	63,23	65,73	69,38	68,15	70,91	69,87	73,06	67,11	66,56	61,65	60,43	58,55	65,69
2007	58,57	59,38	60,44	59,84	59,54	60,28	60,04	58,77	58,05	58,25	55,31	55,53	58,67
2008	56,13	54,68	55,15	55,52	53,41	53,80	52,46	52,49	49,50	47,98	48,93	47,32	52,28
2009	47,28	47,27	49,37	52,19	54,53	56,33	59,41	58,88	58,70	58,50	57,69	58,37	54,88
2010	58,92	58,82	59,81	58,00	58,23	57,83	58,75	58,14	58,31	56,60	56,46	57,38	58,10
2011	57,40	53,84	56,74	56,92	57,70	58,11	58,40	58,46	58,62	58,35	58,81	58,28	57,64
2012	58,98	58,86	59,16	60,04	60,58	60,99	60,56	62,63	63,79	63,84	62,50	63,26	61,27
2013	60,91	59,88	56,02	55,97	55,83	57,11	57,99	56,97	52,18	48,54	48,61	48,16	54,85

Pramen: Měsíční ceny ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Spotřebitelské ceny (SC) hovězího masa

Ve sledovaných spotřebitelských cenách nejzastoupenějších druhů hovězího masa se do roku 2011 projevovala jejich celková vyrovnanost s jejich pozvolným vzestupem. U hovězího zadního masa bez kosti na cca 180 Kč za 1 kg. V letech 2008 až 2011 průměr činil 174,65 Kč, 177,63 Kč,

175,31 Kč 179,79 Kč. V roce 2012 došlo však ke skokovému vzestupu na průměrnou cenu cca 200 Kč za 1 kg. V roce 2013 dochází k dalšímu již však mírnějšímu vzestupu na průměrnou cenu přes 206 Kč za 1 kg hovězího zadního masa bez kosti. V prosinci 2013 cena přesáhla 208 Kč/kg masa.

Spotřebitelské ceny za hovězí maso zadní bez kosti (Kč/kg)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	147,39	147,79	147,92	147,69	146,93	147,48	151,16	152,57	153,86	155,08	153,25	153,73	150,40
2005	154,15	153,75	154,10	155,95	156,51	157,75	159,35	160,26	159,16	159,80	161,25	160,42	157,70
2006	160,88	161,42	162,77	164,40	164,49	165,44	165,75	166,24	166,69	167,51	167,91	167,41	165,08
2007	168,53	168,00	167,36	167,28	168,54	167,81	167,65	169,49	169,04	169,29	168,66	169,66	168,44
2008	172,84	173,22	172,32	173,65	174,17	174,62	175,49	176,47	175,83	174,79	176,23	176,17	174,65
2009	175,63	177,94	178,34	177,33	178,62	179,36	178,01	177,70	177,02	178,58	176,35	177,88	177,73
2010	177,89	176,73	175,29	175,23	175,67	174,87	176,92	175,09	173,75	173,53	173,03	175,27	175,31

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2011	177,78	178,49	177,94	174,07	178,78	176,63	180,54	181,12	178,13	182,57	184,22	187,21	179,79
2012	192,23	193,63	192,88	199,53	195,52	199,84	201,05	202,67	203,79	206,50	206,12	205,25	199,92
2013	206,80	204,13	206,65	207,32	206,52	206,72	207,02	206,83	206,78	203,52	207,31	208,48	206,51

Pramen: ČSÚ

Poznámka: Průměr roku vypočten jako aritmetický průměr

Národní ozdravovací program od IBR

K 31. 12. 2013 činil podíl hospodářství, v nichž byla eliminována infekce původcem IBR 71,74 %. K uvedenému datu zbývá v ČR 167 hospodářství, v nichž je chován infikovaný skot a která jsou rozhodující pro dokončení národního ozdravovacího programu. Jedná se převážně o základní stáda v hospodářstvích s vyšším počtem chovaného skotu. Výše uvedených 167 hospodářství nejsou jedinými hospodářstvími, v nichž ozdravování v současnosti probíhá. Na tato hospodářství jsou

napojena další, především teletníky, odchovny mladého skotu, případně samostatné výkrmny, v nichž sérologicky pozitivní zvířata již nejsou, ale dokončení ozdravení je i zde vázáno na dokončení v hospodářstvích s dosud infikovaným skotem.

NOP od IBR byl zahájen v lednu 2006. Za osm roků jeho průběhu stoupl procento IBR prostých a ozdravených hospodářství z 19,02% na 71,74 %. Procento hospodářství, v nichž byla eliminována infekce, se tak od začátku ozdravování zvýšilo o 52,72 %. Oproti stavu k 31. 12. 2012, došlo v roce 2013 ke zvýšení o 1,99 %.

Vývoj nálezové situace v průběhu NOP od IBR charakterizuje následující přehled:

Stav k datu	% prostých nebo ozdravených hospodářství	nárůst v % od předchozího období
31. 12. 2005	19,02	-
31. 12. 2006	29,82	10,80
31. 12. 2007	47,99	18,17
31. 12. 2008	57,32	9,33
31. 12. 2009	59,90	2,58
31. 12. 2010	62,71	2,81
31. 12. 2011	64,98	2,27
31. 12. 2012	69,75	4,77
31. 12. 2013	71,74	1,99

Se vzrůstajícím počtem úředně prostých hospodářství stoupá i počet skotu v této skupině. K 31. 12. 2013 činil 1 110 551 ks. To znamená, že z celkového počtu skotu chovaného v ČR činí podíl skotu v hospodářstvích, v nichž byla eliminována infekce 81,14%.

K 31. 12. 2013 máme v České republice ozdraveno 71,74 % hospodářství chovajících skot. Z pohledu počtu hospodářství, v nichž byla eliminována nákaza (prostá a ozdravená), jsou nejdále kraje Plzeňský kraj 88,35 %, Karlovarský kraj 87,11 % a Kraj Vysočina 83,77 % IBR prostých hospodářství. Naproti tomu trvale hluboko pod průměrem republiky zaostávají Jihomoravský kraj 53,03 % a Olomoucký kraj 59,02 %.

Ozdravování od IBR v České republice je žádoucí co nejdříve dokončit. Pro ozdravujícího chovatele je organizační i finanční zátěž. Každý rozumný chovatel má přirozenou snahu co nejdříve ozdravení dokončit a této zátěže se zbavit. Období ozdravování není ideální ani z hlediska přemísťování skotu i obchodu s ním. Vytváří překážky mezi chovy z hlediska jejich ozdravení či neozdravení. Hospodářství, která chovají infikovaná zvířata, jsou trvalým rizikem pro stáda, v nichž byl program úspěšně dokončen. Od roku 2014 se již nepředpokládá finanční spoluúčast státu na ozdravování – chovatelům byly v období let 2006 až 2013 hrazeny náklady na vakcínu a vakcinaci zvířat, odběry a rozborů vzorků krve skotu.

Situaci v krajích charakterizuje následující přehled:

	Kraj	% prostých hospodářství k 31. 12. 2005	% prostých a ozdravených hospodářství k 31. 12. 2013	Úspěšnost (nárůst) za 8 let ozdravování v %
11	Hl. město Praha	10,00	87,50	77,50
21	Středočeský	6,02	64,13	58,11
31	Jihočeský	21,60	78,37	56,77
32	Plzeňský	51,34	88,35	37,01
41	Karlovarský	6,50	87,11	80,61
42	Ústecký	6,70	65,49	58,79
51	Liberecký	27,82	67,72	39,90
52	Královéhradecký	26,54	66,43	39,89
53	Pardubický	2,76	62,03	59,27
61	Vysočina	47,70	83,77	36,07
62	Jihomoravský	2,57	53,03	50,46
71	Olomoucký	1,91	59,02	57,11
72	Zlínský	1,46	67,54	66,08
81	Moravskoslezský	0,52	69,23	68,71
	CELKEM ČR	19,02	71,74	52,72

Důvod pro zahájení Národního ozdravovacího programu od infekční rinotracheitidy skotu byl v roce 1995 nejen zájem chovatelů zlepšit zdravotní status národního stáda skotu, ale i vytvořit lepší obchodní předpoklady. Cílem je zjednodušit českým chovatelům podmínky pro pohyb zvířat v rámci intrakomunitárního obchodu i pro obchod s třetími zeměmi. Trendem evropských chovatelů (nejen skotu) je ozdravovat od produkčních nákaz. Pokud jde o IBR, jsou naši bezprostřední sousedé Rakousko a Bavorsko a zároveň největší obchodní partneři IBR prostí. Zejména Rakousko dalo v minulosti některým našim chovatelům jasný signál, že zásilky, které bude považovat za rizikové, nepřijme. Prostě této nákazy jsou kromě těchto vyjmenovaných sousedních zemí taktéž skandinávské země a Švýcarsko a ostatní státy západní Evropy od IBR ozdravují také.

Chov skotu

V dosahovaných výsledcích v chovu u mnoha chovatelů skotu se pozitivně projevuje nejen um a vyspělost jich samotných, ale také i práce chovatelských svazů a sdružení. Dále také činnost spolupracujících krmivářských a výživářských firem, plemenářských a šlechtitelských společností, vědeckovýzkumných a vývojových pracovišť včetně našeho zemědělského školství. O těchto výsledcích práce v chovu skotu se

můžeme několikrát ročně přesvědčovat na pravidelně pořádaných výstavách hospodářských zvířat a chovatelských dnech, kde jsou prezentováni nejlepší jedinci všech u nás chovaných plemen (kombinovaných, dojních a masných).

V oblasti chovu skotu v České republice je nutno zde zmínit, že se v současné době, tak jako ve všech vyspělých zemích v návaznosti na domácí populace, v rámci výzkumných projektů připravují postupy stanovení plemenných hodnot na základě jednotlivých nukleotidů. Toto vede ke stanovení genomických plemenných hodnot a následně rozvoji nově zaváděné genomické selekci. Na úrovni světového žebříčku plemenných býků „Interbull“ se v nejbližší době postupně očekává celosvětové genomické hodnocení. Každá země má své jedinečné chovatelské podmínky a své populace skotu, proto je třeba vytvořit vlastní metody hodnocení v každé zemi samostatně. V České republice se jedná zejména o populace plemen českého strakatého skotu a holštýnského skotu. V rámci tohoto progresivního hodnocení plemenných hodnot skotu se za podpory zainteresovaných chovatelských svazů zahájil výzkumný projekt, který má za úkol zabezpečit, aby Česká republika nezůstala pozadu ve šlechtění dojeného skotu, či aby postupně díky vysokému ekonomickému přínosu genomického hodnocení plemenných hodnot nezankla kvalitní česká plemenářská práce, která by díky tomu byla v brzké budoucnosti chovatelsky vyspělým světem překonána.

Prasata, vepřové maso

V roce 2013 došlo po dvaceti letech poklesu stavů prasat k jeho pozastavení, přihlédneme-li k údajům z Českého statistického úřadu (ČSÚ) v rámci prováděných šetření. Celkový stav prasat v České republice k 1. dubnu 2013 dosáhl 1 586 627 kusů podle Soupisu hospodářských zvířat

vydávaného každoročně k tomuto datu ČSÚ. Meziročně došlo k nárůstu celkových stavů prasat o 0,5 %. U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. dubnu 2013 činil 102 351 kusů, což představuje meziroční zvýšení o 2,2 %. Tento meziroční vzestupný trend ve vývoji celkových stavů prasat byl následně také potvrzen následným srpnovým a prosincovým statistickým zjišťováním.

Vývoj celkových stavů prasat v ČR k 1. 4., 1. 8. a k 31. 12. příslušného roku (v ks)

Q.	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1.4.	3 126 539	2 876 834	2 840 375	2 830 415	2 432 984	1 971 417	1 909 232	1 749 092	1 578 827	1 586 627
1.8.	3 053 103	2 890 472	2 826 498	2 816 202	2 351 672	2 129 792	1 948 634	1 658 001	1 574 016	1 592 912
31.12	2 914 548	2 718 902	2 741 255	2 661 839	2 134 995	1 913 708	1 845 954	1 487 245	1 533 810	1 547 685

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. 2004 až 2013,
Výsledky chovu prasat k 1.8., k 31.12.2004-2013

Poznámka: Počet prasat uváděn pouze v zemědělském sektoru

Vývoj v chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Stavy prasat celkem k 1. 4.	tis.kusů	2 876	2 840	2 830	2 433	1 971	1 909	1 749	1 579	1 587	xxx
z toho stav prasnic k 1. 4.	tis.kusů	232	229	225	179	142	133	112	100	102	xxx
Stavy prasat celkem k 31.12.	tis.kusů	2 719	2 741	2 662	2 135	1 914	1 846	1 487	1 534	1 548	xxx
z toho stav prasnic k 31. 12.	tis.kusů	244	221	197	149	136	122	97	98	102	xxx
Počet narozených selat	mil. kusů	5,63	5,27	5,15	4,17	3,59	3,47	3,02	2,84	3,03	xxx
Produkce jatečných prasat ^{*)}	tis. tun ž.hm.	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366,4	350,3	303,6	311,6	313,0
Spotřeba vepřového masa ^{*)}	tis. tun ž.hm.	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,3	556,6	540,7	545,0
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/rok	41,5	40,7	42,0	41,3	40,9	41,6	42,1	41,3	xxx	xxx
Dovoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,6	301,7	328,5	317,8	320,0
Vývoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	76,8	77,6	86,2	88,0
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	54,5	57,6	57,4

Pramen: ČSÚ, MZe

Poznámka:*) po přepočtu na živou hmotnost

**) modrá pole předběžná skutečnost 2013

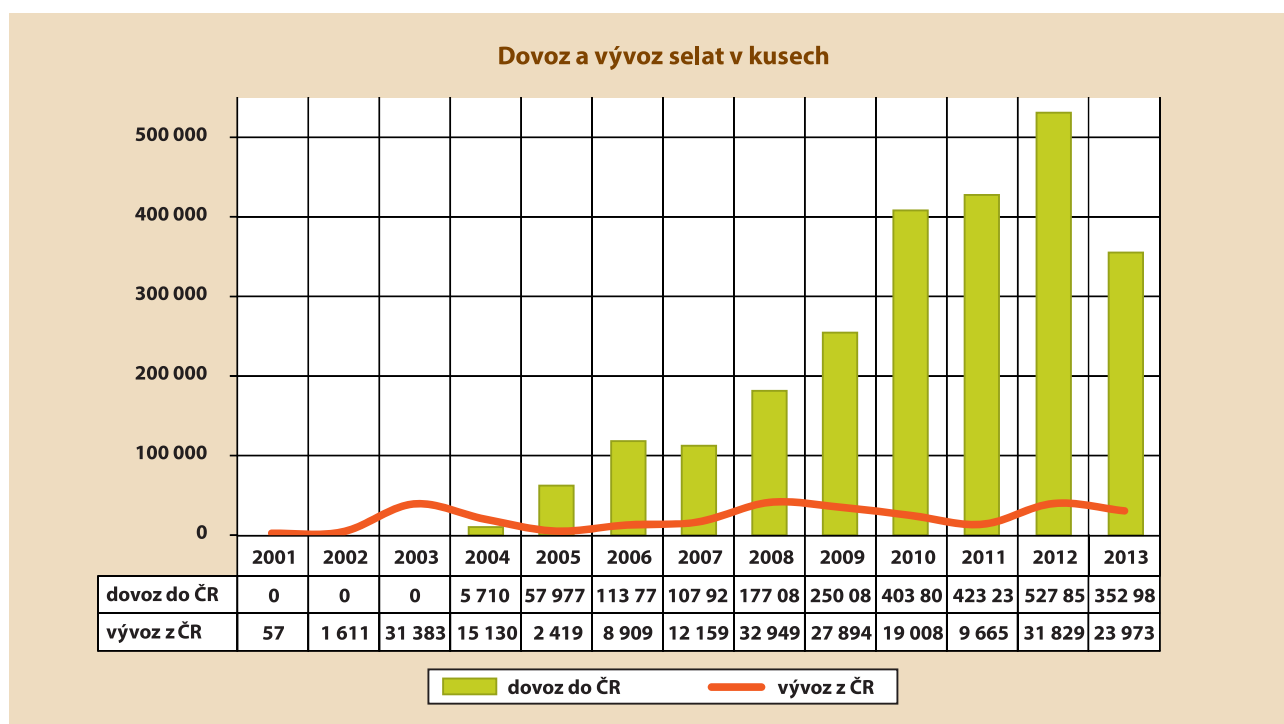
***) zelená pole odhad MZe a ÚZEI

Nárůst stavů prasat je meziročně zřejmý téměř u všech kategorií mimo prasniček a výkrmu. To již svědčí o určité stabilizaci sektoru, která začala v roce 2011 patrně také v souvislosti se státní koncepcí ozdravování chovů v sektoru chovu prasat, která bude pravděpodobně pokračovat i v období následujícím.

Objem dovozu i vývozu vepřového masa zůstává i nadále ve srovnání s ostatními druhy mas nejvyšší. Dovoz vepřového masa se v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 nepatrně snížil o necelé 1 %. Z celkového objemu dovezeného vepřového masa téměř polovina byla

dovezena z Německa (45 % z celkového objemu dovážené hmotnosti). Dalšími významnými dovozci byli Belgie (11%), Španělsko (11%) a Polsko (8%). Nepatrně se zvýšil vývoz vepřového masa (o 4,5 %).

Nízké stavy prasat a nedostatek masa z tuzemských zdrojů jsou stále řešeny poptávkou po dovozu živých prasat, především selat k dalšímu dokrmu, avšak oproti roku 2012, kdy byl zaznamenán rekordní dovoz selat (500 tis. ks), se v roce 2013 dovezlo o téměř 200 tis. ks selat méně. Z Dánska bylo dovezeno 202 tis. kusů o průměrné hmotnosti 26 kg za cenu 67 Kč za 1 kg živé hmotnosti.

Pramen: Celní statistika

Vývoj chovu prasat v České republice bezprostředně ovlivňuje rentabilita tohoto odvětví, kterou nepříznivě ovlivňuje růst nákladů, výkyv cen zemědělských výrobců za jatečná prasata a dovozy živých prasat a vepřového masa. Zahraniční obchod je ovlivňován i aktuálním kurzem české koruny.

Především příznivá cena zemědělských výrobců v letech 2012 a 2013 a státní koncepce ozdravování chovů prasat vedly ke stabilizaci sektoru a dávají tak dobrý základ pro jeho budoucí vývoj.

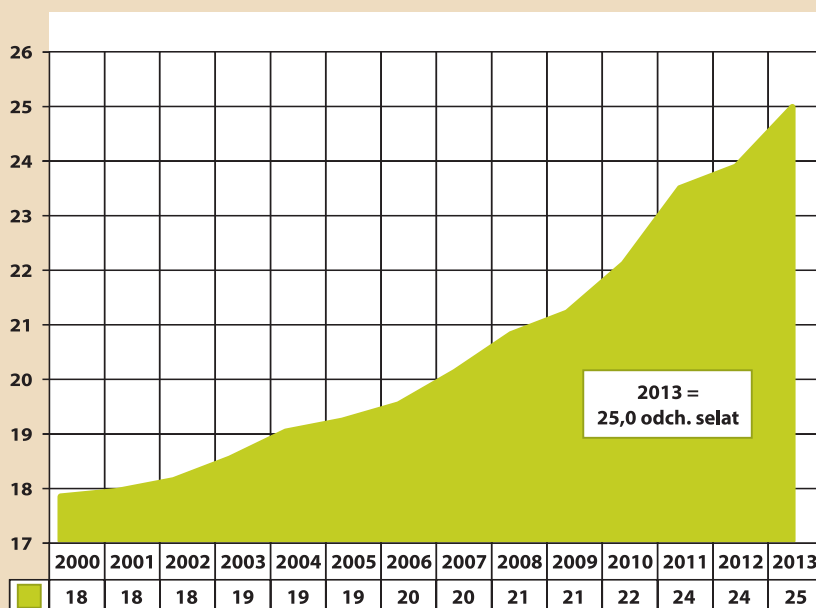
I přes velké množství problémů, se kterými se chovatelé prasat v minulém desetiletí potýkali, došlo v posledních letech k výraznému zlepšení reprodukčních ukazatelů a parametrů výkrmnosti a jatečné hodnoty prasat díky zintenzivnění plemenářské práce.

Pozitivní zprávou týkající se českého sektoru chovu prasat je především to, že se chovatelé prasat v České

republice zařadili v roce 2013 mezi nejúspěšnější chovatelské země ve srovnání z pohledu dosažených reprodukčních ukazatelů. Výtečné výsledky inseminace, zlepšení technologie odchovu a chovu plemenných zvířat, příznivý odraz průběžného zlepšování zdraví zvířat a odborná úroveň samotných chovatelů, šlechtitelů i veterinárních lékařů přispěly k tomu, že Česká republika dosáhla dosud nejvyššího počtu odchovaných selat na 1 prasnici za kalendářní rok, a to 25 kusů selat. Potvrzení celoročního výsledku za rok 2013 bylo netrpělivě očekáváno odbornou veřejností, jejímž přáním je docílit srovnatelných výsledků s chovatelsky nejvyspělejšími zeměmi, jako je například Dánsko, Německo a USA.

Tento nadějný vývoj potvrdil také ukazatel soběstačnosti České republiky ve výrobě vepřového masa, kdy ještě v roce 2012 se pohyboval pod hranici 55 %, ale v roce 2013 to bylo již 58 %.

Počet odchovaných selat v České republice na 1 prasnici za kalendářní rok

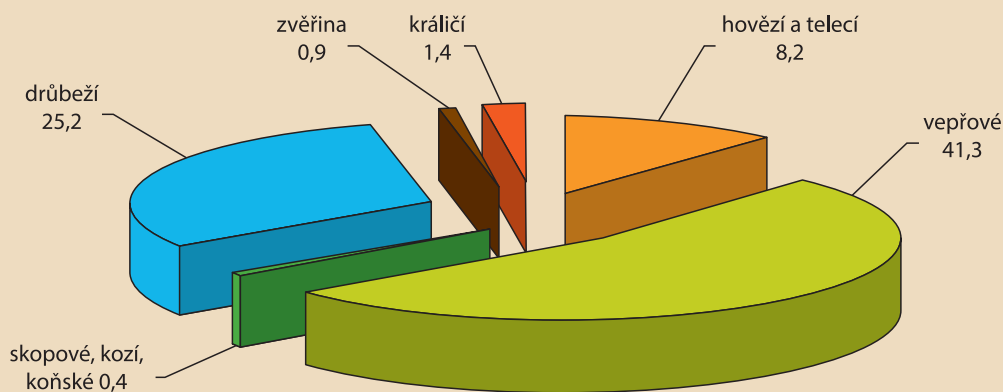

Pramen: ČSÚ.

V České republice zatím soběstačnost ve výrobě není všeobecným společenským tématem, ale v řadě zemí světa, včetně členských států EU, již tomu tak je. V těchto zemích na pořad dne přichází tzv. „potravinové vlastenectví“, kdy jsou občané přesvědčeni o vyšší kvalitě potravin vyrobených z vlastních zdrojů. Považují je nejen za bezpečnější, ale i chutnější. V takových zemích již nastoupil trend snižování dovozu potravin. Tento vývoj, v případě jeho rozšíření, má za následek i výrazné změny ve spotřebě energií, především v úspoře pohonných hmot. Důsledkem je i růst pracovních míst v zemi, kde je potravina rostlinného

či živočišného původu vyprodukována a domácími spotřebiteli upřednostňována.

Vepřové maso tvoří v České republice 53,4 % z celkové spotřeby masa. Ta činila v roce 2012, v posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem 77,4 kg. Z toho spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky činila 41,3 kg. Došlo tedy k mírnému snížení celkové spotřeby masa ve srovnání s rokem 2011, ale i vepřového masa na 1 obyvatele České republiky, kdy spotřeba činila 42,1 kg, a to i při současném zvyšování spotřebitelských cen vepřového masa a masných výrobků.

Spotřeba masa v kg na 1 obyvatele České republiky v roce 2012
celkem = 77,4 kg/rok

Za potraviny a nealkoholické nápoje v období 3. čtvrtletí roku 2012 český spotřebitel vydal měsíčně 1966 Kč. V období 4. čtvrtletí roku 2012, kdy je zvýšení vydání díky zvýšené poptávce po potravinách v závěru roku vyšší, to bylo 2 097 Kč na osobu, z toho 27 % za maso a masné výrobky. Vzhledem k tomu, že vepřové maso se podílí na celkové spotřebě masa 53,5 %, představoval podíl na osobu z uváděného vydání v roce 2012 za vepřové maso necelých 294 Kč za kalendářní měsíc.

Průměrná měsíční cena zemědělských výrobců za jatečně upravená těla prasat byla v roce 2011 o téměř 1,44 Kč za 1 kg nižší než v roce 2010. Nejvyšší cena v roce 2011 byla v samém závěru roku, kdy začalo lineární

zvýšování ceny. Zvýšení cen odpovídá i cenám zemědělských výrobců v živé hmotnosti i v mase. V roce 2012 se průměrná měsíční cena pohybovala již o 4,60 Kč výše za 1 kg než v roce 2011. Cena se držela na této úrovni, opět s postupným zvyšováním na konci roku 2012 také díky nedostatku vepřového masa na trhu EU, který nastal mj. i tím, že se zvýšila poptávka po tomto druhu zboží v Rusku a dovoz ztížil i pevnější kurz české koruny.

Během celého roku 2013 došlo k postupnému snižování cen zemědělských výrobců, a to o 4,99 Kč za 1 kg oproti roku 2012, kdy byla cena nejvyšší za posledních deset let a její průměrná měsíční výše činila 37,79 Kč za 1 kg jatečně upravených těl prasat.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v mase - odpovídá klasifikaci SEU (Kč/kg masa)

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2006	41,31	39,03	37,57	38,10	38,75	40,12	42,66	44,04	45,19	43,57	40,43	38,33	41,22
2007	37,31	35,61	34,13	34,10	34,88	37,09	40,06	42,66	42,87	40,22	36,44	36,07	37,62
2008	36,45	34,61	34,12	36,81	38,37	42,36	42,39	42,04	43,12	42,98	39,93	38,99	39,35
2009	38,42	37,33	37,63	39,24	39,64	40,89	41,70	40,79	40,05	38,40	35,52	34,53	38,68
2010	34,30	33,46	32,98	33,53	34,02	36,47	38,01	37,25	36,52	35,61	34,39	34,35	35,07
2011	33,79	33,60	33,98	35,38	37,41	37,33	37,78	38,50	37,54	37,58	38,95	40,22	36,84
2012	41,14	39,83	40,28	41,12	42,10	42,07	42,23	42,15	44,31	46,40	46,36	45,35	42,78
2013	40,62	39,59	36,58	37,75	34,51	35,59	36,45	37,76	38,56	39,55	38,63	37,91	37,79

Ministerstvo zemědělství reagovalo na nepříznivou situaci v sektoru chovu prasat a i v roce 2013 zařadilo v rámci dotačního programu 8. Nákazový fond podprogram, podpory vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat a prasníc.

Pro uvedené kategorie prasat bylo z tohoto podprogramu v roce 2013 schváleno 341 žádostí o podporu a vyplaceno 360,5 mil. Kč.

Potřeba zařazení preventivních ozdravovacích programů chovů prasat vyplývá ze skutečnosti, že zdravotní stav hospodářských zvířat představuje nejen pro Českou republiku závažný zdravotně-hygienický a ekonomický problém z hlediska ochrany zdraví lidí i zvířat, zajištění kvality a bezpečnosti potravin a zároveň jejich konkurenceschopnosti na světových trzích.

V roce 2013, v rámci národních dotačních programů, byl podporován sektor chovu prasat v oblasti udržování a zlepšování genetického potenciálu v celkové výši 27,8 miliónů Kč. Šlo podporu ověřování původu, podporu a zavádění plemenných knih, podporu kontroly užitkovosti a kontrolu dědičnosti.

Součástí národních programů, které jsou naplňovány výlučně z národních zdrojů, je také podpora sektoru chovu prasat v oblasti speciálního poradenství. Tento program podporuje zveřejňování výsledků plemenářské práce

a zabezpečování pořádání výstav a přehlídek. V roce 2013 byl sektor chovu prasat podpořen v rámci speciálního poradenství pro živočišnou výrobu ve výši 3,4 mil. Kč.

V neposlední řadě chovatelé prasat v roce 2013 využili z národních zdrojů finanční prostředky k podpoře částečné úhrady na odvoz a likvidaci kadáverů ve výši 11 mil. Kč.

Ministerstvo zemědělství průběžně analyzuje účinnost vynaložených prostředků do sektoru chovu prasat tak, aby finanční prostředky byly vynaloženy účelně, s očekávanou návratností, která se projeví nejen ve stabilizaci celkových stavů prasat a následném zvýšení soběstačnosti

Drůbež, drůbeží maso a vejce

Drůbež, drůbeží maso

V roce 2013 klesla produkce drůbežího masa proti roku 2012 o 5,8 % a byla tak vůbec nejnižší od vstupu ČR do EU v roce 2004. V roce 2014 se předpokládá stagnace a nebo mírný pokles produkce tohoto druhu masa. Stejně se očekává i úroveň spotřeby tohoto druhu masa, kdy v posledních několika letech se pohybovala kolem hranice 25,0 kg/obyv./rok. Tato výše spotřeby byla o 2 kg vyšší, než průměrná spotřeba tohoto druhu masa v EU. V posledních

několika letech se výkyvy spotřeby drůbežního masa se řádově pohybují v deseti dkg.

Přestože poptávka po tomto druhu masa stagnuje i přes nárůst ceny, která kopíruje růst ceny hlavně u vepřového masa, tak díky jeho snadné kuchyňské úpravě se řadí na přední místo ve spotřebním koši.

V roce 2012 a 2013 byl zaznamenán pokles produkce proti roku 2010, který byl převážně způsoben dopady

unijních standardů pohody kuřat chovaných na maso (směrnice Rady 2007/43/ES ze dne 28. června 2007 o minimálních pravidlech pro ochranu kuřat chovaných na maso převedená do českého právního řádu vyhláškou č. 464/2009 Sb., ze dne 16. prosince 2009, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat).

Bilance výroby, spotřeby drůbeže a ceny kuřat (tis. t ž. hm. a Kč/kg)

Rok	Výroba	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	Spotřeba kg/obyv./rok	CZV kuřat	CPV kuřat	SC kuřat
1989	199	-	13,2	180	13,0	18,50	-	-
1990	210	-	21,5	188	13,6	18,50	-	-
1991	208	-	26,1	177	12,2	20,60	34,61	39,07
1992	170	0,6	20,8	168	12,0	21,31	37,98	43,02
1993	163,1	2,0	14,0	158	11,7	22,87	40,56	49,04
1994	165,0	6,4	10,2	160,7	11,6	22,37	44,77	54,60
1995	180,0	11,7	10,2	178,8	13,0	22,22	38,81	46,80
1996	178,0	18,3	10,6	187,2	13,6	23,64	47,32	57,00
1997	190,0	22,6	8,1	206,5	15,3	26,93	51,71	61,57
1998	241,0	16,1	8,1	246,0	17,8	27,58	55,32	66,22
1999	273,0	18,8	6,3	278,5	20,1	22,34	43,03	50,09
2000	294,0	21,6	9,6	307,0	22,2	21,82	43,72	53,63
2001	312,5	20,4	12,5	302,0	22,9	25,82	51,60	63,53
2002	317,0	26,0	16,0	335,0	23,9	21,95	40,98	51,42
2003	304,0	43,5	17,2	329,0	23,8	21,03	38,27	48,50
2004	310,0	72,4	32,9	349,5	25,3	22,11	40,55	52,15
2005	321,7	74,5	36,5	355,0	26,1	21,18	38,06	51,58
2006	305,5	80,6	31,5	356,4	25,9	19,22	35,40	46,80
2007	289,5	70,8	28,6	340,9	24,9	20,98	39,06	53,47
2008	282,5	87,5	30,4	339,1	25,0	20,87	38,98	60,47
2009	270,5	103,2	34,4	338,3	24,8	20,66	40,70	57,68
2010	263,0	103,9	35,6	332,6	24,5	20,38	39,06	56,79
2011	236,8	120,2	33,9	323,3	24,5	22,11	40,56	57,97
2012	241,7	148,9	42,8	348,4	25,2*	23,09	41,35	62,57
2013	235,0	139,4	43,5	331,9	24,0*	24,74	43,57	69,14

Pramen: ČSÚ, SDP, celní statistika, Situační a výhledové zprávy MZe

Vysvětlivky: CZV – ceny zemědělských výrobců

CPV – ceny průmyslových výrobců

SC – spotřebitelské ceny

Pozn.: * odhad

Stavy drůbeže v roce 2011 se snížily k 1. 4. proti roku 2010 o 14,5 % (Soupis hospodářských zvířat) vlivem neustále se snižujících cen zemědělských výrobců a realizací poptávky z domácích zdrojů, zatímco v roce 2012 poklesly

stavy drůbeže proti roku 2011 pouze o 2,6 %. **V roce 2013 proti roku 2012 se naopak stavy drůbeže zvýšily o 12,4 %** vlivem některých opatření na podporu chovu drůbeže a také růstem ceny zemědělských výrobců.

Vývoj stavů jednotlivých kategorií drůbeže v ČR (v tis. ks)

Rok	Kuřata na chov	Kuřata na výkrm	Slepice	Kohouti	Husy	Kachny	Krůty	Drůbež celkem
2004	3 663	14 166	6 394	142	32	258	837	25 494
2005	3 706	14 322	5 941	134	33	420	816	25 372
2006	3 608	14 670	6 316	175	17	494	456	25 736
2007	2 813	14 310	6 288	188	16	410	566	24 592
2008	3 465	16 183	6 309	149	19	496	697	27 317
2009	3 003	15 868	6 464	153	21	504	478	26 491
2010	2 755	14 884	6 216	187	19	402	376	24 838
2011	2 932	11 320	6 137	188	18	289	365	21 250
2012	2 686	11 824	5 355	242	15	249	320	20 691
2013	3 364	11 693	7 243	233	20	272	440	23 265

Pramen: ČSÚ- Soupis hospodářských zvířat k 1.4. daného roku

Vejce

V roce 2012 se stavy nosnic jak v zemědělském sektoru, tak v domácím hospodářství snížily, a to o 7,3 % a dostaly se tak na nejnižší úroveň po vstupu ČR do EU. Tuto skutečnost zřejmě způsobila změna a úprava technologií podle směrnice Rady 74/1999 stanovující minimální standardy pro ochranu nosnic. Změna spočívala v zákazu využití tzv. neobohacených klecí. Výrobci vajec se s touto skutečností

vyrovnali a stavy slepic v obou sektorech se v roce 2013 zvýšily i přes snížení ceny zemědělských výrobců. Důsledkem zvýšení se v roce 2013 zvýšila výroba vajec proti roku 2012 o skoro 8 %. Spotřeba vajec v ČR je jedna z nejvyšších ve vyspělých státech Evropy a pohybuje se již několik let kolem 240 kusů vajec na obyvatele a rok. Rozdíl mezi spotřebou a výrobou je řešen dovozem, který v současné době tvoří jednu třetinu výroby.

Bilance výroby a spotřeby vajec (mil. ks) a ceny zemědělských výrobců (CZV) a spotřebitelské ceny (SC) v Kč/ks

	Výroba	z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2001	3 190	1 658	45,8	60,6	3 174,2	1,92	2,77
2002	3 150	1 321	64,3	140,7	3 073,6	1,58	2,39
2003	2 626	982	117,0	143,0	2 600,0	1,76	2,44
2004	2 423	944	290,4	175,6	2 537,8	1,80	2,76
2005	2 148	876	409,7	165,9	2 393,8	1,47	2,32
2006	2 191	968	497,2	154,3	2 528,3	1,48	2,33
2007	2 203	958	519,4	372,1	2 350,3	1,67	2,48
2008	2 647	926	421,6	180,1	2 888,5	1,75	2,56

	Výroba	z toho samozásobení	Dovoz	Vývoz	Spotřeba	CZV	SC
2009	2 275	916	527,9	146,3	2 656,6	1,73	2,59
2010	2 125	888	615,7	191,7	2 549,0	1,63	2,47
2011	2 168	896	647,5	157,5	2 658,0	1,43	2,31
2012	2 001	852	650,5	179,5	2 472,0	2,23	3,58
2013	2 160	926	614,4	255,2	2 519,2	1,77	3,03

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu skotu, prasat a drůbeže, celní statistika, MZe

Koeficient pro přepočítání kg na kusy vajec: skořápková vejce 17,4 ks
tekuté vaječné produkty 20 ks
sušené vaječné produkty 72 ks

Stavy nosnic s dopočtem domácích hospodářství jsou publikovány pouze jedenkrát ročně ve výkazu Výsledky chovu drůbeže ČSÚ. V roce 2012 se proti roku 2011 stavy nosnic celkem snížily o 7,3 %. Důvodem bylo především zavedení směrnice Rady 74/1999/ES od

1. 1. 2012, stanovující minimální standardy pro ochranu nosnic.

V roce 2013 se situace stabilizovala a stavy nosnic celkem vzrostly proti roku 2012 o 8,0% a dostaly se zhruba na úroveň stavů roku 2011.

Stavy nosnic po dopočtu domácích hospodářství obyvatelstva v ČR

Rok	Zemědělský sektor	Domácí hospodářství	Celkem
2004	6 344 869	4 767 869	11 112 349
2005	5 539 143	4 378 116	9 917 259
2006	5 426 940	4 961 646	10 388 586
2007	5 749 022	4 912 030	10 661 052
2008	6 044 670	4 746 182	10 790 852
2009	5 744 053	4 698 720	10 442 773
2010	3 998 409	4 555 230	8 553 639
2011	4 142 277	4 596 268	8 738 545
2012	3 733 242	4 368 340	8 101 582
2013	4 003 130	4 749 092	8 752 223

Pramen: Výsledky chovu drůbeže ČSÚ – údaj vyjadřuje průměr v roce, nikoliv stav k 31. 12.

Ministerstvo zemědělství podporuje chov drůbeže v několika rovinách. Jde o podporu investic pro chovatele v rámci Programu rozvoje venkova, dále vynakládá finanční prostředky na zlepšování genetického potenciálu drůbeže a ochrany zdraví drůbeže. Chovatelům jsou přispívány finanční prostředky na polovinu vynaložených nákladů na pojištění chované drůbeže a chovatelských zařízení.

Ministerstvo zemědělství reagovalo na nepříznivou situaci v sektoru chovu drůbeže a i v roce 2013

zařadilo v rámci dotačního programu 8. Nákazový fond podprogram, podpory vybraných činností zaměřených na preventivní opatření proti výskytu zoonóz v chovech drůbeže. Pro uvedené kategorie drůbeže bylo z tohoto podprogramu v roce 2012 vyplaceno 186,7 mil. Kč.

V neposlední řadě chovatelé drůbeže v roce 2013 využili z národních zdrojů finanční prostředky k podpoře částečné úhrady na odvoz a likvidaci kadáverů ve výši 5,0 mil. Kč.

Ostatní živočišné komodity

Ovce a kozy

Početní stavy ovcí a koz pokračují v trendu dlouhodobého růstu. Stavy ovcí se od roku 2000, kdy se chovalo pouze 84 108 kusů, zvýšily na 221 014 kusů v roce 2012, což představuje nárůst o 136 956 kusů, tj. o 161,4 %, v roce 2013 se celkové stavy ovcí mírně snížily na 220 521 kusů a oproti roku 2012 došlo k mírnému poklesu početních stavů ovcí o 493 kusů, tj. o 0,3 %. Stavy bahnic překročily v roce 2013 hranici 125 tisíc kusů (125 136 ks) a společně s 25 747 ks jehnic je to základ pro další rozvoj chovu ovcí u nás.

V roce 2013 se chovalo celkem 24 042 kusů koz, což představuje proti roku 2004 zvýšení o 12 130 kusů, tj. o 105,6 %, oproti roku 2012 došlo k dalšímu zvýšení početních stavů koz o 422 ks, tj. o 1,8 %.

Od roku 2005 se zvyšuje produkce skopového a koziho masa vlivem neustále se zvyšujících stavů těchto druhů zvířat. Nejvyšší nárůst produkce byl meziročně v roce 2006 (18,5 %), zatímco v roce 2010 byl nárůst o 10 %. V roce 2011 bylo zvýšení produkce proti roku 2010 o 10,7 %. Nejvyšší nárůst produkce byl proti roku 2011 v roce 2012. Produkce

stoupla o 26,0 %. V roce 2013 vlivem vyšších stavů bahnic a jehnic proti roku 2012 stoupla produkce o cca 10 %. Na růst produkce v minulých letech kromě stoupajících stavů zvířat měla vliv i rostoucí poptávka po tomto druhu masa, které je ale stále jenom doplňkovým masem na tuzemském trhu. Většinou se jedná pouze o tradiční sváteční spotřebu a spotřeba v průběhu roku je stále na nízké úrovni proti ostatním druhům masa. Počty zvířat stoupají nejenom díky vyšší poptávce po mase, ale také díky vyšší poptávce a spotřebě mléčných výrobků, které díky propagaci správné výživy jsou na tuzemském trhu více žádané. V dalších letech se očekává pokračování tohoto trendu, a to jak u masa, tak i u mléčných výrobků těchto druhů zvířat.

Spotřeba skopového a koziho masa (dle statistiky včetně koňského masa) je v České republice velmi nízká a pohybuje se na úrovni 0,4 kg na obyvatele za rok. Na jatečných porážkách je poráženo pouze kolem 18 % ovcí, jehnat, koz a kůzlat, zatímco v rámci samozásobení je poráženo 82 % jatečných zvířat.

Vedle produkce kvalitního a dieteticky hodnotného masa je chov ovcí nezastupitelný pro udržování oblastí s trvalými travními porosty v kulturním stavu pastvou.

Ukazatel	MJ	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Stavy ovcí celkem k 1. 4.	ks	183 618	183 084	196 913	209 052	221 014	220 521
Stavy koz celkem k 1. 4.	ks	16 627	16 674	21 709	23 263	23 620	24 042
Výroba	tis. t j. hm.	1,94	1,94	2,15	2,38	3,01	3,32
z toho - domácí hospodářství	tis. t j. hm.	1,65	1,65	1,65	1,89	2,84	3,14
Dovoz²⁾	tis. t j. hm.	0,46	0,48	0,31	0,34	0,34	0,39
Celková nabídka	tis. t j. hm.	2,40	2,42	2,46	2,72	3,35	3,71
Domácí spotřeba	tis. t j. hm.	2,32	2,35	2,34	2,68	3,28	3,61
Vývoz²⁾	tis. t j. hm.	0,08	0,07	0,12	0,04	0,07	0,10
Celková poptávka	tis. t j. hm.	2,40	2,42	2,46	2,72	3,35	3,71
Soběstačnost	%	83,6	82,6	91,8	90,2	91,5	92,0

Pramen : ČSÚ, MZe, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ, Svaz chovatelů ovcí a koz ČR

Poznámka: 1) Koeficient přepočtu živé hmotnosti na jatečnou = 0,46

2) Dovoz a vývoz včetně živých zvířat

Na zvyšování stavů těchto zvířat má nemalý podíl i dotační politika státu – státní podpory, podpory z Programu rozvoje venkova, přímé platby a národní doplňková platba.

Zvláštní podporu dle nařízení Rady (ES) č. 73/2009 mohli čeští zemědělci čerpat poprvé na ovce a kozy od roku 2012. Celková obálka zvláštní podpory pro sektor ovcí a koz byla stanovena v celkové výši 1 432 168 EUR.

Základní podmínkou pro tuto platbu je chov bahnic, popřípadě koz pastevním způsobem chovu, což znamená,

že žadatel musí bahnice nebo kozy pást na travních porostech v období od 15. května do 11. září příslušného kalendářního roku. Zároveň je tato platba poskytována na minimálně 2 velké dobytčí jednotky (VDJ), přičemž přepočítací koeficient u bahnic a koz je 1 koza či bahnice = 0,15 VDJ. Veškeré podmínky čerpání zvláštní podpory na bahnice, popřípadě kozy stanovuje Nařízení vlády č. 60/2012 Sb.

Králíci

Od roku 2003 se snižovala poptávka po relativně drahém králíčím masu ve srovnání s ostatními druhy masa na tuzemském trhu. Snížení poptávky způsobilo pokles ceny za jatečné králíky, a proto většina farmových chovatelů omezila svojí činnost nebo ji ukončila. Stavby králíků

poklesly převážně ve farmových chovech. Ve sledovaném období došlo také k postupnému omezení porážek živých králíků. V současnosti je v České republice kolem 40 chovů, které produkují brojlerového králíka. Nejvyšší poptávka po králíčím masu je v období Vánoc a Velikonoc. V obchodní síti se čím dál tím víc vyskytují výrobky vyšší finalizace, to znamená především chlazené porcované maso.

Stavy králíků v tis. kusech

Druh chovu	Kategorie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Faremní	Chov	41,5	39	35	34	32	26	25	23	21
	Výkrm	796	748	671	652	619	503	484	452	305
Malochovy	Chov	1 570	1 500	1 350	1 300	1 235	1 100	1 050	920	850
	Výkrm	9 529	9 105	8 195	7 891	7 496	6 677	6 373	5 900	5 300
Celkem		11 937	11 392	10 251	9 877	9 382	8 306	7 932	7 295	6 476

Pramen: ČZU

Produkce králíčímho masa klesala od roku 2000 z 64 680 tun ž. hm. na 22 648 tun ž. hm. v roce 2012, což byl pokles o 65,0 %. V roce 2013 poklesla produkce na cca 18 000 tun ž. hm. vlivem poklesu stavů králíků u faremních chovů o cca 30 % a u malochovů o cca 7 %.

Spotřeba králíčímho masa

Spotřeba králíčímho masa od roku 2003 neustále klesá. Důvodem je patrně vyšší cenová hladina a to nejenom celých králíků, ale především výrobků vyšší finalizace a to především králíčích dílů, v porovnání s ostatními

druhy masa na tuzemském trhu. V roce 2009 byla spotřeba tohoto druhu masa 2,3 kg a v roce 2010 klesla spotřeba o 4,4 % na 2,2 kg na obyv./rok dle ČSÚ. V roce 2011 se poprvé spotřeba tohoto druhu masa dostala pod úroveň 2 kg/obyv./rok, a tento markantní pokles spotřeby pokračoval také v roce 2012. V roce 2013 pokles spotřeby tohoto druhu masa pokračoval. Důvodem je malá poptávka po tomto druhu masa vzhledem k jeho cenovým relacím (spotřebitelské ceně), která se blíží cenám zadního hovězího masa. Králíčím maso patří svým složením k nejhodnotnějším druhům masa. K zemím s nejvyšší spotřebou králíčímho masa patří Itálie s téměř 5 kg na osobu a rok.

Spotřeba králíčímho masa v ČR v kg na obyvatele a rok

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
3,0	2,9	2,8	2,6	2,6	2,5	2,3	2,2	1,8	1,4	1,2

Pramen: ČSÚ

Zahraniční obchod s živými králíky a králíčím masem

Dovozy v roce 2008 začaly být kromě masa realizovány i v živých zvířatech, která se v ČR porážela, což kompenzovalo rozdíl mezi nabídkou a poptávkou po tomto druhu masa na domácím trhu. Vývozy byly realizovány převážně v masu a chovném materiálu. V roce 2009 pokračoval pokles produkce králíčímho masa o cca 17 %, a v tomto roce

byly dovozy pouze v živých jatečných zvířatech. Dovezlo se jich 583 360 kusů v průměrné jatečné váze 2,70 kg ž. hm. Vývozy králíčímho masa nebyly realizovány žádné, pouze se vyváželi živí králíci, převážně prarodiče.

V roce 2010 se začal snižovat dovoz živých jatečných králíků proti roku 2009 o 16,5 % a naopak se ve stejném období zvýšil vývoz plemenných zvířat. I přes pokles dovozu jatečných zvířat se v roce 2010 dovezlo pouze

511 tun králíčího masa. Zlomovým rokem byl rok 2011, kdy se dovezl větší počet živých jatečných králíků (dříve převažovali králíci chovní) a tak se dovoz dostal na úroveň roku 2009. V tomto roce zahraniční obchod s králíčím masem po několika letech vykázal pozitivní saldo, což znamená převládající vývoz nad dovozem.

V roce 2012 došlo k situaci, kdy se žádný dovoz živých králíků neuskutečnil a tato situace trvala i v roce 2013. Naopak v roce 2012 a 2013 se zvyšuje výrazně dovoz králíčího masa a tak bylo saldo zahraničního obchodu vysoce kladné.

Největšími a tradičními zeměmi dovozu živých králíků bylo Polsko, Slovensko a Německo. Země původu dovozu králíčího masa je po několik posledních let nejvýznamnější Čína, která dováží 80 % z celkového objemu dovozu.

Ryby

V České republice je rybářství součástí zemědělství. Z hlediska produkce rybiho masa se řadí mezi úspěšné oblasti zemědělské výroby.

České rybářství lze z pohledu svého výkonu rozdělit na produkční a rekreační rybářství. Na tento sektor navazuje rovněž nezanedbatelný úsek služeb, který produkční rybářství pro svou existenci nutně potřebuje. Jedná se např. o výrobce různých síťových systémů, nezbytné techniky a nástroje, které jsou nepostradatelné pro fungování oboru jako takového.

Další významnou oblastí rybářství je hospodaření ve volných vodách, podpora existence rybích druhů, ale hlavně udržování rovnováhy rybích společenstev v povrchových vodách, jmenovitě ve vodotečích a jiných vodních útvarech. Nadstavba funguje jako důsledek biologických aspektů funkce rybářského hospodaření v rybářských revírech. Tuto činnost provozuje v ČR přibližně 370 tis. rekreačních rybářů, kteří jsou organizováni převážně ve dvou největších rybářských svazech (Český rybářský svaz, Moravský rybářský svaz). Počet rybářských revírů v České republice se pohybuje kolem 2 tis. a představuje z hlediska rozlohy vodních ploch 42 tis. ha.

Nejvýznamnější oblastí rybářství s nezastupitelnou krajinnotvornou funkcí je chov ryb v rybnících – tzv. produkční rybářství. Na našem území se nachází přibližně 24 tis. rybníků a vodních nádrží o celkové ploše kolem 52 tis. ha, z toho na více než 41 tis. ha se uskutečňuje vlastní chov ryb. Výlov ryb na udici v roce 2013 podle odhadu Rybářského sdružení ČR dosáhl 3,8 tis. t ž. hm., což bylo meziročně méně o 5,0 %. Více než 76,3 % (2,9 tis. t ž. hm.) se na něm podílel kapr, z ostatních druhů ryb převažoval cejn velký, štika a candát (celkem 0,4 tis. t ž. hm.).

Hlavní chovanou rybou v produkčním rybářství je tradičně kapr obecný, jako doplňkové druhy jsou chovány býložravé ryby (tolstolobik bílý a tolstolobec pestrý, amur bílý), lososovité ryby (zejména pstruh duhový a siven americký), lín obecný a dravé ryby (štika obecná, candát obecný a sumec velký).

Na území ČR v současné době působí přibližně sto podniků, které se zabývají chovem sladkovodních ryb,

z toho téměř většina (téměř 88 %) tvoří členské subjekty Rybářského sdružení.

V ČR je produkce ryb dlouhodobě poměrně vyrovnaná, bez výrazných výkyvů a dosahuje v ročním průměru kolem 20 tis. t ž. hm. Produkce tržních ryb v roce 2013 dosáhla celkem 19,4 tis. t ž. hm. a v meziročním srovnání došlo k jejímu snížení o 6,7 %, tj. 1,4 tis. t ž. hm. Více než 96 % výlovu pocházelo z rybníčních chovů a zbytek připadl na ryby chované ve speciálních zařízeních. Jedním z důvodů nižší tuzemské produkce ryb byly mimo jiné záplavy, které zasáhly území ČR v červnu 2013.

V celkové tržní produkci ryb tradičně dominoval kapr, jehož bylo v roce 2013 vyloveno 16,8 tis. t ž. hm. V meziročním srovnání došlo ke snížení produkce této tradiční české ryby o 6,7 %, tj. o 1,2 tis. t ž. hm. Podíl kapra na celkové tržní produkci se proti roku 2012 nezměnil a dosáhl necelých 87 %. Z ostatních druhů ryb se na ní podílely býložravé ryby – amur a tolstolobik 4,6 % (0,9 tis. t) a lososovité ryby 3,6 % (0,7 tis. t). Téměř polovina z celkové tržní produkce ryb (9,0 tis. t) byla v roce 2013 prodána na českém trhu především v podobě živých ryb. V meziročním srovnání došlo ke snížení prodeje o 5,3 % (0,5 tis. t ž. hm.).

CZV kapra tř. I se v roce 2013 ve srovnání s rokem 2012 mírně snížila o 1,3 % (o 0,65 Kč/kg) na 48,33 Kč/kg ž. hm., zároveň došlo také meziročně k poklesu spotřebitelské ceny (kapr chlazený, mražený) o 1,3 % na 161,27 Kč/kg.

Podíl zpracovaných sladkovodních ryb z celkové tuzemské tržní produkce od roku 2009 stále roste. V roce 2013 bylo v ČR takto zpracováno celkem 2 398 t ž. hm., což představovalo meziroční zvýšení o 3,5 %, (o 0,1 tis. t). Podíl z celkové domácí tržní produkce sladkovodních ryb se zvýšil z 11,1 % v roce 2012 na 12,4 % v roce 2013. Z tohoto objemu byla převážná část prodána na českém trhu a zbytek byl exportován.

Zahraniční obchod se sladkovodními rybami (živé, čerstvé, chlazené a mražené) v ČR vykazuje dlouhodobě kladné saldo. V roce 2013 byla objemová i finanční bilance zahraničního obchodu opět aktivní ve výši 7,9 tis. t a 352,8 mil. Kč. Celkový vývoz živých ryb, čerstvých, chlazených a mražených v roce 2013 dosáhl 10,3 tis. t v hodnotě 537,3 mil. Kč a v meziročním srovnání mírně klesl o 1,5 % (tj. o 0,1 tis. t). Export živých ryb vyprodukovaných v ČR dosáhl 8,4 tis. t. Ve srovnání s rokem 2012 došlo k jeho snížení o 2,3 % (o 0,2 tis. t). Převažoval z 92 % vývoz kapra, převážně živého, za průměrnou cenu 50,10 Kč/kg ž. hm. (v roce 2012 to bylo 48,15 Kč/kg ž. hm.). Hlavními odběrateli této nejvýznamnější české sladkovodní ryby byly tradičně tři sousední země – Německo, Polsko a Slovensko, kam směřovalo více než 71 % z celkového vývozu živého kapra. K dalším významnějším odběratelům patřily Francie a Rakousko s 17% podílem na jejím exportu. Kromě kapra se ve velmi malém objemu na vývozu podílel živý pstruh (0,5 %), jehož hlavním odběratelem bylo Rakousko, Slovensko a Maďarsko. Vývoz čerstvých, chlazených a mražených sladkovodních ryb byl poměrně nízký a podílel se na celkovém exportu necelými 7 %. Převažoval v něm ze 64 % kapr a 24 % pstruh.

Dovoz sladkovodních ryb (živé, čerstvé, chlazené a mražené) do ČR byl ve srovnání s vývozem výrazně nižší. V roce 2013 dosáhl 2,5 tis. t v celkové hodnotě

184 mil. Kč. V meziročním srovnání se zvýšil o 17,3 % (o 0,4 tis. t). Nakupovány v zahraničí byly přibližně stejným dílem jak živé ryby, tak i chlazené a zmrazené ryby. Na dovezeném objemu se nejvýznamněji podílely lososovité ryby 83 % (2,1 tis. t), které pocházely převážně z Turecka a Španělska.

Podíl živých sladkovodních ryb celkového importu v roce 2013 dosáhl 57,1 %, tj. 1,2 tis. t ž. hm. v hodnotě 83 mil. Kč. V meziročním srovnání jejich dovoz stoupl o více než 49 %. Hlavním dodavatelem živých ryb do ČR byla v roce 2013 v případě pstruhů Itálie (0,6 tis. t), zatímco kapr pocházel převážně z Maďarska (0,2 tis. t).

Produkce ryb z rybníků dalších rybochovných zařízení (v tis. t ž.hm.)

Ukazatel	2009	2010	2011	2012	2013	Meziroční index
Produkce	20,1	20,4	21,0	20,8	19,4	93,3
Výlov na udici	4,1	4,0	4,0	4,0	3,8	95,0
v tom – vývoz ¹⁾	10,7	9,1	8,8	8,6	8,4	97,7
– zpracování	1,6	1,8	2,1	2,3	2,4	104,3
Spotřeba na osobu (kg/rok) ²⁾	1,37	1,42	1,47	1,41	1,40	99,3

Pramen: Rybářské sdružení ČR, Statistika zahraničního obchodu ČSÚ

Poznámka: 1) Vývoz zahrnuje pouze sladkovodní ryby

2) Spotřeba sladkovodních ryb v kg/obyv./rok, rok 2013 kvalifikovaný odhad RS ČR

Spotřeba ryb v ČR podle ČSÚ, zahrnující sladkovodní i mořské ryby v roce 2012 dosahovala 4,9 kg/obyv./rok. Spotřeba sladkovodních ryb byla 1,41 kg/obyv./rok. V roce 2013 podle odhadu Rybářského sdružení ČR dosahovala roční spotřeba sladkovodních ryb na obyvatele přibližně 1,40 kg a zůstala tak na úrovni roku 2012.

Produkční rybářství je v ČR podporováno z národních zdrojů a rovněž ze zdrojů EU. V současné době jsou v tomto odvětví využívány především následující podpory:

Národní resortní podpory (state aid), poskytované v rámci dotačních programů stanovených v „Zásadách“ na základě zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, týkající se akvakultury a sladkovodního rybolovu (Kontrola užítkovosti, Speciální poradenství pro živočišnou výrobu, Školní závody, Podpora mimoprodukčních funkcí rybníků a Genetické zdroje).

Operační program Rybářství 2007-2013, na základě kterého mohou rybáři čerpat finanční prostředky určené na investice do produkce akvakultury, vyrovnávací platby na zlepšení vodního prostředí, opatření v oblasti zdraví ryb, investice do zpracování ryb a uvádění na trh, na rozvoj nových trhů ryb a na pilotní projekty. OP Rybářství si klade rovněž za cíl posílit domácí poptávku po sladkovodních druzích ryb a výrobcích z nich prostřednictvím marketingových a propagačních aktivit vedoucích ke zvýšení spotřeby sladkovodních ryb. Prostředky z tohoto operačního programu jsou hrazeny ze tří čtvrtin ze zdrojů EU v rámci EEF a z jedné čtvrtiny z národních zdrojů.

Včely

Je velmi pozitivní, že v České republice produkovaný med dosahuje v souladu se základními pravidly ošetřování včelstev a zpracování medu významně lepší kvality než udává vyhláška č. 76/2003 Sb., oddíl 2 Med, popřípadě směrnice Rady (ES) 2001/110. Většina produkce odpovídá vyšší kvalitě, kterou deklaruje norma Českého svazu včelařů, o. s (dále jen ČSV) č. 1/1999 Český med. Fyzikální a chemické požadavky se v rámci této normy hodnotí dle metod „Harmonised methods of the European Honey Commission, 1997“. Certifikáty specifických vlastností: jsou vydávány podle normy jakosti ČSV 1/1999 Český med, v platném znění.

Stále přetrvává výrazná převaha drobná - včelařů chovajících do 15 včelstev mezi chovateli včel v České republice. Tato skutečnost napomáhá optimálním způsobem zajistit rovnoměrné opylení včel v krajině a současně dává ideální předpoklady pro produkci regionálních potravin i možnosti regionální nabídky na celém území ČR. Současně je tato struktura cennou zárukou stability oboru jako celku s nejvíce flexibilním chováním podmíněným zvýšenou odolností vůči změnám v ekonomických podmínkách trhu, které menší včelařské jednotky bez přímé ekonomické závislosti na oboru mohou lépe překonávat.

Důležitá je současná existence 106 větších včelařských provozů v ČR, které jsou regionálními centry propagace pokrokových metod a racionalizace ve včelařství, a které se pořádáním kurzů podílejí na zlepšování úrovně chovu u drobných včelařů. Těm současně zajišťují výrobu pomůcek a zařízení i odbyt části jejich produkce, kterou nedokážou sami uvést na trh. To vytváří bázi pro globální rozvoj včelařství v ČR. Tyto včelařské větší provozy včetně několika velkoprovozů mají kvalitnější technické vybavení a používají modernější technologie ošetřování včelstev. Z nich některé přebírají včelaři s menšími počty včelstev, kteří tak současně vytvářejí základnu pro budoucí růst provozů komerčního charakteru potřebných pro rozvoj progresivních metod v českém včelařství.

Stále zůstává rizikovým faktorem věková struktura chovatelů včel, která vyžaduje neustálou práci s včelařskou mládeží.

Významnou roli ve včelařství v České republice dlouhodobě zaujímá Výzkumný ústav včelařský v Dole, s.r.o. Ten se kromě jiného zabývá výzkumem v oblasti nemocí včel, genetikou, šlechtěním, uchováváním genových zdrojů, řeší chemii včelích produktů, dále řeší otázky toxikologie agrochemikálií, včelařskou technologii, botaniku a opylování, včetně biologie a chov čmeláků. Veřejnost je s výsledky seznamována formou jak odborných publikací, tak články v časopisech Pořádá přednášky a kurzy pro včelaře, žáky základních, středních i vysokých škol i pro veřejnost.

Výzkumný ústav včelařský, s.r.o. má akreditovanou zkušební laboratoř. Laboratoř byla ředitelem Státní veterinární správy rovněž jmenována Referenční laboratoř pro nákazy včel.

Silnou stránkou je vysoký stupeň organizovanosti českých včelařů v občanských sdruženích. Odborná úroveň včelařů je zajišťována systémem vzdělávání prostřednictvím vzdělávacích přednášek kurzů a seminářů organizovaných občanskými sdruženími. Informační programy (např. „Bez medu to nejde“) za využití programů EU působí pozitivně na úroveň poznání nevčelařské veřejnosti o kvalitě včelích produktů.

Včelařské vzdělávání má v České republice dlouholetou tradici. V současnosti je realizováno ve dvou základních liniích.

Vzděláváním dospělých a mládeže prostřednictvím především Středního odborného učiliště včelařského – Včelařského vzdělávacího centra, o.p.s., (SOUV – VVC) a lektory pro včelařství přímo ve včelařských sdruženích. SOUV-VVC je zařízení založené společně Ministerstvem zemědělství a Českým svazem včelařů a je hlavním vzdělávacím zařízením poskytujícím celostátně komplexní teoretickou a praktickou výuku ve včelařství a je hlavním příjemcem evropských dotací na výuku včelařů.

Dále je zřízeno SOU Blatná Jihočeským krajem a má akreditovaný učební obor Včelař, zajišťující komplexní teoretickou a praktickou výuku ve včelařství kde je garantem výuky Pracovní společnost nástavkových včelařů CZ, které si po několika letech vybuďovalo solidní základnu.

Z vysokých škol stěžejní roli ve vzdělávání zaujímá Mendelova univerzita v Brně, která zajišťuje svými absolventy nejvyšší odbornost ve včelařství především pro oblast nejmodernějších technologií chovu včelstev a preventivních opatření zaměřených na předcházení nemocem.

Výsledky výzkumu a aktuální informace se mezi širokou včelařskou veřejností dostávají rovněž prostřednictvím časopisu Včelařství (vydavatel ČSV, o. s.) a časopisu Moderní včelař (vydavatel PSNV- CZ. o.s.). Časopis Včelařství je interní časopis členů ČSV a je distribuován pro všech 49 106 členů této organizace. Časopis Moderní včelař vychází v celkovém nákladu 8 000 výtisků, včetně Slovenska, a je volně prodejný.

Podpora včelařství je i v dnešní době potřebná z mnoha společenských hledisek.

Hlavní hodnoty z ekonomického hlediska přináší opylovací činnost včel včetně uchování genofondu planě rostoucích a ohrožených taxonů krytosemenných rostlin. Včela medonosná je nejvýznamnějším opylovačem v ovocnářství a semenářství – u všech druhů ovocných dřevin, jetele, bobu, vojtěšky, řepky, okurky, máku, cibule, kmínu, brukvovitých zelenin.

Včelařství je významným dodavatelem biologicky hodnotných potravin - medu, farmakologicky významných antimikrobiálních látek - propolisu, biostimulačního imunitního systému - pylu, mateří kašičky, jedu i technicky významných látek – vosku, nalézajícího uplatnění v různých průmyslových odvětvích i ve farmacii.

Včely mohou sloužit i k indikaci a monitorování stavu životního prostředí vzhledem k velké citlivosti k některým škodlivinám jako je arsen, pesticidy nebo radiace.

Podaří-li se zachovat současnou úroveň českého včelařství a tento obor přizpůsobovat novým společensko-ekonomickým požadavkům, dokáže plnit veškeré funkce i spolupůsobit při zajištění potravinové bezpečnosti ČR v oblasti produkce řady zemědělských komodit závislých na opylování i všech včelích produktů, tak jak je tomu dosud.

Česká republika je rozložením včelstev celoplošně relativně dobře pokryta. V českém včelařství výrazně převažují zájmoví chovatelé a drobní – včelaři. Trh s medem není v současnosti tuzemskou surovinou dostatečně zásoben, v roce 2013 bylo vyprodukováno 8 063 t medu, dovezeno 2 084 t a vyvezeno 1 526 t. Celková bilance zahraničního obchodu s medem byla záporná ve výši více než 36 milionů korun.

V neposlední řadě je české včelařství podporováno i v národních právních předpisech z oblasti veterinární péče. Konkrétně se jedná o novelu prováděcích předpisů k veterinárnímu zákonu týkající se opatření pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka. V této národní normě se nově zavádí institut selektivního přístupu a prevence ke včelstvům nacházejících se v ohnisku moru včelího plodu. Tento princip je vztažen ke stanovišti včelstev a umožňuje přímou likvidaci pouze zasažených včel a jednorocní možnost prověření rezistence ostatních včelstev.

Stavy včelstev a počty včelařů v České republice od roku 2005

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Počet včelstev celkem (ks)	551 681	525 560	520 084	461 086	497 946	528 186	565 419	540 705	553 040
Včelařů s 1–15 včelstvy	39 315	38 802	38 197	37 145	36 689	36 471	37 130	37 990	38 389
Včelařů s 16–30 včelstvy	6 442	6 087	5 994	5 140	5 503	6 001	6 468	6 030	6 185
Včelařů s 31–150 včelstvy	2 661	2 496	2 442	2 133	2 435	2 721	3 005	2 747	2 825
Včelařů nad 150 včelstev	81	83	90	83	97	100	120	110	106
Včelařů mimo ČSV	1 325	1 210	1 243	1 103	1 265	1 280	1 331	1 255	1 365
Včelařů celkem	49 824	48 678	47 966	45 604	46 033	46 573	48 057	48 132	48 870
Prům. počet včelstev na včelaře (ks)	11,07	10,80	10,84	10,11	10,82	11,34	11,77	11,23	11,32

Zdroj: ČSV

Zhodnocení stávajícího stavu v oblasti dotační politiky EU

Aplikace nařízení Rady (ES) č. 797/2004, nařízení Rady (ES) 1234/2007 a nařízení Komise (ES) č. 917/2004 v platném znění, se projevila výrazně větším zájmem chovatelů včel o modernizaci zařízení pro získávání a zpracování včelích produktů. Kladný vliv využití nařízení stále má na obnovu specializovaných včelařských zařízení. Dále pak mohou chovatelé včel zvyšovat svou kvalifikaci prostřednictvím přednášek, kurzů a seminářů. Trvale je hodnocena úroveň odborných akcí, včetně odborné i pedagogické kvality lektorů na všech úrovních včelařského vzdělávání. Díky

aplikaci některých opatření z citovaných nařízení stále stoupají počty obnovených včelstev, která jsou osazena matkami vysoké genetické hodnoty. Tyto dodávají širokému okruhu včelařů šlechtitelské chovy včelích matek.

V České republice je k provádění opatření podle Českého včelařského programu vydáno nařízení vlády č. 197/2005 Sb., o stanovení podmínek poskytnutí dotace na provádění opatření ke zlepšení obecných podmínek pro produkci včelařských produktů a jejich uvádění na trh, které je pravidelně pro každé programovací období novelizováno. Další programovací období bylo připraveno a platí pro roky 2014 až 2016.

Přehled o čerpání dotací dle nařízení Rady (ES) č. 797/2004 a dle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v letech 2005 - 2013 (v tisících Kč)

Opatření/ rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Technická pomoc	1 939	7 040	10 862	24 167	26 792	24 030	34 460	36 897	35 629
Boj proti varroáze	4 882	9 267	10 522	13 816	10 198	11 448	11 112	15 949	18 932
Racionalizace kočování	1 480	3 108	4 287	7 844	10 765	11 503	5 016	4 478	3 867
Rozbory medu	113	324	550	505	471	503	1 836	937	494
Obnova včelstev	4 734	5 778	6 213	8 526	8 705	8 903	8 804	8 159	7 286

Opatření/ rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkové čerpání v tis. Kč	13 148	25 518	32 434	54 859	56 931	56 387	61 231	66 420	66 209
Možnost čerpání v tis. Kč	30 480	38 600	45 720	54 860	56 962	56 389	62 653	66 421	66 212
Čerpání v %	43	66	71	100	100	100	98	100	100

Zdroj: SZIF

Další podpory do včelařství

Na základě § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství je poskytována podpora z národních zdrojů 1.D. Podpora včelařství. V roce 2013 byla podpora poskytnuta ve výši 138,- Kč na zazimované včelstvo a celková výše podpory dosáhla částky 79,8 mil. Kč.

Českému svazu včelařů, jako občanskému sdružení, je poskytována dotace z titulu usnesení vlády ČR č. 410/2012 k hlavním oblastem státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím. Z ní jsou poskytovány prostředky na aktivity spojené s prací s včelařskou mládeží a činnosti, které nejsou podporovány z prostředků EU. Dotace ze státního rozpočtu v roce 2013 činila 20 mil. Kč. PSNV-CZ byla poskytnuta v roce 2013 dotace z téhož zdroje na monitoring varroázy- pozorovací stanice a činila ve výši 259 214,- Kč. Dále byla poskytnuta dotace pro NNO Ochrana fauny ČR pro dotační programy: Včelařský kroužek 49 840 Kč a Včelařství pro novou generaci 105 000 Kč.

V ČR existuje díky aktivním opatřením zahrnutým do Českého včelařského programu příznivá situace nejen v oblasti zdravotního stavu včelstev, ale i využití

cílené průhledné a kontrolovatelné administrace veškerých finančních příspěvků. S ohledem na celosvětově ojedinělou organizovanost českých včelařů (v Českém svazu včelařů 98 %), je příznivá situace nejen v oblasti zvládnutí zdravotního stavu včelstev, ale i ve využití svazu k cílené, průhledné a kontrolovatelné distribuci veškerých finančních příspěvků.

Koně

Česká republika patří mezi země s tradičním chovem koní. Chov koní, ačkoli plní i jiné funkce než chov ostatních hospodářských zvířat, spadá jednoznačně do oblasti zemědělské výroby. Proto je také podle plemenářského zákona č.154/2000 Sb. kůň hospodářským zvířetem.

Obliba koní v české společnosti stále trvá a počet koní, který se od roku 1996 neustále zvyšuje, i v současné době mírně stoupá.

V posledních letech však dochází vlivem nepříznivé ekonomické situace ke snižování počtu reprodukčně využívaných klisen a tím i narozených hříbat.

Počet koní registrovaných v ústřední evidenci

Období	Počet koní
2003	43 725
2004	49 512
2005	54 956
2006	59 165
2007	63 196
2008	66 671
2009	71 223
2010	73 932
2011	76 365
2012	79 473
2013	81 124

Pozn. k 31. 12. daného roku

Nejrozšířenějším plemenem koní v České republice je český teplokrevník. Dalšími početnými plemeny koní chovanými v ČR jsou anglický plnokrevník, českomoravský belgický kůň, dále pak slovenský teplokrevník, velšská plemena pony a kob, hafling, Quarter Horse, starokladrubský kůň, klusák, norik, huculský kůň a další.

Speciální úlohu v chovu koní plní dva státní podniky, a to Zemský hřebčinec Písek a Zemský hřebčinec Tlumačov, a státní příspěvková organizace Národní hřebčín Kladruby nad Labem.

Plemenářská práce byla před rokem 1989 řízena Státním plemenářským podnikem. V roce 1991 přešla většina pravomocí v řízení šlechtitelské práce ze státu na chovatelské svazy. V oblasti šlechtění je v ČR v současné době činných 13 uznaných chovatelských sdružení, která realizují své šlechtitelské programy celkem pro 22 plemen koní. Nejvíce plemen, celkem deset, zastupuje Asociace svazů chovatelů koní ČR, o. s., která je také chovatelským sdružením, zastupujícím nejvíce chovatelů koní.

Českými plemeny jsou starokladrubský kůň, český teplokrevník, českomoravský belgický kůň, slezský norik, český sportovní pony, moravský teplokrevník a kůň Kinský. Z toho jsou starokladrubský kůň, českomoravský belgický kůň a slezský norik zařazeni do Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů zvířat významných pro výživu a zemědělství. K těmto speciálně chráněným plemenům náleží ještě populace huculského koně, jehož významná část je chována právě v ČR.

Zootechnickým unikátem a součástí národního kulturního dědictví ČR je kůň starokladrubský. Již přes 4 století je chován v hřebčíně v Kladrubech nad Labem, který je považován za jeden z nejstarších velkých dosud provozovaných hřebčinů na světě. Jedná se o plemeno vyšlechtěné k ceremoniálním účelům rakouského císařského dvora. Světovým unikátem je skutečnost, že vedle historického areálu hřebčína bylo zařazeno mezi národní kulturní památky i kmenové chovné stádo starokladrubských koní chované v hřebčíně. Od roku 2010 je Zemský hřebčinec Písek prohlášen za národní kulturní památku a od roku 2011 je základní objekt Zemského hřebčince Tlumačov, s.p. kulturní památkou.

Podpory

Cílem podpor pro chovatele koní je jednak zachování původních málopočetných populací plemen koní, která byla zařazena do tzv. genetických zdrojů a jednak zlepšování genetického potenciálu koní a tím zvýšení konkurenceschopnosti českých chovatelů.

Po vstupu ČR do EU byly zachovány stávající podpory poskytované formou dotací na základě podpůrných programů stanovených podle § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství vydávané každoročně v samostatných „Zásadách“ včetně podpor poskytovaných na genetické zdroje. Mezi významné národní dotační programy na podporu chovu koní patří program „2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat“. Jedná se o dotace na vedení plemenných knih, na Kritérium mladých koní, na zajištění kontroly užitkovosti a kontroly dědičnosti anglického plnokrevníka a klusáka formou dostihů, na zkoušky výkonnosti klisen, na zajištění plemenitby formou inseminace, na testování a posuzování hřebečků v testačních odchovnách. Jedná se o podpory financované z národních zdrojů.

Od roku 2012 byl v rámci podpor nestátních neziskových organizací vypsán nový dotační program pro podporu rozvoje jezdeckého sportu, péče o koně a hipoterapie. Veškeré informace včetně Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování státních dotací, jsou zveřejněny na webových stránkách ministerstva: www.eagri.cz - Dotace - Národní dotace.

Chov koní je spojen také s některými podporami z rozpočtu EU, zejména tzv. LFA a agroenvi opatřeními Programu rozvoje venkova, kdy je podpořena údržba trvalých travních porostů pastvou koní.

Označování a evidence

Podle plemenářského zákona č. 154/2000 Sb., je každý chovatel koně povinen zajistit označení a zaregistrování koně do ústřední evidence. Od 1. 1. 2005 musí každého koně doprovázet identifikační dokument – průkaz koně, který vydává osoba pověřená vedením ústřední evidence. Od 1. 7. 2009 je podle evropské legislativy povinné označování koní čipováním. U koní plemen starokladrubský kůň, lipický kůň, Shagya-arab, norik, slezský norik, českomoravský belgický kůň a moravský teplokrevník lze čipování nahradit označením výžehem uvedeným v příslušném řádu plemenné knihy.

EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Aktuality v legislativě

Nové nařízení EU týkající se kontrolního systému EZ

V roce 2012 se začalo na úrovni EU projednávat nové nařízení týkající se změn v oblasti kontrolního systému. Jedná se o nařízení Komise (EU) 392/2013, které vyšlo v úředním Věstníku dne 29. 4. 2013.

Účelem nového nařízení EU č. 392/2013 je především zpřesnit, zpřísnit i lépe koordinovat výkon kontrolního a certifikačního systému ekologického zemědělství. Hlavní oblasti nového nařízení jsou: odběry vzorků, počet vzorků, které musí být každoročně kontrolní organizací odebrány a podrobeny analýze, musí být minimálně 5% z celkového počtu jím kontrolovaných subjektů, analýza rizik, kontrolní organizace musí mít zpracovávánu analýzu rizik, v souladu s touto analýzou musí v daném roce proběhnout minimálně u 10% kontrolovaných subjektů dodatečné kontroly a dále musí být alespoň u 10% kontrolovaných subjektů provedeny neohlášené kontroly, musí být jasně stanoven proces výměny informací mezi

kontrolními organizacemi, zejména se jedná o výměnu informací o kontrolovaných subjektech při změně kontrolní organizace, také musí být zpracován konkrétní seznam porušení pravidel ekologického zemědělství, které mají vliv na certifikaci produkce.

Nové nařízení bude mít dopad na činnost MZe i kontrolních organizací, nabylo účinnosti od 1. 1. 2014.

Statistické údaje k 31.12.2013

Počet ekologických zemědělců za rok 2013 mírně narostl. K 31. 12. 2013 jich hospodařilo

4 060, a to na celkové výměře 493 394 ha, což představuje podíl 11,68% z celkové výměry zemědělské půdy. Výměra orné půdy dosahuje téměř 60 000 ha, zvýšila se výměra vinic v ekologickém zemědělství na současných více než 1000 ha. V ekologickém zemědělství hospodaří dále 15 včelařů.

Srovnání základních statistických ukazatelů EZ

	31. 12. 2012	31. 12. 2013	Meziroční nárůst za rok 2013
Počet ekofarem	3 934	4 060	126
Výměra zemědělské půdy v ekologickém zemědělství (ha)	490 762	493 394	2 632
Podíl ekologického zemědělství na celkové výměře zemědělské půdy (%)	11,60	11,68	0,08
Výměra orné půdy (ha)	58 489	57 654	-835
Výměra trvalých travních porostů (ha)	407 219	411 015	3 796
Výměra trvalých kultur (sady) (ha)	6 672	6 792	120
Výměra trvalých kultur (vinice) (ha)	1 000	1 037	37
Výměra trvalých kultur (chmelnice) (ha)	11	14	3
Ostatní plochy (ha)	17 371	16 882	
Počet výrobců biopotravin	454	493	39

Státní podpora ekologického zemědělství

MZe podporuje ekologické zemědělství již od roku 1998, a to podporou na plochu zařazenou do ekologického zemědělství. Od roku 2007 MZe zavedlo zcela nové podpůrné nástroje pro rozvoj ekologického zemědělství, produkce biopotravin i informování spotřebitele.

Tradiční podpora pro ekologické zemědělce, dotace na plochu zařazenou do přechodného období, nebo ekologického zemědělství, byla v roce 2013 vyplácena z Programu rozvoje venkova 2007-2013 (PRV), kde je ekologické zemědělství jedním z tzv. agroenvironmentálních opatření. Podpora se liší podle obhospodařované kultury, výše dotace byla v porovnání s předchozími lety následující:

Kultura	Výše dotace 2013 (EUR/ha/rok)
Orná půda	155
Trvalé travní porosty - ekozemědělci se souběžnou konvenční produkcí	71
Trvalé travní porosty - ekozemědělci bez souběžné konvenční produkce	89
Zelenina a speciální byliny na orné půdě	564
Trvalé kultury (sady, vinice, chmelnice)	849
Trvalé kultury (extenzivní sady)	510

Vyplacené finanční prostředky v rámci agroenvironmentálního opatření „Ekologické zemědělství“ - dotace na plochu zařazenou do ekologického zemědělství nebo přechodného období v letech 1998 - 2013

Rok	Vyplacené finanční prostředky (Kč)
1998	48 091 000
1999	84 168 000
2000	89 101 971
2001	167 966 104
2002	210 861 131
2003	230 810 809
2004	292 200 000
2005	285 828 855
2006	304 995 064
2007	536 410 176
2008	687 594 517
2009	980 809 000
2010	1 154 028 000
2011	1 160 709 973
2012	1 245 193 855
2013	1 256 975 454

Strategie rozvoje produkce biopotravin

Hlavním strategickým dokumentem v oblasti dalšího rozvoje produkce biopotravin je „Akční plán ČR pro rozvoj ekologického zemědělství v letech 2011-2015. Akční plán byl připraven MZe v úzké spolupráci s nevládními organizacemi a byl dne 14. 12. 2010 přijat vládou ČR. Hlavním cílem nového Akčního plánu je dosažení 15% podílu ekologického zemědělství do roku 2015.

V oblasti produkce biopotravin jsou hlavní cíle následující:

- vybudování stabilního, dlouhodobě prosperujícího a konkurenceschopného trhu s bioprodukcí, vyráběnou efektivně a zároveň podle principů EZ, s ohledem na pohodu zvířat, životní prostředí a šetrné zpracovatelské metody;
- vytvoření takové infrastruktury, která bude umožňovat kontinuální a dlouhodobě udržitelný rozvoj a zároveň bude vytvářet podmínky k tomu, aby mohla být bioprodukce významnou položkou českého ekologického zemědělství (významné zvýšení produkce českých biopotravin);

- dosažení efektivního propojení prvovýroby a zpracovatelských aktivit zemědělského i nezemědělského charakteru v rámci celého ekologického zemědělství.

Konkrétními cíli v oblasti produkce biopotravin je:

- dosáhnout 3% podíl biopotravin na celkovém množství zpracovaných potravin;
- zvýšit podíl českých biopotravin na 60% na trhu s biopotravinami.

Rok 2013 byl třetím rokem realizace Akčního plánu. Mezi hlavní prioritní oblasti patří:

- trh s biopotravinami a důvěra spotřebitele
- propagace a osvěta
- poradenství, výzkum, vzdělávání
- přínosy EZ pro životní prostředí a pohodu hospodářských zvířat
- ekonomická udržitelnost ekologického zemědělství

Propagace biopotravin

V září 2013 se konal již 9. ročník informační akce Ministerstva zemědělství „Září-Měsíc biopotravin“. Hlavním cílem Měsíce biopotravin bylo především propagovat konkrétní akce, na kterých se spotřebitelé mohou setkat s ekologickými farmáři, výrobci biopotravin a ochutnat jejich produkty. Jednalo se především o dny otevřených dveří na ekologických farmách a u výrobců biopotravin, biodožínky,

biojarmarky, nebo ochutnávky biopotravin. Konalo se několik desítek akcí po celé republice, více informací bylo možné nalézt na webu www.mesicbiopotravin.cz.

Měsíc biopotravin byl zahájen dne 3. září tiskovou konferencí na MZe. Mezi tradiční akce pro veřejnost patřily Čejkovické bylinkové slavnosti, které proběhly v neděli 1.září a kterých se zúčastnilo více než 8 000 návštěvníků. Návštěvníci si měli možnost prohlédnout moderní provoz na zpracování a výrobu čajů, prohlídka byla spojená s četnými ochutnávkami včetně bohatého doprovodného programu pro děti i dospělé. V neděli 8. září proběhly jubilejní 10. Biodožínky společnosti Country Life v Nenačovicích u Berouna, kde kromě nákupu biopotravin bylo možné absolvovat i kulturní program nebo odborné přednášky. Další biojarmarky proběhly například v Jihlavě, Hradci Králové nebo ve Žďáru nad Sázavou.

Mottem ročníku byl slogan „Ručíme za BIO“. Bylo tak zdůrazněno, že celý systém produkce, zpracování i prodeje biopotravin je garantován a kontrolován státem. Zjednodušeně řečeno, biologo si nemůže dát na svůj produkt každý, spotřebitel ho najde pouze na certifikované biopotravině.

Stát garantuje pravidla pro produkci a zpracování biopotravin, i pro speciální kontrolní systém, kdy každý subjekt podnikající v ekologickém zemědělství musí být registrován na MZe a je pravidelně kontrolován. Stejně tak značení pro biopotravinu se může objevit pouze na certifikované biopotravině, národní biologo je ve vlastnictví MZe, evropské biologo ve vlastnictví Evropské komise.

BIOPALIVA

Výrobní kapacity, požadavky na udržitelnost biopaliv a související legislativa

Výrobní kapacity

Jmenovité produkční kapacity na výrobu FAME/MEŘO zůstaly v roce 2013 na stejné úrovni jako v minulých letech. V průběhu roku 2013 si společnost Kratolia Trade a.s. Ústí

nad Labem pronajala od společnosti Biovis s.r.o. a převzala od společnosti FAME Ústí nad Labem výrobní jednotku FAME/MEŘO. Přehled výrobců, roční produkční kapacity a výchozí suroviny pro výrobu FAME/MEŘO s kvalitou ČSN EN 14214 v roce 2013 ukazuje tab. 1.

Tabulka 1: Současné výrobní kapacity FAME/MEŘO v ČR (využití 330 dní za rok v tříměsíčním provozu)

	Rok zahájení výroby	Roční produkční kapacita MEŘO – FAME (t)	Rozhodující použitá surovina
AGROPODNIK, a.s. Jihlava	2004	70 000	řepka olejná
Oleo Chemical, a.s. Liberec	2009	70 000	odpadní rostlinné oleje a živočiš. tuky, řepkový olej
Primagra, a.s. Milín	2007	35 000	řepka olejná
Preol, a.s. Lovosice	2009	120 000	řepka olejná
Kratolia Trade, a.s. Ústí nad Labem	2013 ^{*)}	100 000	odpadní rostlinné oleje a živočišné tuky, řepkový olej
Ostatní	-	15 000	řepka olejná
CELKEM	-	410 000	-

Pramen: MZe

Výrobu certifikovaného FAME/MEŘO v roce 2013 zajišťovaly pouze společnosti Kratolia Trade a.s. Ústí nad Labem, Preol, a.s. Lovosice a Primagra, a.s. Milín. Někteří z ostatních provozů buď výrobu přerušili, případně se připravovali na řízenou likvidaci nebo se zaměřili na dílčí činnosti, jako je lisování řepky olejky a prodej řepkového oleje. Někteří další výrobci zajišťovali výrobu směsné motorové nafty SMN B30 (ČSN 65 6508) spojenou s nákupem FAME/MEŘO

a dodávku SMN B30 a FAME na trh s motorovými palivy v souladu s platnou legislativou.

V tab.2 jsou uvedeny kapacity, rok zahájení provozu a použitá výchozí surovina pro výrobu bioethanolu jako složky automobilových benzinů nebo paliva Ethanol E85. Stejně jako v roce 2012 výrobu v roce 2013 zajišťovaly jen závody Agroetanol Tereos TTD, a.s. Dobruška a Ethanol Energy, a.s. Vrdu.

Tabulka 2: Bioethanolové lihovary v ČR a jejich roční kapacita

Název společnosti	Rok zahájení výroby	Roční produkční kapacita		Základní použítá surovina
		hl	t	
Agroetanol Tereos TTD, a.s. (lihovar Dobruška)	2006	1 000 000	79 000	cukrová řepa
PLP, a.s. (lihovar Trmice)	2007	1 000 000	79 000	obiloviny, kukuřice
Ethanol Energy, a.s. (lihovar Vrduň)	2007	700 000	55 200	obiloviny, kukuřice
Korfil, a.s. (lihovar Hustopeče)	2008	1 000 000	79 000	obiloviny
CELKEM		3 700 000	292 200	

Zdroj: Svaz lihovarů ČR, 2008

V EU činí disponibilní kapacity na výrobu FAME/MEŘO 22,1 mil. t (818 PJ), cca 1,5 mil. t (66 PJ) hydrogenačně rafinovaných rostlinných olejů a tuků (HVO) a hydrozpracovaných esterů a mastných kyselin (HEFA). Produkční kapacity bioethanolu cca 5,8 mil. m³ mají energetickou hodnotu 157 PJ. Přitom výroba v EU dosáhla v roce 2012 cca 8 mil. t FAME/MEŘO, 1,3 mil. t HVO/HEFA. Dovoz FAME činil cca 2 mil. t. Výroba bioethanolu se pohybovala okolo 4,6 mil. m³ a čisté dovozy činily cca 1,7 mil. m³.

Velké výrobní kapacity pro konvenční biopaliva, která jsou v EU k dispozici, jsou tak v současnosti v případě bionafty využity pouze na necelých 40 % a v případě bioethanolu na cca 80 %.

Kritéria udržitelnosti biopaliv a související legislativa

Většina dnešních biopaliv se vyrábí z plodin pěstovaných na zemědělské půdě, jako jsou obiloviny, cukrovka a olejiny, zejména řepka olejka. Pokud se pro výrobu biopaliv začne využívat zemědělská půda nebo pastviny dříve určené pro trhy s potravinami, krmivy a vlákny, stále bude třeba uspokojovat poptávku po jiných než palivo-energetických produktech. Ačkoliv tuto dodatečnou poptávku lze uspokojit intenzifikací původní produkce, je také možné začít k produkci využívat jinou nezemědělskou půdu. V tomto druhém případě dojde ke změně ve využívání půdy nepřímou. Odtud tedy pochází výraz nepřímá změna ve využívání půdy (ILUC). Jestliže se této produkce dosahuje využíváním další půdy, mohla by její přeměna v důsledku vést k uvolnění značných emisí skleníkových plynů (GHG), pokud budou dotčeny oblasti s velkou zásobou uhlíku, jako např. lesy a pralesy.

Výše uvedené důvody, zkušenosti a výsledky z dlouhodobého posuzování životního cyklu motorových paliv a biopaliv vedly ke stanovení požadavků na kritéria udržitelnosti biopaliv a na snížení emisí GHG z pohonných hmot.

Směrnice 2009/28/ES o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů, označovaná jako směrnice o obnovitelných zdrojích energie (RED), zahrnuje zdokonalený závazný režim udržitelnosti pro biopaliva a biokapaliny pro evropský trh. Obsahuje závazná kritéria týkající se úspory emisí GHG, půdy s vysokou hodnotou biologické rozmanitosti, půdy s velkou zásobou uhlíku a zemědělsko-environmentální praxe. Kritéria udržitelnosti jsou rovněž závazně stanovena ve směrnici 98/70/ES o jakosti benzínu a motorové nafty, která je novelizovaná směrnicí 2009/30/ES, pokud jde o specifikaci benzínu, motorové nafty a plynových olejů, zavedení mechanismu pro sledování a snížení emisí GHG. Je uváděna jako směrnice o jakosti paliv (FQD).

Transpozice směrnic RED a FQD je provedena zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší a prováděcím nařízením vlády č. 351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv. Všechny tyto legislativní předpisy obsahují i pravidla pro výpočet emisí GHG vznikajících během životního cyklu biopaliv, způsob stanovení úspory emisí GHG, dílčí a souhrnné standardní hodnoty emisí GHG pro pěstování, zpracování, přepravu a distribuci.

Podle zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, musí motorové benziny a motorová nafta uváděné do volného daňového oběhu na daňovém území ČR pro dopravní účely za kalendářní rok obsahovat i minimální množství certifikovaných biopaliv ve výši 4,1 % V/V z celkového množství motorových benzinů a 6,0 % V/V z celkového množství motorové nafty. Tuto povinnost lze i nadále splnit uvedením čistých biopaliv nebo směsných paliv splňujících vyhlášku č. 133/2010 Sb., o jakosti a evidenci pohonných hmot do volného daňového oběhu. Zákonem č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, je zároveň s výše uvedenou povinností nově zavedena povinnost snižování emisí GHG na jednotku energie obsaženou v pohonné hmotě v jejím úplném životním cyklu, a to o 2 % do 31.12.2014, o 4 % do 31.12.2017 a o 6 % do 31.12.2020 ve srovnání se základní hodnotou emisí GHG pro fosilní pohonné hmoty

stanovenou v nařízení vlády č. 351/2012 Sb., o kritériích udržitelnosti biopaliv. Tato povinnost snižování emisí GHG z pohonných hmot je vztažena na součet všech pohonných hmot, tedy motorovou naftu a motorové benziny společně. Přitom úspory emisí GHG při používání udržitelných biopaliv oproti emisím GHG referenčního fosilního paliva musí

činit nejméně 35 % do 31.12.2016, 50 % od 1.1.2017 a 60 % od 1.1.2018 v případě biopaliv vyrobených ve stacionárním zdroji uvedeném do provozu 1.1.2017 nebo později. V tab. 3 je uveden vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v letech 2007 - 2013 a hodnoty snížení emisí GHG při minimální úspoře emisí GHG u biopaliv.

Tabulka 3: Vývoj minimálních podílů biopaliv v ČR v období 2007 - 2013 a hodnoty snížení emisí GHG při minimální úspoře emisí GHG u biopaliv

	2007 ¹⁾		2008		2009		2010 ²⁾		2011 - 2013	
	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.	% V/V	% e.o.
Biopaliva v motorové naftě	0,66	0,61	2	1,84	4,5	4,1	5,4	5,0	6,0	5,5
Biopaliva v motorových benzinech	-	-	2	1,32	3,5	2,3	3,9	2,6	4,1	2,7
Biopaliva v pohonných hmotách celkem	-	0,32	-	1,59	-	3,3	-	3,8	-	4,22
Kritéria udržitelnosti biopaliv - úspora emisí GHG (%)	Nebyla definována, pro výpočet snížení stanovena hodnota 35						min. 35 ³⁾			
Snížení emisí GHG (%)	0,11		0,56		1,15		1,33		1,5	

¹⁾ Od 1.9.2007, leden - srpen 0 %, září - prosinec 2 % jen MEŘO - FAME v motorové naftě

²⁾ Od 1.6.2010, leden - květen 4,5 % V/V, červen - prosinec 6 % V/V MEŘO - FAME v motorové naftě, leden - květen 3,5 % V/V, červen - prosinec 4,1 % V/V bioethanolu v motorových benzinech

³⁾ V souladu se směrnicemi RED a FQD a nařízením vlády č. 351/2012 Sb., ze dne 3.10.2012, o kritériích udržitelnosti biopaliv s účinností od 1.11.2012

% V/V = % objemová

% e.o. = % energetického obsahu

Evropská komise (EK) vypracovala návrh revize směrnic RED a FQD, který zveřejnila dne 17.10.2012. Předložený návrh zpřísňuje kritéria udržitelnosti biopaliv ve vztahu k úspoře emisí GHG zavedená výše uvedenými směrnicemi. Řeší problematiku nepříjemné změny ve využívání půdy způsobenou pěstováním biomasy pro výrobu biopaliv. Omezuje příspěvek konvenčních biopaliv vyrobených z „potravinářské“ biomasy do povinného 10% podílu obnovitelných zdrojů v dopravě v roce 2020 na 5 % a zavádí podporu moderních biopaliv (biopaliva 2. a 3. generace, která jsou vyráběna z „nepotravinářské“

biomasy). Konečné znění návrhu revize směrnic zatím nebylo přijato.

Tuzemská výroba biopaliv, směsných motorových paliv, spotřeba výchozích surovin, využití zemědělské půdy pro výrobu biopaliv a jejich ceny v roce 2013

Bionafta FAME/MEŘO a směsná motorová nafta

Bilanci výroby FAME/MEŘO v ČR, jejich vývoz, dovoz, hrubou spotřebu, prodej FAME/MEŘO jako čisté palivo B100 a směsné motorové nafty SMN B30 v roce 2013 uvádí tab. 4.

Tabulka 4: Bilance výroby, vývozu, dovozu a uplatnění na trhu ČR FAME/MEŘO B100 a SMN B30 v období 2011 - 2013

	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	Index 2013/2012
Výroba FAME/MEŘO v ČR	210 092 ¹⁾	172 729 ¹⁾	181 694 ¹⁾	1,052
Dovoz FAME do ČR	54 294 ¹⁾	78 314 ¹⁾	85 551 ¹⁾	1,092
Vývoz FAME/MEŘO z ČR	16 796 ¹⁾	6 703 ¹⁾	43 216 ¹⁾	6,447

	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	Index 2013/2012
Hrubá spotřeba v ČR ³⁾	245 216 ¹⁾	242 267 ¹⁾	228 084 ¹⁾	0,941
MEŘO jako čistá pohonná hmota	31 669 ²⁾	56 312 ²⁾	73 769 ⁴⁾	1,310
SMN B30 (obsahuje pouze MEŘO)	155 812 ²⁾	131 023 ²⁾	90 831 ¹⁾	0,693

¹⁾ MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ Generální ředitelství cel

³⁾ Při zohlednění počátečních a konečných zásob

⁴⁾ Odhad SVB Praha

Pro tuto bilanci se použily hodnoty hustot při 15 oC: MEŘO: 891,9 kg/m³, SMN B30: 853,6 kg/m³, motorová nafta: 837,2 kg/m³.

Výroba 181 694 t MEŘO v roce 2013 byla o cca 5 % vyšší než výroba FAME/MEŘO v roce 2012. Hrubé spotřeby FAME/MEŘO ve výši 228 085 t bylo dosaženo o cca 9 % zvýšeným dovozem FAME/MEŘO oproti roku 2012. Vývoz FAME/MEŘO v roce 2013 (43 216 t) téměř 6,5x převýšil vývoz FAME/MEŘO v roce 2012 (6 703 t).

Z údajů o jmenovitých výrobních kapacitách FAME/MEŘO (viz tab. 1) a výše skutečné produkce v ČR plyne, že

jejich průměrné využití v roce 2013 dosáhlo 44,3 %. Hrubá spotřeba FAME/MEŘO jako palivo B100 stoupla podle předběžných údajů o 31 % ve srovnání s rokem 2012.

Pro výrobu MEŘO se v ČR v roce 2013 spotřebovalo 463 320 t řepkového zrna, což při průměrném výnosu 3,45 t/ha představuje plochu 134 296 ha, resp. 32,1 % celkové sklizňové plochy řepky olejky v roce 2013 (viz tab. 5).

Tabulka 5: Bilance osevních ploch a produkce řepky olejky využité na výrobu MEŘO

	Jednotka	2009	2010	2011	2012	2013
Výroba FAME: ¹⁾	t	154 923	197 988	210 092	172 729	181 694
z toho MEŘO		144 013	186 268	197 492	159 979	181 694
Spotřeba řepky olejky na výrobu MEŘO ²⁾	t	367 233	474 983	503 605	407 946	463 320
Sklizňová plocha řepky olejky ³⁾	ha	354 826	368 824	373 386	401 319	418 808
Výnos řepky olejky ³⁾	t.ha ⁻¹	3,18	2,83	2,80	2,76	3,45
Produkce řepky olejky ³⁾	t	1 128 119	1 042 418	1 046 071	1 109 137	1 443 210
Plocha řepky olejky, při daném výnosu, určená pro výrobu MEŘO	ha	115 482	167 838	179 859	147 807	134 296
Podíl ploch řepky olejky zpracované na MEŘO z celkových ploch	%	32,5	45,5	48,2	36,8	32,1

¹⁾ Zdroj: MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ Zdroj: VÚZT & SVB s ohledem na účinnost získávání řepkového oleje a jeho reesterifikaci, řepka olejka 2,55 kg na 1 kg MEŘO

³⁾ Zdroj: ČSÚ

Bioethanol a paliva na jeho bázi

Výroba, dovoz, vývoz a hrubá spotřeba bioethanolu, dovoz bio-ETBE (ethyl-tertio-butyl-ether) a hrubá spotřeba

paliva Ethanol E85 ve vozidlech „flexi fuel vehicles“ k takovému palivu určeným v ČR v období 2010 - 2013 uvádí tab. 6.

Tabulka 6: Bilance bioethanolu v ČR v období 2010 - 2013

	2010 (t)	2011 (t)	2012 (t)	2013 (t)	Index 2013/2012
Výroba ¹⁾	94 523	54 412	102 195	104 488	1,022
Dovoz ¹⁾	10 361	35 696	5 184	1 979	0,382
Vývoz ¹⁾	36 556	7 378	16 644	17 475	1,050
Hrubá spotřeba ¹⁾	69 037	78 961	89 592	86 432	0,965
Dovoz bio-ETBE ^{1),3)}	15 351	13 969	10 970	10 530	0,960
Spotřeba E85 ²⁾	801	5 450	15 523	22 584 ¹⁾	1,491

¹⁾ MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ GR cel

³⁾ Jen do automobilových benzinů BA 98 a určených na export

Tuzemská výroba bioethanolu se v roce 2013 zvýšila o 2 % ve srovnání s rokem 2012. Snížil se jeho dovoz z 5 184 t v roce 2012 na 1 979 t v roce 2013. O 5 % stoupl vývoz bioethanolu v roce 2013. Hrubá spotřeba bioethanolu v roce 2013 poklesla o 4,5 % na 86 432 t oproti roku

2012. Spotřeba paliva Ethanol E85 vzrostla o téměř 50 % ve srovnání s rokem 2012. Využití bioethanolových lihovarů (viz tab. 2) v roce 2013 nepřevýšilo 36 %.

Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2009 - 2013 uvádí tab. 7.

Tabulka 7: Bilance cukrovky a obilovin využitých na výrobu palivového bioethanolu v období 2009 - 2013

	Jednotka	2009	2010	2011	2012	2013
Výroba palivového bioethanolu: z toho ¹⁾		89 625	94 523	54 412	102 195	104 488
- z cukrovky technické	t	53 775 ²⁾	57 814 ²⁾	54 412	69 920	80 852
- z pšenice		35 850 ²⁾	36 709 ²⁾	-	-	-
- ze zrna kukuřice		-	-	-	32 275	23 636
Spotřeba výchozích surovin pro bioethanol: z toho						
- cukrovka technická	t	644 762	693 190	652 400	838 341	969 415
- pšenice		118 305	121 140	-	-	-
- zrno kukuřice		-	-	-	88 433	64 763
Sklizňové plochy: ³⁾						
- cukrovka technická	ha	52 500	56 400	58 300	61 161	62 401
- pšenice		831 300	833 600	863 100	815 381	829 393
- kukuřice na zrno		105 300	103 300	109 700	119 333	96 902
Výnos: ³⁾						
- cukrovky technické	t/ha	57,92	54,36	66,84	63,26	60,00
- pšenice		5,24	4,99	5,79	4,32	5,67
- zrno kukuřice		8,45	6,71	8,12	7,78	6,97
Produkce: ³⁾						
- cukrovky technické	t	3 038 000	3 065 000	3 899 000	3 868 829	3 743 772
- pšenice		4 358 100	4 161 600	4 993 400	3 518 896	4 700 696
- zrno kukuřice		889 600	692 600	890 500	928 147	675 380

	Jednotka	2009	2010	2011	2012	2013
Plocha:						
- cukrovky technické	ha	11 132	12 752	9 761	13 252	16 157
- pšenice		22 577	24 277	-	-	-
- kukuřice na zrno při daném výnosu využitá pro výrobu bioethanolu		-	-	-	11 367	9 292
Podíl ploch						
- cukrovky technické	%	21,2	22,6	16,7	21,6	25,9
- pšenice		2,7	2,9	-	-	-
- kukuřice na zrno zpracovaných na bioethanol z celkových ploch těchto plodin		-	-	-	9,5	9,6

¹⁾ Zdroj: MPO - Eng (MPO) 6-12

²⁾ Zdroj: Svaz lihovarů ČR

³⁾ Zdroj: ČSÚ

*Bilance výtěžnosti: cukrovka: 11,99 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 9,3 kg na 1 l bioethanolu
pšenice (měkká): 3,3 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,6 kg na 1 l bioethanolu
zrno kukuřice: 2,74 kg na 1 kg bioethanolu, tj. 2,13 kg na 1 l bioethanolu*

Pro výrobu bioethanolu v roce 2013 se spotřebovalo 969 415 t cukrovky a 64 763 t zrna kukuřice. Podíl ploch cukrovky zpracované na palivový bioethanol činil téměř 26 % a 9,6 % sklizňových ploch kukuřice na zrno. V roce 2013 byl průměrný obsah bioethanolu v palivu Ethanol E85 75 % V/V.

Energetická bilance biopaliv a související využití zemědělské půdy k produkci výchozích surovin pro jejich výrobu v roce 2013

Celková energetická bilance a potřeba zemědělské půdy využitě k výrobě biopaliv v ČR v roce 2013 je patrná z tab. 8. Pro výrobu biopaliv v ČR v roce 2013 bylo využito 159 745 ha zemědělské půdy. To představuje 4,6 % celkem obhospodařované půdy v ČR (3 480 tis. ha), 14 % zemědělské půdy deklarované Akčním plánem pro biomasu v ČR na období 2012 - 2020 (APB) a 42 % zemědělské půdy pro biopaliva. V ČR energetická hodnota vyrobených biopaliv v roce 2013 činila 9,54 PJ a jejich hrubá spotřeba na trhu s motorovými palivy dosáhla 10,77 PJ (viz tab. 8).

Tabulka 8: Celková energetická bilance biopaliv a související využití zemědělské půdy k produkci výchozích surovin pro jejich výrobu v roce 2013

	Vyrobené množství v ČR		Hrubá spotřeba v ČR		Potřeba zeměděl. půdy k výrobě biopaliv v ČR
	(t)	(PJ)	(t)	(PJ)	(ha)
FAME/MEŘO	181 694	6,72	228 085	8,44	134 296
Bioethanol	104 488	2,82	86 432	2,33	25 449
Celkem	-	9,54	-	10,77	159 745

GENETICKY MODIFIKOVANÉ PLODINY

Geneticky modifikované (dále jen „GM“) neboli transgenní plodiny jsou takové plodiny, u kterých byl změněn dědičný materiál pomocí genových technologií (genového inženýrství). GM plodiny se vyznačují různými specifickými vlastnostmi, mezi které patří zejména odolnost vůči škůdcům nebo tolerance k neselektivním herbicidům. Nově získané vlastnosti mají obecně přinášet přímé výhody především pro pěstitele, a to v podobě úspory nákladů, zvýšeného výnosu, zkvalitnění produkce a vyšší šetrnosti k životnímu prostředí.

V oblasti pěstování GM plodin pokračoval rozvoj nových technologií i v roce 2013, a to zejména v zemích mimo EU. GM plodiny jsou v celosvětovém měřítku významnou složkou zemědělské výroby, podíl ploch v EU v rámci světa je však zanedbatelný. Celková plocha GM plodin ve světě v roce 2013 dosáhla rekordní výše 175,2 mil. ha. Nárůst pěstování GM plodin je již druhým rokem zaznamenán v rozvojových zemích. Oproti loňskému roku došlo k navýšení plochy GM plodin ve světě o 3 % ze 170 mil. ha. Od roku 1996, kdy se GM plodiny začaly ve světě pěstovat na výměře 1,7 mil. ha došlo během 18-ti let až k sto násobnému nárůstu plochy. V roce 2013 z celkové plochy GM plodin ve světě (175,2 mil. ha) tvoří 40 % plocha v USA, tři největší státy (USA, Brazílie a Argentina) zaujímají plochu 77 % z celku. GM plodiny pěstovalo rekordních 18 mil. pěstitelů

ve 27 státech světa. Největší výměry GM plodin (kukuřice, sóji, bavlníku, řepky, cukrové řepy, vojtěšky, papáji a dýně) jsou v USA (70,1 mil. ha), Brazílii (40,3 mil. ha - sója, kukuřice a bavlník), Argentíně (24,4 mil. ha - sója, kukuřice a bavlník), Indii (11 mil. ha - bavlník), Kanadě (10,8 mil. ha - řepka, kukuřice, sója a cukrová řepa) a v Číně (4,2 mil. ha - bavlník, papája, topol, rajče, sladká paprika).

Ve srovnání s jinými regiony světa EU přistupuje ke GM plodinám s vysokou mírou obezřetnosti, s principem předběžné opatrnosti a nevyužívá tedy GM plodiny v takové míře jako např. USA, kde „nové technologie“ nachází stále větší uplatnění. Proces uvádění GM plodin do životního prostředí je dlouhý, finančně a administrativně náročný. Uplatnění GM plodin na trhu EU je velmi problematické dílem vyšší nákladovosti, dílem značné nedůvěry obyvatelstva. Výsledkem je mj. i stagnace či pokles ploch GM plodin v některých zemích. Plocha GM plodin v EU dosáhla v roce 2013 historicky největší plochy 148 628 ha, zejména díky Španělsku došlo k celkovému nárůstu v rámci EU oproti loňskému roku o 12 %. První místo v pěstování GM plodin v EU tradičně zaujímá právě Španělsko, kde došlo k nárůstu plochy o 18 %, druhé je Portugalsko. K poklesu plochy pěstování došlo v České Republice, na Slovensku a v Portugalsku, což dokládá níže uvedená tabulka.

Tab. Pěstování GM kukuřice v EU (ha)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Španělsko	53 200	53 670	75 148	79 269	76 057	76 575	97 325	116 306	136 962
Portugalsko	780	1 250	4 500	4 851	5 094	4 868	7 723	9 278	8 171
ČR	150	1 290	5 000	8 380	6 480	4 677	5 091	3 053	2 561
Polsko	0	100	320	3 000	3 000	3 000	3 900	4 000	0
Slovensko	0	30	900	1 900	875	1 248	760	189	100
Rumunsko	0	0	350	7 146	3 244	822	588	217	834
Francie	500	5 000	21 147	0	0	0	0	0	0
Německo	340	950	2 685	3 171	0	0	0	0	0
CELKEM	54 970	62 290	110 050	107 717	94 750	91 190	115 387	133 043	148 628

Pramen: www.transgen.de, MZe

V rámci EU lze zkušenosti ČR s GM plodinami označit za velmi pokročilé. Také v letošním roce bude pro komerční využití pěstována na území EU, tedy i v ČR jediná GM plodina, kukuřice, označovaná též jako „Bt kukuřice“, odolná vůči zavíječi kukuřičnému, která se v ČR pěstuje od roku 2005. Jedná se o GM plodinu s vloženým genem z půdní bakterie *Bacillus thuringiensis* (odtud Bt-kukuřice), který kukuřici propůjčuje odolnost proti škodlivému zavíječi kukuřičnému. Doposud největší výměra GM kukuřice v ČR je zaznamenána v roce 2008, kdy bylo oseto 8 380 ha (cca 3 % celkové plochy kukuřice v ČR). V posledních letech výměra GM kukuřice v ČR klesá. V roce 2013 byl zaznamenán pokles oproti loňskému roku o 16 % na 2 561 ha. V roce 2010 byly také vysázeny GM brambory, konkrétně odrůda Amflora, na ploše 147 ha k výrobě škrobu pro průmyslové využití. V roce 2011 a následujících letech GM brambory pěstovány v ČR nebyly.

V oblasti právního rámce v roce 2013 došlo k následujícím změnám. S účinností od 1. ledna 2014 došlo ke změně zákona č. 78/2004 Sb., o nakládání s geneticky modifikovanými organismy a genetickými produkty, ve znění pozdějších předpisů. V příslušném ustanovení tohoto zákona byla zrušena duplicita hlášení o pěstování GM kukuřice na Ministerstvo zemědělství a zároveň na Ministerstvo životního prostředí. Zůstává tedy pouze ohlašovací povinnost pěstitelů na příslušná pracoviště Krajských agentur pro zemědělství a venkov v jednotlivých regionech jako doposud. Došlo tak ke snížení administrativní zátěže pěstitelů GM plodin. Vlastní pravidla a povinnosti pro pěstitelů GM plodin v ČR pro pěstování zůstala nezměněna.

Organizační změnou je rovněž s účinností od 1. ledna 2014 spojení ÚKZÚZ a SRS. Součástí ÚKZÚZ se tak staly

některé útvary, které do 31. prosince 2013 existovaly samostatně jako SRS. Tyto útvary nadále zodpovídají svým dílem za kontrolu pravidel pěstování GM plodin na místě pěstování. Nadále provádí kontroly a posouzení dopadu pěstování na životní prostředí.

Čeští pěstitelé spatřují výhody biotechnologií zejména v její užité jednoduchosti a spolehlivosti ochrany pro zavíječi (Bt hybridy vykazují 100% účinnost proti škůdci), ve snížených vstupech do porostů (méně chemických prostředků a mechanizačních pojezdů po poli) a v kvalitní sklizni (nepolámané, nepoléhavé rostliny). Výsledkem jsou vyšší výnosy než při pěstování pomocí tradičních forem, sklizený materiál je kvalitnější vzhledem k nižšímu zaplísnění houbami rodu *Fusarium*. Na druhé straně, pěstování GM plodin s sebou přináší určité nevýhody. U pěstitelů výrazně převládá nespokojenost s legislativně-administrativním pozadím, které k pěstování, a obecně k jakémukoliv užívání GMO v EU, neodmyslitelně patří. Z ekonomického pohledu pěstitelé poukazují také na vyšší náklady na vstupech produkce (dražší osivo) i problémy s odbytem produkce. Stále přetrvávají obavy a neochota odběratelů odkoupit produkty GM plodin, případně i zvířat, která takovými plodinami byla krmena. Tyto problémy souvisejí obecně s přetrvávajícím negativním vnímáním GMO v EU.

Vzhledem ke stávající situaci v oblasti GMO v EU lze očekávat, že zájem českých pěstitelů o technologii, založenou na GM plodinách se bude vyvíjet úměrně s mírou tolerance GMO evropskými spotřebiteli, a s tím spojeným vývojem legislativy v EU. V ČR bude nadále existovat možnost výběru mezi pěstováním GM kukuřice a konvenčním či ekologickým pěstováním. Pěstování GM plodin je tedy svobodnou volbou každého pěstitel.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 110 00 Praha 1
www.eagri.cz, info@mze.cz
+420 221 811 111

Praha 2014

ISBN 978-80-7434-151-9